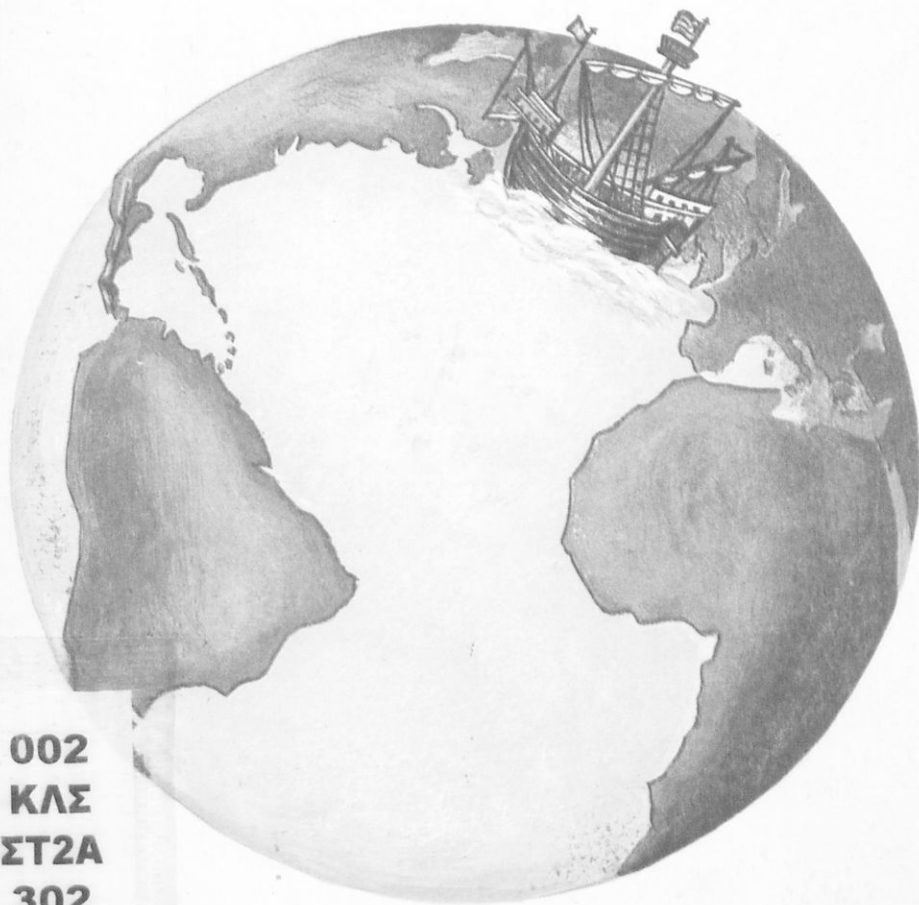

ΙΟΥΔ. ΓΕΡΙΜΟΓΛΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Ε/Δ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
302

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑΙ 1973

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΛΙΦΤΑΦΙΑ

ΑΡΧΕΤΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

ΣΤ 89 ΣΧ Β
ΓΕΡΙΜΟΓΛΟΥ, ΧΟΡΔΕΝΤ
ΙΟΡΔΑΝΟΥ ΓΕΡΙΜΟΓΛΟΥ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

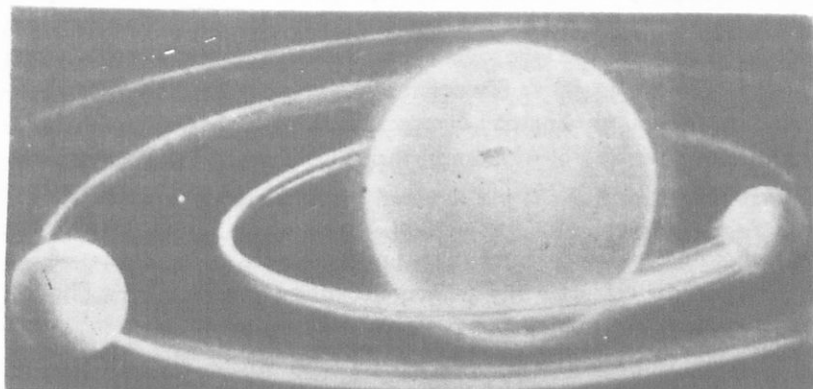
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1973

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

002
ΥΝΣ
ΣΤ2Α
302

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ

Οργ. Υποδ. Συλλογισμάτων Βιβλίων
αύξ. αριθ. εισαγ. 184 τοῦ ἔτους 1974

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

1. ΣΦΑΙΡΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Οί αρχαίοι φαντάζοντο, ότι ή Γῆ αποτελεί τὸ δάπεδον τοῦ Σύμπαντος, τοῦ ὁποίου ὀροφή ἦτο ὁ οὐράνιος θόλος. Ἐπάνω εἰς τὸν θόλον αὐτὸν ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες ἔκαμνον τὸν γῦρον των. Κατόπιν ἐπέστρεφον εἰς τὴν θέσιν των ἀπὸ κάποιον μυστηριώδη δρόμον.

Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς, ὅταν παρατηροῦμεν γύρω μας, νομίζομεν ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἐπίπεδος. Ὅλοι ὁμως γνωρίζομεν πλέον, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἓν οὐράνιον σῶμα, ὅπως εἶναι ὁ Ἥλιος, ἡ Σελήνη καὶ ὅλα τὰ ἀστρα, τὰ ὅποια λάμπουν εἰς τὸν οὐρανόν.

Γνωρίζομεν ἀκόμη, ὅτι ἡ Γῆ ὁμοιάζει μὲ μίαν τεραστίαν σφαῖραν. Ἀλλὰ πῶς τὸ γνωρίζομεν αὐτό; Τὸ γνωρίζομεν μὲ ἀπλᾶς παρατηρήσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐπιστημονικὰς ἀποδείξεις.

α) Ἀπὸ τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἔρχονται, βλέπομεν πρῶτον τὸν καπνὸν ἢ τοὺς ἰστούς καὶ ἔπειτα τὸ ὑπόλοιπον σκάφος. Ἄν ἡ θάλασσα ἦτο ἐπίπεδος, θὰ ἐβλέπομεν διὰ μιᾶς ὁλόκληρον τὸ πλοῖον. Ἡ Γῆ ὁμως εἶναι σφαιρική καὶ μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν μας καὶ τοῦ πλοίου παρεμβάλλεται ὁ στρογγυλὸς ὑδάτινος ὄγκος τῆς θαλάσσης.

β) Πρὸ 500 περίπου ἐτῶν τρία μικρὰ πλοῖα (τῆς ἀποστολῆς

του Κολόμβου) απέπλευσαν από την 'Ισπανίαν διὰ ν' ἀποδείξουν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική. Θὰ ἔκαμνον οὕτω τὸν περίπλουν αὐτῆς καὶ θὰ ἔφθανον εἰς τὰς 'Ινδίας πλέοντα διαρκῶς πρὸς δυσμὰς. Τὰ πλοῖα αὐτὰ δὲν ἔφθασαν εἰς τὰς 'Ινδίας, ἀλλ' ἀνεκάλυψαν τὴν Ἀμερικὴν. Σήμερον ὅμως κάμνουν τὸ ἴδιον ἀμέτρητα πλοῖα καὶ ἀεροπλάνα καὶ οἱ ἄνθρωποι περιζώνουν τὴν Γῆν μὲ καλῶδια ἢ τὴν μετροῦν.

γ) 'Ο ὀρίζων γύρω μας εἶναι κυκλικὸς καὶ ὅσον ἀνερχόμεθα τόσον καὶ μεγαλύνει. Τοῦτο ὅμως μόνον εἰς σφαῖραν συμβαίνει.

δ) Εἰς τὰς ἐκλείψεις τῆς Σελήνης βλέπομεν τὴν σκιὰν τῆς Γῆς, νὰ εἶναι κυκλικὴ περίπου. Ἀλλὰ κυκλικὴν περίπου σκιὰν μόνον τὰ σφαιρικά σώματα σχηματίζουν. Ἀρα ἡ Γῆ εἶναι σφαιρική.

ε) Φωτογραφίαι, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἀπὸ δορυφόρους καὶ πυραύλους, διαπιστώνουν τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν. Ἐπὶ πλεόν σήμερον τόσοι ἀστροναῦται ἔκαμαν τὸν γύρον τῆς καὶ τὴν ἐθαύμασαν ἀπὸ τὰ διαστημόπλοια των καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν σελήνην.

2. ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ Γῆ, ὡς οὐράνιον σῶμα, εἶναι εἰς πλανήτης, ὅπως εἶναι ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ἄρης κ.ἄ.

Ἡ Γῆ εἶναι ἄρκετὰ μεγάλον οὐράνιον σῶμα. Τὸ μῆκος περιφερείας τοῦ μεγίστου κύκλου τῆς εἶναι 40 ἑκατομμύρια μέτρα, τῆς διαμέτρου 12.740.000 μέτρα καὶ τῆς ἐπιφανείας ἢ ἑκτασις 510 ἑκατ. τετρ. χιλίότρα. Καὶ ὅμως τὸ μέγαλον αὐτὸ οὐράνιον σῶμα δὲν στηρίζεται πονθενά. Κινεῖται εἰς τὸ ἄπειρον μὲ μεγάλην ταχύτητα.

3. ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ Γῆ κινεῖται περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ἐκ Δ. πρὸς Α. μὲ ταχύτητα 1670 χλμ. περίπου τὴν ὥραν, εἰς τὸν Ἰσημερινὸν καὶ 0 εἰς τοὺς πόλους.

Οὕτω οἱ τόποι τῆς στρέφονται μὲ τὴν σειρὰν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ σχηματίζονται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ. Ἡ κίνησις αὐτὴ λέγεται περιστροφική. Μία πλήρης περιστροφικὴ κίνησις διαρκεῖ 24 ὥρας.

Ταυτοχρόνως ἡ Γῆ μετατοπίζεται εἰς τὸ διάστημα καὶ κινεῖται περὶ τὸν ἥλιον. Ἡ κίνησις αὕτη λέγεται περιφορὰ τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιον. Μία πλήρης περιφορὰ τῆς Γῆς περὶ τὸν ἥλιον διαρκεῖ ἓν ἔτος (365 ἡμέρας καὶ 6 περίπου ὥρας).

4. ΑἴΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. Ἡ περιστροφικὴ κίνησις τῆς Γῆς περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὁμοιάζει μὲ τὴν παρομοίαν κίνησιν μιᾶς παιδικῆς σβούρας. Κινεῖται δηλ. καὶ αὕτη γύρω ἀπὸ ἓνα φανταστικόν

ἄξωνα, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς. Ὁ νοητὸς αὐτὸς ἄξων λέγεται ἄξων τῆς Γῆς. Τὰ σημεῖα δέ, εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἄξων τέμνει τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς, λέγονται πόλοι τῆς Γῆς. Τὸ πρὸς Β. ἄκρον τοῦ ἄξωνος τῆς Γῆς λέγεται Βόρειος Πόλος καὶ τὸ πρὸς Ν. λέγεται Νότιος Πόλος.

Εἰς τὰ σημεῖα τῶν Πόλων, ὅπως ἔχουν ἐξακριβώσει οἱ ἐπιστήμονες, ἡ Γῆ εἶναι ὀλίγον πεπλατυσμένη. Ἄρα τὸ σχῆμα τῆς γήινης σφαίρας δὲν μᾶς δίδει τὴν τελείαν σφαῖραν καὶ δι' αὐτὸ λέγομεν ὅτι εἶναι ἑλλειψοειδές.

2. Η ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

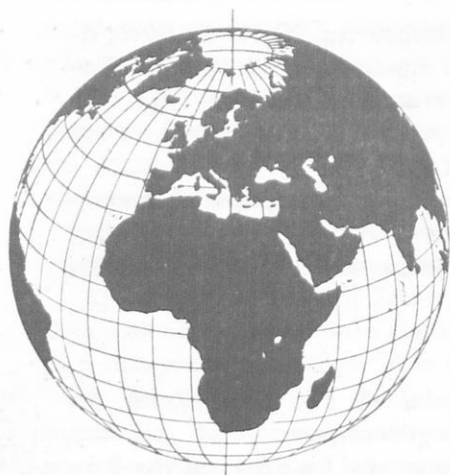
Τὸ ἐξωτερικὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ὑπολογίζεται, ὅτι ἔχει ἑκτασιν 510 ἑκατ. τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτὴν διακρίνομεν τὴν ξηρὰν καὶ τὴν θαλάσσιαν. Ἀνωθεν τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας ὑπάρχει ἓν στρώμα ἀέρος, τὸ ὁποῖον περιβάλλει ὁλόκληρον τὴν Γῆν. Εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα.

Ξηρὰ εἶναι τὸ στερεὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον δὲν καλύπτεται ἀπὸ ὕδωρ. Ἡ ξηρά, μὲ τὰ ἐσωτερικὰ ὕδατα (ποταμούς, λίμνας) καταλαμβάνει τὰ 29% τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἥτοι 149 ἑκατ. τετρ. χιλμ. Ἐπ' αὐτῆς ζῇ ὁ ἄνθρωπος, ὅπως καὶ ὅλα τὰ χερσαῖα ὄντα.

Φωτογραφία τῆς Γῆς ὑπὸ δορυφόρου ἀπὸ ὕψους 230 χιλμ.

Ἡμισφαίρια

Ὁ τρόπος, με τὸν ὁποῖον ἡ ξηρὰ καὶ αἱ προεξοχαί της (λόφοι, ὄρη) εἰσέρχονται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, λέγεται **κάθετος διαμελισμός**.

Ἡ ξηρὰ δὲν εἶναι πάντοτε ὁμοιόμορφος. Ἄλλοι εἶναι λοφώδης καὶ ὄρεινῇ, ἄλλοι πεδινῇ. Ἡ ἐξέτασις τῆς μορφῆς τοῦ ἐδάφους, ἐὰν δηλ. τοῦτο εἶναι πεδινὸν ἢ ὄρεινόν, λέγεται **μορφολογία τοῦ ἐδάφους**.

Θάλασσα λέγεται τὸ ὑγρὸν μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζοῦν τὰ διάφορα θαλάσσια ὄντα. Ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης εἶναι 71% ἢ 361 ἑκατ. τετρ. χλμ.

Ὁ τρόπος, με τὸν ὁποῖον ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ σχηματίζει κόλπους, ἀκρωτήρια, χερσονήσους κλπ. ὀνομάζεται **ὀριζόντιος διαμελισμός** ἢ θαλάσσιος διαμελισμός.

3. ΗΠΕΙΡΟΙ ΚΑΙ ΩΚΕΑΝΟΙ

Ἡ ξηρὰ δὲν εἶναι συνεχῆς ἔκτασις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς. Ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα τμήματα, τὰ ὁποῖα χωρίζονται μεταξὺ των με φυσικὰ ὄρια. Αὐτὰ ὀνομάζονται **ἡπεῖροι** καὶ εἶναι πέντε: Εὐρώπη, Ἀσία, Ἀφρική, Ἀμερική καὶ Ὠκεανία. Αἱ τρεῖς πρῶται

Ήσαν γνωσταί ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀποτελοῦν τὸν «Παλαιὸν Κόσμον». Αἱ δύο ἄλλαι ἀνεκαλύφθησαν ἀργότερον (ἡ Ἀμερικὴ τὸ 1492 ὑπὸ τοῦ Κολόμβου, ἡ Αὐστραλία (ὠκεανία) τὸ 1606-1642 ἀπὸ τοὺς θαλασσοπόρους Τορρές, Τάσμαν, Κούκ κλπ.). Αὗται ἀποτελοῦν τὸν «Νέον Κόσμον». Ὑπάρχει καὶ μία ἕκτη ἡπειρος, ἡ ὁποία ἐξερευνεῖται ἀκόμη καὶ εἶναι ἀκατοίκητος. Εἶναι ἡ Ἀνταρκτική. Πρῶτος ἀντίκρουσε τὰς ἀκτάς της ὁ Ἀγγλος ἐξερευνητὴς Μπίσκοε (1832). Πρῶτοι κατακτηταί της ἦσαν ὁ Ἀμερικανὸς Πήρρυ (1909), ὁ Νορβηγὸς Ἀμουῦνδсен (1911) καὶ ὁ Ἀγγλος Σκόττ (1912).

Κατὰ σειρὰν μεγέθους αἱ ἡπειροὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς

1) Ἀσία	ἑκτασίς εἰς τετρ. χλμ.	43,9 ἑκατ.
2) Ἀμερικὴ	» » » »	42,0 »
3) Ἀφρικὴ	» » » »	30,1 »
4) Ἀνταρκτική	» » » »	14,0 »
5) Εὐρώπη	» » » »	10,0 »
6) ὠκεανία	» » » »	9,0 »

Σύνολον 149,0

Ἡ θάλασσα εἶναι συνεχῆς ἑκτασίς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς. Κατανέμεται ὁμως καὶ αὕτη εἰς μεγάλα φυσικὰ τμήματα, τὰ ὁποῖα λέγονται ὠκεανοί. Οὗτοι εἶναι οἱ ἑξῆς :

1. Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός. Ἐκτείνεται μετὰξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς καὶ ἀπὸ τοῦ Βορείου πολικοῦ κύκλου μέχρι τῆς Ἀνταρκτίδος. Εἶναι ὁ γνωστότερος τῶν ὠκεανῶν. Εἰς αὐτὸν ἐπιστεῦετο, ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἡπειρος Ἀτλαντὶς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ ὄνομα του. Πρῶτος τὸν διέπλευσεν ὁ Κολόμβος.

1. Ἀφρικὴ, 2. Ἀνταρκτική, 3. Ἀσία, 4. Αὐστραλία, 5. Εὐρώπη, 6. Β. Ἀμερικὴ, 7. Ν. Ἀμερικὴ

2. **‘Ο Ίνδικός** ὠκεανός. Ἐκτείνεται μεταξύ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας. Ἦτο γνωστός εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας γεωγράφους. Πρῶτος τὸν διέπλευσεν ὁ Βάσκο ντὲ Γάμα (1483).

3. **‘Ο Εἰρηνικός** ὠκεανός. Ἐκτείνεται μεταξύ Ἀσίας, Ἀμερικῆς καὶ Αὐστραλίας. Ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Πορτογάλου θαλασσοπόρου Μαγγελάνου (1520).

4. **‘Ο Βόρειος Παγωμένος** ὠκεανός. Εἶναι ἡ περὶ τὸν Βόρειον Πόλον θαλασσία περιοχή, ἡ ὁποία περικλείεται ὑπὸ τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου.

5. **‘Ο Νότιος Παγωμένος** ὠκεανός. Οὗτος εὐρίσκετο εἰς τὴν περιοχὴν, ὅπου ἀνεκαλύφθη ἡ Ἀνταρκτική. Συνεπῶς τὰ ἐκτὸς αὐτῆς ὕδατά του κατενεμήθησαν μεταξύ τῶν τριῶν πρώτων ὠκεανῶν.

Κατὰ σειρὰν μεγέθους οἱ ὠκεανοὶ ἔχουν ὡς ἑξῆς :

1. Εἰρηνικός	ὠκεανός	179,6	ἐκ.	τετρ.	χλμ.
2. Ἀτλαντικός	»	94,5	»	»	»
3. Ἰνδικός	»	74,9	»	»	»
4. Β.Παγωμένος	»	12,0	»	»	»
5. Ν.Παγωμένος	»	—	»	»	»
Σύνολον		361,0	»	»	»

Τὸ μεγαλύτερον θαλάσσιον βάθος εὐρέθη ἀνατολικῶς τῆς νήσου Μιντανάο τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ εἶναι 10.838 μ.*

Ἡ θάλασσα ἔχει μεγίστην σημασίαν διὰ τὸν ἄνθρωπον. Ρυθμίζει τὸ κλίμα μιᾶς περιοχῆς, ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν αὐτῆς. Ἀποτελεῖ ἀσφαλὲς καὶ οἰκονομικὸν μέσον συγκοινωνίας, ἀνταλλαγῶν καὶ δημιουργίας σχέσεων μεταξύ τῶν λαῶν. Εἶναι μία τεραστία φυσικὴ ἀποθήκη ἁλατος, ἀλλὰ καὶ ἀνεξάντλητος πηγὴ φυτικῶν καὶ ζωικῶν προϊόντων (θαλάσσια φύκη διὰ βιομηχανικὴν παραγωγὴν λιπασμάτων, ἰωδίου κλπ., ἰχθύες, σπτόγγοι, κοράλλια, μαργαριτάρια κ.ἄ.).

4. Αἱ Κινήσεις τοῦ Θαλάσσιου Ὑδάτος

Ἡ θάλασσα ἔχει ἐπιφάνειαν καὶ πυθμένα.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ταράσσεται συνήθως ἀπὸ τοὺς

* ΣΗΜ. Ὑψηλότερον σημεῖον τῆς ξηρᾶς εἶναι ἡ κορυφὴ τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων τῆς Ἀσίας, τὸ Ἐβερεστ, 8.882. μ. ὕψος.

άνεμους ή άλλας αίτίας. "Αλλαι αίτίαι είναι οί ύποθαλάσσιοι σεισμοί και αί έκρήξεις ήφαιστείων, ή έλξεις τής Σελήνης και τοῦ 'Ηλίου κλπ. Πάσα άνύψωσις ή πτώσις τής έπιφανείας τής θαλάσσης, ή όποία γίνεται κατά περιόδους και με ώρισμένην ταχύτητα, λέγεται κ υ μ α.

Τά χαρακτηριστικά ένός κύματος είναι πολλά. Κυριώτερα είναι τὸ ύψος και τὸ μήκος αὐτοῦ. Τὸ ύψος έξαρτᾶται ἀπὸ τήν ένταση τοῦ άνέμου. Τὸ μέγιστον ύψος εἰς τήν άνοικτὴν θάλασσαν φθάνει τὰ 20 μ. Τὸ μήκος τοῦ κύματος έξαρτᾶται ἀπὸ τήν ταχύτητα τοῦ άνέμου. Τοῦτο είναι 25 - 30 φορές μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ ύψος. Καταστρεπτικά είναι τὰ κύματα τῶν ύποθαλασσίων σεισμῶν, τὰ όποία πολλάκις έξηφάνισαν πόλεις όλοκλήρους.

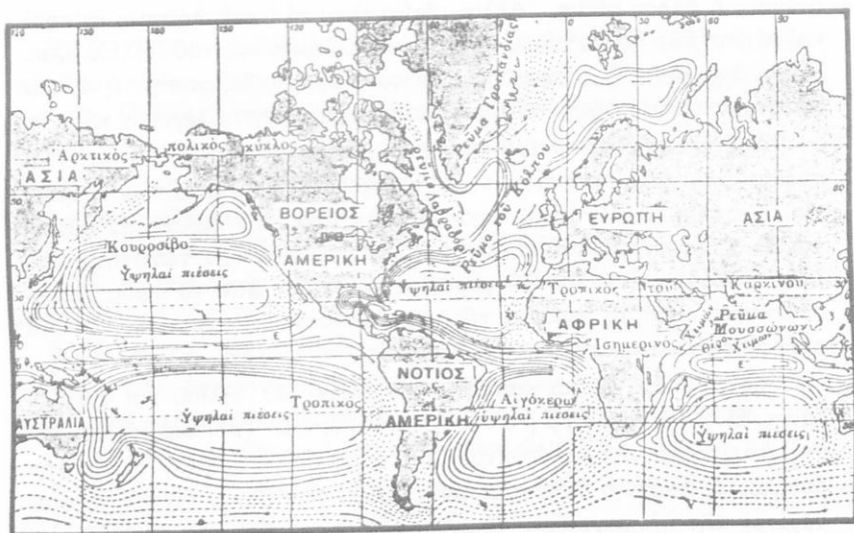
Κύματα παράγονται και ἀπὸ τήν έλξιν τοῦ 'Ηλίου και τής Σελήνης. Είναι τὰ π α λ ι ρ ρ ο ι α κ ᾶ κ ύ μ α τ α. Τὸ ὕδωρ τής θαλάσσης άνυψούται και κατέρχεται δύο φορές τήν ήμέραν. Κατὰ τήν άνύψωσιν, όπότε ή θάλασσα πλημμυρίζει τήν ξηράν έχομεν τὸ φαινόμενον τής πλημμυρίδος. Τὸ μέγιστον ύψος αὐτῆς λέγεται πλήμη. "Επειτα ἀπὸ έξ ὥρας και 13' τὸ ὕδωρ άποσύρεται και τὸ φαινόμενον αὐτὸ λέγεται άμπωτις. Τὸ έλάχιστον ύψος αὐτῆς λέγεται ρηχία. Τὸ φαινόμενον τής παλιρροίας είναι καταφανές εἰς ὅλας τὰς παραλίας, ιδιαιτέρως δὲ εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Εὐρίπου τής Χαλκίδος.

Εἰς άλλα μέρη, θαλάσσια μᾶζαι τής έπιφανείας ή και βαθύτερον αὐτῆς, μετακινούνται πρὸς ώρισμένην κατεύθυνσιν, όπότε δημιουργοῦνται θ α λ ᾶ σ σ ι α ρ ε ὕ μ α τ α.

Τὰ θαλάσσια ρεύματα ρέουν έντὸς τής θαλάσσης, ὅπως οί ποταμοί εἰς τήν ξηράν. "Εχουν ὡς κοίτην αὐτὸ τοῦτο τὸ ὕδωρ τής θαλάσσης. Τὸ βάθος, τὸ πλάτος και ή ταχύτης αὐτῶν ποικίλλει.

Αίτίαι, αί όποiai προκαλοῦν τήν δημιουργίαν τῶν θαλασσίων ρευμάτων είναι πολλάί. Μεταξύ αὐτῶν είναι : α) 'Η έπενέργεια τῶν άνέμων ἐπὶ τής έπιφανείας τῶν ὠκεανῶν. β) 'Η άνοδος τής στάθμης τής θαλάσσης ἀπὸ τὰ ὕδατα τῶν ποταμῶν, όπότε ή θάλασσα κινεῖται και σχηματίζει συνεχές θαλάσσιον ρεῦμα (ὅπως εἰς τὸν Εὐξεινον, Βόσπορον, Μεσόγειον). γ) 'Η διαφορά τής πυκνότητος εἰς ἄλλας ή ή διαφορά τής θερμοκρασίας κλπ.

Τὰ θαλάσσια ρεύματα, ἀναλόγως τής θερμοκρασίας των, διακρίνονται εἰς θ ε ρ μ ᾶ κ α ἰ ψ υ χ ρ ᾶ. Τὰ θερμὰ έχουν τήν άφετηρίαν

Θαλάσσια ρεύματα

των εις τὸν Ἰσημερινὸν καὶ τὰ ψυχρὰ εις τοὺς Πόλους τῆς Γῆς. Σπουδαιότερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ ἑξῆς :

Τὸ ρεῦμα τοῦ Κόλπου τοῦ Μεξικοῦ (Γκόλφ Στρήμ). Τοῦτο ἀπὸ τὸν Κόλπον τοῦ Μεξικοῦ ὁρμᾷ πρὸς τὸν βόρειον Ἀτλαντικόν. Σχηματίζει τεράστιον ποταμὸν μήκους 1000 καὶ πλέον χιλιομέτρων, πλάτους 100 χλμ. περίπου καὶ βάθους 150 - 320 μ. Ἡ ταχύτης του εἶναι περὶ τὰ 100 χλμ. τὴν ὥραν καὶ ἡ θερμοκρασία του ἀρχίζει ἀπὸ τοὺς 40° K. καὶ κατέρχεται εἰς τὸ τέλος (Νορβηγίαν) εἰς τοὺς 5 - 10°.

Τὸ ρεῦμα τοῦ Κόλπου φέρει θερμὸν ὕδωρ καὶ καθιστᾷ ἥπιον τὸ κλίμα τῆς Εὐρώπης, τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ σπουδαιότερος ρυθμιστής.

Τὸ ρεῦμα «Κοῦρο - Σίβο» Τοῦτο ἐκκινᾷ ἀπὸ τὰς Μαριάννας νήσους τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, προχωρεῖ πρὸς τὴν Φορμόζαν καὶ Ἰαπωνίαν καὶ φθάνει εἰς τὸν Βερίγγειον πορθμὸν, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσέρχεται εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν. Ἡ θερμοκρασία τῶν ὑδάτων του διαφέρει κατὰ 5 - 10° K. ἀπὸ τὴν τοιαύτην τῶν ἄλλων ὑδάτων, τὰ ὁποῖα τὸ περιβάλλουν.

5. Ο ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ

1. Ο ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ. Ἐάν κόψωμεν ἐν πορτοκάλιον ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον καὶ ὀριζοντίως, θὰ ἔχωμεν δύο τμήματα. Ταῦτα χωρίζονται ἀπὸ τομὴν, ἣ ὁποία εἶναι κύκλος, ὁ μεγαλύτερος κύκλος ἐξ ὧν ἡμποροῦν νὰ σχηματισθοῦν μὲ ἄλλας παραλλήλους τομάς.

Μία τοιαύτη φανταστική τομὴ ἐπὶ τῆς γήινης σφαίρας μᾶς δίδει τὸν μέσον μέγαν κύκλον, τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ σημεῖα ἀπέχουν ἐξ ἴσου ἀπὸ τοὺς Πόλους. Ὁ κύκλος αὐτὸς λέγεται Ἰσημερινός, διότι ὅλοι οἱ τόποι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους διέρχεται, ἔχουν πάντοτε ἴσην ἡμέραν καὶ ἴσην νύκτα.

Ἡ Γῆ ἔχει ἓνα μόνον Ἰσημερινὸν καὶ αὐτὸς διαιρεῖται εἰς 360 ἴσα μέρη, τὰς μοίρας. Ὅπως εἰς ὅλους τοὺς κύκλους, ἑκάστη μοῖρα διαιρεῖται εἰς 60 πρῶτα λεπτὰ (60') καὶ ἑκάστον πρῶτον λεπτὸν εἰς 60 δεύτερα λεπτὰ (60''). Αἱ μοῖραι καὶ τὰ λεπτὰ εἰς τὴν Γεωγραφίαν φανερώνουν ἀποστάσεις (μῆκος τόξου) καὶ ὄχι χρόνον.

Ἀφοῦ ὁ Ἰσημερινὸς ἔχει μῆκος 40 ἑκατομ. μέτρων καὶ διαιρεῖται εἰς 360 μοίρας, εἰς ἑκάστην μοῖραν ἀντιστοιχοῦν 111 περίπου χιλιόμετρα ἢ 111.111 μέτρα Π.χ. ὁ Ἰσημερινὸς διέρχεται διὰ τῆς Ν. Ἀμερικῆς ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ Ἰσημερινοῦ μέχρι τῆς Βραζιλίας, εἰς μίαν ἀπόστασιν 30 μοιρῶν. Ἡ ἀπόστασις αὕτη εἰς χιλιόμετρα θὰ εἶναι $30 \times 111.111 \mu. = 3.333.330 \mu.$

Ὁ Ἰσημερινὸς χωρίζει τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν τὸ ὄνομα τοῦ Πόλου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν, ἡτοι λέγονται Βόρειον καὶ Νότιον ἡμισφαίριον. Ἡ Ἑλλάς εὐρίσκεται εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον.

2. Οἱ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ ΚΥΚΛΟΙ. Παράλληλοι φανταστικαὶ τομαὶ πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν μᾶς δίδουν ἄλλους κύκλους, τοὺς παραλλήλους κύκλους τῆς Γῆς. Οἱ παράλληλοι, ὅσον προχωροῦν πρὸς τοὺς Πόλους, μικραίνουν (ὡς κύκλοι), διότι ἀντιστοιχοῦν εἰς μικρότερα τμήματα σφαίρας. Εἰς τὸ τέλος καταντοῦν εἰς ἀπλᾶ σημεῖα, τοὺς Πόλους.

Οἱ ἐπιστήμονες ὥρισαν ὅτι ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν ἕως ἑκάστον τῶν Πόλων, Βόρειον καὶ Νότιον εἶναι 90° ἢ ἀπόστασις. Ἐκ τῶν παραλλήλων σημασίαν ἔχουν οἱ ἐξῆς :

α) Ὁ Βόρειος Τροπικὸς κύκλος ἢ Τροπικὸς τοῦ Καρκίνου. ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τὰς $23^\circ 27'$ πρὸς Β. τοῦ Ἰσημερινοῦ.

β) **Ὁ Νότιος Τροπικὸς** κύκλος ἢ Τροπικὸς τοῦ Αἰγόκερω, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται $23^{\circ} 27'$ πρὸς Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ. *

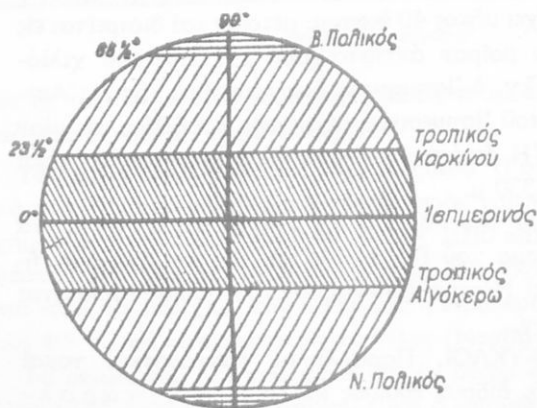
γ) **Ὁ Βόρειος Πολικὸς** κύκλος, εἰς ἀπόστασιν $66^{\circ} 33'$ πρὸς Β. τοῦ Ἰσημερινοῦ, καὶ

δ) **Ὁ Νότιος Πολικὸς** κύκλος, εἰς ἀπόστασιν $66^{\circ} 33'$ πρὸς Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ.

3. ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΛΑΤΟΣ. Ἡ ἀπόστασις ἐκάστου τόπου ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν μετρεῖται εἰς μοίρας καὶ ὀνομάζεται **γεωγραφικὸν πλάτος**. Ἐκαστος τόπος ἔχει τὸ ἰδικόν του γεωγραφικὸν πλάτος καὶ εἶναι τοῦτο βόρειον (διὰ τοὺς τόπους, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον) ἢ νότιον (διὰ τοὺς τόπους τοῦ Νοτίου ἡμισφαρίου). **

4. Αἱ ΖΩΝΑΙ ΤΗΣ ΓΗΣ. Τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου δὲν μοιράζονται ἐξ ἴσου εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς Γῆς. Ὑρισμένοι ἐξ αὐ-

τῶν δέχονται τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου σχεδὸν καθέτως. Λαμβάνουν λοιπὸν πολὺ φῶς καὶ θερμότητα. Ἄλλοι τόποι δέχονται τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου ὀλίγον ἢ περισσότερον πλαγίως. Οἱ τόποι αὗτοί οὔτε τὸ ἴδιον φῶς δέχονται πάντοτε, οὔτε τὴν αὐτὴν θερμότητα.

Οἱ 4 παράλληλοι πρὸς τὸν Ἰσημερινὸν κύκλου χωρίζουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς πέντε ζώνας

Οἱ ἐπιστήμονες ἔχουν διαιρέσει τὴν Γῆν εἰς πέντε ζώνας :

*Σημ.. Ὑπομάσθησαν οὕτω, διότι ὑπεράνω τοῦ πρώτου εὐρίσκεται ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Καρκίνου καὶ ὑπεράνω τοῦ δευτέρου ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Αἰγόκερω.

**Σημ.. Εἰς τοὺς χάρτας τὸ γεωγραφικὸν πλάτος σημειώνεται ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ μὲ ὀριζοντίους ἢ καμπύλας γραμμάς. Οἱ ἀριθμοὶ δὲ δηλοῦν μοίρας. Σπανίως ὁμῶς θὰ εὐρεθοῦν μέρη μὲ ὀλοκλήρους μοίρας, ἀλλὰ θὰ ἔχουν καὶ πρῶτα καὶ δεύτερα λεπτὰ αὐτῶν. Οὕτως αἱ Ἀθῆναι ἔχουν βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος $37^{\circ} 58' 27''$

α) **Ἡ Τροπικὴ ἢ Διακεκαυμένη ζώνη.** Ἀπλώνεται περὶ τὸν Ἰσημερινὸν μέχρι τῶν Τροπικῶν κύκλων (πρὸς Β. καὶ Ν.). Ὁ ἥλιος ἐδῶ ρίπτει σχεδὸν καθέτως τὰς ἀκτῖνας του καὶ δις τοῦ ἔτους τελείως καθέτως. Αἱ χῶραι ἔχουν μεγάλην βλάστησιν, διότι δέχονται μεγάλην θερμότητα καὶ πολλές βροχάς.

β) Αἱ δύο **Εὐκρατοι** ζῶναι. Εἶναι ἡ βόρειος εὐκρατος ζώνη, ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου μέχρι τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου καὶ ἡ νότιος εὐκρατος ζώνη, ἀπὸ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερω μέχρι τοῦ Νοτίου Πολικοῦ κύκλου. Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἡ θερμοκρασία εἶναι μετρία, τὸ κλίμα ὥραϊον καὶ ὑγιεινόν, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην.

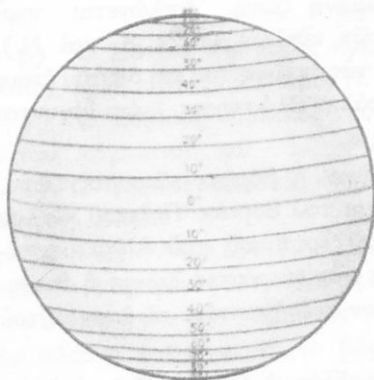
γ) Αἱ δύο **Κατεψυγμένοι** ζῶναι. Εἶναι ἡ Βόρειος Πολικὴ ζώνη (ἀπὸ τοῦ Β. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Β. Πόλου) καὶ ἡ Νότιος Πολικὴ ζώνη (ἀπὸ τοῦ Ν. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Ν. Πόλου). Αἱ χῶραι αὗται καλύπτονται ἀπὸ πάγους (ὅσον περισσότερον πλησιάζουν πρὸς τοὺς Πόλους), αἱ ἐποχαὶ σχεδὸν περιορίζονται εἰς δύο (χειμῶνα - θέρος) καὶ τελικῶς (περὶ τοὺς Πόλους) ἔχουν μίαν ἡμέραν καὶ μίαν νύκτα τὸ ἔτος.

6. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ ΚΥΚΛΟΙ

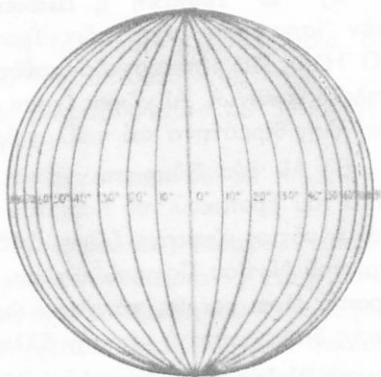
1. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ. Ἐὰν ἡ τομὴ ἐπὶ τοῦ πορτοκαλίου γίνῃ ἀντιθέτως τῆς προηγουμένης, δηλ. ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, σχηματίζονται ἐπίσης δύο τμήματα. Τὸ ἴδιον γίνεται φανταστικῶς καὶ ἐπὶ τῆς Γῆς. Ὁ κύκλος, ὁ ὁποῖος δημιουργεῖται ἀπὸ τὴν τομήν, λέγεται **μεσημβρινός**, διότι ὅλοι οἱ τόποι οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ἐπ' αὐτοῦ, ἔχουν τὴν ἰδίαν στιγμὴν μεσημβρίαν.

Μεσημβρινοὺς δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πολλοὺς καὶ ὅλοι νὰ εἶναι ἴσοι, διότι ὅλοι διέρχονται ἀπὸ τοὺς Πόλους καὶ τέμνουν τὸν Ἰσημερινὸν καθέτως.

Οἱ ἐπιστήμονες συνεφώνησαν νὰ ὀρίσουν τοὺς μεσημβρινοὺς εἰς 360, ὅσαι καὶ αἱ μοῖραι τοῦ κύκλου. Εἰς ἑξ αὐτῶν ὀνομάζεται π ρ ὠ τ ο ς μ ε σ η μ β ρ ι ν ό ς. Εἶναι δὲ αὐτός, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἐκ τοῦ ἀστεροσκοπεῖου Γκρήνουϊτς (Λονδίνου). Ὁ πρῶτος μεσημβρινός χωρίζει τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, τὸ Ἀνατολικὸν (πρὸς Α. καὶ ἀπὸ τὰς 0° - 180°) καὶ τὸ Δυτικὸν (πρὸς Δ. καὶ ἀπὸ τὰς 0° - 180°)

Ίσημερινός - Παράλληλοι

Μεσημβρινοὶ κύκλοι

Ἀκολουθοῦν οὕτω 180 μεσημβρινοὶ πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον καὶ 180 πρὸς τὸ Δυτικόν.

2. ΤΟ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ ΜΗΚΟΣ. Ἡ ἀπόστασις ἐκάστου τόπου ἀπὸ τὸν πρῶτον μεσημβρινὸν ὀνομάζεται γεωγραφικὸν μῆκος αὐτοῦ. Ἐκαστος τόπος ἔχει τὸ ἰδικόν του γεωγραφικὸν μῆκος. Εἶναι δὲ τοῦτο Ἀνατολικόν, ἔὰν ὁ τόπος εὑρίσκεται εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον καὶ Δυτικόν, ἔὰν εὑρίσκεται εἰς τὸ Δυτικὸν ἡμισφαίριον. Αἱ Ἀθῆναι ἔχουν γεωγρ. μῆκος $23^{\circ} 43' 07''$ Ἀνατολικόν.*

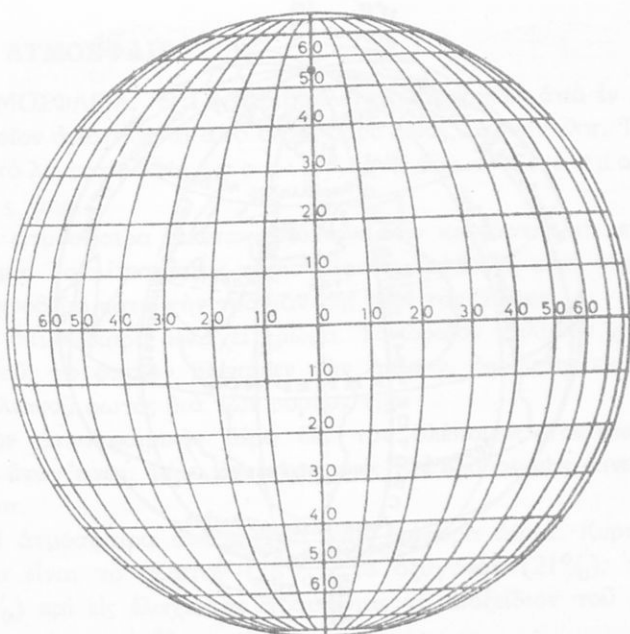
Τὸ γεωγραφικὸν πλάτος μετρεῖται ἐπὶ τοῦ πρώτου μεσημβρινοῦ καὶ τὸ γεωγραφικὸν μῆκος ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ.

3. Αἱ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΑΙ. Διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἀκριβῆ θέσιν ἑνὸς τόπου ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας, πρέπει νὰ γνωρίζωμεν τὸ γεωγραφικὸν πλάτος καὶ τὸ γεωγραφικὸν μῆκος αὐτοῦ. Οἱ δύο ἀριθμοί, οἱ ὁποῖοι μᾶς δηλώνουν τὰ δύο αὐτὰ στοιχεῖα τοῦ τόπου, λέγονται γεωγραφικαὶ συντεταγμέναι ἢ στίγμα τοῦ τόπου.

Τὸ στίγμα ἔχει μεγάλην σημασίαν προκειμένου περὶ θαλάσσης

*Σημ. Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας τὸ γεωγραφικὸν μῆκος σημειώνεται πρὸς Β. (ἄνω) καὶ πρὸς Ν. (κάτω), ἐκεῖ ὅπου καταλήγουν αἱ κάθετοι καμπύλαι ἢ αἱ εὐθεῖαι γραμμαὶ τῶν μεσημβρινῶν.

Σπανίως βεβαίως θὰ εὑρεθοῦν τόποι, οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν γεωγραφικὸν μῆκος εἰς ὁλοκλήρους μοίρας. Συνήθως ἔχουν τοιοῦτον καὶ μὲ πρῶτα ἢ καὶ μὲ δευτέρα λεπτὰ (ὅπως αἱ Ἀθῆναι κ.λπ.).

Ἡ ὀριζοντία γραμμὴ με τοὺς ἀριθμοὺς παριστᾷ τὸν ἰσημερινόν. Ἡ κάθετος γραμμὴ με τοὺς ἀριθμοὺς παριστᾷ τὸν πρῶτον μεσημβρινόν.

καὶ πλοίων. Οἱ ναυτικοὶ διαθέτουν κατάλληλα ὄργανα (ἀστρολάβον, ἐξάντα κλπ.) καὶ τὸ εὕρισκουν. Εἰς περίπτωσιν δὲ κινδύνου, τὸ μεταδίδουν διὰ τοῦ ἀσυρμάτου των πρὸς τὰ ἄλλα πλοῖα ἢ καὶ λιμένας. Ἐκεῖνα πλέον γνωρίζουν πρὸς ποῖον σημεῖον πρέπει νὰ ἀναζητήσουν τὸ κινδυνεῦον πλοῖον.

Τὸ ἴδιον πράττουν καὶ οἱ πιλότοι τῶν ἀεροπλάνων, οἱ ἐξερευνηταὶ καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Περίληψις. Ἡ Γῆ εἶναι οὐράνιον σῶμα. Ἔχει σχῆμα σφαιρικόν καὶ περιστρέφεται περὶ τὸν ἀξονά της. Ἡ ἐπιφάνειά της δὲν ἀλλοιώνεται ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν ὀρέων της διότι τοῦτο εἶναι ἀσήμαντον ἐν σχέσει με τὸ μέγεθός της. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς διακρίνονται αἱ 6 ἡπείροι καὶ οἱ 5 ὠκεανοί.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ κινεῖται καὶ σχηματίζει κύματα. Ἡ ἔλξις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης προκαλοῦν παλιρροίας. Ἡ διαφορά τῆς θερμότητος καὶ πυκνότητος τοῦ θαλασσοῦ ὕδατος δημιουργοῦν τὰ θαλάσσια ρεύματα.

Ὁ Ἰσημερινὸς χωρίζει τὴν Γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια. Ἀπὸ κάθε τόπον διέρχεται εἰς μεσημβρινός. Μὲ βάσιν τὰς συντεταγμένας ἐκάστου τόπου γνωρίζομεν εἰς ποῖον ἀκριβῶς σημεῖον τῆς Γῆς εὐρίσκεται. Οἱ 4 παράλληλοι χωρίζουν τὴν Γῆν εἰς 5 ζώνας

Ἑρωτήσεις.

Ἐάν ἐν ἀεροπλάνον ταξιδεύσῃ συνεχῶς πρὸς ἀνατολάς, ἀπὸ ποῖον σημεῖον θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἀεροδρόμιόν του; Διὰ τί θὰ συμβῇ τοῦτο; Πῶς ἀποδεικνύεται ἡ σφαιρικότης τῆς Γῆς; Ποῖος εἶναι ὁ μεγαλύτερος εἰς ἑκτασιν ὠκεανὸς καὶ ποῖα ἡ μικροτέρα ἥπειρος;

Διὰ τί ἡ Ἑλλάς ἔχει Βόρειον γεωγραφικὸν πλάτος καὶ Ἀνατολικὸν μῆκος; Εἰς ποῖαν ζώνην ἀνήκει; Τί γεωγραφικὸν πλάτος ἔχουν οἱ τόποι τοῦ Ἰσημερινοῦ; Τί οἱ Πόλοι;

Ἔργασαι :

Κατασκευάσατε μὲ γύψον ἢ ἄλλον ὑλικὸν μίαν ὑδρόγειον σφαῖραν καὶ σημειώσατε ἐπ' αὐτῆς τοὺς Πόλους, τὸν Ἰσημερινόν, τοὺς 4 βασικοὺς παράλληλους καὶ τὸν πρῶτον μεσημβρινόν.

Μελετήσατε ἀπὸ τὸν χάρτην τὴν πορείαν τοῦ ρεύματος τοῦ Κόλπου.

Νὰ εὐρητῇ εἰς τὸν χάρτην τὰς γεωγρ. συντεταγμένας τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς Ἀλεξανδρουπόλεως καὶ τῆς Κερκύρας.

Ἐν πλοῖον ἐξέπεμψε σῆμα κινδύνου (Σ.Ο.Σ.) γεωγρ. πλάτος 50° Βορ., γεωγρ. μῆκος 20° Δυτικόν. Ἦμπορεῖτε νὰ καθορίσῃτε εἰς τὸν χάρτην εἰς ποῖον σημεῖον εὐρίσκεται;

7. Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

1. ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ. Ἡ Γῆ περιβάλλεται ἐξωτερικῶς ἀπὸ ἓν στρώμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀέρα, ὕδρατμους, σκόνην κλπ. Τὸ στρώμα αὐτὸ λέγεται ἀτμόσφαιρα, ὃ δὲ ἀήρ αὐτῆς ἀτμοσφαιρικός ἀήρ.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἔλκεται ἀπὸ τὴν Γῆν καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῆς ἓν σῶμα. Τοιοῦτοτρόπως περιστρέφεται καὶ αὐτὴ μετὰ τῆς Γῆς καὶ τὴν συνοδεύει κατὰ τὴν τροχίαν της περὶ τὸν ἥλιον.

Ἡ ἀτμόσφαιρα δὲν ἔχει χρῶμα. Τὸ ὠραῖον γαλανὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ ὁποῖον βλέπομεν τὴν ἡμέραν, ὀφείλεται εἰς διάχυσιν τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς διὰ τῶν μορίων της.

Τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα δὲν τὸν βλέπομεν. Τὸν αἰσθανόμεθα ὁμως, ὅταν πνέῃ. Φέρει ἀντίστασιν εἰς τὸν δρόμον μας, κινεῖ τὰ φύλλα κλπ.

Ἡ ἀτμόσφαιρα ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα ἀέρια. Κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ ἄζωτον (78%), τὸ ὀξυγόνον (21%), τὸ ἀργὸν (0,9%) καὶ εἰς ἐλαχίστας ποσότητας τὸ διοξείδιον τοῦ ἀνθρακος, τὸ ὕδρογόνον, τὸ ἥλιον, τὸ ὄζον κλπ.

Τὰ ἀέρια, τὰ ὁποῖα συνθέτουν τὴν ἀτμόσφαιραν, δὲν εἶναι τὰ αὐτὰ εἰς ὅλα τὰ ὕψη της. Ὅσον ὑψηλότερον ἀνερχόμεθα, τόσον περισσότερον μειοῦται τὸ ὀξυγόνον.

Τὸ πάχος τῆς ἀτμοσφαίρας ἢ τὸ ὕψος αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὑπολογίζεται εἰς 1000 χλμ. καὶ κατανέμεται εἰς ζώνας. Αὐταὶ εἶναι αἱ ἑξῆς :

— Τροπόσφαιρα	μέχρι ὕψους	12-15 χλμ.
— Στρατόσφαιρα	» »	100 »
— Ἰονόσφαιρα	» »	500 »
— Ἐξώσφαιρα	» » ἄνω τῶν	500 »

Τὰ ὀνόματα τῶν ζωνῶν καὶ τὸ πάχος ἐκάστης δὲν ἔχουν καθορισθῇ ἀπολύτως καὶ κατὰ τρόπον παραδεδεγμένον ἀπὸ ὅλους.

Τροπόσφαιρα εἶναι ὁ κυανοῦς οὐρανός, τὸν ὁποῖον βλέπομεν. Ἀποτελεῖ τὸ πυκνότερον στρώμα τῆς ἀτμοσφαίρας, Ἐντὸς αὐτῆς συμβαίνουν ὅλαι αἱ διαταραχαὶ (ἄνεμοι, σύννεφα, βροχαί, καταιγίδες). Ἡ θερμοκρασία ἐλαττοῦται, ὅσον ἀνερχόμεθα. Εἰς τὰ 10 χλμ. ὕψους φθάνει τοὺς -50°.

Εἰς τὴν στρατόσφαιραν ὁ ἀήρ εἶναι πολὺ ἀραιός, ἢ πῖ-
εις μικρὰ καὶ τὸ ψῦχος μέγα (-80^0). Ἡ ἰονόσφαιρα εἶναι
μία μαύρη καὶ σκοτεινὴ περιοχὴ. Εἰς τὴν ἐξώσφαιραν τέλος,
ὁ ἀήρ εἶναι τόσον ἀραιός, ὥστε τὰ μόριά του νὰ κυκλοφοροῦν ἀπο-
μονωμένα τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Πέραν αὐτῆς ἀπλώνεται τὸ κενὸν ἢ
διαπλανητικὴ ὕλη.

2. Οἱ ANEMOI. Ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας τοῦ ἐνὸς τόπου ἀπὸ
τὸν ἄλλον προκαλεῖ κίνησιν ἀέρος, ὁ ὁποῖος τότε λέγεται ἄνεμος.

Οἱ ἄνεμοι εἰς τὰ κυριώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας πνέουν
σχεδὸν παραλλήλως πρὸς τὸ ἔδαφος καὶ ἔχουν τὴν μεγαλυτέραν
ταχύτητα. Ὑψηλότερον παρατηροῦνται καὶ ἀνοδικαὶ (πρὸς τὰ
ἄνω) καὶ καθοδικαὶ (πρὸς τὰ κάτω) κινήσεις τοῦ ἀέρος καὶ συν-
τείνουν εἰς τὸν σχηματισμὸν νεφῶν, βροχῶν, καταγίδων κλπ.

Αἰτία τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀνέμων εἶναι ἡ διαφορὰ θερμοκρα-
σίας μεταξὺ τῶν διαφόρων τόπων, ἡ ὁποία δημιουργεῖ διαφορὰν
ἀτμοσφαιρικῶν πιέσεων.

Εἰς τὸν Ἰσημερινὸν π.χ. ὁ ἀήρ θερμαίνεται διαρκῶς, ἀραιώνει
καὶ ἀνέρχεται. Ψυχραὶ μᾶζαι τότε ἀέρος ἀπὸ τοὺς Πόλους σπεύ-
δουν νὰ καταλάβουν τὸ κενόν. Οἱ ἄνεμοι αὐτοὶ (ὡς πρὸς τὸν Ἰση-
μερινόν) εἶναι βόρειοι ἢ νότιοι.

Εἰς τὸν ἄνεμον διακρίνομεν διεύθυνσιν καὶ ἔντασιν.
Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀνέμου καθορίζεται ἀπὸ τὸ σημεῖον, ἀπὸ τὸ ὁ-
ποῖον προέρχεται. Ἐὰν π.χ. προέρχεται ἐκ τοῦ Βορρᾶ, λέγομεν ὅτι
ὁ ἄνεμος εἶναι βόρειος. Τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου δεικνύει ὁ ἀνε-
μοδείκτης ἢ καλύτερον τὸ ἀνεμολόγιον.

Ἡ ἔντασις τοῦ ἀνέμου, δηλ. ἡ δύναμις καὶ ἡ σφοδρότης αὐτοῦ,
μετρεῖται μὲ τὸ ἀνεμόμετρον. Σήμερον ὁμως χρησιμοποιεῖται
γενικῶς ἡ κλίμαξ Μπωφόρ, τὴν ὁποίαν συνέταξεν ὁ Ἄγγλος
αὐτὸς ναύαρχος.

Τὸ ἀνεμολόγιον εἶναι ἀπλοῦν ὄργανον εἰς σχῆμα κύκλου. Ἐπὶ
τῆς πλακὸς του σημειώνονται 16 ἐν ὧν διευθύνσεις ἀνέμων.

Τὸ ἀνεμολόγιον, ὡς κύκλος, κατανέμεται εἰς 360 μοίρας. Εἰς κάθε
22,5 μοίρας ἀντιστοιχεῖ καὶ ἓν ἐκ τῶν 16 σημείων τοῦ ὀρίζοντος.
Τὰ κυριώτερα ὁμως ἐξ αὐτῶν εἶναι :

Εἰς τὰς 0^0 = ὁ Βορρᾶς (ἢ Τραμουντάνα) = Β.

Εἰς τὰς 45^0 = ὁ Βορειοανατολικὸς (Γραῖγος) = ΒΑ.

Εἰς τὰς 90° = ὁ Ἀνατολικὸς (Λεβάντες) = Α.
 Εἰς τὰς 135° = ὁ Νοτιοανατολικὸς (Σορόκος) = ΝΑ.
 Εἰς τὰς 180° = ὁ Νότος (᾽Ψωστρία) = Ν.
 Εἰς τὰς 225° = ὁ Νοτιοδυτικὸς (Γαρμπῆς, λίβας) = ΝΔ.
 Εἰς τὰς 270° = ὁ Ζέφυρος, Δυτικὸς (ῆ Πουνέντες) = Δ.
 Εἰς τὰς 315° = ὁ Βορειοδυτικὸς (Μαΐστρος) = ΒΔ.
 Εἰς τὰς 360° = ὁ Βορρᾶς κ.λπ. (ἐξ ἀρχῆς).

ΑΝΕΜΟΜΕΤΡΙΚΗ ΚΛΙΜΑΞ ΜΠΩΦΟΡ

Βαθμὶς Ὑπονομασία	Ταχύτης μ. κατὰ δευτ.	Ἀποτελέσματα
0. Νηνεμία	0 - 0,2	Ἄπνοια. Ὁ καπνὸς ὑψώνεται κατακορύφως.
1. Ὑποπνέων	0,3- 1,5	Ὁ καπνὸς δεικνύει τὴν διεύθυνσιν.
2. Ἀσθενὴς	1,6- 3,3	Μόλις κινεῖ τὸν ἀνεμοδείκτην.
3. Λεπτὸς	3,4 - 5,4	Ἐλαφρὰ κινήσεις φύλλων, κλώνων.
4. Μέτριος	5,5- 7,9	Ἐγείρει κονιορτὸν καὶ φύλλα.
5. Λαμπρὸς	8 - 11	Λυγίζουν τὰ μικρὰ δέντρα.
6. Ἰσχυρὸς	11 - 14	Συρίζουν τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα.
7. Σφοδρὸς	14 - 17	Κινοῦνται ὁλόκληρα τὰ δέντρα.
8. Θυελλώδης	17 - 21	Θραύει κλώνους δένδρων.
9. Θύελλα	21 - 24	Ἀναρπάζονται πῆλινοι καπνοδόχοι.
10. Ἰσχ. θύελ.	24 - 28	Ἐκριζώνει δένδρα.
11. Σφοδρὰ θύελ.	28 - 33	Τεράστιαι ζημίαι.
12. Τυφὼν	33 - 37	Μεγάλαι καταστροφαί.

Εἶδη ἀνέμων. Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν περιοδικῶς εἰς ἓνα τόπον, λέγονται περιοδικοὶ ἄνεμοι καὶ ὀφείλονται εἰς μεγάλην διαφορὰν θερμοκρασίας μεταξὺ γειτονικῶν τόπων. Οἱ ἄνεμοι τῆς πατρίδος μας εἶναι περιοδικοὶ καὶ ὀνομάζονται μελτέμια. Τὰ μελτέμια πνέουν δύο φορές τὸ ἔτος. Κατὰ τὸν Μάρτιον ἐκ νοτίων διευθύνσεων καὶ κατὰ τὸν Αὐγούστον ἐκ βορείων. Περιοδικοὶ ἄνεμοι πνέουν εἰς Ἀραβίαν, Ἰνδίαν, Κίναν, οἱ «μουσῶνες». Οὗτοι κατὰ τὸ θέρος πνέουν ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ πρὸς τὴν ξηρὰν καὶ φέρουν πολὺ βροχᾶς (διότι μεταφέρουν ὕδρατμούς). Κατὰ τὸν χειμῶνα πνέουν ἐκ τῆς ξηρᾶς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ εἶναι ξηροί.

Ἄλλη κατηγορία ανέμων εἶναι οἱ περιοδικοὶ ἡμερήσιοι ἄνεμοι. Οὗτοι δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῆς θερμοκρασίας μεταξύ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ ξηρὰ θερμαίνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐνωρίτερον τῆς θαλάσσης καὶ ὁ ἀήρ της ἀραιώνει. Τότε, ὁ σχετικῶς ψυχρότερος ἀήρ τῆς θαλάσσης, σπεύδει πρὸς τὴν ξηρὰν καὶ δημιουργεῖται ἡ θαλασσία αὔρα. Κατὰ τὴν νύκτα πάλιν ἡ ξηρὰ ψύχεται ἐνωρίτερον καὶ ὁ σχετικῶς ψυχρότερος ἀήρ της σπεύδει πρὸς τὴν θάλασσαν (μὲ τὸν σχετικῶς θερμότερον ἀέρα), ὁπότε δημιουργεῖται ἡ ἀπὸ γειοῦς αὔρα.

Τοπικοὶ ἄνεμοι δημιουργοῦνται μεταξύ δύο τόπων λόγῳ ἐπίσης διαφορᾶς ὡς πρὸς τὴν θερμοκρασίαν αὐτῶν. Τοιοῦτοι τοπικοὶ ἄνεμοι εἶναι ὁ Βαρδάρης Θεσσαλονίκης, ὁ Μιστράλ Γαλλίας, ὁ Σιμούν τῆς Σαχάρας κ.ἄ.

Τέλος ἔχομεν τοὺς συνεχεῖς ἀνέμους, οἱ ὅποιοι δὲν λήγουν ποτέ καὶ δι' αὐτὸ λέγονται ἀληγεῖς. Ἀληγεῖς εἶναι οἱ θερμοὶ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν ἐκ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς τοὺς Πόλους. Ἐπίσης οἱ ἀντίθετοι αὐτῶν, οἱ ἀνταληγεῖς, εἶναι οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι οἱ ὅποιοι πνέουν ἐκ τῶν Πόλων πρὸς τὸν Ἰσημερινόν.

3. Η ΥΓΡΑΣΙΑ. Μὲ τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἐξατμίζονται διαρκῶς τὰ ὕδατα τῶν θαλασσῶν, τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν. Οἱ ὕδρατμοὶ τῶν οὗτοι ἀνέρχονται πρὸς τὴν ἀτμόσφαιραν. Ἡ περιεκτικότης δὲ τῆς ἀτμοσφαίρας εἰς ὕδρατμους λέγεται ὑγρασία. Ἡ ὑγρασία μετρεῖται μὲ τὸ ὑγρόμετρον, τὸ ὁποῖον φέρει ὑδρομετρικὴν κλίμακα ἀπὸ τὸ 1 - 100.

Μετεωρολογικὸς Σταθμὸς

Ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα περιέχει πολλοὺς ὕδρατμους, λέγομεν ὅτι εἶναι «κεκορεσμένη». Τότε ἡ ἀναπνοὴ δυσχεραίνεται καὶ ἐμποδίζεται ἡ ἀποβολὴ ὕδατος διὰ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τοῦ δέρματος. Ἐὰν μάλιστα συνδυασθῇ καὶ μὲ ὑπερβολικὴν θερμοκρασίαν, τότε ἡ ἀτμόσφαιρα γίνεται ἀποπνικτικὴ μὲ κινδύνους θερμοπληξίας διὰ τὰ ἄτομα.

Όταν πάλιν ἔχωμεν ὀλίγους ὑδρατμούς, λέγομεν ὅτι ἔχομεν ξηρασίαν. Μὲ αὐτὴν εὐνοεῖται ἡ ἀναπνοὴ καὶ ἀποβάλλεται ὕδωρ. Μὲ τὰς ἐφιδρώσεις ὁμως προκαλεῖται συνεχὴς καὶ ἀνυπόφορος δίψα.

Ἡ πλεόν εὐχάριστος διὰ τὸν ὄργανισμὸν ὑγρομετρικὴ κατάστασις τοῦ ἀέρος εἶναι ἡ μετρία. Μὲ αὐτὴν δὲν παρενοχλοῦνται ὁ σφυγμός, ὁ ὕπνος καὶ ἡ ἀναπνοή.

Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὁποῖοι πνέουν ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς τὴν ξηράν, εἶναι ὑγροὶ καὶ προκαλοῦν βροχὰς καὶ ὑγρασίαν. Οἱ ἄνεμοι, οἱ ὁποῖοι πνέουν ἀπὸ τὴν ξηράν πρὸς τὴν θάλασσαν, εἶναι ξηροί. Οἱ τόποι, ὅπου ἐπικρατοῦν τοιοῦτοι ἄνεμοι, δὲν ἔχουν πολλὰς βροχὰς.

4. ΤΟ ΚΛΙΜΑ. Ἡ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας ἑνὸς τόπου δὲν παραμένει σταθερά. Ἄλλοτε παρατηρεῖται νέφωσις, ἄλλοτε ἡλιοφάνεια. Ἄλλοτε βρέχει καὶ ἄλλοτε φυσᾷ ἄνεμος. Ὅλοι αὐταὶ αἱ μεταβολαὶ ἀποτελοῦν τὸν καιρὸν. Ἄρα καιρὸς εἶναι ἡ φυσικὴ κατάστασις τῆς ἀτμοσφαίρας ἑνὸς τόπου κατὰ τὴν διάρκειαν μιᾶς χρονικῆς περιόδου.

Ἐὰν καταγράψωμεν τὰς μεταβολὰς αὐτάς, κατόπιν συνεχῶν παρατηρήσεων πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἐξαγάγωμεν τὸν μέσον ὅρον των, ἔχομεν τὸ κλίμα τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἄρα, κλίμα εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῶν μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαίρας ἑνὸς τόπου (ἡ μέση καιρικὴ κατάστασις), ὅπως ἐξάγεται οὗτος ἀπὸ μακροχρονίους παρατηρήσεις.

Τὸ κλίμα παίζει σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Πρῶτος δὲ ἐπεσήμανε τὴν σπουδαιότητα τοῦ κλίματος ὁ Ἕλλην ἱατρὸς τῆς ἀρχαιότητος Ἱπποκράτης.

Κλιματικοὶ παράγοντες.

Τὸ κλίμα ἑνὸς τόπου δημιουργεῖται ἐκ τῆς ἐπιδράσεως πολλῶν παραγόντων. Οἱ παράγοντες αὗτοι ὀνομάζονται κλιματικοὶ παράγοντες καὶ εἶναι ἡ θερμοκρασία

Οἱ πιλότοι εἰς τὰ μεγάλα ὑψη ἐφοδιάζονται μὲ εἰδικὰς μάσκας ὁξυγόνου

ἐνὸς τόπου, ἡ ὑγρασία ἢ ξηρασία αὐτοῦ, οἱ ἄνεμοι, ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις κ.ἄ.

Ἡ **θερμοκρασία** ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ γεωγραφικὸν πλάτος τοῦ τόπου, ἀπὸ τὸ πεδινὸν ἢ ὄρεινὸν τοῦ ἐδάφους του, ἀπὸ τὴν γειτνιάσιν του μετὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔτους.

Ἡ **ὑγρασία** ἐξαρτᾶται ἐπίσης ἀπὸ τὴν θερμοκρασίαν τοῦ τόπου καὶ τὴν γειτνιάσιν του μετὰ ὕδατα (θαλάσσας, λίμνας) ἢ μετὰ δάσος. Ἡ μεγάλη ὑγρασία χαρακτηρίζει τὸ κλίμα ὡς **ὕγρὸν** καὶ ἡ μικρὰ τὸ χαρακτηρίζει ὡς **ξηρὸν**.

Οἱ **ἄνεμοι** καὶ ἰδίως ἡ διεύθυνσις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν πνέουν, ἔχουν ἐπίσης μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ κλίμα. Οἱ βόρειοι ἄνεμοι π.χ. καθιστοῦν τὸ κλίμα ψυχρότερον καὶ οἱ νότιοι θερμότερον (προκειμένου περὶ τοῦ Βορείου ἡμισφαιρίου).

Ἡ **ἀτμοσφαιρική πίεσις** συντελεῖ ἐπίσης εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ κλίματος, καίτοι οὐδέποτε παραμένει σταθερά.

Εἶδη κλίματος. Τὸ κλίμα ἀλλάσσει ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Γενικῶς ὁμως ἡ Γῆ κατανέμεται εἰς κλιματικὰς ζώνας. Ἀναλόγως δὲ τῆς ζώνης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται εἰς τόπος, ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ κλίμα πολικόν, εὐκρατον, τροπικόν κλπ.

α) **Πολικὸν κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Πόλων τῆς Γῆς καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ δριμύν ψυχὸς, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν διὰ τὰς διακυμάνσεις τοῦ κλίματος. Ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις ἐκεῖ εἶναι μεγάλη καὶ βρέχει σπανίως.

β) **Εὐκρατον κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τὰς δύο εὐκράτους ζώνας καὶ ἔχει μέσθην θερμοκρασίαν περὶ τοὺς 20° Κ. Ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰ ἐξῆς

Μεσογειακόν. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους, οἱ ὅποιοι βρέχονται ἢ γειτνιάζουν μετὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ χειμὼν εἰς αὐτοὺς εἶναι γλυκὺς καὶ τὸ θέρος ὁροσερόν. Μεσογειακὸν κλίμα ἔχει ἡ Ἑλλάς.

Ἡπειρωτικόν. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους τῶν εὐκράτων χωρῶν, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται μακρὰν τῆς θαλάσσης. Χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος αὐτοῦ εἶναι ὁ δριμύς χειμὼν καὶ τὸ θερμὸν θέρος.

Ὡκεανειόν. Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους, οἱ ὅποιοι περιβάλλονται ἀπὸ ὠκεανούς. Κύριον χαρακτηριστικὸν του εἶναι ἡ μετρία θερμοκρασία καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Οἱ πολλοὶ ὕδρατμοι τῆς ἀτμοσφαίρας μετριά-

ζουν τὸ ψῦχος καὶ ὁ χειμὼν εἶναι ἥπιος, ἀλλὰ μετριάζουν καὶ τὴν θερμότητα καὶ τὸ θέρος εἶναι δροσερόν.

γ) **Τροπικὸν κλίμα.** Ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς τόπους τῆς Τροπικῆς ζώνης. Ὡς χαρακτηριστικὸν ἔχει τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, τὰς πολλὰς βροχὰς καὶ τὴν ὑγρασίαν. Εἰς τὰς ὑποτροπικὰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι γειτνιάζουν μὲ τὰς εὐκράτους ζώνας, τὸ κλίμα τοῦτο λαμβάνει ἡπιωτέραν μορφήν.

Σχετικὰ μὲ τὸ τροπικὸν κλίμα εἶναι καὶ τὰ εξῆς

Τὸ κλίμα τῶν ἐρήμων, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἐρήμους καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, τὴν παντελεῖ ἔλλειψιν βροχῆς καὶ ξηρασίαν.

Τὸ κλίμα τῶν μουσώνων, δηλ. τῶν χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐπικρατοῦν οἱ ἄνεμοι αὐτοί. Τοῦτο χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὰς πολλὰς βροχὰς καὶ τὴν ὑγρασίαν.

Τὸ κλίμα ἐπιδρᾷ εἰς τὴν βλάστησιν, τὴν παραγωγὴν καὶ καλλιέργειαν γενικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὑγείαν καὶ πολιτιστικὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὰς θερμὰς χώρας π.χ. ἡ βλάστησις εἶναι πλουσία, ἀλλ' ὁ πληθυσμὸς ἀραιὸς καὶ νωθρός, διότι ἡ θερμοκρασία ἐμποδίζει τὴν ἔργασίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας.

Περίληψις. Ἡ ἀτμόσφαιρα περιβάλλει τὴν Γῆν καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ ἀέρια. Ἡ κίνησις τοῦ αἵρος λέγεται ἄνεμος. Ἡ διεύθυνσις του ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸ ἀνεμολόγιον καὶ ἡ ἔντασις του μετρεῖται μὲ τὴν κλίμακα Μπωφόρ. Ὁ καιρὸς ἐκάστου τόπου χαρακτηρίζει τὸ κλίμα του. Ὑπάρχουν πολλὰ κλίματα, ἀνάλογα μὲ τὰς ζώνας τῆς Γῆς.

Ἑρωτήσεις. Εἰς πόσα στρώματα κατανέμεται ἡ ἀτμόσφαιρα; Πόσον ὑψηλὰ εὐρίσκονται τὰ σύννεφα; Μέχρι ποίου στρώματος φθάνουν τὰ ἀεροπλάνα; Διατί οἱ ἀστρωναῦται φέρουν ἀπαραιτήτως ὀξυγόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀεροπόροι ἐφοδιάζονται μὲ προσωπίδας ὀξυγόνου; Πῶς πληροφοροῦμεθα τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου; Τί εἶναι ἡ κλίμαξ Μπωφόρ; Τί ἐννοεῖ τὸ Μετεωρολογικὸν Δελτίον, ὅταν ἀπὸ τὸ ραδιόφωνον εἰδοποιῇ: «... ἄνεμοι σφοδροὶ 7-8 Μπωφόρ πνέουν εἰς τὰ πελάγη...»; Ποιοὶ εἶναι οἱ βασικοὶ κλιματικοὶ παράγοντες;

Ἔργασια. Κατασκευάσατε ἓναν ἀνεμοδείκτην.

Περιγράψατε εἰς μίαν ἐκθεσιν τί νομίζετε ὅτι αἰσθάνεται εἰς ἀστρωναύτης, καθὼς ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Γῆς.

8. ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΤΑΙ

Διὰ τὴν μελέτην τῶν ἡπείρων, τῶν ὠκεανῶν καὶ γενικῶς τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, χρησιμοποιοῦμεν τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας. Οἱ γεωγραφικοὶ χάρται εἶναι ἀπεικονίσεις τοῦ συνόλου τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς ἢ τμήματος αὐτῆς ἐπάνω εἰς ἐπίπεδον συνήθως ἐπιφάνειαν.

Τὸ τμῆμα τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, τὸ ὁποῖον ἀναπαρίσταται ἐπὶ χάρτου, διατηρεῖ τὸ σχῆμα του, ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ μέγεθος. Εἶναι μία σμίκρυνσίς του, ἢ ὁποία ὁμως γίνεται συμφώνως πρὸς ὠρισμένην ἀναλογίαν. Ἡ ἀναλογία, ἢ ὁποία ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ πραγματικοῦ καὶ τοῦ ἀπεικονιζομένου εἰς τὸν χάρτην, λέγεται κλίμαξ.

Ἡ κλίμαξ παρίσταται μὲ κλάσμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἀριθμητὴς δεικνύει τὴν ἀπόστασιν ἐπὶ τοῦ χάρτου, ὁ δὲ παρονομαστὴς τὴν πραγματικὴν τοιαύτην. Οὕτως, εἰς χάρτης ἔχει κλίμακα 1 : 500.000. Τοῦτο σημαίνει ὅτι 1 μέτρον ἐπὶ τοῦ χάρτου ἰσοδυναμεῖ μὲ 500.000 μέτρα πραγματικοῦ μήκους γῆς. Συνήθως ὑπολογίζομεν τὸ μῆκος μὲ τὸ ἑκατοστὸν τοῦ μέτρου, ὁπότε 0,01 χάρτου = 5.000 μ. πραγματικῆς ἀποστάσεως.

Πολλάκις εἰς τοὺς χάρτας σημειοῦται γραφικὴ κλίμαξ, ὡς ἑξῆς :

$$\frac{0-100-200-300}{\text{χιλιόμετρα}}$$

Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἰς τὰ τόσα (100, 200 κ.λπ.) χιλιοστὰ ἀποστάσεως ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἰσοδυναμοῦν τὰ ἀνάλογα χλμ. ἐπὶ τῆς πραγματικῆς ἀποστάσεως.

Ὡστε, διὰ νὰ εὗρωμεν μίαν πραγματικὴν ἀπόστασιν δύο τόπων, μὲ βάσιν τὸν χάρτην, θὰ ἐργασθῶμεν ὡς ἑξῆς :

α) Θὰ διαπιστώσωμεν τὴν κλίμακα τοῦ χάρτου. Ἄν αὕτη σημειοῦται μὲ βάσιν τὸ μέτρον (π.χ. 1 : 1.000.000), θὰ διαιρέσωμεν τὴν κλίμακα δι' 100, διὰ νὰ εὗρωμεν πόση πραγματικὴ ἀπόστασις ἀντιστοιχεῖ εἰς ἕκαστον ἑκατοστὸν τοῦ χάρτου. Κατόπιν μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν ἀπόστασιν, τὴν ὁποίαν θέλομεν νὰ εὗρωμεν. Τὰ ἑκατοστὰ τὰ πολλαπλασιάζομεν μὲ τὸν ἀριθμὸν, τὸν ὁποῖον εὗρομεν, ὅτι ἀντιστοιχεῖ εἰς αὐτά.

Π α ρ α δ ε ι γ μ α 1 ο ν. Ἔχομεν ἓνα χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος

ἔχει κλίμακα 1 : 800.000 μ. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν κατ' εὐθείαν ἀπόστασιν μεταξύ Βόλου - Θεσσαλονίκης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 17,5 ἐκ. Ἀφοῦ ὁ χάρτης ἔχει κλίμακα 1 : 800.000, τὸ 1 ἐκ. εἶναι $800.000 : 100 = 8.000$ μ. Τότε τὰ 17,5 ἑκατοστὰ θὰ εἶναι $17,5 \times 8.000 = 140.000$ μ. .

Ἔχομεν χάρτην τῆς Εὐρώπης μὲ κλίμακα 1 : 2.500.000 μ. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀπόστασιν Ἀθηνῶν - Ρώμης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 26 ἐκ. Ἀλλ' ἕκαστον ἐκ. ἰσοδυναμεῖ μὲ $2.500.000 : 100 = 25.000$ μ. Ἀρα ἡ ἀπόστασις Ἀθηνῶν - Ρώμης εἶναι $26 \times 25.000 = 650.000$ μ.

Π α ρ ά δ ε ι γ μ α 2ον. Ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω χάρτης ἔχει καὶ γραφικὴν κλίμακα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀπόστασιν μεταξύ Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης. Μετροῦμεν ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εὐρίσκομεν ὅτι αὕτη εἶναι 12 ἐκ. Μεταφέρομεν τὰ 12 ἐκ. ἐπὶ τῆς γραφικῆς κλίμακος καὶ εὐρίσκομεν ὅτι ταῦτα ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ 300 χλμ. Ἀρα ἡ κατ' εὐθείαν ἀπόστασις μεταξύ Ἀθηνῶν - Θεσσαλονίκης εἶναι 300 χλμ.*

*ΣΗΜ. Οἱ διάφοροι χάρται ἔχουν ἰδιαιτέρας κλίμακας. Τὸ ἀποτέλεσμα ὁμως πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιον. Εὐρίσκομεν δὲ ἀκριβεστέραν τὴν ἀπόστασιν, ὅταν ὑπολογίζωμεν καὶ τὰ χιλιοστὰ τοῦ μέτρου.

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Ι. Η ΕΛΛΑΣ

Γενική επισκόπησης

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἑλλάς εἶναι χώρα τῆς Εὐρώπης, ἣ ὅποια καταλαμβάνει τὸ ΝΑ ἄκρον αὐτῆς καὶ τὸ Ν. τμήμα τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου. Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, ἥτοι μεταξύ Εὐρώπης, Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας.

Ἡ Ἑλλάς μόνον πρὸς Βορρᾶν καὶ ἐν μέρει πρὸς Ἀνατολὰς ἔχει ἑδαφικὴν συνέχειαν μεῖς ἄλλας χώρας. Οὕτω πρὸς Β. συνορεύει μετὰ τὴν Ἀλβανίαν, Γιουγκοσλαβίαν καὶ Βουλγαρίαν, πρὸς Α. δὲ μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Αἱ νότιοι ἄκται τῆς καὶ αἱ νῆσοι βρέχονται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, αἱ ἀνατολικαὶ ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ αἱ δυτικαὶ ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Ἡ ἑκτάσις τῆς Ἑλλάδος εἶναι 132.000 (131.944) τετρ. χλμ., ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ 1/6 ἀποτελεῖ τὸ νησιωτικὸν τμήμα τῆς.

Τὸ ἑδαφος τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὄρεινόν. Διακόπτεται ὁμως ἀπὸ μικρὰς πεδιάδας καὶ γραφικὰς κοιλάδας. Κορμόν τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ ἡ ὄροσειρά τῆς Πίνδου. Προεκτάσεις αὐτῆς εἶναι τὰ ὄρη τῆς Ἡπείρου, τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, τῆς Θεσσαλίας (Ὀλύμπος) καὶ τινὰ τῆς Μακεδονίας. Ἡ ἰδίᾳ ὄροσειρά μετὰ διακοπὴν τὴν θάλασσαν, προχωρεῖ πρὸς τὴν Πελοπόννησον (Ταῦγετος κ.λπ.) καὶ τὴν Κρήτην (Λευκὰ ὄρη κ.λπ.).

Ἔτερον ὄρεινόν συγκρότημα, συνέχεια τῶν Βουλγαρικῶν ὄρεων, σχηματίζει τὰ ὄρη τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Μεταξὺ τῶν ὄρεων σχηματίζονται πεδιάδες (Θεσσαλίας, Θεσσα-

μαντικώτεροι είναι ὁ Ἀλιάκμων (Μακεδονίας), ὁ Ἀχελῷος (Δυτ. Στερεᾶς) καὶ ὁ Πηνειὸς (Θεσσαλίας).

Λίμναι ὑπάρχουν πολλαὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κυριώτεραι εἶναι ἡ Τριχωνίς, ἡ Βόλβη, ἡ Βεγορίτις κ.ἄ.

Ἡ θάλασσα εἰσχωρεῖ βαθύτατα εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Ἑλλάδος καὶ σχηματίζει πλούσιον διαμελισμόν. Σπουδαῖοι κ ὁ λ π ο ι εἶναι ὁ Θερμαϊκός, ὁ Εὐβοϊκός, ὁ Σαρωνικός, ὁ Κορινθιακός. Χερσόνησοι εἶναι ἡ Χαλκιδική, ἡ Λαυρεωτική, ἡ Ἀργολική. Νῆσοι ὑπάρχουν πολλαί. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ἡ μεγαλόνησος Κρήτη, ἡ Εὐβοία, ἡ Λέσβος, ἡ Ρόδος, ἡ Κέρκυρα. Πορθμοὶ σχηματίζονται μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Στερεᾶς Ἑλλάδος (ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου), Στερεᾶς καὶ Πελοποννήσου (ὁ πορθμὸς Ρίου - Ἀντιρρίου) κ.ἄ. Ἀκρωτήρια ὀνομαστὰ εἶναι τὸ Νυμφαῖον (Ἀγ. Ὄρους), ὁ Καφηρεὺς, τὸ Σούνιον, ὁ Μαλέας, τὸ Ταΐναρον κ.ἄ. Διῶρυξ μοναδικὴ ἡ τῆς Κορίνθου καὶ μεγάλοι λιμένες ὑπάρχουν εἰς τὸν Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Κέρκυραν, Πάτρας, Βόλον κ.λπ.

Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου. Γενικῶς τοῦτο εἶναι μεσογειακόν. Εἰδικώτερον εἶναι θαλάσσιον εἰς τὰ παράλια καὶ ἡπειρωτικόν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Περισσότεραι βροχαὶ πίπτουν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα κ.λπ.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἑλλάς ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ γεωργικὴ χώρα μὲ κύρια προϊόντα τὰ σιτηρά, τὸν βάμβακα, τὸν καπνόν, τὴν ὀρυζαν, τὴν σταφίδα, τὸ ἔλαιον, τὰ ἐσπεριδοειδῆ καὶ τὰς ὀπώρας. Ἡ κτηνοτροφία τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκεται ἐν ἀναπτύξει, ὅπως καὶ ἡ μελισσοκομία καὶ ἡ πτηνοτροφία.

Ἡ βιομηχανία ἀποτελεῖ τὸν ἕτερον κλάδον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀσχολεῖται δὲ αὕτη μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν γεωργικῶν τῆς προϊόντων, μὲ τὰ εἶδη διατροφῆς, τὴν κατεργασίαν τοῦ ξύλου καὶ χαρτοποίαν, μὲ τὴν κατεργασίαν τοῦ καπνοῦ, τὴν ὑφαντουργίαν κ.λπ.

Τὸ ἑλληνικὸν ὑπέδαφος περιέχει βωξίτην, λευκόλιθον, λιγνίτην, μάρμαρα. Μὲ βάσιν αὐτὰ ἰδρύθησαν μεγάλαι βιομηχαναίαι οἰκοδομικαὶ (τσιμέντα κ.λπ.), χημικαὶ (χημικῶν λιπασμάτων κ.λπ.), ἐργοστάσιον κατασκευῆς ἀλουμίνας καὶ ἀλουμινίου καὶ λειτουργοῦν θερμοηλεκτρικὰ ἐργοστάσια παραγωγῆς ἡλεκτρικῆς ἐνεργείας (Ἀλιβερίου, Πτολεμαίδος).

Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ συγκοινωνιακῆς πλευρᾶς εἶναι εὐνοϊκή. Ἐπικοινωνεῖ αὕτη μὲ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν (διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Γιβραλτάρ), μὲ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν (διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ) καὶ μὲ τὸν Εὐξείνιον Πόντον (διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Βοσπόρου). Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία τῆς εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ἡδη κατέχει τὴν ἑκτὴν θέσιν εἰς τὸν κόσμον, χωρὶς νὰ ὑπολογίζωνται τὰ πλοῖα τῆς, τὰ ὁποῖα ταξιδεύουν μὲ ξένας σημαίας καὶ ἤδη ὑψώνουν, τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, τὴν γαλανόλευκον, χάρις εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου ληφθέντα εἰδικὰ μέτρα.

Τὸ σιδηροδρομικὸν τῆς δίκτυον παραμένει τὸ προπολεμικὸν (2.573 χλμ.), ἐνῶ οἱ αὐτοκινητόδρομοί τῆς αὐξάνουν καὶ βελτιοῦνται συνεχῶς. Τέλος ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία συνδέει τὰς Ἀθήνας μὲ τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τὴν Ἑλλάδα μὲ τὸν ὑπόλοιπον κόσμον.

Ἡ κατασκευὴ ὑδροηλεκτρικῶν καὶ θερμοηλεκτρικῶν ἐργοστασίων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ ὁ ἐξηλεκτρισμὸς τῆς ὑπαίθρου ἔχουν συντελέσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας τῆς χώρας. Ἡ καταβαλλομένη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως σύντονος προσπάθεια διὰ τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας, τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῶν καλλιεργειῶν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων, θὰ ἔχῃ συντόμως ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὐξήσιν τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος καὶ τὴν ἐν γένει εὐημερίαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰ τρία τελευταῖα ἔτη ἡ Ἑλλάς, διὰ τῶν ἐκτελουμένων ἔργων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δραστηριότητος, ἔχει μεταβληθῇ εἰς ἀπέραντον ἐργοτάξιον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1961, ἀνέρχονται εἰς 8.388.000. Σήμερον οὗτοι ὑπερβαίνουν τὰ 8.700.000. Ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ ἀναλογεῖ εἰς 64 κατ. κατὰ τετρ. χλμ.

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Βασιλευομένη Δημοκρατία. Ἐπίσημος θρησκεία ἡ Χριστιανικὴ Ὁρθόδοξος μὲ Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἱκανοποιητικὴ. Ἡ Ἑλλάς διαθέτει ἀρκετὰ πανεπιστήμια καὶ ἀνωτάτας σχολάς. Τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ ἀνέρχεται συνεχῶς. Αἱ Καλὰ Τέχναι καὶ τὰ Γράμματα καλλιεργοῦνται, ὥστε νὰ συνεχίζεται ἡ παράδοσις τῆς τρισχιλιετοῦς ἱστορίας τῆς.

Παρθενών

Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος εἶναι αἱ Ἀθῆναι (630.000 κ. καὶ μετὰ τῶν προαστίων 1.430.000 κ.), ἡ ἐνδοξότερα πόλις τοῦ κόσμου. Μεγάλαι πόλεις εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη, ὁ Πειραιεύς, αἱ Πάτραι, ὁ Βόλος, ἡ Καβάλα, τὸ Ἡράκλειον κ.ἄ.

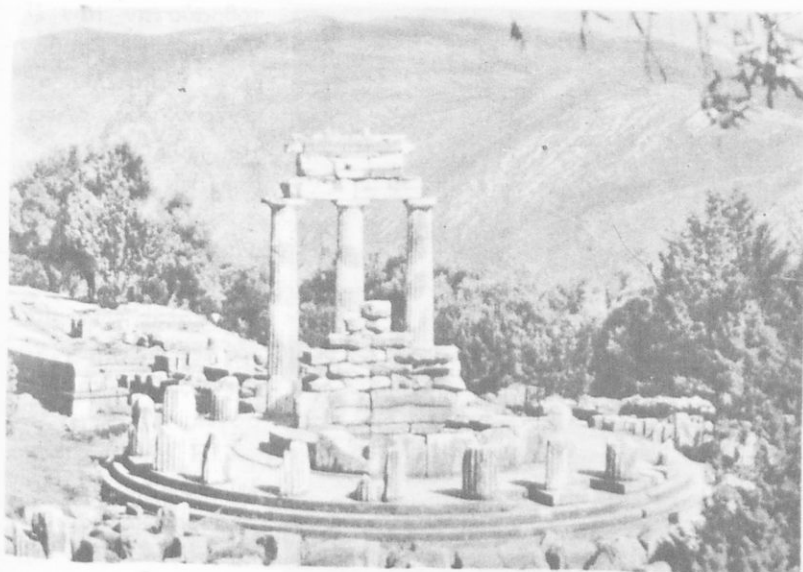
Ἡ Ἑλλάς κατανέμεται εἰς 9 γεωγραφικὰ διαμερίσματα (Στερεὰ Ἑλλάς καὶ Εὐβοία, Πελοπόννησος, Ἰόνιοι Νῆσοι, Ἥπειρος, Θεσσαλία, Μακεδονία, Θράκη, Νῆσοι Αἰγαίου Πελάγους καὶ Κρήτη). Ταῦτα δὲ εἰς 52 νομούς.

Ὁ **τουρισμός** εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀναπτύξει. Τὸ ὑπέροχον κλίμα τῆς Ἑλλάδος, ἡ καθαρὰ ἀτμόσφαιρα, ὁ πλοῦτος εἰς ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα καὶ φυσικὰς καλλονάς, αἱ πολλὰ ἱαματικαὶ πηγαί, ἡ παροιμιώδης φιλοξενία τῶν Ἑλλήνων ἀποτελοῦν μαγνήτας δι' ἀξιολύττον τουριστικὴν κίνησιν.

Σπουδαιότεραι τουριστικαὶ ἀφετηρίαι εἶναι αἱ ἑξῆς :

— **Ἀθῆναι** : (Ἀκρόπολις, μουσεῖα κ.λπ. τουριστικοὶ θησαυροὶ τῆς πρωτεύουσας, Σούνιον, Νῆσοι Ἀργοσαρωνικοῦ, Δελφοὶ κ.λπ.).

— **Κόρινθος** : (Ἀρχαία Κόρινθος, Λουτράκι κ.λπ.).

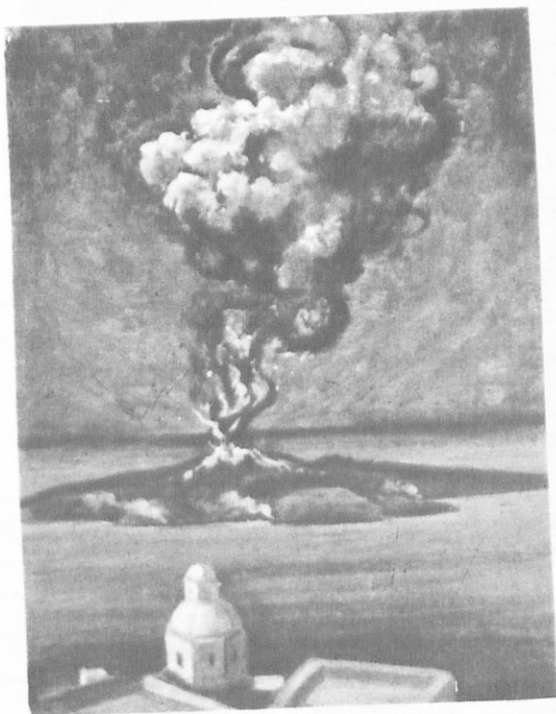

Δελφοί

- Πύργος : (Ὀλυμπία, ναὸς Ἐπικουρείου Ἀπόλλωνος).
- Σπάρτη : (Μυστράς, Μάνη κ.λπ.).
- Ναύπλιον : (Τίρυνς, Μυκῆναι, Ἐπίδαυρος κ.λπ.).
- Κέρκυρα - Ἰωάννινα : (Δωδώνη).
- Λάρισα : (Μετέωρα, Τέμπη, Ὀλυμπος, Πήλιον).
- Θεσσαλονίκη : (βυζαντινὰ κτίσματα πόλεως, Πέλλα, Καστοριά, Ἀγ. Ὄρος, Φίλιπποι κ.ἄ.).
- Νῆσοι : Τήνος, Μύκονος, Ρόδος, Κῶς, Δῆλος.
- Κρήτη : Κνωσσός, Φαιστός.
- Ἱαματικαὶ Πηγαί : Λουτράκι, Αἰδηψός, Καμμένα Βούρλα, Ὑπάτη κ.λπ.

4. ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΝ ΧΩΡΟΝ.
Ἡ τοποθέτησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Μεσογειακὸν χῶρον, ὅπου ἐπὶ χιλιετηρίδας συγκρούονται τὰ συμφέροντα τῶν λαῶν, καθιστᾷ τὴν θέσιν τῆς προνομιοῦχον, ἀλλὰ καὶ λεπτήν.

Ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκεται μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἀνέκαθεν ἀπετέλεσε τὸ προκεχωρημένον φυλάκιον τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τὸν κυμα-

Ἡφαίστειον Θήρας

τοθραύστην τῶν ἐξ Ἀνατολῶν βαρβάρων. Ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ «Ἀνατολικοῦ ζητήματος», δηλ. τῆς προσπάθει-
ας τῶν Δυτικῶν Δυνάμεων νὰ διεισδύ-
σουν εἰς τὴν Ἀνατο-
λὴν καὶ τῆς Ρωσίας
νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὸ
Αἰγαῖον καὶ τὴν Με-
σόγειον.

Ἡ Ἑλλάς ἀποτε-
λεῖ τὸ σημεῖον δια-
σταυρώσεως τῶν θα-
λασσιῶν ὁδῶν τῆς
Μεσογείου, ἀλλὰ καὶ
τῶν χερσαίων πρὸς
τὰ Στενὰ καὶ τὴν Μέ-
σην Ἀνατολὴν.

Δι' ὅλα αὐτὰ ἡ

Ἑλλάς μετέχει τῶν

μεγάλων Διεθνῶν ὀργανισμῶν, ὅπως εἶναι ὁ Ο.Η.Ε., καὶ τὸ Βορειο-
ατλαντικὸν Σύμφωνον (NATO), τὸ ὁποῖον εἶναι ἀμυντικὸς συνασπισμὸς.

Χώρα δὲ καθαρῶς φιλειρηνικὴ διατηρεῖ ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ ὅλας
τὰς ἄλλας χώρας καὶ συμμετέχει εἰς τὴν «Κοινὴν Ἀγορὰν» (Ε.Ο.Κ.).

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ταγὸς τῆς προασπίσεως τῆς ἐλευ-
θερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου καὶ οἰκοδόμος τῆς
ἐθνικῆς τῆς προόδου καὶ εὐημερίας.

Περίληψις. Ἡ Ἑλλάς κατέχει σημαντικὴν καὶ προνομιοῦχοθ θέσιν εἰς τὴν Μεσό-
γειον, τὴν πλεόν ἱστορικὴν θάλασσαν τῆς ὕδρογειοῦ. Ἡ μορφολογία τοῦ ἐδάφους
τῆς παρέχει πολλὰς συγκοινωνιακὰς δυσκολίας εἰς τὴν ξηρὰν καὶ μεγάλας εὐκολίας
εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ οἰκονομικὴ τῆς ἀνάπτυξις στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν
βιομηχανίαν. Ὁ τουρισμὸς τῆς εἰς τοὺς ἀρχαιολογικοὺς θησαυροὺς τῆς καὶ τὰς
φυσικὰς τῆς καλλονάς. Ἡ ἱστορία τῆς τῆς ἐπιβάλλει νὰ συνεργασθῇ μὲ ὅλα τὰ κράτη

διά την ειρήνην καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον (Ο.Η.Ε.). Τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως δὲ νὰ μετέχη παντὸς συνασπισμοῦ, δυναμένου νὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν πρόοδον (ΝΑΤΟ).

***Ερωτήσεις.** Ποία εἶναι ἡ ὑψηλότερα κορυφή τῆς Ἑλλάδος; Ποῖος ὁ μεγαλύτερος ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ποταμῶν τῆς; Διατί ὁ πλούσιος θαλάσσιος διαμελισμὸς ἀποτελεῖ πλεονέκτημα διὰ μίαν χώραν; Ποία μεγάλα ἐργοστάσια λειτουργοῦν εἰς Ἀλιβέριον καὶ Πτολεμαΐδα; Τί εἶναι ἡ Δ.Ε.Η.; Διατί ἡ Ἑλλάς ἔχει τόσον πλούσιον ἀρχαιολογικὸν πλοῦτον; Ποῖον ἄγαλμα, θὰ ἴδῃτε εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ πολυτιμότερον τοῦ κόσμου;

***Εργασίαι.** Ἐπισκεφθῆτε τὰ κυριώτερα τουριστικὰ κέντρα τῆς περιοχῆς σας.
— Γράψατε μίαν ἐκθεσιν μὲ θέμα : Τουριστικὸς περίπατος εἰς τὴν Πελοπόννησον

II. Η ΑΣΙΑ

1. ΘΕΣΙΣ, ΕΚΤΑΣΙΣ, ΟΡΙΑ. Ἡ Ἀσία εὐρίσκεται εἰς τὸ βόρειον τμήμα τοῦ Ἀνατολικοῦ ἡμισφαιρίου τῆς Γῆς καὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα αὐτῆς εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην. Μικρὰ περιοχὴ τῆς ἀνήκει εἰς τὴν Πολικὴν ζώνην καὶ ἔτι μεγαλύτερα εἰς τὴν Τροπικὴν.

Ἡ ἔκτασις τῆς, μετὰ τῶν νήσων, αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται εἰς αὐτήν, ἀνέρχεται εἰς 44 περίπου ἑκατ. τετρ. χλμ.

Ἡ Ἀσία πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν, πρὸς Α. ἀπὸ τὸν Εἰρηνικόν καὶ πρὸς Ν. ἀπὸ τὸν Ἰνδικόν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν καὶ Μεσόγειον θάλασσαν καὶ συνορεύει μετὰ τὴν Εὐρώπην. Ἀπὸ τὴν Εὐρώπην χωρίζεται διὰ νοτιῆς γραμμῆς, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Καύκασον, προχωρεῖ πρὸς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, ἀκολουθεῖ τὸν Οὐράλην ποταμὸν καὶ τὰ Οὐράλια ὄρη καὶ καταλήγει εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὠκεανόν. Ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν χωρίζεται διὰ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ.

2. ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ. Ἡ Ἀσία εἶναι ἡ περισσότερον ὀρεινὴ ἥπειρος. Τὸ μέσον ὕψος αὐτῆς φθάνει τὰ 960 μέτρα (τῆς Γῆς εἶναι 850 μ.). Διαθέτει τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς Γῆς καὶ τὰ μεγαλύτερα βαθύπεδα αὐτῆς.

Εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς Ἀσίας ὑψώνεται ἡ ἀπέραντος ὄροσειρὰ τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων, τῶν ὁποίων τὴν ὑψηλότεραν κορυφὴν, ὅπως καὶ ὀλοκλήρου τῆς Γῆς, τὸ Ἐβερεστ (8.882 μ.), κατέκτησεν ἤδη ὁ ἄνθρωπος. Παραλλήλως σχεδὸν καὶ πρὸς Β. αὐτῆς ὑψώνονται αἱ ὄροσειραὶ: Καρακοροῦμ (8.620 μ.), Ἰνδοκοῦχον (7.760 μ.) καὶ Κουέν-Λοὺν (7.860 μ.). Πρὸς τὰ ΒΑ. ὑψώνονται τὰ Ἀλτάϊα (4.550 μ.). ΝΔ. δὲ ὁ Καύκασος (5.647 μ.) καὶ τὸ Ἀραράτ (5.198 μ.).

Μεγάλα ὀροπέδια εἶναι τὸ Παμίρ (εἰς ὕψος πλέον τῶν 7.000

Χάρτης 'Ασίας

μ.), ή «Στέγη τοῦ Κόσμου», τὸ Κ α σ ι μ ι ρ καὶ τὸ Θ ι β έ τ. Ἄλλα ὄροπέδια, λόγω τῆς ξηρασίας, ἔχουν μεταβληθῇ εἰς ἐρήμους. Τοιαῦτα εἶναι αἱ ἐρημοὶ τῆς Ἀραβίας (Μεγάλη καὶ Μικρὰ Νεφούντ), τῆς Μ. Ἀσίας (Ἀλμυρὰ ἐρημος), τοῦ Ἰράν (Λούτ), τῆς Μογγολίας (Γκόμπι),

τοῦ Δεκάν (Θάρ) κ.ἄ. Τὸ βόρειον τμήμα τῆς Ἀσίας καταλαμβάνει ἡ μεγάλη στέππα τῆς Σιβηρίας.

Ἡ φαίστεια εὐρίσκονται πολλὰ εἰς τὴν χερσόνησον Καμ-
ταιάτκαν, τὸ Ἰαπωνικὸν σύμπλεγμα (μὲ σπουδαιότερον τὸ Φουτσι-
Γιάμα) καὶ τὴν Ἰνδονησίαν.

Ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς Ἀσίας πηγάζουν ὅλοι σχεδὸν οἱ μεγάλοι
ποταμοὶ αὐτῆς καὶ ἐκβάλλουν ἀκτινοειδῶς εἰς τοὺς διαφόρους ὠ-
κεανούς. Κυριώτεροι εἶναι ὁ Ὅβις (5.150 χμ.), ὁ Ἰενεσέης (4.506 χμ.)
καὶ ὁ Λένας (4.500 χμ.), οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Β. Παγωμένον
ὠκεανόν. Οὗτοι κατὰ τὸν χειμῶνα παγώνουν καὶ ἀποτελοῦν ὁδοὺς
διὰ τὰ ἔλκηθρα Ὁ Ἀμούρ (4.600 χμ.), ὁ Κίτρινος ἢ Χοάγκ - Χὸ (4.300
χμ.), ὁ Κυανοῦς ἢ Γιάγκ - τσέ - Κίαγκ (5.150 χμ) καὶ ὁ Μεκόγκ (4.023
χμ.), οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ὁ ἱερὸς Γάγγης
(2.478 χμ.), ὅστις ἐνώνεται μὲ τὸν Βραχμαπούτρα (2.704 χμ), ὁ Ἰν-
δὸς (3.200 χμ.), ὁ Εὐφράτης (2.775 χμ.) καὶ ὁ Τίγρης (2.500 χμ.), οἱ
ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν
εἶναι πλωτοί. Κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσώνων πλημμυ-
ρίζουν ὑπερμέτρως, προκαλοῦν καταστροφάς, ἀλλὰ καὶ λιπαίνουν τὰ
ἐδάφη.

Ἰμαλαΐα : Ἑβρεστ

Εἰς τὴν Ἀσίαν ὑπάρχουν ἐπίσης αἱ μεγαλύτεραι λίμναι, ὡς ἡ Κασπία (438.000 τ.χ.), ἡ Ἀράλη (57.800 τ. χ.), ἡ Βαϊκάλη 35.000 τ.χ.), ἡ Βάλκας (Μογγολιστὶ = Ἑλος) (18.400 τ.χ.), ἡ Βὰν (6.300 τ.χ.) κ.ἄ.

Ἡ θάλασσα διαμελίζει πλουσίως τὴν Ἀσίαν. Κυριώτεραι θάλασσαι εἶναι ἡ Ἀρκτική (Β. Παγωμένος ὠκεανός), ὁ Εὐξείνιος Πόντος καὶ ἡ Μεσόγειος (Ἀτλαντικός), ἡ Ἐρυθρὰ, ἡ Ἀραβικὴ καὶ τῆς Βεγγάλης (Ἰνδικός), ἡ Σινικὴ, ἡ Κιτρίνη, ἡ Ἰαπωνικὴ καὶ ἡ Βερίγγειος (Εἰρηνικός).

Κυριώτεραι χερσόνησοι εἶναι ἡ Καμτσιάτκα, ἡ Κορέα, ἡ Ἰνδοκίνα, ἡ Μαλαϊκὴ, αἱ Ἰνδαί, ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Μ. Ἀσία.

Σπουδαιότεροι πορθμοὶ ὁ Βερίγγειος, τῆς Σιγκαπούρης, ὁ Ἑλλήσποντος καὶ ὁ Βόσπορος.

Τέλος αἱ νῆσοι τῆς Ἀσίας εἶναι πολλαί. Σπουδαιότεραι δὲ εἶναι αἱ Ἰαπωνικαὶ νῆσοι, ἡ Φορμόζα, αἱ Φιλιππίναι, ἡ Κελέβη, ἡ Βόρνεος, ἡ Ἰάβα, ἡ Σουμάτρα, ἡ Κεϋλάνη κ.ἄ.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀσίας διαφέρει ἀπὸ τῆς μιᾶς ἄκρας εἰς τὴν ἄλλην, ἐφ' ὅσον αὕτη ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Β. Πολικοῦ κύκλου μέχρι τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Εἰς τὴν βόρειον περιοχὴν ἡ γῆ εἶναι διαρκῶς σχεδὸν παγωμένη, ὁ χειμὼν εἶναι δριμύς καὶ τὸ θέρος βραχύτατον. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικὸν μὲ ὀλίγας βροχάς. Εἰς τὸ νότιον τμήμα τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν μὲ ἀφθόνους βροχάς.

Αἱ μεγάλαι ὁροσειραὶ καλύπτονται συνεχῶς ὑπὸ χιόνων καὶ πάγων. Οἱ μουσῶνες παρασύρουν τεραστίας ποσότητας ὑδρατμῶν ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν καὶ τοὺς μεταβάλλουν εἰς κατακλυσμιαίας βροχάς. Εἰς κανὲν μέρος τοῦ κόσμου δὲν βρέχει τόσον, ὅσον εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον.

Ἀνάλογος μὲ τὸ κλίμα ἐκάστης περιοχῆς εἶναι καὶ ἡ βλάστησις τῆς Ἀσίας. Πρὸς Β. ὑπάρχουν μόνον ἀτελεῖς φυτικοὶ ὄργανισμοί. Νοτιώτερον εἶναι αἱ τοῦνδραι (ἄραια θαμνώδης βλάστησις), τὰς ὁποίας ἀκολουθεῖ ἡ περιοχὴ τῶν μεγάλων δασῶν καὶ ἔπειτα τῶν στεππῶν. Εἰς τὰ νότια μέρη ἡ βλάστησις εἶναι πλουσιωτέρα (τροπικὰ δάση, πολύτιμα φυτά).

Εἰς τὴν ἀχανῆ ἑκτασιν τῆς Ἀσίας ἀπαντῶνται ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζώων. Ἀπὸ τοὺς λύκους καὶ ἄρκτους τοῦ Βορρᾶ μέχρι τῶν λεόντων,

τῶν λεοπαρδάλεων καὶ ἐλεφάντων τοῦ Νότου. Ἀπὸ τὴν παντελῇ ἑλ-
λειψιν πτηνῶν τοῦ Βορρᾶ μέχρι τῶν ποικιλοχρῶμων πτηνῶν καὶ τὸ
ἄπειρον πλῆθος τῶν ἐρπετῶν καὶ ἐντόμων τοῦ Νότου.

3. ΚΑΤΟΙΚΟΙ - ΦΥΣΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσίας
ἀνέρχονται εἰς 1.720.000.000 (πυκνότης 38 κατ. κατὰ τ. χλμ.) καὶ εἶ-
ναι Ἀσιᾶται, ἀνήκοντες εἰς τὴν Λευκὴν φυλὴν, τὴν Κιτρίνην καὶ τὴν
Μαύρην. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Βουδδισταί, Βραχμανισταί, Μωα-
μεθανοὶ κ.λπ. Τὸ πνευματικόν των ἐπίπεδον γενικῶς εἶναι πολὺ χαμη-
λόν.

Ἡ Ἀσία θεωρεῖται ὡς ἡ «κοιτὶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους». Εἰς αὐ-
τὴν ἔζησαν μεγάλοι προϊστορικοὶ λαοὶ καὶ ἀνέπτυξαν πολιτισμοὺς
(Σουμέριοι, Φοίνικες, Ἀσσύριοι, Βαβυλώνιοι, Χαλδαῖοι).

Πρῶτος ἀπετόλμησε νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ ἐσωτερικόν της ὁ Μ.
Ἀλέξανδρος (335 - 325 π.Χ.). Οἱ Εὐρωπαῖοι — καὶ πρῶτοι οἱ Βυζαν-
τινοὶ — ἐπρομηθεύοντο διάφορα προϊόντα τῆς Ἀσίας (μέταξαν, μπα-
χαρικά κ.λπ.), ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τίποτε διὰ τοὺς κατοίκους της.
Ὁ Μάρκο Πόλο (1298) ἔγραψε βιβλίον καὶ διετείνεται, ὅτι ἔζησεν ἐπὶ
πολλὰ ἔτη εἰς τὰ βάθη τῆς Ἀνατολῆς. Τοῦτο ἐκέντρισε τὸ ἐνδιαφέρον
πολλῶν, ἀλλὰ ἡ πτώσις τοῦ Βυζαντίου, ἀπέκλεισεν ὅλας τὰς ἐμπο-
ρικὰς ὁδοὺς. Οἱ θαλασσοπόροι ἀνεζήτησαν ἄλλας ὁδοὺς καὶ ἤρχισεν
ἡ κατάκτησις πολλῶν ἀσιατικῶν χωρῶν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους.

Ἡ Ἀσία διαιρεῖται φυσικῶς εἰς Νοτιοδυτικὴν (Μέσην Ἀνατολὴν),
Νότιον, Κεντρικὴν, Ἀπὼ Ἀνατολὴν καὶ Βόρειον.

Σήμερον ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἀσίαν περὶ τὰ 30 ἀνεξάρτητα κράτη
καὶ περὶ τὰ 20 ἀνεξάρτητα καὶ μέλη τῆς Βρεταννικῆς Κοινοπολιτείας
ἡ ἡμιανεξάρτητα, κτήσεις κ.λπ.

Ταῦτα ἐξετάζομεν κατωτέρω.

Ἑρωτήσεις-Ἐργασίαι. Πρὸς ποῖον σημεῖον ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκεται
ἡ Ἀσία; Πόσας φορές χωρεῖ ἡ Ἑλλὰς ἐντὸς αὐτῆς; Ποῖον εἶναι τὸ ὑψηλότερον
ὄρος τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Γῆς; Γνωρίζετε ἂν ἔφθασαν ἄνθρωποι εἰς τὴν κορυφὴν
αὐτὴν καὶ ποῖοι; Τί εἶναι οἱ μουςῶνες καὶ εἰς ποῖα σημεῖα τῆς Ἀσίας πνέουν; Τί
ἄνθρωποι ζοῦν εἰς τὴν Ἀσίαν; Μήπως γνωρίζετε λαούς, οἱ ὅποιοι ἔζησαν κατὰ
τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν; Ποῖα κράτη τῆς Ἀσίας ἀναγράφονται συνήθως εἰς τὰς ἐφη-
μερίδας, διότι διάφορα γεγονότα συμβαίνουν ἐκεῖ; Ποίας σχέσεις εἶχεν ἡ Ἑλλὰς
μὲ τὴν Ἀσίαν ἀνέκαθεν;

Χάρτης Κύπρου

ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ - ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

1. Η ΚΥΠΡΟΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Κύπρος εὑρίσκεται εἰς τὸ ἀνατολικώτερον ἄκρον τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πρὸς Ν. τῆς Μ. Ἀσίας καὶ ἀπέναντι τῆς Συρίας. Ἔχει ἑκτασιν 9.251 τ.χλμ.

Τὸ ἔδαφος τῆς νήσου εἶναι ὄρεινόν. Διασχίζεται ὑπὸ τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Ὀλύμπου μὲ ὑψηλότεραν κορυφὴν τὸν Τρόοδον (2.140 μ.), κατάφυτον ἐκ πεύκων). Πρὸς ΒΑ. ἄλλη ὀροσειρά, τὸ Πενταδάκτυλον (1.045 μ.), προχωρεῖ πρὸς τὴν χερσόνησον Καρπασίαν καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἅγιος Ἀνδρέας.

Μεταξὺ τῶν δύο ὁρέων ἐκτείνεται ἡ εὐφορωτάτη πεδιάς Μεσαριά, ὁ σιτοβολὼν τῆς Κύπρου. Στεναὶ πεδινὰι λωρίδες, εὐφορώταται καὶ αὐταί, σχηματίζονται κατὰ μῆκος τῆς παραλίας.

Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Πεδιαῖος, ὅστις διαρρέει τὴν Μεσαρίαν. Ἄλλοι δέ, μικρότεροι τούτου, συγκεντρώνουν τὰ ὕδατα ἡ σχηματίζουν λίμνας πλησίον τῆς παραλίας.

Κόλποι σχηματίζονται αρκετοί κατὰ μήκος τῶν παραλίων (Ἀμμοχώστου, Λάρνακος, Λεμεσοῦ, Μόρφου).

Τὸ κλίμα τῆς Κύπρου εἶναι γενικῶς εὐκρατον, ποικίλλει ὁμως κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ἡ περὶ τὴν Λευκωσίαν περιοχή θεωρεῖται ἡ μᾶλλον ὑγιεινὴ, ἀπληλαγμένη τῶν ἐλῶν τῶν παραλίων πόλεων καὶ τοῦ ψύχους τῶν ὄρεινῶν μερῶν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ εὐκρατον κλίμα τῆς Κύπρου καὶ ἡ διασπορὰ τοῦ πληθυσμοῦ της εἰς τὰ χωρία καθιστοῦν αὐτὴν ἀγροτικὴν νήσον. Κυριώτερα προϊόντα εἶναι τὰ δημητριακὰ, τὰ γεώμηλα, ὁ καπνός, τὰ λαχανικὰ, τὸ ἔλαιον, οἱ ἐκλεκτοὶ οἶνοι της, τὰ ἀμύγδαλα, τὸ λίνον κ.λπ. Γενικῶς εὐδοκιμοῦν φυτὰ ἀντέχοντα εἰς τὴν ξηρασίαν.

Πολλὰ αἰγοπρόβατα ἐκτρέφονται εἰς τὴν Κύπρον. Ὀνομαστοὶ δὲ εἶναι οἱ ὄνοι αὐτῆς. Ἡ πτηνοτροφία καὶ σφηροτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένα. Ἡ ἀλιεῖα δὲν εἶαι σημαντικὴ, διότι οἱ κόλποι της εἶναι ἀνοικτοί. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἡ Κύπρος ἐφημίζετο διὰ τὸν δασικὸν της πλοῦτον. Οὗτος ὁμως ἐμειώθη σημαντικῶς λόγω τῶν πολεμικῶν περιπετειῶν τῆς νήσου.

Τὸ ὑπέδαφος τῆς Κύπρου περιέχει μεταλλεύματα σιδήρου, χαλκοῦ καὶ χρωμίου. Περιέχει ἐπίσης γύψον καὶ μαγνήσιον.

Ἡ Κύπρος ἐξάγει μεταλλεύματα, χαρούπια, ὀπωρικά, οἶνους κ.λπ. καὶ εἰσάγει ὑφάσματα, μηχανήματα, φάρμακα, πετρέλαιον κ.λπ.

Ἡ βιομηχανία της περιορίζεται εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλὴ. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 7.000 χλμ., σιδηροδρομικὴν γραμμὴν 100 χλμ. καὶ πυκνὰς ἀεροπλοϊκὰς καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς, αἱ ὁποῖαι συνδέουν τὴν Κύπρον μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου ἀνέρχονται εἰς 614.000 (πυκνότης 66,5) καὶ εἶναι Ἕλληνες 80% καὶ Τοῦρκοι κ.λπ. 20%. Θρησκεία ἐπικρατεῖ ἡ Ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ, μὲ Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν, καὶ ἡ Μωαμεθανικὴ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τῶν Κυπρίων ἀρκούντως ἱκανοποιητικόν.

Πολίτευμα τῆς Κύπρου εἶναι ἡ Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα τοῦ νέου κράτους εἶναι ἡ Λευκωσία (95.000 κ.),

ή όποία άποτελεί τό διοικητικό, συγκοινωνιακό καί πνευματικό κέντρον τής νήσου. Π ό λ ε ι ς : Άμμόχωστος (38.000 κ.), έπίνειον τής Λευκωσίας, Λεμεσός (46.000 κ.), Λάρναξ (20.000 κ.), Πάφος, Κυρήνεια κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. 'Η Κύπρος ύπήρξεν έλληνική πρό άμνημονεύτων έτών. 'Εκεί έγεννήθη ή 'Αφροδίτη, κατά τόν θρύλον, καί εκήρυξεν ό 'Απόστολος Παῦλος. Μετά πολλές περιπετειάς ή Κύπρος κατελήφθη ύπό τών Τούρκων καί έπωλήθη εις τούς "Αγγλους (1878). Τό 1950 ή 'Εθναρχία τής Κύπρου ενήργησε δημοψήφισμα καί οί Κύπριοι έψήφισαν τήν ένωσιν μέ τήν 'Ελλάδα. 'Η Βρετανική στρατιωτική διοίκησης μετέβαλε τήν Κύπρον εις πολεμικό στρατόπεδον. Τό άπελευθερωτικό κίνημα (Ε.Ο.Κ.Α.) ήγωνίσθη διά τήν άπελευθέρωσιν καί πολλά ήσαν τά θύματα του άγώνος διά τήν έλευθερίαν. 'Εν τέλει, διά τής συμφωνίας τής Ζυρίχης, (1959), άνεγνωρίσθη ή άνεξαρτησία της.

Οί Κύπριοι, παρά τούς μακρούς άγώνας των, ήδυνήθησαν νά διατηρήσουν τόν έλληνισμόν των εις όλας τās εκδηλώσεις των : γλώσσαν, τέχνην, φιλοσοφίαν, θρησκείαν. Τά ήθη των, έλληνικώτατα, διατηροῦνται άλώβητα, ώστε νά δύναται νά διακηρυχθῇ ότι ή Κύπρος δέν είναι έλληνική, άλλ' είναι 'Ελλάς.

Λευκωσία

Αἱ σχέσεις μεταξύ τῶν δύο χωρῶν εἶναι σχέσεις κόρης πρὸς τὴν μητέρα της. Παρ' ὅλον δὲ ποῦ σήμερον οἱ Κύπριοι εἶναι ἐλεύθεροι καὶ εὐημεροῦν, παραμένει ἀσίγαστος ὁ πόθος τῆς ἐνώσεώς των μετὴν μητέρα Ἑλλάδα. Καὶ αὐτὸς συγκινεῖ ἕως τὰ μύχια τὰς καρδίας τῶν Κυπρίων Ἑλλήνων.

Ἑρωτήσεις - Ἑργασίαι. Διὰ τί πεδιάδες τῆς Κύπρου εἶναι εὐφοροί; Τί ἐξάγει καὶ τί εἰσάγει ἡ Κύπρος; Τί γνωρίζετε διὰ τὴν Ε.Ο.Κ.Α.; Ποῖος εἶναι ὁ Ἐθνάρχης καὶ Κυβερνήτης τῆς Κύπρου;

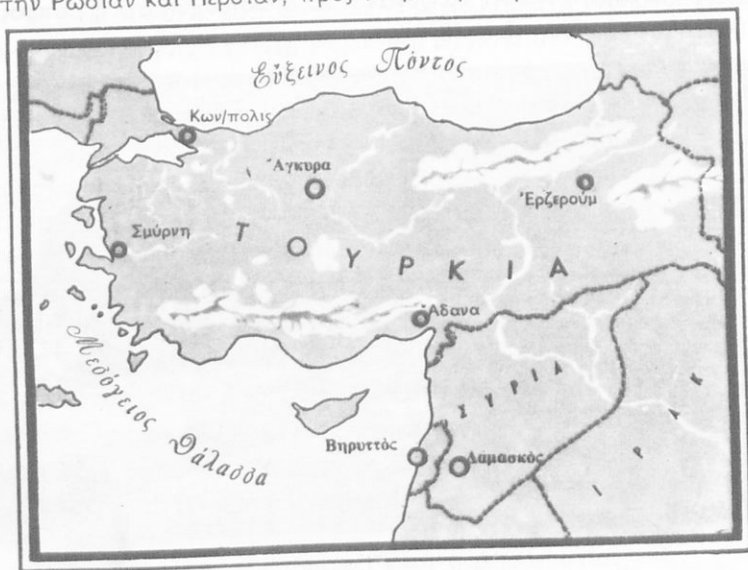
Συγκρίνατε τὴν ἑκτασιν τῆς Κύπρου μετ' ἐκείνην τῆς Κρήτης.

Κάμετε μίαν ἔργασίαν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Βαρνάβα εἰς Κύπρον καὶ ἀνακοινώσατέ την εἰς τὴν τάξιν σας.

2. Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Τουρκία καταλαμβάνει τὴν Μ. Ἀσίαν καὶ ὠρισμένα τμήματα ἄλλων συνεχομένων χωρῶν τῆς Ἀσίας. Κατέχει ἐπίσης τὴν Ἀνατολ. Θράκην (Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία) καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Ἰμβρον καὶ Τένεδον.

Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, πρὸς Α. συνορεύει μετὴν Ρωσίαν καὶ Περσίαν, πρὸς Ν. μετὴν Συρίαν καὶ βρέχεται ἀπὸ

Χάρτης τῆς Τουρκίας.

τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Ἡ ἔκτασις τῆς εἶναι 743.634 τ.χλμ. (Ἀσιατικὸν τμῆμα).

Τὸ **Τὸ ἔδαφος** τῆς Τουρκίας εἶναι ὀρεινόν. Εἰς τὸ κέντρον αὐτῆς ὑψώνεται μέγα ὄροπέδιον καὶ περὶ αὐτὸ εὐρίσκονται τὰ διάφορα ὄρη. Οὕτω πρὸς ΝΑ ὑψοῦται τὸ Ἄρ γ α ῖ ο ν (3.916 μ.), ἐσβεσμένον ἠφαίστειον καὶ κωνικὴ κορυφή παρὰ τὸν Ἀ ν τ ῖ τ α υ ρ ο ν (2.700 μ.). Συνεχίζει πρὸς Δ. αὐτῶν ὁ Τ α ὕ ρ ο ς (3.560 μ.). Πρὸς Δ. εὐρίσκονται τὰ χαμηλὰ ὄρη Τμῶλος, Ὀλυμπος Βιθυνίας κ.ἄ. Πρὸς Β. αἱ δασώδεις Π ο ν τ ι α κ α ῖ Ἀ λ π ε ι ς (3.700 μ.) καὶ πρὸς Α. μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ὄρη. Τούτων δεσπόζει τὸ βιβλικὸν Ἀ ρ α ρ ᾶ τ (5.170 μ.).

Τὸ κεντρικὸν ὄροπέδιον ἔχει ὡς κέντρον τὴν Ἀλμυρὰν ἔρημον. Πρὸς Ν. αὐτοῦ σχηματίζονται αἱ πεδιάδες τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας. Πρὸς τὸ Αἰγαῖον δὲ εὐφορώταται πεδιάδες καὶ κοιλάδες.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Τουρκίας ἔχουν τὰς πηγὰς των περὶ τὸ κεντρικὸν ὄροπέδιον. Σπουδαιότεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι οἱ ἑξῆς : Ὁ Ἄ λ υ ς (1.040 χλμ.), ὁ Σ α γ γ ᾶ ρ ι ο ς (600 χλμ.), γνωστὸς ἀπὸ τὰς μάχας τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τῶν Τούρκων (Ἰούλιος 1921), οἱ ὅποιοι ἐβάλλουν εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον. Ὁ Γ ρ α ν ι κ ὸ ς ποταμὸς, ὅπου ὁ Μ. Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, ὅστις ἐβάλλει εἰς τὴν Προποντίδα. Ὁ Ἐ ρ μ ο ς καὶ ὁ Μ α ῖ α ν δ ρ ο ς, οἱ ὅποιοι ἐβάλλουν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. Εἰς τὰ ἀνατολικά ὄρη ἔχουν τὰς πηγὰς των ὁ Τί γ ρ η ς καὶ ὁ Εὐφράτης.

Σπουδαιότεραι λί μ ν α ῖ εἶναι ἡ Βὰν (6.300 τ.χλμ.), ἡ Ἀλμυρὰ ἡ Τάττα (1.100 τ.χλμ.), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τεραστίαν ἀλυκὴν, διότι τὸ θέρος ἀποξηραίνεται καὶ ἀφήνει στρώματα ἁλτος.

Τὰ παράλια τῆς Τουρκίας ἔχουν πλούσιον διαμελισμόν, ιδίως πρὸς Δ. Κυριώτεροι κ ὀ λ π ο ῖ εἶναι τῆς Ἀλεξανδρέττας καὶ τῆς Ἀτταλείας (πρὸς Ν.). Τῆς Σμύρνης καὶ ὁ Ἀδραμυττηνὸς (πρὸς Δ.). Π ο ρ θ μ ο ῖ εἶναι ὁ Ἑλλησποντος καὶ ὁ Βόσπορος.

Τὸ κλίμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὰ βόρεια εἶναι ἡπειρωτικόν με ὀλίγας βροχὰς (δι' αὐτὸ σχηματίζονται στέππαι), με ψυχρὸν χειμῶνα καὶ θερμὸν θέρος. Πρὸς τὰ παράλια τοῦ Αἰγαίου εἶναι γλυκύ, μεσογειακόν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κυριώτερα προϊόντα τῆς Τουρκίας

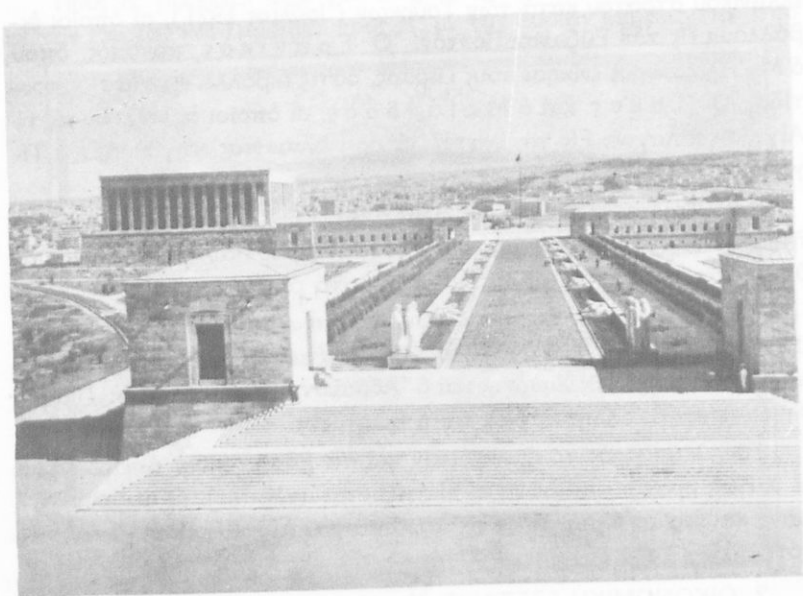
είναι τὰ γεωργικά: Δημητριακά, βάμβαξ, ἐλαῖαι, οἶνοι, λαχανικά, ὀπῶραι, καπνός, ὄρυζα, κάνναβις, λίνον. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ὀνομασταὶ εἶναι αἱ αἶγες τῆς Ἀγκύρας, μὲ τὰ λεπτὰ ἔρια, καὶ τὰ πρόβατα «καραμάν». Ἀνεπτυγμένοι εἶναι ἐπίσης ἡ πτηνοτροφία, ἡ μελισσοκομία καὶ ἡ σπηροτροφία. Ἡ ἀλιεῖα εἶναι προσοδοφόρος. Εἰς τὰ βόρεια κυρίως παράλια ἀλιεύονται ἄφθονοι ἰχθύες (σαρδέλλαι, παλαμίδαι, λακέρδα κ.λπ.).

Ὁ δασικὸς πλοῦτος τῆς χώρας δὲν εἶναι σημαντικὸς. Τὸ ὑπέδαφος ὁμως περιέχει ἀρκετοὺς γαιάνθρακας, μόλυβδον, ἀντιμόνιον, ὑδράργυρον, σίδηρον, χρώμιον κ.ἄ.

Ἡ βιομηχανία μόλις τώρα ἀρχίζει νὰ ἀναπτύσσεται καὶ προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ τὰς ἐγχωρίους ἀνάγκας.

Ἡ Τουρκία ἐξάγει σταφίδα, σῦκα, καπνόν, αὐγά, κρέατα, ἰχθῦς. Εἰσάγει γεωργικὰ ἐργαλεῖα, μηχανήματα, χημικὰ προϊόντα κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία δὲν εἶναι ἐπαρκής. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 18.000

Ἀγκυρα: Μουσουλεῖον Κεμάλ Ἀτατούρκ

Σμύρνη

χλμ. καλόν καί 73.000 χλμ. ύποφερτόν. Τò σιδηροδρομικόν δίκτυόν της εἶναι 7.800 χλμ. Ἡ ἀκτοπλοία της εἶναι καλή. Μὲ τὸ ἐξωτερικόν ἐπικοινωνεῖ δι' ὅλων τῶν συγκοινωνιακῶν μέσων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Τουρκίας ἀνέρχονται εἰς 26.470.000 (ἀσιατικὸν τμήμα) καὶ ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι 40 κάτ. κατὰ τετρ. χλμ. Ἐξ αὐτῶν τὸ 90% εἶναι Τοῦρκοι, οἱ δὲ λοιποὶ Κοῦρδοι, Λαζοί, Ἀρμένιοι, Ἕλληνες κ.λπ. Ὁ ρησκειά ἐπικρατεῖ ἡ Μωαμεθανικὴ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι καθυστερημένη καὶ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ πολὺ χαμηλόν, ὅπως καὶ τὸ πολιτιστικόν. Οἱ Τοῦρκοι κατέκτησαν τὸ Βυζάντιον καὶ διεκόπη ἡ συνέχεια τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Μεταρρυθμίσεις ἔκαμεν ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ (1923), ἀλλὰ παρέμειναν ἐπιφανειακαί. Δὲν ἐπρό-χώρησαν ἕως τὴν ψυχὴν τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδηλοῦται μὲ ὀμότητος (βανδαλισμοὶ κατὰ τῶν Ἑλλήνων Κων/ πόλεως, Κυπρίων κ.λπ.).

Τούρκοι χορευταί

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ἀγκυρα (680.000 κ.), με εὐρωπαϊκὴν ὄψιν.
Πόλεις : Σμύρνη (360.000 κ.), ἄλλοτε κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.
 Ἀδανα (250.000 κ.), Προῦσσα (160.000 κ.), κέντρον ταπήτων καὶ μεταξουργίας, Ἑσκή - Σεχίρ (155.000 κ.), Ἰκόνιον, Καισάρεια κ.ἄ.

4. **ΙΣΤΟΡΙΑ - ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.** Ἡ Μ. Ἀσία, τὴν ὁποίαν κατέχουν ἤδη οἱ Τούρκοι, ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν πεδῖον δράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐκεῖ ἰδρύθησαν ἑλληνικαὶ ἀποικίαι καὶ ἐκεῖ ἔδρασεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος (Γρανικός, Ἐφεσος, Γόρδιος δεσμός, Κύδνος ποταμός, Ἰσσός κ.λπ.). Εἰς αὐτὴν ἀνεπτύχθη τὸ Βυζάντιον καὶ ἐκεῖ ἔθαυματούργησεν ἡ ζωτικότης τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, τὸ ὅποιον ἐπέτυχεν ἅ ἐπιζήσῃ ἀλώβητον ἐπὶ αἰῶνας, νὰ προοδεύσῃ καὶ νὰ εὐημερήσῃ, μέχρι τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς (1922).

Οἱ Τούρκοι, λαὸς μογγολικῆς καταγωγῆς, ἐκινήθησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, τὸ Τουρκεστάν, κατέλαβον τὴν Μ. Ἀσίαν, τὴν Κων/πολιν (1453) καὶ ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν Δύσιν. Ἐσταμάτησαν εἰς τὴν Οὐγγαρίαν. Κατόπιν ὅμως ἐνεπλάκησαν εἰς πολέμους μὲ τὴν Ρωσίαν. Ἐκολούθησεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις τοῦ 1821. Τὰ ἐδάφη

της έχανοντο κατά μεγάλα τμήματα και τὸ 1922 περιωρίσθη εἰς τὰ σημερινά της σύνορα. Οἱ Τούρκοι δὲν ἀνεμίχθησαν εἰς τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον καὶ ἀπέφυγον ὅλας τὰς καταστροφάς.

Αἱ ἀνέκαθεν ἐχθρικοὶ σχέσεις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας κατέστησαν σχεδὸν φιλικαὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν Βενιζέλου - Κεμάλ. Τὸ Κυπριακὸν ἐπεσκίασε τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Αἱ ἐμπορικαὶ ὁμως σχέσεις εἶναι σχετικῶς καλαί.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασαι. Ποῖαι θάλασσαι καὶ ποῖα στενὰ χωρίζουν τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν ἀπὸ τὴν Εὐρωπαϊκὴν;

Διηγηθῆτε τὸ ταξίδιον τῶν Ἀργοναυτῶν πρὸς τὴν Κολχίδα, τῶν Μεγαρέων μὲ τὸν Βύζαντα πρὸς τὴν «πόλιν τῶν τυφλῶν», τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὴν Τροίαν.

Τί ἦτο ὁ «Γόρδιος Δεσμός» καὶ ποῖος τὸν ἔλυσε; Τί ἦτο ὁ Κροῖσος καὶ ποῦ ἐξησε; Πῶς ἰδρύθη ἡ Κων)πολις; Ποῖος ἅγιος ἐγεννήθη καὶ ἐδρασε ἐν τὴν Καισάρειαν; Εἰς ποῖον προῖον ἡ Τουρκία συναγωνίζεται ἐπικινδύνως τὴν Ἑλλάδα;

3. Ἡ ΣΥΡΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Συρία εὐρίσκεται μεταξὺ Τουρκίας, Ἰράκ, Ἰορδανίας, Ἰσραήλ, Λιβάνου καὶ Μεσογείου θαλάσσης.

Ἡ ἑκτασίς της εἶναι 184.920 τετρ. χλμ.

Τὸ ΝΔ. τμήμα τῆς Συρίας καταλαμβάνει ὁ Ἀντιλίβανος (2.814 μ.). Τὸ Ν. τμήμα ἀποτελεῖται ἀπὸ ὀροπέδια μὲ ἔδαφος στεππῶδες. Τὸ Β. καὶ ΒΑ. ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Συριακὴν ἔρημον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διέρχεται ὁ μέσος ροὺς τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ. Μόνον εἰς τὰ δυτικὰ παράλια σχηματίζεται στενὴ καὶ εὐφορος πεδιάς. Ἀπὸ τὴν Δ. Συρίαν διέρχεται ὁ ποταμὸς Ὀρόντης, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον διὰ τῆς Τουρκίας. Τὰ παράλια εἶναι ὁμαλά.

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰ παράλια, ὅπου πίπτουν ἀρκεταὶ βροχαί. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικρατεῖ ξηρασία μὲ ψυχρὸν χειμῶνα καὶ θερμὸν θέρος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Πλησίον τῶν ἀκτῶν καλλιεργοῦνται σιτηρά, ἔσπεριδοειδῆ, φοῖνικες καὶ ὑπάρχουν ἐκτεταμένοι ἐλαιῶνες. Ὁ περισσότερος πληθυσμὸς ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὴν κτηνοτροφίαν. Εἰς τὴν ἔρημον ζοῦν πολλὰ νομάδες κτηνοτρόφων, οἱ ὅποιοι διαμένουν εἰς σκηνάς.

Υπάρχουν μικραὶ βιομηχαναὶ μεταξύς καὶ ταπητῶν.

Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 11.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν (844 χλμ.) καὶ ἀεροπορικὸν μὲ τὸ ἐξωτερικόν. Εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡ συγκοινωνία διεξάγεται διὰ καραβανίων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Συρίας ἀνέρχονται εἰς 5.193.000 (πυκνότης 28) καὶ εἶναι Σύριοι Ἀραβες. Ἐθνικὴ ὁ μωαμεθανισμός, γλῶσσα ἡ ἀραβικὴ, ἐκπαίδευσις καθυστερημένη. Πολιτιστικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ πολὺ χαμηλόν.

Πολίτευμα : Δημοκρατικόν.

Πρωτεύουσα : Δαμασκός (550.000 κ.), ἡ ὁποία θεωρεῖται ἀπὸ τὰς ἀρχαιότερας πόλεις τοῦ κόσμου. Φημίζεται διὰ τὰ δαμασκηναὶ σπαθία καὶ τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα. Εἰς αὐτὴν ἔχει τὴν ἔδραν τοῦ ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας. Πόλεις: Χαλέπιον (460.000 κ.), Χόμς (340.000 κ.), Χάμα (200.000 κ.), Λατάκεια κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Τὰ παράλια τῆς Συρίας ὑπῆρξαν ἡ κοιτὶς τοῦ φοινικικοῦ πολιτισμοῦ, ὁμοῦ μὲ τὰ παράλια τοῦ γειτονικοῦ Λιβάνου. Κατὰ τοὺς Ρωμαϊκοὺς καὶ Ἀλεξανδρινοὺς χρόνους ἡ Συρία ἐγνώρισε μεγάλην ἀκμήν. Ὁ Χριστιανισμὸς διεδόθη εὐρύτατα εἰς τὴν Συρίαν (Δαμασκός, Ἀντιόχεια), ἀλλὰ σήμερον ἐπικρατεῖ ὁ ἰσλαμισμός.

Ἡ Συρία ἐγένεν ἀνεξάρτητον κράτος τὸ 1944.

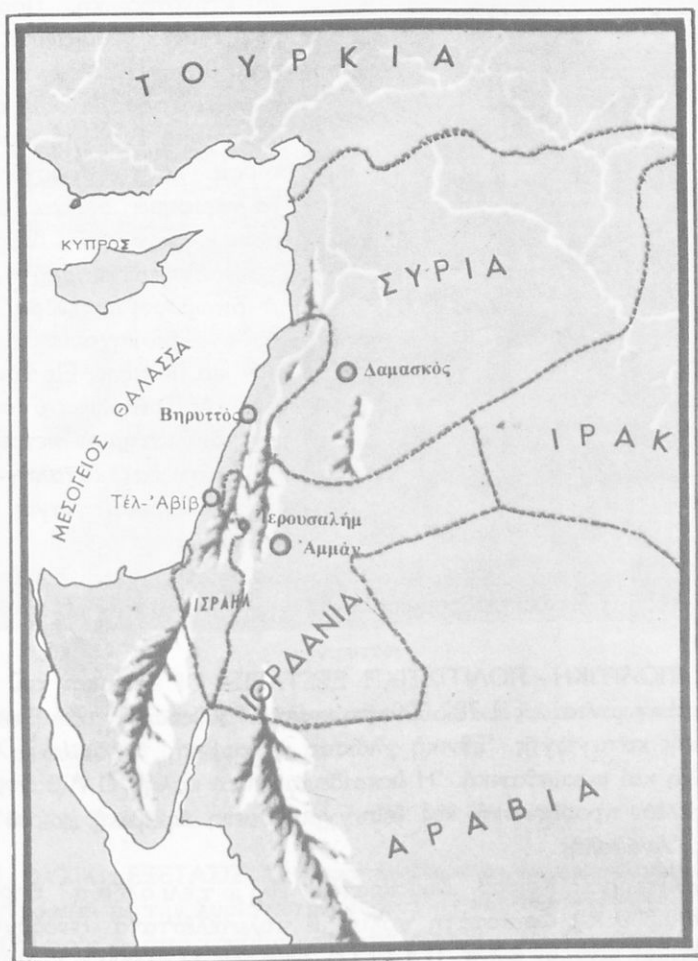
4. Ο ΛΙΒΑΝΟΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ὁ Λίβανος ἐκτείνεται ΝΔ. τῆς Συρίας, μὲ τὴν ὁποίαν συνορεύει ἀπὸ παντοῦ, ἐκτὸς τοῦ Ν., ὅπου συνορεύει μὲ τὸ Ἰσραήλ, καὶ τῶν Δ. ὅπου βρέχεται ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ἡ ἑκτασίς του εἶναι 10.400 τ.χλμ.

Ὁ Λίβανος εἶναι μία ὄασις μὲ τὰ καταπράσινα ὄρη Λίβανον (3.066 μ.) καὶ Ἀντιλίβανον (2.814 μ.) πρὸς Α., τὰ ὁποῖα κατέστησαν κέντρα χιονοδρομιῶν. Μεταξὺ τῶν ὀρέων αὐτῶν ἀπλώνεται μία ζώνη ὀροπεδίων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν πλουσιωτέραν περιοχὴν τῆς χώρας. Πρὸς τὴν ἀκτὴν ἀπλώνεται στενὴ καὶ εὐφορωτάτη πεδινὴ λωρὶς (πεδιάς Φοινίκης).

Ἀπὸ τὴν ζώνην τῶν ὀροπεδίων πηγάζει ὁ Ὀρόντης καὶ κατευθύνεται πρὸς τὴν Συρίαν. Ἐπίσης ὁ Λεόντης (125 χλμ.), ὁ ὁποῖος

Χάρτης Μέσης Ανατολής

Είναι έσωτερικός ποταμός του Λιβάνου και εκβάλλει εις την Μεσόγειον. Τὰ παράλια είναι όμαλά.

Τὸ **κλίμα** είναι μεσογειακὸν με ἥπιον χειμῶνα καὶ πολλὰς βροχὰς κατὰ τὸ θέρος, ἐνῶ εἰς τὰς πεδινὰς περιοχὰς ἐπικρατεῖ καύσων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ὁ Λίβανος εἶναι χώρα γεωργικὴ

Βεδουίνος τοῦ Λιβάνου, Χριστιανός

καὶ κτηνοτροφική. Παράγει δημητριακά, λαχανικά, οἶνους, βανάνας, ὀπώρας, καπνὸν καὶ σήσαμον. Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχουν ἡ πτηνοτροφία καὶ ἡ σπηροτροφία. Τὰ περίφημα ἄλλοτε δάση τῶν κέδρων τοῦ Λιβάνου ἔχουν ἀντικατασταθῇ πλέον μὲ ὀπωροφόρα δένδρα.

Ἔχει βιομηχανίαν ταπήτων καὶ μετάξης. Εἰς τὸν λιμένα τῆς Τριπόλεως ὑπάρχει μέγα διυλιστήριον πετρελαίου, διότι ἐκεῖ καταλήγει ὁ μέγας πετρελαιοαγωγὸς τῆς Μοσουλῆς.

Συγκοινωνία : ὁδικὸν δίκτυον (550 χ.), σιδηροδρομικὸν (457 χ.), ἐμπορικὸς στόλος 4 ἐκ. τόννων.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Λιβάνου ἀνέρχονται εἰς 1.782.000 (πυκνότης 230) καὶ εἶναι Λιβανέζοι ἀραβικῆς καταγωγῆς. Ἑθνικὴ γλῶσσα ἡ ἀραβικὴ, θρησκεία ἡ Χριστιανικὴ καὶ μωαμεθανικὴ. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι καλὴ. Ὁ Λίβανος εἶναι ἡ πλέον προοδευτικὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη ἀραβικὴ χώρα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Πολίτευμα : Κοινοβ. Δημοκρατία. Πρωτεύουσα : Βηρυττός (500.000 κ.) ὡραιότατη πόλις, μὲ πολυτελέστατα ξενοδοχεῖα, τουριστικὸν κέντρον κ.λ.π. Πόλεις : Τρίπολις (120.000 κ.), Σάϊντα (Σιδῶν), Σοῦρ (Τύρος) κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει πολλὰ εἰς τὴν στενὴν αὐτὴν λωρίδα τῆς γῆς. Οἱ Φοίνικες ἔδωσαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τοὺς χάρτας, τοὺς ἀριθμοὺς, τὸ ἀλφάβητον. Ἀπὸ τὸ 1943 ὁ Λίβανος ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος.

Αἱ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Λιβάνου εἶναι φιλικαί. Εἰς τὴν Βη-

Βηρυττός

ΡΥΤΤΟΝ ὑπάρχει ἀνθοῦσα ἑλληνικὴ παροικία καὶ τὸ ἑλληνικὸν στοι-
χεῖον προοδεύει. *

5. ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Τὸ Ἰσραήλ ἐκτείνεται νοτίως τοῦ Λιβάνου καὶ συνορεύει μὲ τὴν Συρίαν, τὴν Ἰορδανίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον, βρέ-
χεται δὲ πρὸς Δ. ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Ἡ ἑκτασίς του εἶναι 20.850 τ.χλμ. Σήμερον ὁμως κατέχει μεγάλα
ἐδάφη τῆς Ἰορδανίας καὶ ὁλόκληρον τὸ αἰγυπτιακὸν ἔδαφος μέχρι τοῦ
Σουέζ καὶ τὴν χερσόνησον τοῦ ὄρους Σινᾶ. Οὕτως ἡ ἑκτασίς του ἔχει
ὑπερτετραπλασιασθῇ.

Πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου ἐκτείνεται στενὴ καὶ εὐφορωτάτη
πεδιάς. Ἀνατολικώτερον εὐρίσκεται τὸ ὄροπέδιον τοῦ Ἰορδάνου μὲ τὰ
χαμηλὰ ὄρη καὶ τὰ μεγάλα ὀνόματα (Θαβώρ, Κάρμηλον ἢ Καρμήλιον,

Βηθλεέμ

ὁρος τῶν Ἑλαιῶν). Μοναδικὸς ποταμὸς εἶναι ὁ βιβλικὸς Ἰορδάνης, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὸν Λίβανον, σχηματίζει τὴν λίμνην τῆς Γεννησαρὲτ καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν. Ἡ στάθμη τῆς θαλάσσης αὐτῆς εὐρίσκεται 400 μ. ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου. Εἶναι ἡ ἀλμυρωτέρα ὕδατινὴ ἑκτασις τῆς Γῆς. Περιέχει ἄλλας κατὰ μὲν τὴν ἐπιφάνειαν ἐπὶ 100 γραμμαρίων ὕδατος 19,2 γραμμ., εἰς βάθος δὲ 300 μ. ἐπὶ 100 γραμμαρίων ὕδατος 25,9 γραμμ. ἄλατος. Οὐδεὶς φυτικὸς ἢ

ζωικός οργανισμός δύναται νὰ ζήσῃ ἐντὸς αὐτῆς ἢ εἰς τὰς ὄχθας τῆς.
Πρὸς Ν. εὐρίσκονται τὰ ὄρη Νεγκέμπ (1.260 μ.).

Τὸ **κλίμα** εἶναι μεσογειακόν.

2. **ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ.** Ἔχουν κατασκευασθῇ πολλὰ ἀρδευτικὰ ἔργα καὶ ἄγωνα πρὶν ἐδάφη κατέστησαν καλλιεργήσιμα. Παράγει σακχαρότευτλα, σῖτον, σταφυλὰς, βάμβακα, ἐλαίαις, σῦκα, καπνόν, σῆ-
σαμον, γεώμηλα, λαχανικὰ καὶ ἐξαιρετικὰ ἐσπεριδοειδῆ (πορτοκάλια
Γιάφας).

Εἰς τεχνητοὺς λειμῶνας ἐκτρέφονται ἀγελάδες ἐκλεκτῆς φυλῆς, αἰ-
γοπρόβατα, ὄνοι, κάμηλοι κ.λπ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται πο-
τάσσα, πετρέλαιον, ἄσφαλτος κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παρουσιάζει ἄλ-
ματώδη ἀνάπτυξιν (μετάλλου, χημικῶν προϊόντων, φαρμάκων, συν-
τετηρημένων τροφῶν, πλαστικῶν εἰδῶν, τεχνητῶν ὁδόντων).

Ἡ συγκοινωνία διεξάγεται μὲ ἀριστον ὁδικὸν δίκτυον (5.000 χλμ.),
σιδηροδρομικόν (640 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν. Τὸ Ἰσραήλ διαθέτει μι-
κρὸν ἐμπορικὸν στόλον.

3. **ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ.** Κάτοικοι:
2.376.000 (πυκνότης 127), ὅλοι σχεδόν Ἑβραῖοι (90%) καὶ ὀλίγοι Ἀ-
ραβες. Θ ρ η σ κ ε ῖ α: Ἰουδαϊκὴ. **Ἑκπαίδευσις:** ἀρίστη. Πολιτιστικὸν
ἐπίπεδον ὑψηλόν, μὲ σημαντικὰς προόδους εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ
τεχνικὸν τομέα. Π ο λ ῖ τ ε υ μ α: Δημοκρατία. Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α:

Ναζαρέτ

Ἱερουσαλήμ (175.000). Πόλεις Τελ - Ἀβίβ - Γιάφφα (400.000), Χάιφα (200.000), Ναζαρέτ, Τιβερίας κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Τὸ Ἰσραήλ εἶναι ἀπὸ τὰ ἀρχαιότερα κράτη τοῦ κόσμου. Κατὰ τὴν μακράϊωνα ἱστορίαν του ὑπέστη πολλὰς περιπετείας. Ἀπὸ τὸ 1948 κατέστη ἐλεύθερον κράτος. Εἰς τὰς ἑορτὰς του ἀναζῇ ἡ ἀρχαία Σιών καὶ οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι ζωντανεύουν τοὺς χοροὺς καὶ τὰς σκηνὰς τριῶν χιλιετηρίδων.

6. Η Ι Ο Ρ Δ Α Ν Ι Α

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Εὐρίσκεται μεταξὺ Ἰσραήλ, Συρίας, Ἰράκ, Ἀραβίας καὶ Αἰγύπτου. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Ἀκαμπα. Ἡ ἑκτασίς της εἶναι 96.622 τ.χλμ., ἀλλὰ τμῆμα τοῦ ἐδάφους της ἔχει καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰσραήλ.

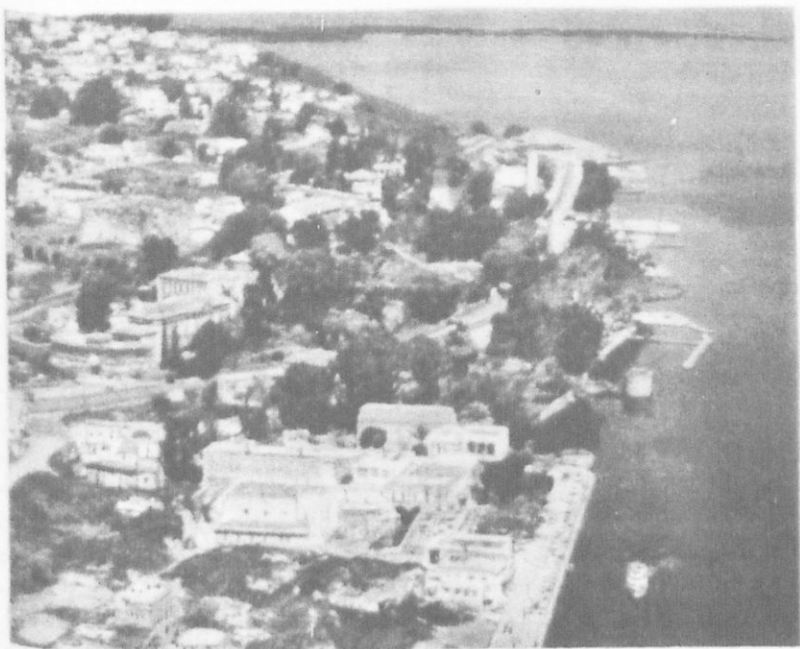
Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἰορδανίας εἶναι στεππῶδες καὶ ἐρημικόν. Τὸ **κλίμα** εἶναι ἡπειρωτικόν μὲ ὀλίγας βροχάς.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Αἱ ὀλίγαι βροχαὶ καὶ ἡ ἔλλειψις ἀρδευτικῶν ἔργων δὲν ἐπιτρέπουν τὴν μεγάλην ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Παράγει σῖτον, ἐλαίας, σῦκα, τομάτας, κέχρον, ὄσπρια, χουρμάδας, καπνόν, οἶνον. Εἰς τὰς στέππας της ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, βοοειδῇ καὶ κάμηλοι κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται ἄλας καὶ γύψος. Ἡ βιομηχανία εἶναι ὑποτυπώδης. Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀραιὰ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (7.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (420 χλμ.) καὶ λιμένα τὴν Ἀκαμπα.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 1.827.000 (πυκνότης 20), ὅλοι Ἰορδανοί. Γλώσσα: Ἀραβική. Θρησκεία: Μωαμεθανική. Ἐκπαίδευσις καθυστερημένη. Οἱ κάτοικοι εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀναλφάβητοι νομάδες. Πολίτευμα: Συνταγματικὴ Βασιλεία.

Πρωτεύουσα: Ἀμμάν (273.000 κ.). Πόλεις (ὑπὸ ἰσραηλινὴν κατοχήν) ἡ Ἱερουσαλήμ, ἡ Ἱεριχώ, ἡ Βηθλεὲμ κ.ἄ. γνωστὰ ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ τὰ Πάθη τοῦ Κυρίου. Πλῆθος προσκυνητῶν ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τοὺς Ἀγίους αὐτοὺς Τόπους.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ Ἰορδανία εἶναι ἡ παλαιὰ Πετραία Ἀραβία, ἄλλοτε

Τιβεριάς

όνομαστός σιτοβολών. Ἀπὸ τὸ 1946 ἔγινεν ἀνεξάρτητον κράτος καὶ εὐρίσκεται εἰς διαρκεῖς διενέξεις μὲ τὸ Ἰσραήλ.

7. ΤΟ ΙΡΑΚ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ Ἰράκ (Μεσοποταμία) εὐρίσκεται μεταξὺ Ἀραβίας, Περσίας, Τουρκίας, Ἰορδανίας καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον. *Ε κ τ α σ ι ς 444.442 τ.χλμ.

Τὸ **ἔδαφος** πρὸς ΝΔ. ἀποτελεῖ προέκτασιν τῆς Συριακῆς ἐρήμου. Πρὸς Β. τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρειόν. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα καὶ νότιον ἀποτελεῖ ἀπέραντον λεκανοπέδιον, τὸ ὁποῖον διαρρέουν οἱ ποταμοὶ Τίγρης καὶ Εὐφράτης, οἱ ὁποῖοι πρὸ τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἐνώνονται εἰς τὸν Σάτ Ἐλ Ἀράμπ. Μὲ τὰς προσχώσεις των οἱ ποταμοὶ τροφοδοτοῦν διαρκῶς τὸ ἔδαφος καὶ τὸ κατέστησαν μίαν ἀπὸ τὰς γονιμωτέρας περιοχὰς τοῦ κόσμου, μίαν ἀληθῆ Γῆν τῆς Ἑπαγγελίας. Ἐδῶ

Μοσούλη

τοποθετείται και ό επίγειος παράδεισος τών πρωτοπλάστων.

Τό κλίμα είς τήν περιοχήν τής έρήμου είναι θερμόν και ξηρόν. Είς τήν υπόλοιπον χώραν είναι ήπειρωτικόν, άλλ' ήπιον, διότι δέχεται βροχάς.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Είναι χώρα γεωργική και κτηνοτροφική. Παράγει σίτον, κριθήν, χουρμάδας, όσπρια, όρυζαν, σήσαμον, καπνόν. Επίσης γαλακτοκομικά προϊόντα, ξια και δέρματα. Τό ύπέδαφος περιέχει πετρέλαιον, γύψον και μαγειρικόν άλας. Αί πετρελαιοπηγαί της, αΐτινες άποτελούν τήν κυρίαν πηγήν πλού-

του, εύρίσκονται είς τήν περιοχήν τής Μοσούλης, Κιρκούκ, Βασόρας.

Ή **συγκοινωνία** είς τό έσωτερικόν είναι άραιά. Διαθέτει όδικόν δικτυον (7.500 χλμ.), σιδηροδρομικόν (1.671 χλμ.) και άεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Κά τ ο ι κ ο ι : 7.263.000 (πυκνότης 18), οί όποίοι είναι άραβόφωνοι Ίρακινοί (75%), Κοϋρδοι κ.ά. Θ ρ η σ κ έ ι α Μωαμεθανική. Έκ π α ί δ ε υ σ ι ς καθυστερημένη. Ή χώρα τών Άσσυρίων (πρός Β.) και Χαλδαίων (πρός Ν.) εύρίσκεται σήμερα είς χαμηλόν πολιτιστικόν επίπεδον. Π ο λ ί τ ε υ μ α : Δημοκρατικόν. Π ρ ω τ ε ύ ο υ ς α : Βαγδάτη (1.000.000). Π ό λ ε ι ς : Βασόρα (325.000), Μοσούλη (185.000), Κιρκούκ (90.000).

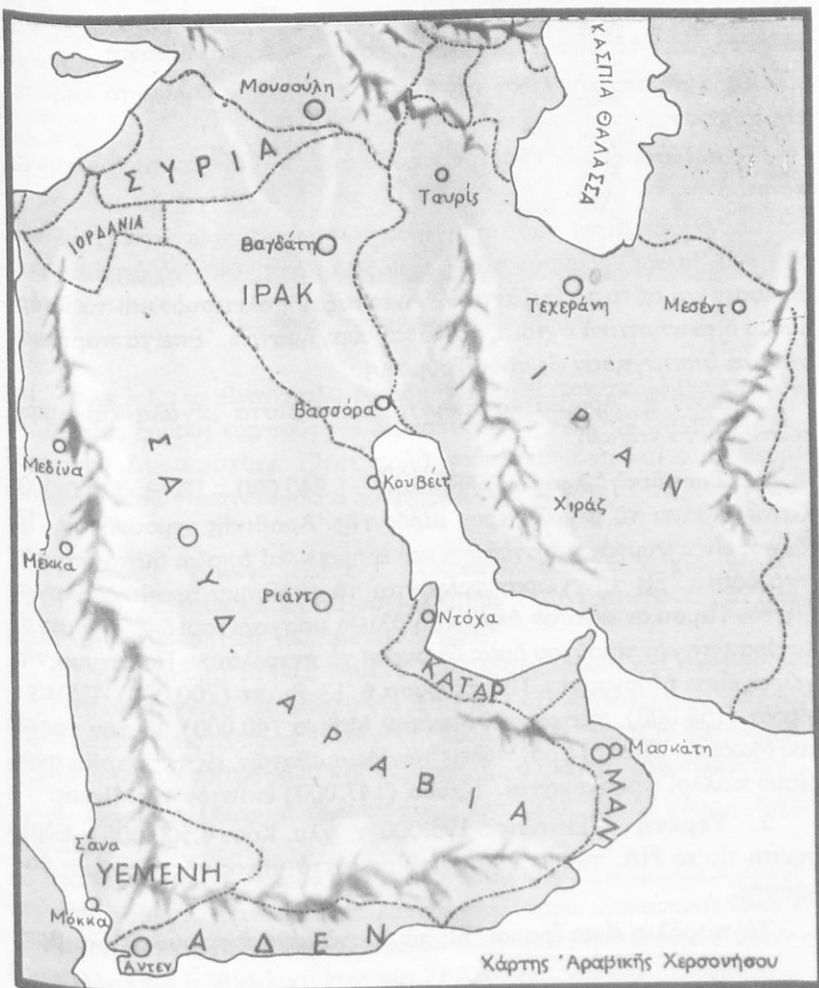
4. ΙΣΤΟΡΙΑ Ή χώρα έγνώρισε τήν μεγαλυτέραν άκμήν της κατόν η' αιώνα, είς τήν έποχήν τών Άράβων Χαλιφών τής Βαγδάτης. Άργότερον κατελήφθη άπό τούς Τούρκους και απέκτησε τήν ανεξαρτησίαν της μετά τόν Α' Παγκόσμιον πόλεμον. Άπό τό 1958 άποτελεί ανεξάρτητον δημοκρατίαν.

Πλησίον τής Βαγδάτης ήκμασαν αί πόλεις : Βαβυλών, Οϋρ, Κτη-

σιφών. Πλησίον τῆς Μοσούλης εὐρίσκονται τὰ ἑρείπια τῆς ἀρχαίας Νινευί. Ἡ Βασόρα εἶναι ἡ πόλις τῶν «Χιλίων καὶ μιᾶς νυκτῶν» τῆς Χαλιμᾶς.

8. ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Ἡ Ἀραβία εἶναι μία μεγάλη χερσόνησος τῆς Δυτικῆς Ἀσίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν κοιτίδα τῆς μεγάλης φυλῆς τῶν Ἀράβων.

Εἶναι ἓν ἀπέραντον ὁροπέδιον μὲ γυμνὸν ἔδαφος, τὸ ὁποῖον διακόπτεται ἀπὸ ὁάσεις. Εἰς τὰ παράλια καὶ τὰ ὑψώματα πίπτουν ὀλίγοι βροχαί. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπικρατεῖ ξηρασία καὶ τὸ ὕδωρ ἀποτελεῖ θησαυρόν.

Τὸ κ λ ι μ α εἶναι ἀπὸ τὰ θερμότερα τοῦ κόσμου, μὲ παγερὰς νύκτας πρὸς τὰ βόρεια. Ἡ ΝΔ. περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐφορα ἐδάφη. Εἶναι ἡ «εὐδαίμων Ἀραβία» τῶν ἀρχαίων. Ἐκεῖ, εἰς ὕψος 1.400 μ., καλλιεργοῦνται δημητριακά, καφέαι, φοίνικες. Ἐχει διάφορα ἀρωματικά φυτά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξάγεται μῦρον, σμύρνα καὶ λίβανος.

Χαρακτηριστικὸν ζῶον τῆς περιοχῆς εἶναι ἡ κάμηλος, τὸ «πλοῖον τῆς ἐρήμου».

Τὸ ὑπέδαφος ὅμως τῆς χερσονήσου ἀποτελεῖ ἀνεξάντλητον πηγὴν πετρελαίου.

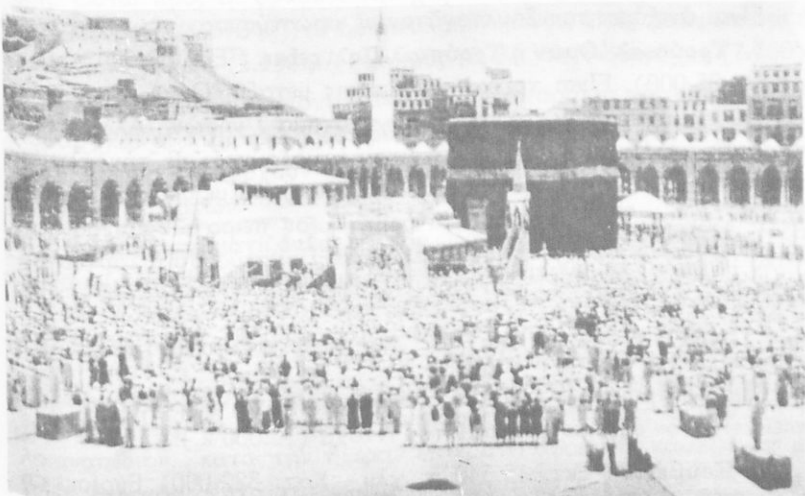
Οἱ Ἀραβες εἶναι λαὸς σημιτικός. Ὁ Μωάμεθ τοὺς κατέστησε φορεῖς τοῦ Ἰσλάμ. Ἰδρυσαν τότε ἰσχυρὸν κράτος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευσεν καὶ αὐτὸ τὸ Βυζάντιον. Ἀνέπτυξαν πολιτισμὸν καὶ τὰ ἰδιόρρυθμα διακοσμητικὰ σχέδια, τὰ «ἀραβουργήματα». Ἐπειτα παρήκμασαν καὶ ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Τούρκους.

Σήμερον ἡ Ἀραβία κατανέμεται εἰς πλεῖστα μεγάλα καὶ μικρὰ κρατίδια, τὰ κάτωθι :

1. **Σαουδικὴ Ἀραβία :** Ἐκτασίς : 1.840.000 — Πληθ. 7.000.000. Καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου. Τὸ ἔδαφος εἶναι γυμνόν, μὲ στέππας καὶ ἐρήμους, αἱ ὁποῖαι διακόπτονται ἀπὸ ὁάσεις. Εἰς τὴν χώραν τρέφονται τὰ περίφημα ἀραβικὰ ἄλογα. Εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον ἀκμάζει ἡ ἄλιεία μαργαριταρῶν. Τὴν μεγαλύτεραν πηγὴν πλούτου ὅμως ἀποτελεῖ τὸ πετρέλαιον. Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Μοναρχία. Πρωτεύουσα ἡ Ἑλ-Ριάντ (200.000). Πόλεις : Μέκκα (158.000), πατρίς τοῦ Μωάμεθ. Μεδίνα (40.000), μὲ τὸν τάφον τοῦ Μωάμεθ. Εἶναι αἱ ἱεραὶ πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν, εἰς τὰς ὁποίας συρρέουν πολλοὶ προσκυνηταί. Τζέδδα (147.000) ἐπίνειον τῆς Μέκκας.

2. **Ἑμενὴν :** (Ἐκτασίς : 195.000 τ. χλμ. Κάτ. 4.500.000). Εὐρίσκεται εἰς τὸ ΝΔ. τμῆμα τῆς Ἀραβίας, κατὰ μῆκος τῆς Ἑρυθρᾶς θαλάσσης.

Τὰ παράλια εἶναι ἐρημοί. Εἰς τὰ ὄρεινά μέρη πίπτουν ὀλίγοι βρο-

Μωαμεθανοί προσευχόμενοι εις Μέκκαν

χαί. Τὸ κλίμα εἶναι πολὺ θερμόν. Παράγει τὸν περίφημον καφὲν τῆς Μόκας, ξηροὺς καρπούς καὶ δέρματα. Ἀπὸ τὸ 1962 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Εἶναι πολὺ καθυστερημένη καὶ μαστίζεται ἀπὸ ἀσθενείας. Πρωτεύουσα ἡ Σάνα (80.000). Πόλεις : Τάις, Χουντέιν-τα κ.ἄ.

3. **Νότιος Ὑεμένη** ("Αντεν). ("Εκτασις : 155.000 τ. χλμ. — Κάτ. 1.250.000). Ἐκτείνεται εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς χερσονήσου καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ "Αντεν.

Εἰς τὰ παράλια καλλιεργοῦνται : βάμβας, καφέαι καὶ καπνός.

Ἦτο Βρεταννικὴ ἀποικία, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1967 κατέστη ἀνεξάρτητος δημοκρατία. Πρωτεύουσα τὸ "Αντεν (250.000 κ.), πόλις βιομηχανικὴ, μὲ διυλιστήριον πετρελαίου καὶ σημαντικὴν στρατηγικὴν σημασίαν.

4. **Μασκάτ Ὀμὰν ἢ Μπατινάχ**. ("Εκτ. 212.380 τ. χλμ. — Κάτ. 550.000).

Κεῖται εἰς τὸ ΝΑ. ἄκρον τῆς χερσονήσου. Εἰς τὰ παράλια καλλιεργοῦνται φοῖνικες, βανανέαι καὶ σακχαροκάλαμον. Σημαντικὴ εἶναι ἡ ἄλιεία μαργαριταρῶν. Κύριον προϊόν εἶναι τὸ πετρέλαιον, τὸ ὁποῖον ἐκμεταλλεύεται ἡ Ἀγγλικὴ ἐταιρεία ΣΕΛΛ.

Είναι ανεξάρτητον Σουλτανᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Μασκάτη
5. **Τρούσιαλ 'Ομάν ἢ Τρούσιαλ Πολιτεῖαι.** ("Εκτ. 83.600 τ. χλμ.
— Κάτ. 85.000). Εἶναι τριγωνικὴ ἔκτασις μεταξύ 'Ομάν, Σαουδικῆς
'Αραβίας καὶ Περσικοῦ κόλπου με συγκρότημα 7 νήσων. "Αλλοτε ἐλέ-
γετο «'Ακτὴ Πειρατῶν». Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται με τὴν ἀλιείαν
μαργαριταριῶν, τὴν κτηνοτροφίαν (κάμηλος) καὶ με ὀρυκτὸν προϊόν
τὸ πετρέλαιον. Παλαιότερον ἦτο ὀρμητήριον πειρατῶν καὶ δουλεμ-
πόρων. Σήμερον κατανέμεται εἰς 7 Σεῖχᾶτα. Πρωτεύουσα ἡ Σάρτζα καὶ
πόλις ἡ Ντουμπάι.

6. **Κατάρ.** ("Εκτ. 22.014 τ. χλμ.— Κάτ. 45.000). Εἶναι ὀρεινὴ χερ-
σόνησος εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Εἶναι κέντρον ἀλιείας καὶ τὸ ὑπέδαφος περιέχει πετρέλαιον. 'Απο-
τελεῖ Σεῖχᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Ντόχα (10.000 κ.).

7. **Κουβέιτ.** ("Εκτ. 15.540 τ. χλμ.— Κάτ. 322.000). Εὐρίσκεται
εἰς τὸ βάθος τοῦ Περσικοῦ κόλπου καὶ εἶναι ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας
πετρελαιοπαραγωγούς χώρας τοῦ κόσμου. 'Η ἐκμετάλλευσις τοῦ πε-
τρελαίου μετέβαλε τὴν ἄλλοτε πρωτόγονον αὐτὴν περιοχὴν εἰς μίαν
γωνίαν τῆς Εὐρώπης. Πολίτευμα : Μοναρχία. Πρωτεύουσα τὸ Κου-
βέιτ (250.000 κ.).

8. **Μπαχρέιν.** ("Εκτ. 552 τ. χλμ.— Κάτ. 160.000). 'Αποτελεῖται
ἀπὸ σύμπλεγμα νήσων τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦν-
ται με τὴν ἀλιείαν καὶ τὴν καλλιέργειαν φοινίκων. Κύριον πλοῦτον
τῆς χώρας ὅμως ἀποτελεῖ ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ πετρελαίου. Εἶναι Σουλ-
τανᾶτον με πρωτεύουσαν τὴν Μενάμα (80.000 κ.).

9. ΤΟ Ι Ρ Α Ν

1. **ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ.** Τὸ 'Ιράν (Περσία) ἀποτελεῖ τὸ ἀνατολι-
κώτερον κράτος τῆς Μέσης 'Ανατολῆς. Πρὸς Β. συνορεύει με τὴν Ρω-
σίαν καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Πρὸς Α. συνορεύει
με τὸ 'Αφγανιστάν καὶ τὸ Πακιστάν. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν Περ-
σικὸν κόλπον. Πρὸς Δ. συνορεύει με τὸ 'Ιράκ καὶ τὴν Τουρκίαν.

'Η ἔκτασις τοῦ 'Ιράν εἶναι 1.645.000 τ. χλμ.

'Η Περσία ἔχει εἰς τὸ κέντρον τὸ ἀπέραντον ὀροπέδιον τοῦ 'Ιράν
(δι' αὐτὸ ὀνομάζεται ἐπισήμως 'Ιράν), τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἀπὸ

όρη. Οὕτω πρὸς Β. φράσσει τὴν χώραν μὲ τὴν Κασπίαν θάλασσαν τὸ Ἐλμπρούζ (5.670 μ.), μὲ ἡφαιστειακὸν κῶνον. Πρὸς Δ. ὑψώνεται ἡ ὄροσειρά Ζάγκρος (5.150 μ.) καὶ πρὸς τὰ ΒΑ. τὸ Ἰνδοκοῦχον (7.760).

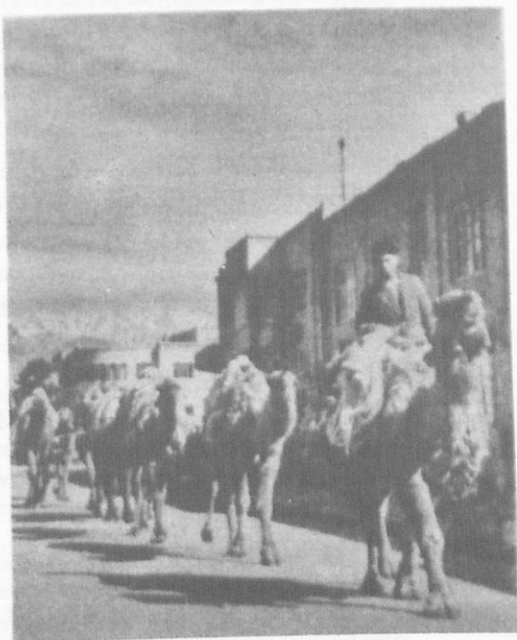
Αἱ εὐφορώτεραι περιοχαὶ εἶναι πρὸς τὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ αἱ περὶ τὴν ὄροσειρὰν Ζάγκρος κοιλάδες. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ὑπάρχουν ἔρημοι ἢ στέππαι καὶ τμήματα πλήρη λιμνῶν καὶ τελμάτων.

Ποταμοὶ σχηματίζονται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας ὡς παραπόταμοι τοῦ Τίγρητος κυρίως. Λίμναι εἶναι ἡ Οὐρμιά (2.855 π. χλμ.), ἡ Νιρίς, ἡ Χαμούν κ.ἄ. Τὸ ὕδωρ τῶν δύο πρώτων εἶναι ἄλμυρόν, λόγῳ τοῦ ἁλατος, τὸ ὁποῖον περιέχουν.

Τὸ κλίμα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Κασπίας εἶναι ὑγρὸν καὶ ἀνθυγιεινόν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν κυριαρχεῖ τὸ κλίμα τῆς ἐρήμου. Εἰς τὸ λεκανοπέδιον, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐπικρατεῖ ἀφόρητος καύσων καὶ μεγάλη ξηρασία. Κατὰ τὴν νύκτα ἡ θερμοκρασία κατέρχεται εἰς τὸ 0^ο, διότι δὲν ὑπάρχουν ὕδρατμοι νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς θερμότητος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ.

Διάφορα τεχνητὰ ἔργα ὑποβοηθοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας. Καλλιεργοῦνται: Δημητριακὰ (σῖτος, κριθή, ὄρυζα), βάμβαξ, σακχαρότευτλα, ἐσπεριδοειδῆ, ἀραχίδες, ἐλαίαι. Παράγει τέιον, καπνὸν (ἀρίστης ποιότητος). Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Χιράζ καλλιεργοῦνται ἀπέραντοι ροδῶνες. Εἰς τὰς στέππας καὶ τὰς ἐρήμους ἐκτρέφονται πολλὰ αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ καὶ κάμηλοι κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Μεγάλην ἀνάπτυξιν ἔχει ἡ σηροτροφία. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον, χρωμίτης,

Καραβάνιον εἰς Τεχεράνην

γύψος, άνθραξ, πολύτιμοι λίθοι, σίδηρος, χαλκός κ.ά.

Εἰς τὴν Περσίαν κατασκευάζονται οἱ περίφημοι ἀνά τὸν κόσμον χειροποίητοι τάπητες. Βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς χώρας εἶναι τὰ τσιμέντα, ἡ σάκχαρις, τὰ μεταξωτὰ ὑφάσματα, ἡ γιούτα, τὸ ροδέλαιον κ.ά.

ΣΗΜ. Γιούτα= Ἰνες ἐξαγόμεναι ἀπὸ βλαστοὺς τοῦ φυτοῦ κόρχορος καὶ χρησιμοποιούμεναι διὰ τὴν κατασκευὴν χονδρῶν ὑφασμάτων, σάκκων, τοῦ λινόλεουμ κλπ.

Ὅλαί αἱ συγκοινωνίαι εἶναι ἀνεπαρκεῖς λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας καὶ τοῦ ἐδάφους (ἔρημοι). Ἡ Περσία διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 33.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 3.550 χλμ.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 22.182.000 (πυκνότης 14). Εἶναι Πέρσαι τοῦ Ἰράν (60%), Τουρκοτάταροι (20%), Κοῦρδοι, Ἀραβες κ.λπ. Θρησκεία: Μωαμεθανικὴ (90%). Ἐκπαίδευσις καθυστερημένη. Πολίτευμα Μοναρχία (ὁ μονάρχης λέγεται Σάχης).

Πρωτεύουσα: Τεχεράνη (2.320.000 κ.) μετὸν ὠραιότερον κῆπον τοῦ κόσμου (τὸ «Γκιουλιστάν»). Πόλεις: Ταυρίς (300.000), Ἰσπαχάν (270.000), Μεσέντ (250.000), Ἀμπαντάν (250.000), Ρέστ, Χαμαντάν κ.ά.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν οἱ Πέρσαι εἶχον ἀναπτύξει πολιτισμόν. Προσεπάθησαν νὰ ὑποτάξουν τοὺς Ἕλληνας καὶ ἤρχισεν ἡ παρακμὴ των. Ὑπετάγησαν εἰς τὸν Μ. Ἀλέξανδρον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ἄλλους λαοὺς. Ἄλλ' ἐπανίδρυσαν τὸ κράτος των καὶ κατέστησαν κίνδυνος διὰ τοὺς Βυζαντινοὺς. Ἐναντίον των ἐπολέμησαν ὁ Βελισσάριος καὶ ἰδίᾳ ὁ Ἡράκλειος.

Ἑρωτήσεις - Ἑργασίαι. Διὰ τί τὸ ὄρος Λίβανος δὲν παράγει πλέον ξυλείαν ἀπὸ τοὺς κέδρους του; Ποῖα εἶναι τὰ ἀξιοθέατα τῆς Παλαιστίνης διὰ τοὺς Χριστιανοὺς; Τί παράδοξον γεωλογικὸν φαινόμενον παρουσιάζει ἡ Νεκρὰ Θάλασσα;

Τί σχέσιν ἔχει ἡ Δαμασκὸς μετὸν Ἀπόστολον Παῦλον; Ἡ Ἀντιόχεια μετὸν Χρυσόστομον; Πῶς εὐρέθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου; Ποῖος μέγας στρατηλάτης ἀπέθανε εἰς τὴν Βαβυλῶνα;

Ποῦ παράγεται ὁ καλύτερος καφές; Ποῦ γίνεται ἀλιεῖα μαργαριταριῶν; Ποῖα κράτη τῆς Μ. Ἀνατολῆς ζοῦν καὶ πλουτίζουν ἀπὸ τὸ πετρέλαιον;

Ποῖα εἶναι ἱερὰ πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν; Εἰς ποῖαν πόλιν ἀναφέρονται αἱ «Χίλιαι καὶ μία νύκτες» τῆς Χαλιμᾶς; Τί σᾶς ἐνθυμίζουν αἱ λέξεις: Μαραθῶν, Θερμοπύλαι, Σαλαμίς;

Π Ι Ν Α Ξ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΔ. ΑΣΙΑΣ

Κ ρ ά τ η	Έκτασις (εἰς τ. χλμ.)	Πληθυσμός	Πρωτεύουσα	Πληθυσμός Πρωτεύουσας
Κύπρος	9.251	614.000	Λευκωσία	95.000
Τουρκία (Άσιατ.)	743.634	26.470.000	Άγκυρα	680.000
Συρία	184.920	5.193.000	Δαμασκός	550.000
Λίβανος	10.400	1.782.000	Βηρυττός	500.000
Ίσραήλ	20.850	2.376.000	Ίερουσαλήμ	175.000
Ίορδανία	96.622	1.827.000	Άμμάν	273.000
Ίράκ	444.442	7.263.000	Βαγδάτη	1.000.000
Σαουδική Άραβία	1.840.000	7.000.000	Έλ - Ριάντ	200.000
Ύεμένη	195.000	4.500.000	Σάνα	80.000
Άντεν (Ν. Ύεμένη)	155.000	1.250.000	Άντεν	250.000
Μασκάτ - Όμάν	212.380	550.000	Μασκάτ	6.000
Τρουσιάλ Όμάν	83.600	85.000	Σάρτζα	15.000
Κατάρ	22.014	45.000	Ντόχα	10.000
Κουβέιτ	15.540	322.000	Κουβέιτ	250.000
Ίράν	1.645.000	22.182.000	Τεχεράνη	2.320.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ

1. ΤΟ ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Τὸ Ἀφγανιστάν καταλαμβάνει τὸ Α. τμήμα τοῦ Ἰρακινουῦ ὁροπεδίου καὶ εὐρίσκεται μεταξύ Ἰράν, Πακιστάν, Ρωσίας. Ἡ ἔκτασίς του εἶναι 650.000 τ.χλμ.

Εἶναι χώρα ὄρεινὴ μεταξύ τῶν ὁροσειρῶν τοῦ Ἰνδοκούχου, ὅπου σχηματίζεται καὶ ἡ ἔρημος Ρεγκιστάν. Ἐκ τῶν ποταμῶν τῆς ὁ Χιλ-μὲντ ἐκβάλλει εἰς τὴν κοινὴν μετὰ τοῦ Ἰράν λίμνην Χαμουῦν, ὁ δὲ Ἀ-μοῦ Ντάρια εἰσέρχεται εἰς τὴν Ρωσίαν.

Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικὸν καὶ αἱ βροχαὶ σπανίζουσιν. Τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ἐκτάσεως παραμένει ἀκαλλιέργητον.

Κύρια προϊόντα εἶναι τὰ δημητριακὰ, ὁ βάμβας καὶ τὰ τεῦτλα. Εἰς τὰς στέππας καὶ τὰς ἐρημικὰς ἐκτάσεις ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, κάμηλοι, ἵπποι καὶ ἐν εἶδος βοός, τὸ γιάκ. Ἐξαιρετικὸν εἶναι τὸ «άστραχάν» (γουνarikόν ἀπὸ δέρμα ἄμνου).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπὴς (ὁδικὸν δίκτυον 7.000 χλμ.).

Κάτοικοι: 13.500.000 (πυκνότης: 22) μὲ βασικὴν ἐθνότητα

τοὺς Ἀφγανούς. Θ ρ η σ κ ε ί α : Μωαμεθανική. Ἐ κ π α ί δ ε υ σ ι ς : κα θ ύ σ τ ε ρ η μέ ν η. Π ο λ ί τ ε υ μ α : Συνταγματική Μοναρχία

Π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α : Καμπούλ (450.000 κ.). Π ό λ ε ι ς : Χεράτ, Καν-
ταχάρ. Τὸ Ἀφγανιστάν ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1919.

2. Τ Ο Π Α Κ Ι Σ Τ Α Ν

Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο τμήματα : τὸ Δυτικὸν καὶ τὸ Ἀνατολικόν, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἰνδικὴν χερσόνησον καὶ χωρίζονται ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν. Τὸ Δυτικὸν εὐρίσκεται μεταξὺ Ἰράν, Ἀφγανιστάν, Κίνας, Ἰνδίας καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν. Τὸ Ἀνατολικὸν εὐρίσκεται μεταξὺ Ἰνδίας, Βιρμανίας καὶ Βεγγαλικοῦ κόλπου. Ἡ ἑκτασίς των εἶναι 994.824 τ.χλμ.

Τὸ Δυτικὸν Πακιστάν εἶναι ὀρεινὸν κατὰ τὸ ΒΑ. τμήμα του (ὄρη Σουλεϊμάν, Καρακορούμ) καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. Τὸ Ἀνατολικὸν Πακιστάν εἶναι χώρα πεδινή, διαρρέεται ἀπὸ τοὺς ποταμούς Γάγγην καὶ Βραχμαπούτρα καὶ εἶναι περιοχὴ θερμὴ καὶ ὑγρὰ.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι ἐκεῖνο τῶν Μουσώνων, μὲ ἀφθονωτέρας βροχὰς εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Πακιστάν.

Τὸ Πακιστάν γενικῶς εἶναι χώρα γεωργικὴ (ὄρυζα, τέιον, βάμβαξ, καπνός, σῖτος, σακχαροκάλαμον) καὶ ἀναπτύσσεται περισσότερον μὲ τὰ κατασκευαζόμενα μεγάλα ἀρδευτικὰ ἔργα. Κτηνοτροφικὰ προϊόντα εἶναι τὰ γαλακτοκομικὰ καὶ τὰ ἔρια. Ἐκ τῶν δασῶν λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία διὰ χαρτοπολτόν. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται ἄνθραξ, λιγνίτης, σιδηρομεταλλεύματα κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, χάρτην, προϊόντα γιούτας, ζῦθον.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλή. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον (106.000 χλμ.), τὸ σιδηροδρομικὸν (11.334 χλμ.), ὁ μικρὸς ἐμπορικὸς στόλος (300.000 τόν.), ἡ ἀεροπορία, ἐξυπηρετοῦν τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

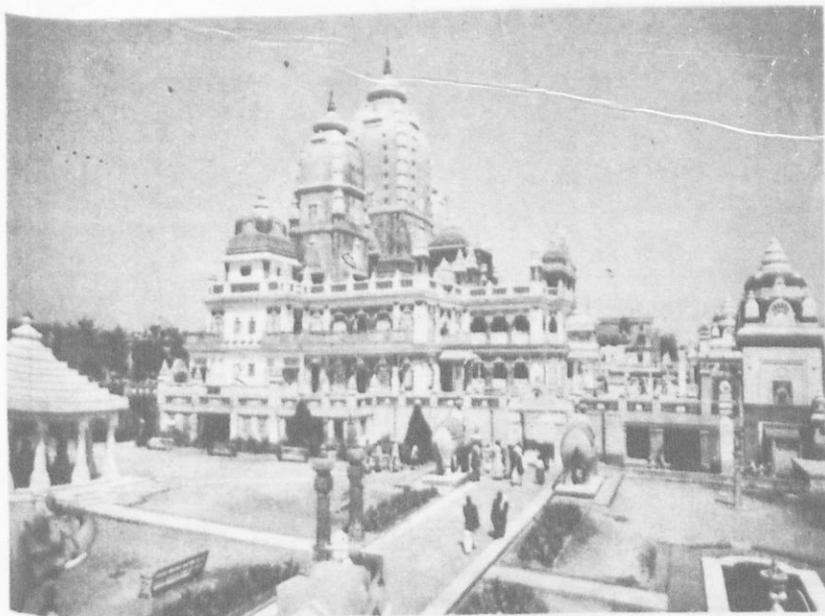
Οἱ κ ά τ ο ι κ ο ι ἄ ν έ ρ χ ο ν τ α ι εἰς 98.612.000 (πυκνότης 110) ἐκ τῶν ὁποίων πλεον τοῦ 55% κατοικοῦν εἰς τὸ Ἀνατολικόν. Ἀνήκουν εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ ὁμιλοῦν κυρίως τὴν βεγγαλικὴν γλῶσσαν. Θ ρ η σ κ ε ί α ἐπικρατεῖ ἡ Μωαμεθανική (88%). Ἡ ἑ κ π α ί δ ε υ σ ι ς εἶναι μετρία καὶ τὸ π ο λ ί τ ε υ μ α Δημοκρατία.

Π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α τῆς χώρας εἶναι τὸ Ἰσλαμαμπάντ (300.000 κ.), τὸ ὁποῖον μόλις ἀνοικοδομεῖται. Π ό λ ε ι ς : Ραβαλπίντι (350.000 κ.) προηγούμενη πρωτεύουσα. Καράτσι (2.000.000 κ.) λιμὴν. Λαχώρα (1.300.000 κ.). Ντάκκα (560.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Ἀνατολικοῦ Πακιστάν. Χαϊντεραμπάτ (450.000 κ.), Μουλτάν, Πесаβάρ κ.ἄ.

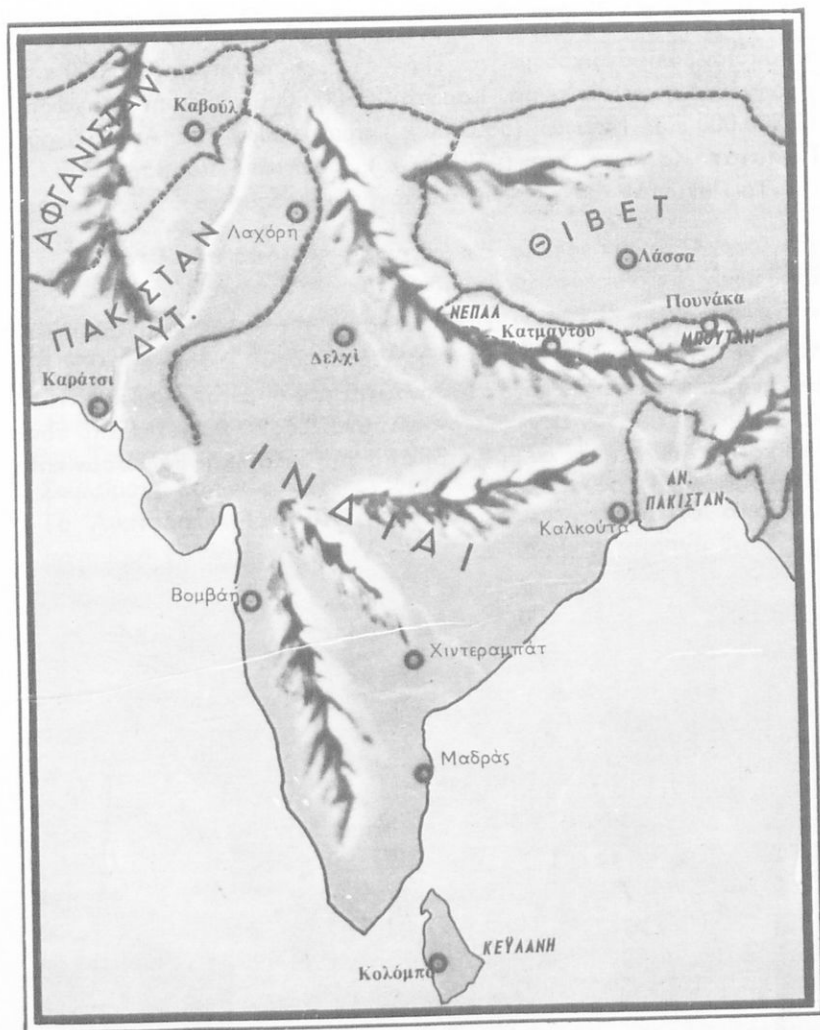
Τὸ Πακιστάν ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητον κράτος τὸ 1947.

3. Η ΙΝΔΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδίας καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς Ἰνδικῆς χερσονήσου. Συνορεύει πρὸς Β. μὲ τὴν Κίναν, τὸ Νεπάλ καὶ τὸ Μπουτάν. Πρὸς Α. μὲ τὸ Ἀν. Πακιστάν καὶ βρέχεται ὑπὸ τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Πρὸς Δ. βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν καὶ συνορεύει μὲ τὸ Δυτ. Πακιστάν.

Δελχί : Ναὸς Ἰνδοῦιστῶν

Χάρτης 'Ινδίας

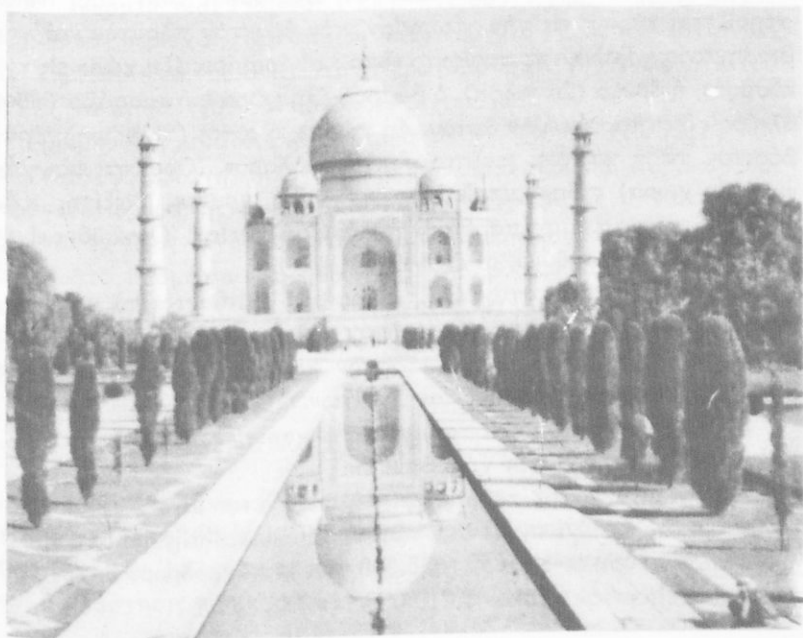
*Αγκρα Τάνζ - Μαχάλ (Μαυσωλείον, ὁ Παρθενῶν
τῆς 'Ινδίας καὶ τῆς 'Ανατολῆς) →

Ἰνδὸς Φακίρης

Ἰνδὸς Μεγιστάν

Ἡ ἑκτασίς τῆς Ἰνδίας εἶναι 3.288.000 τ.χλμ.

Πρὸς Β. ὑψώνονται αἱ πανύψηλοι κορυφαὶ τῶν Ἰμαλαίων καὶ τμῆμα τοῦ Καρακοροῦμ. Εἰς τὸ νότιον τμῆμα σχηματίζεται τὸ ὁροπέδιον τοῦ Δεκαν, τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ἀπὸ τὰ Γαταῖα ὄρη (τόσον πρὸς τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν, ὅσον καὶ πρὸς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον). Εἰς τὸ κέντρον περίπου ὑψώνονται τὰ ὄρη Σατπούρα. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Δυτ. Πακιστάν σχηματίζεται ἡ ἔρημος Θάρ.

Ἀπὸ τὰ Ἰμαλάια πηγάζει ὁ ποταμὸς Γάγγης. Εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων σχηματίζει βαλτώδη ζούγκλαν, εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦν δηλητηριώδεις ὄφεις καὶ κρύπτονται τὰ φοβερώτερα ἄγρια θηρία (λέοντες, τίγρεις κ.ἄ.). Ὁ Γάγγης ἐνώνεται μὲ τὸν Βραχμαπούτρα καὶ ὁμοῦ ἐκβάλλουν εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον.

Τὰ παράλια δὲν παρουσιάζουν μεγάλας ἀνωμαλίας.

Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικὸν εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχάς. Ἡ ὑπόλοιπος χώρα ὑπόκειται εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς τροπικῆς θερμότητος καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τοὺς Μουσῶνας. Γενικῶς δὲ εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς Ἰνδίας στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν γεωργίαν, τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον καὶ τὴν βιομηχανίαν. Γεωργικὰ προϊόντα εἶναι : αἱ ἀραχίδες (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ἡ ὀρυζα (2α χώρα), ὁ βάμβαξ (3η χώρα), ἡ κασσάβα (εἶδος ἀλεύρου διὰ παρασκευὴν ἄρτου, 4η χώρα), ὁ σῖτος (5η χώρα), ἀραβόσιτος, τεῖον, καπνός, γιούτα, σακχαροκάλαμον. Ὅρυκτά: μαγγάνιον (3η χώρα) σιδηρομεταλλεύματα, γύψος, χρυσός, βωξίτης κ.ἄ.

Τὰ ἀπέραντα δάση παρέχουν πολύτιμον ξυλείαν. Ὅργιῳδης εἶναι ἡ βλάστησις καὶ ἄφθονοι αἱ ζούγκλαι.

Ἡ ἀλιεῖα εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ἰδιαιτέρως ἀλιεύονται τὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα. Εἰς τὰς πόλεις Νέον Δελχὶ καὶ Μαδρὰς γίνεται τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον μαργαριταριῶν καὶ ἐλεφαντοστοῦ, εἰς τὴν Βομβάην ἐμπόριον βάμβακος καὶ νημάτων.

Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, σάκκους ἐκ γιούτας, ὑφάσματα, ἀκατέργαστον χάλυβα κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται μὲ τὰ «γιακ» καὶ πολλαὶ μεταφοραὶ γίνονται διὰ τῶν ποταμῶν καὶ τῆς θαλάσσης. Ἡ Ἰνδία διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (635.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (57.000 χλμ.) καὶ ἐμπορικὸν στόλον 1.210.000 τόν.).

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Κάτοικοι: 450.000.000 (πυκνότης : 162). Είναι 'Ινδοί (95%), Θρησκεία: 'Ινδουϊσμός (84%), Μωαμεθανοί (11%). 'Η εκπαίδευσις: εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον. Πολίτευμα: Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα: Νέον Δελχί (295.000 κ. καὶ μετὰ τοῦ Παλαιοῦ : 2.500.000 κ.). Πόλεις: Βομβάη (4.150.000 κ.), Καλκούτα (3.000.000 κ.), Μαδράς (1.750.000 κ.), Χαϊντεραμπάντ (2.100.000 κ.), 'Αχματαμπάντ, Μπαγκαλὸρ, Μπενάρες (ἱερὰ πόλεις τῶν Μωαμεθανῶν κατοίκων), 'Αγκρα κ.ἄ.

Οἱ 'Ινδοὶ εἶχον ἀναπτύξει πολιτισμὸν κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους. 'Απὸ τὸ 1500 π.Χ. ἀπετέλουν θρησκευτικὸν κράτος. 'Υπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Μογγόλους καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς 'Αγγλους. 'Απὸ τοῦ 1946 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον κράτος.

Εἶναι λαὸς ἀμαθὴς καὶ μὲ πολλὰς προλήψεις (φακίραι, γόητες ὄφρων κ.λπ.).

ΚΤΗΣΕΙΣ. Αἱ Πορτογαλικαὶ κτήσεις Γκόα (Δ. 'Ινδία) προσηρτήθησαν εἰς τὴν 'Ινδίαν (1961).

4. **Κασμίρ καὶ Γιαμού.** ('Εκτ. 212.803 τ.χλμ. — Κάτ. 3.729.000). Εἶναι περιοχαί, τὰς ὁποίας διεκδικοῦν τὸ Πακιστάν καὶ ἡ 'Ινδία. Σήμερον εἶναι ἡμιανεξάρτητα κρατίδια ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ο.Η.Ε., τὰ ὁποῖα διοικοῦνται ὑπὸ Μαχαραγιά.

Εὐρίσκονται μεταξύ Θιβέτ, Πακιστάν καὶ 'Ινδίας. Τὸ ἔδαφός των εἶναι μία εὐφορωτάτη κοιλάς μεταξύ τῶν 'Ιμαλαίων καὶ Καρακορούμ. Παράγεται ὄρυζα, σῖτος καὶ ἀραβόσιτος. Εἰς τὸ ὄρεινόν Κασμίρ ἐκτρέφεται ἓν εἶδος αἰγός, ἀπὸ τὸ ἔριον τῆς ὁποίας κατασκευάζονται τὰ γνωστὰ κασμήρια. Τὸ ὁδικὸν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον εὐρίσκονται ὑπὸ περάτῳσιν. Οἱ κάτοικοι εἶναι 'Ινδοὶ μὲ πολλὰς ἐπιμειξίας. 'Αποτελοῦν τουριστικὴν περιοχὴν. Πρωτεύουσα: Σρίναγκαρ (265.000).

4. ΤΑ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΙΝΔΙΑΝ ΚΡΑΤΗ

1. **'Η Κεϋλάνη.** ('Εκτ. 65.610 τ. χλμ.— Κάτ. 10.625.000 κ.). 'Η Κεϋλάνη εἶναι μία ὄρεινὴ νῆσος μὲ πεδιάδας εἰς τὰ παράλια. Χωρίζεται ἀπὸ τὴν 'Ινδίαν μὲ ἀβαθὴ πορθμὸν. Τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ εὐφρον, ἡ βλάστησις πλουσία καὶ τὰ δάση πολλὰ. Τὸ κλίμα εἶναι τροπι-

κόν. Παράγει κασσάβαν*, χουρμάδες, βάμβακα, κοκκοκάρνα, μπαχαρικά, καουτσούκ, ὄρυζαν, κακάον, ἰνδικὰ κάρνα. Πολύτιμον ξύλον εἶναι τὸ «τῆκ». Ὁ ρ υ κ τ ᾶ : μεταλλεύματα σιδήρου, χαλκοῦ. Ὑπάρχει χρυσὸς καὶ λευκόχρυσος.

Ὀδικὸν δίκτυον (20.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (1.445 χλμ.).

Θ ρ η σ κ ε ῖ α : Βουδδιστὰι (64%), Ἰνδουῖστὰι (20%), Μωαμεθανοί.

Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α : Κολόμπο (510.000 κ.).

Ἡ Κεϋλάνη ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1948.

2. Νεπάλ. (Ἔκτ. 140.753 τ.χλμ. Κάτ. 9.407.000). Εὐρίσκεται μεταξύ Θιβέτ, Ἰνδίας, Σικκίμ, ἐπὶ τῶν Ἰμαλαίων, ὅπου εὐρίσκεται ἡ ὑψηλότερα κορυφή τοῦ κόσμου Ὑβερεστ. (8.882). Εἶναι χώρα καθαρῶς γεωργικὴ (ὄρυζα, γιούτα, σακχαροκάλαμον, δέρματα), μὲ μικρὸν ὀδικὸν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον. Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς διαφόρους ἰνδικὰς φυλάς. Πολλοὶ εἶναι θαυμάσιοι ὁδηγοὶ τῶν ξένων διὰ τὰς ἀναρριχήσεις πρὸς τὰ Ἰμαλαία.

Εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1959, μὲ Συνταγματικὴν βασιλείαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Κατμαντοῦ (200.000 κ.).

3. Μπουτάν. (Ἔκτ. 50.000 τ.χλμ.— Κάτ. 700.000). Εὐρίσκεται ἐπὶ τῶν Ἰμαλαίων, μεταξύ Κίνας - Ἰνδίας. Παράγει δημητριακά, ὄρυζαν, γεώμηλα. Διαθέτει μεταλλεύματα σιδήρου καὶ χαλκοῦ. Οἱ κτηνοτρόφοι κάτοικοι τοῦ ἐκτρέφουν ἐλέφαντας καὶ μικροσώμους ἵππους (πόνυ). Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Πουνάκα (20.000 κ.).

4. Σικκίμ. (Ἔκτ. 7.300 τ.χλμ.— Κάτ. 140.000). Εὐρίσκεται μεταξύ Μπουτάν - Νεπάλ καὶ εἶναι ἡμιανεξάρτητος ἡγεμονία, προτεκτοράτον τῆς Ἰνδίας. Διοικεῖται ὑπὸ Μαχαραγιᾶ. Πρωτεύουσα τὸ Γκανγκτόγκ 3.000 κ.).

5. ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΟΚΙΝΑΣ

Ἡ χερσόνησος Ἰνδοκίνα εὐρίσκεται μεταξύ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῆς Κίνας, ἐπὶ τῆς Τροπικῆς ζώνης.

Διασχίζεται ἀπὸ μακρὰς ὁροσειράς, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ Θιβέτ καὶ προχωροῦν πρὸς νότον.

Οἱ ποταμοὶ Μεκόγκ καὶ Σαλουέν, μὲ τὰς προσχώσεις των, κατε-

* ΣΗΜ. κασσάβα = εἶδος ἀλεύρου, λαμβανομένου ἐξ ἀμυλωδῶν κονδύλων διαφόρων φυτῶν τῆς μανιότης.

σκεύασαν τὸ Δέλτα τοῦ Τογκίνου καὶ πολλὰς μικρὰς πεδιάδας.

Τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν καὶ αἱ βροχαὶ πολλαί. Παρθένα δάση ἀπὸ φοῖνικας καὶ μπαμποῦ καλύπτουν τὴν χώραν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μογγολικῆς καταγωγῆς καὶ Μαλαῖοι, Βουδδισταὶ ἢ Μωαμεθανοί.

Πολιτικῶς ἡ Ἰνδοκίνα κατανέμεται εἰς τὰ ἑξῆς κράτη :

1. Βιρμανία. (*Εκτ. 678.000 τ.χλμ. — Κάτ. 23.664.000).

Ἡ Βιρμανία ἢ Μπούρμα εὐρίσκεται μεταξὺ Ἀνατ. Πακιστάν, Ἰνδίας, Κίνας, Λάος καὶ Ταϊλάνδης, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης. Πρὸς Β. τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι πεδινόν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τοὺς ποταμοὺς Σαλουὲν καὶ Ἰραουάδην.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσῶνων αἱ κατακλυσμαῖαι βροχαὶ εὐνοοῦν τὴν ὀργιῶδη βλάστησιν.

Τὰ προϊόντα εἶναι γεωργικὰ (ὄσπρια, σῆσαμος, καπνός, βέμβαξ, ὄρυζα, ἀραχίδες). Παράγει καουτσούκ καὶ πολύτιμον ξυλεῖαν (τήκ). Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται : ψευδάργυρος, βολφράμιον, πολύτιμοι λίθοι, νικέλιον, κασσίτερος, μόλυβδος, ἄργυρος. Ἡ βιομηχανία παράγει πετρελαιοειδῆ, τσιμέντα, σάκχαριν, νήματα.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἑσωτερικὸν εἶναι ὑποτυπώδης. Διαθέτει ὁδικόν (30.000 χλμ.) καὶ σιδηροδρομικόν (3.000 χλμ.) δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Βιρμανοί, κιτρίνης φυλῆς, Βουδδισταὶ (85%).

Πολίτευμα : Δημοκρατία σοσιαλιστικῶν τάσεων.

Πρωτεύουσα : Ρανγκούν (740.000). Πόλεις : Μανταλέν, Μουλμείν.

Ἡ Βιρμανία εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1948.

2. Ταϊλάνδη (Σιάμ) : *Εκτ. 513.521 τ.χλμ.— Κάτ. 28.835.000.

Εὐρίσκεται πρὸς Α. τῆς Βιρμανίας καὶ συνορεύει μὲ τὸ Λάος, τὴν Καμπότζην καὶ τὴν Μαλαισίαν.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Β. εἶναι ὀρεινόν. Κατόπιν μέχρι τοῦ κόλπου τοῦ Σιάμ εἶναι πεδινόν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μενάμ.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν μὲ ὀργιῶδη βλάστησιν εἰς τὰς ζούγκλας.

Προϊόντα : γεωργικὰ (ἀραβόσιτος, ὄρυζα, κασσάβα), γιούτα, χουρμάδες, σόγια, ἀραχίδες, καουτσούκ.

Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται λιγνίτης, φθορίτης, σιδηρομεταλ-

Χάρτης 'Ινδοκίνας

λεύματα, μαγγάνιον, μόλυβδος, κασσίτερος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, ἀκατέργαστον χάλυβα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (13.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (4.140 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν κυρίως εἰς τὴν φυλὴν Ταί (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς χώρας) καὶ εἶναι Βουδδισταὶ 93%).

Ἡ Ταϊλάνδη ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον βασιλείον ἀπὸ τὸ 1380.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μπανγκόγκ (1.670.000 κ.), μετὰ περιφέρειας παγόδας καὶ ἀνάκτορα. Εἶναι κτισμένη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μενάμ καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Βενετία τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς.

3. Καμπότζη : (Ἔκτ. 175.000 — Κάτ. 5.749.000).

Εὐρίσκεται μετὰξὺ Ταϊλάνδης, Λάος, Βιέτ - Νάμ καὶ βρέχεται ἀπὸ

τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ. Εἶναι πεδινὴ καὶ ἐλώδης χώρα, τὴν ὁποίαν διαρρέει ὁ ποταμὸς Μεκόγκ. Ἔχει κλίμα τροπικόν, δέχεται πολλὰς βροχὰς καὶ τὰ ὕδατα σχηματίζουν μεγάλας λίμνας.

Προϊόντα εἶναι ὁ ἀραβόσιτος, αἱ βανάναι, ἡ σόγια, ἡ γιούτα, ἡ ὄρυζα καὶ τὸ καουτσούκ.

Διαθέτει δίκτυον ὁδικόν (4.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (385 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν, εἶναι Βουδδισταὶ καὶ ὁμιλοῦν τὴν Γαλλικὴν καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ταί.

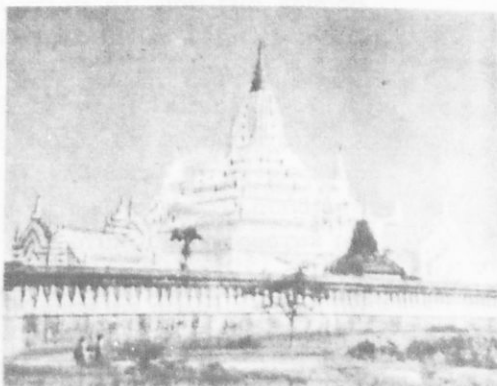
Ἡ Καμπότζη εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1953 καὶ ὡς πολίτευμα ἔχει τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν.

Πρωτεύουσα : Πνόμ - Πένχ (403.000 κ.).

4. Λάος. (Ἔκτ. 236.800 τ.χλμ. Κάτ. 1.882.000). Εἶναι μεσόγειος χώρα μεταξὺ Καμπότζης, Ταϊλάνδης, Βιρμανίας, Κίνας καὶ Βιέτ - Νάμ. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ δασῶδες. Τὸ κλίμα θερμὸν καὶ ὑγρὸν (Μουσῶνες). Χώρα πτωχὴ, παράγει ὄρυζαν, καπνόν, καφὲν καὶ τέιον. Ἐπίσης διαθέτει ξυλείαν, ὀρυκτὰ (κασσίτερον) καὶ ἄλλα. Ἔχει ὁδικόν δίκτυον 5.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν. Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν καὶ εἶναι Βουδδισταί. Ἀπὸ τὸ 1953 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον κράτος. Πολίτευμα ἔχει τὴν Βασιλευομένην Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Βεντιάν (60.000 κ.), ὁ βασιλεὺς ὅμως διαμένει εἰς τὸ Λουάνγκ Πραμάνγκ.

5. Βόρειον Βιέτ-Νάμ (Τογκινόν) Ἔκτασις 164.100 τ. χλμ. Κάτ. 16 ἐκ. Εὐρίσκεται μεταξὺ Λάος, Κίνας καὶ Ν. Βιέτ-Νάμ, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν κόλπον τοῦ Τογκίνου. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ δασῶδες. Διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Σόγκ Κόι (Ἐρυθρόν).

Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν μὲ πολλὰς βροχὰς κατὰ τὴν περίο-

Παγόδα Βουδιστῶν εἰς Βιρμανίαν

δον τῶν Μουσώνων. Γεωργικά προϊόντα εἶναι ἡ ὄρυζα, ὁ βάμβαξ, τὸ τέιον κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Εἰς τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται ἰχθύες, οἱ ὁποῖοι ἀντικαθιστοῦν τὸ κρέας. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται ἀνθρακίτης, ψευδάργυρος, κασσίτερος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, χάλυβα, ὑφάσματα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ὑποτυπώδης. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον εἶναι πρωτόγονον. Διαθέτει σιδηροδρομικὸν δίκτυον 900 χλμ. καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν καὶ εἶναι Βουδδισταί. Εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1954. Πολίτευμα ἔχει τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα : Χανόι (850.000 κ.). Πόλεις : Χαϊφόνγκ (370.000 κ.), Νάμ-Ντίνχ κ.ἄ.

6. Νότιον Βιέτ - Νάμ ("Εκτ. 171.700 τ.χλμ.— Κάτ. 15.317.000). Ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ Βορείου Βιέτ - Νάμ καὶ συνορεύει μὲ τὸ Λάος καὶ τὴν Καμπότζην. Βρέχεται δὲ ἀπὸ τὴν Νότιον Σινικὴν θάλασσαν. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ δασῶδες. Τμῆμα αὐτοῦ διαρρέει, ὁ ποταμὸς Μεκόγκ. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν κὲ πολλὰς κατακλυσμαίαις βροχάς.

Πρ ο ῖ ὄ ν τ α εἶναι ἡ ὄρυζα, ἡ κασσάβα, οἱ χουρμάδες, ὁ καφές, τὸ τέιον, ἡ γιούτα. Ἐκ τῶν δασῶν λαμβάνεται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος δὲ ἀνθρακίτης καὶ καολίνη. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, ζῦθον, βαμβακερὰ νήματα.

Οἱ κ á τ ο ι κ ο ι ἀνήκουν εἰς τὴν ἰδίαν φυλὴν καὶ θρησκείαν μὲ τὸ Βόρειον Βιέτ-Νάμ. Τὸ πολίτευμα εἶναι Δημοκρατία. Πρωτεύουσα : Σαϊγκὸν (1.340.000). Πόλεις : Ντά - Νάγκ, Χουέ (παλαιὰ αὐτοκρατορικὴ πρωτεύουσα), Τουράνε κ.ἄ.

7. Μαλαισία. ("Εκτ. 131.287 τ. χλμ.— Κάτ. 7.605.000).

Καταλαμβάνει τὸ νότιον ἄκρον τῆς Μαλαϊκῆς χερσονήσου καὶ συνορεύει μὲ τὴν Ταϊλάνδην. Τὸ ἔδαφος εἶναι βραχῶδες καὶ κατάφυτον ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Αἱ βροχαὶ εἶναι καταρρακτώδεις κατὰ τὴν περίοδον τῶν Μουσώνων.

Πρ ο ῖ ὄ ν τ α : τέιον, σακχαροκάλαμον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος δὲ κασσίτερος, βωξίτης, σιδηρομεταλλεύματα. Ἡ ἀλιεία εἶναι ἀρκετὰ προσοδοφόρος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, συντηρημένα κρέατα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ (ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 2.000 χλμ.). Διαθέτει ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Κινέζοι καὶ Μαλαῖοι, Μωαμεθανοὶ ἢ Βουδδισταὶ τὸ θρήσκευμα.

Ἡ Μαλαισία εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1957 μὲ πολίτευμα τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν. Πρωτεύουσα: Κουάλα Λαμπούρ (500.000 κ.). Πόλεις: Πινάγκ (300.000 κ.). Ἰπόχ, Μελάκα κ.ἄ.

8. Σιγκαπούρη. (*Εκτ. 581 τ.χλμ.— Κάτ. 1.775.000). Εἶναι μικρὰ νῆσος ἀπέναντι τῆς Μαλαϊκῆς χερσονήσου. Εἰς αὐτὴν ὑπάγονται καὶ αἱ νῆσοι Κόκκος καὶ Χριστουγέννων. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρόν.

Προϊόντα: τσιμέντα, κρέατα, ζῦθος, ἀλιευτικά, καπνός, ἐβέα, ἰνδοκάλαμον, καουτσούκ, κασσίτερος, πετρέλαιον. Περισσότερον ἡ οἰκονομία τῆς περιοχῆς στηρίζεται εἰς τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον. Πρὸς τοῦτο διαθέτει πυκνὸν ἀτμοπλοϊκὸν καὶ ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μαλαῖοι, Κινέζοι καὶ Νέγροι, Μωαμεθανοὶ ἢ Βουδδισταὶ τὸ θρήσκευμα.

Ἡ Σιγκαπούρη ἀπὸ τὸ 1965 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Σιγκαπούρην (1.250.000 κ.).

6. ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ

Περίπου 3.000 νῆσοι εὐρίσκονται εἰς τὰ νοτιοανατολικά τῆς Ἀσίας. Αὗται ἀνήκουν εἰς ἀνεξάρτητα κράτη ἢ ἀποτελοῦν κτήσεις εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὡς ἑξῆς:

1. Ἡ Δημοκρατία τῆς Ἰνδονησίας. (*Εκτ. 1.904.345 — Κάτ. 100.000.000). Εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Ἰνδονησίας καὶ ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ τὰς νήσους Σουμάτραν, Ἰάβαν, Κελέβην, Νότιον Βόρνεο (ἢ Καλιμαντάν).

Τὸ ἔδαφος τῶν νήσων εἶναι ἠφαιστειογενές. Τὸ ὕψος πολλῶν ἠφαιστειῶν ὑπερβαίνει τὰς 3.000 μ. Σπουδαιότερον ἠφαιστεῖον εἶναι τὸ Κρακατάο, τοῦ ὁποίου ἡ ἔκρηξις (1883) ὑπῆρξεν ἡ μεγαλυτέρα εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἄλλα ὄρη - ἠφαιστεια εἶναι τὸ Σεμεροῦ (3.677 μ.) τῆς Ἰάβας, τὸ Λαϊσέρ (3.383 μ.) τῆς Σουμάτρας.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, ἡ βλάστησις ὀργιώδης καὶ τὰ παρθένα δάση πολλὰ.

Προϊόντα: κασσάβα (2α χώρα εἰς τὸν κόσμον), καουτσούκ (2α χώρα), σόγια (3η χώρα), ὄρυζα (5η χώρα), καφές (7η χώρα),

Χορεύτριαι νήσου Μπάλι

άραχίδες, άραβόσιτος, χουρμάδες, σακχαροκάλαμον, άραβικόν κόμμα κ.λπ.

Τὰ 65% τοῦ ἐδάφους καλύπτεται ἀπὸ δάση, ἀπὸ τὰ ὁποῖα λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία. Ἡ ἀλιεία εἶναι συστηματική. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται κασσίτερος, νικέλιον, βωξίτης, ἄνθραξ καὶ πετρέλαιον. Ἡ βιομηχανία κατασκευάζει σάκχαριν, τσιμέντα κ.λπ.

Ἡ **συγκοινωνία** εἶναι καλὴ εἰς τὰ παράλια μέρη. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 81.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 6.640 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ **κάτοικοι** εἶναι Μαλαῖοι, Κινέζοι καὶ Εὐρωπαῖοι (κυρίως Ὀλλανδοί), Μωαμεθανοὶ (85%) τὸ θρήσκευμα.

Αἱ νῆσοι τῆς Ἰνδονησίας μέχρι τοῦ 1949 ἦσαν Ὀλλανδικαὶ ἀποικίαι. Σήμεραρον ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν.

Πρωτεύουσα: Τζιακάρτα (3.000.000 κ.) ἐπὶ τῆς νήσου Ἰάβας
Πόλεις: Σοραμπάγια (1.320.000 κ.), Μπαντούγκ (1.000.000 κ.), Σεμαράνγκ (550.000 κ.), ἅπασαι ἐπὶ τῆς Ἰάβας. Εἰς τὴν Σουμάτραν κυριωτέρα πόλις εἶναι τὸ Παλεμπάνγκ (500.000 κ.).

Μανίλλα

2. Ἡ Βρεταννικὴ Βόρνεο. Ἀποτελεῖται α) Ἀπὸ τὸ Β. καὶ ΒΑ. τμήμα τῆς Βόρνεο, τὸ Σιμπάχ, (ἔκτ. 76.115 τ.χλμ.—Κάτ. 460.000). β) Ἀπὸ τὸ Σουλτανᾶτον τοῦ Μπρουνεΐ (ἔκτ. 5.800 τ.χλμ.—Κάτ. 90.000) εἰς τὸ Β. τμήμα. γ) Ἀπὸ τὸ ἀνεξάρτητον κράτος Σαραβὰκ (ἔκτ. 121.914 τ.χλμ.—Κάτ. 750.000) εἰς τὸ Β. τμήμα, τὸ ὁποῖον τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας.

Τὸ ἔδαφος τῶν χωρῶν αὐτῶν εἶναι ἡφαιστειογενὲς μὲ ἀδιαπέραστα δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα: καπνός, ὄρυζα, κόπρα (ἀποξηραμμένοι ἐσωτερικὸν τοῦ κοκκοκαρύου), καουτσούκ, ξυλεῖα, ἰχθύες, πετρέλαιον (εἰς Μπρουνεΐ). Ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ὑποτυπώδης. Τὸ Μπρουνεΐ διαθέτει καλὴν συγκοινωνίαν.

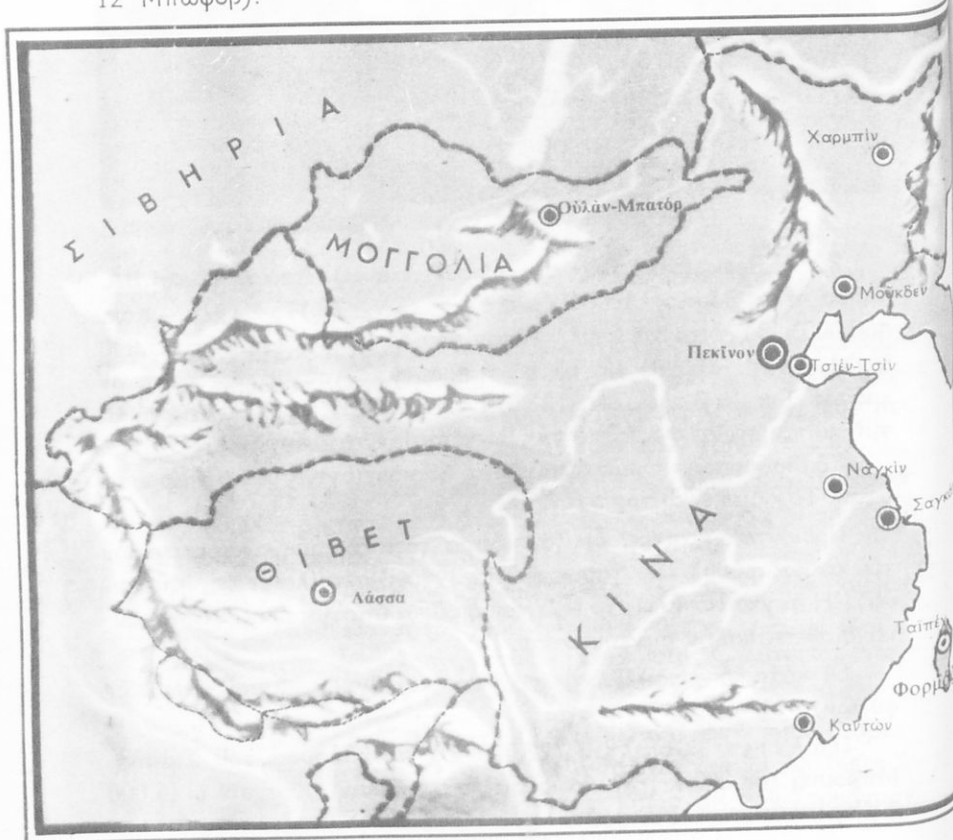
Οἱ κάτοικοι εἶναι ἰθαγενεῖς (διαφόρων κινεζικῶν καὶ μαλαϊκῶν φυλῶν).

Πόλεις: Τζέσσελτον (22.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Σιμπάχ. Μπρουνεΐ (38.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Μπρουνεΐ. Κούτσιν (146.000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ Σαραβὰκ.

3. Τὸ Πορτογαλικὸν Τιμόρ. ("Εκτ. 14.925 τ.χ., κάτ. 517.000). Κατέχει τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τοῦ Τιμόρ. Παράγει καφέν, καουτσούκ, κόπραν. Οἱ κάτοικοι εἶναι κυρίως μαλαϊκῆς καταγωγῆς.

Πρωτεύουσα: Ντίλι (8.000 κ.).

4. Φιλιππῖναι. ("Εκτ. 297.370. Κάτ. 30.330.000 κ.). Ἀποτελοῦν σύμπλεγμα χιλιάδων νήσων, μεταξύ Σινικῆς θαλάσσης καὶ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Εἶναι νῆσοι ἠφαιστειογενεῖς. Κυριώτεροι εἶναι ἡ Λουζόν, ἡ Μιντανάο, ἡ Σάμαρ κ.ἄ. Ἀνατολικῶς τῆς Μιντανάο ὑπάρχει τὸ μεγαλύτερον βάθος τῆς θαλάσσης (10.883 μ.). Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν μὲ πολλὰς βροχὰς καὶ ἰσχυροὺς ἀνέμους (ἔως 12 Μπωφόρ).

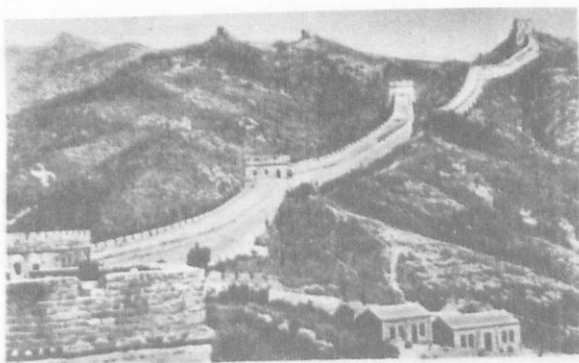

Π ρ ο ῖ ὄ ν τ α : Νήματα ἀπὸ τὸ φυτὸν ἀμπάκα (1η χώρα), ὄρυζα, ἄραβόσιτος, σακχαροκάλαμον, καπνός, χουρμάδες, κάνναβις, Ἰνδοκάρυα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος καὶ ἐκλεκτὴ ξυλεία. Εἰς τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται πολλοὶ ἰχθύες. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται χρωμίτης, χρυσός, χαλκός, σιδηρομεταλλεύματα, ἄνθραξ, ἄργυρος κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, νήματα κ.λπ.

Ἡ σ υ γ κ ο ι ν ω ν ί α εὐρίσκεται ἐν ἀναπτύξει. Ὀδικὸν δίκτυον 33.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 1.020 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαί.

Οἱ κάτοικοι ἀνήκουν εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον Ρωμαιοκαθολικοὶ τὸ θρήσκευμα.

Χάρτης Ἀνατολικῆς
Ἀσίας
←

Σινικὸν τεῖχος

Θιβητιανὸς μουσικὸς

Αί Φιλιππῖναι ἀπὸ τοῦ 1946 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α : Κεσὸν Σίτυ (400.000 κ.). Πόλεις : Μανίλλα (1.200.000 κ.), Σεμπού, Νταβάο κ.ἄ.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασαι. Τί εἶναι τὰ «ἀποικιακὰ» προϊόντα; Τί κατασκευάζουν μετὴν γιούτα; Τί εἶναι τὸ ξύλον «τήκ»; Ποῖαι εἶναι αἱ ἱεραὶ πόλεις τῶν Ἰνδῶν; Τί γνωρίζετε διὰ τὰ μαργαριτάρια καὶ τὴν ἀλιείαν των; Τί εἶναι οἱ φακίραι; Τί ἐδίδαξεν ὁ Βούδδας; Ἔχετε ἀκούσει διὰ «μαχαραγιάδες» καὶ κυνήγιον μετ' ἐλέφαντας; Τί εἶναι οἱ γόητες φιδιῶν;

Πῶς θὰ φθάσωμεν ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ εἰς τὴν Τζιακάρτα; Τί συμβαίνει εἰς τὸ Βιέτ - Νάμ;

Νὰ εὕρητε τὰς σημαίας τῶν διαφόρων κρατῶν.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ (ΑΠὼ ΑΝΑΤΟΛΗ)

1. Η Κ Ι Ν Α

1. ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ. Εἶναι τὸ μεγαλύτερον εἰς πληθυσμὸν κράτος τῆς Γῆς καὶ τὸ τρίτον εἰς ἔκτασιν, μετὰ τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν καὶ τὸν Καναδᾶν. Ἀποτελεῖται : α) Ἀπὸ τὴν κυρίως Κίναν, β) τὸ Θιβέτ, γ) τὸ Κινεζικὸν Τουρκεστάν ἢ Σινκιάγκ, δ) τὴν Ἑσωτερικὴν Μογγολίαν, ε) τὴν Μαντζουρίαν καὶ στ) τὴν νῆσον Χαϊνάν. Ἔχει ἔκτασιν : 9.560.000 τ.χλμ.

Πρὸς Β. συνορεύει μετὴν Ἀσιατικὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Μογγολίαν, πρὸς Δ. μετὴν Ρωσίαν καὶ τὸ Πακιστάν, πρὸς Ν. μετὴν Ἰνδίαν, Νεπάλ, Μπουτάν, Βιρμανίαν, Λάος, Βιέτ-Νάμ. Πρὸς Α. βρέχεται ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν καὶ συνορεύει μετὴν Κορέαν.

Πρὸς Δ. ὑψοῦνται τὰ Ἀλτάια ὄρη (4.550 μ.), τὰ Οὐράνια ἢ Τιέν Σάν (7.310 μ.), τὸ Καρακορὺμ (8.620 μ.) καὶ τὸ Κουέν Λούν (7.860 μ.). Ταῦτα προεκτείνονται πρὸς Ν. καὶ σχηματίζουν τὰ ὀροπέδια τοῦ Κασμίρ καὶ τοῦ Παμίρ, καθὼς καὶ τὰ Ἰμαλαῖα ὄρη. Προεκτάσεις τῶν Ἰμαλαίων ὀρέων εἶναι τὰ ὄρη τῆς Ν. Κίνας. Μεταξὺ τοῦ Καρακορὺμ καὶ τοῦ Κουέν Λούν σχηματίζεται τὸ τεράστιον ὀροπέδιον τοῦ Θιβέτ. Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι μία ἀπέραντος πεδιάς. Αὕτη εἰς τὸ ἑσωτερικὸν μεταβάλλεται εἰς ἐρήμους : τὴν Γκόμπι (εἰς τὴν Μογγολίαν) καὶ τὴν Ταρίμ (εἰς τὸ Κεντρικὸν Τουρκεστάν).

Τὸ ἔδαφος τῆς Κίνας διαρρέουν οἱ ἐξῆς ποταμοί : Ὁ Γιάνγκ - Τσέ-

Κιάνγκ ή Κυανούς (5.150 χλμ.), ό μεγαλύτερος ποταμός τής Κίνας. Πηγάζει από τό Κουέν Λούν και έκβάλλει είς τήν Κιτρίνην θάλασσαν. Μετά τών παραποτάμων του σχηματίζει έξαιρετικόν άρδευτικόν σύστημα και συντελεί είς τήν εύφορίαν τής Σινικής πεδιάδος. Άποτελεί δέ τόν κυριώτερον δρόμον επικοινωνίας μέ τό έσωτερικόν τής χώρας. Ό Χοάνγκ-Χό ή Κίτρινος ποταμός (4.800 χλμ.), ό όποίος ρέει παραλλήλως σχεδόν του προηγούμενου και άλλοτε μέ τās πλημμύρας του έθεωρείτο ως ή «κατάρα τής Κίνας». Τώρα άποτελεί «εύλογίαν», διότι λιπαίνει και άρδεύει τούς άγρούς. Ό Σί-Κιάνγκ, όστις διαρρέει τήν Νότιον Κίναν.

Ό Ειρηνικός ώκεανός σχηματίζει τās μεγάλας θαλάσσας : Σινικήν και Κιτρίνην.

Τό κλίμα τής Κίνας είναι γενικώς ήπειρωτικόν. Τουτο όμως μεταβάλλεται αναλόγως τής θέσεως έκάστου τόπου. Προς τὰ Α. πίπτουν άφθονοι βροχαί κατά τήν περίοδον τών Μουσώνων και επικρατεί ύγρασία. Είς τὰ ένδότερα αί βροχαί σπανίζουν και δι' αυτό επικρατεί κλίμα έρήμου. Είς τήν περιοχήν του Πεκίνου είναι σχεδόν μεσογειακόν, διότι τουτο εύρίσκεται είς τήν εύκρατον ζώνην και πλησίον τής θαλάσσης.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. 'Η Κίνα είναι κατ' έξοχήν γεωργική χώρα. Κατέχει τήν πρώτην θέσιν είς τόν κόσμον είς τήν παραγωγήν όρύζης, τήν δευτέραν είς τήν παραγωγήν σόγιας και άραχίδος, τήν τρίτην είς τήν παραγωγήν τείου. Παράγει επίσης κέχρον, σίτον, όσπρια, βάμβακα, γεώμηλα, σακχαροκάλαμον, όπιον. 'Η όρυζα άποτελεί τήν βάση τής διατροφής του Κινεζικού λαού και τό τέιον τó έθνικόν του ποτόν.

'Η κτηνοτροφία περιορίζεται είς τήν έκτροφήν χοίρων. Άλιεύονται άφθονοι ίχθύες είς τās θαλάσσας και τούς ποταμούς. Μεγάλην ανάπτυξιν έχουν ή πτηνοτροφία και ή σηροτροφία. Άλλωστε ή γυνώσις τής παρασκευής μετάξης ήτο προνόμιον τών Κινέζων.

'Εκ τών δασών λαμβάνεται άφθονος ξυλεία. 'Εκ του ύπεδάφους λαμβάνονται : άνθραξ (1η χώρα), μαγειρικόν άλας (2α χώρα), σιδηρομεταλλεύματα (4η χώρα), μαγγάνιον (5η χώρα), μόλυβδος, ψευδάργυρος, γύψος, βωξίτης και άκάθαρτον πετρέλαιον.

'Η βιομηχανία έχει σημειώσει μεταπολεμικώς μεγάλην πρόοδον. Βιομηχανικά προϊόντα είναι ό χάλυψ, τὰ σιμέντα, ή σάκχαρις, τó

αργίλιον, ή μετάξα, είδη πορσελάνης, ό χάρτης κ.ά. Αί άφθονοι πρώ-
ται ύλαι καί ή έκμετάλλευσις τών ύδατοπτώσεων έπρεπε νά έχουν
καταστήσει τήν Κίναν μεγάλην βιομηχανικήν χώραν. Αί έξωτερικαί
καί έσωτερικαί άνωμαλίας όμως δέν επέτρεψαν τούτο. Ήδη ήρχι-
σε νά αναπτύσσεται καί κατώρθωσε νά διαθέτη καί άτομικήν βόμ-
βαν. Θά είχε δέ μεγαλυτέραν πρόοδον μέ έλεύθερον καθεστώς.

Ή συγκοινωνία είναι πυκνή μόνον εις τά κατωκημένα μέρη.
Εις τά παράλια καί τās παραποταμίους περιοχάς ή συγκοινωνία
διεξάγεται μέ τά παντός είδους πλοία. Ή Κίνα διαθέτει έμπορικόν
στόλον 500.000 τόννων. Διά τό έσωτερικόν διαθέτει όδικόν δίκτυον
400.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 31.000 χλμ. καί ίκανοποιητικήν άε-
ροπορίαν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οί κάτοικοι τής Κίνας
άνέρχονται εις 687 εκ. (πυκνότης 78) καί είναι Κινέζοι (94%), Μογ-
γόλοι, Θιβητιανοί, Μαντζουριανοί κ.ά. **Θρησκεία:** Κομφουκια-
νισμός καί Βουδδισμός (τυπικώς). Ή εκπαίδευσις είναι κα-
θυστερημένη. Εις τούτο συντελεί καί ή δύσκολος γραφή. Οί Κινέζοι
είχον έφεύρει πρώτοι τόν χάρτην, τήν τυπογραφίαν, τήν ναυτικήν
πυξίδα, τήν πυρίτιδα, τήν σινικήν μελάνην κ.λπ. Αί παγόδαι (ναοί)
καί τό μέγα Σινικόν Τείχος δεικνύουν τήν πρόοδόν των εις τήν άρχι-
τεκτονικήν. Οί σημερινοί Κινέζοι όμως δέν διετήρησαν τά προτερήματα
τών προγόνων των. Είναι νωθροί καί άδρανείς καί μέχρι πρό τιнос
εύρίσκοντο εις κατάστασιν ληθάργου, διότι διετέλουν πάντοτε υπό
τήν επίδρασιν του όπιου.

Πολίτευμα τής χώρας από τό 1949 είναι ή Λαϊκή (κομμουνι-
στική) Δημοκρατία. **Πρωτεύουσα** είναι τό Πεκίνον (6.000.000
κ.), μέ ωραία κτίρια κινεζικής τέχνης καί τό Σινικόν τείχος πλησίον.
Όλεις: Σαγκάη (7.100.000 κ.), ό μεγαλύτερος έμπορικός λιμήν.
Τιέν-Τσιν (3.500.000 κ.), επίνειον του Πεκίνου. Σενγιάνγκ (2.600.000
κ.), Βουχάν (2.300.000 κ.), Τσουνγκίνγκ (2.300.000 κ.), Καντών
(2.000.000 κ. Νανκίν, κ.λπ.

5. Ταϊβάν (Φορμόζα). Έκτ. 35.961 τ.χλμ. Κάτ. 11.700.000).
Είναι νήσος άπέναντι τών Άσιατικών άκτών, ή όποία μέ τινας
άλλας νήσους άποτελεί τήν Έθνικιστικήν Κίναν. Τό
κέντρον τής νήσου είναι όρεινόν (όρος Μόρισσον 4.490 μ.). Τά πα-

ράλια είναι πεδινά. Το κλίμα είναι τροπικόν. Προϊόντα: χουρμάδες, κασσάβα, αραχίδες, καπνός, γιούτα, τείον, ὄρυζα. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται: ἄνθραξ, σιδηροπυρίτης, χρυσός, ἄργυρος. Ἡ βιομηχανία παράγει τσιμέντα, σάκχαριν, σιτάλευρα, κρέατα, νήματα κ.λπ.

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (16.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (4.500 χλμ.) καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι φυγάδες Κινέζοι, Βουδδισταὶ τὸ θρήσκευμα, περισσότερον μορφωμένοι, μὲ πολίτευμα τὴν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ταϊπέχ (1.000.000 κ.). Πόλεις: Καοστούγκ (500.000 κ.), Ταϊνάν (350.000 κ.) κ.ἄ.

2. ΞΕΝΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ

α) **Χόνγκ-Κόγκ.** (Ἔκτ. 1.013 τ. χλμ. Κάτ. 3.592.000). Εὐρίσκεται εἰς τὰ ΝΑ. παράλια τῆς Κίνας. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν νῆσον Χόνγκ - Κόγκ, τὴν χερσόνησον Καουλοῦν ἐπὶ τῆς Κίνας καὶ 73 νησίδας. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν. Εἶναι ἐλεύθερος λιμὴν καὶ στηρίζει τὴν οἰκονομίαν του εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς Τραπεζιτικὰς ἐπιχειρήσεις. Διαθέτει τὸ ἀνάλογον ὁδικόν, σιδηροδρομικόν καὶ ἀεροπορικόν δίκτυον. Οἱ κάτοικοι εἶναι Εὐρωπαῖοι καὶ Κινέζοι. Εἶναι ἀποικία τῆς Μ. Βρεταννίας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Βικτωρίαν (800.000 κ.).

β) **Μακάο** (ἔκτ. 16 τ.χλμ. Κάτ. 203.000). Πορτογαλικὴ κτῆσις ἐπὶ τῆς νήσου Γκουγκσάν, ἀπέναντι τῆς Καντῶνος, μὲ ὁμώνυμον πρωτεύουσαν.

γ) Νῆσοι **Ρίου Κίου** (ἔκτ. 2.300 τ. χλμ. Κάτ. 882.000). Εἶναι σύμπλεγμα ἑξ νήσων, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται μεταξὺ Φορμόζας καὶ Ἰαπωνίας. Μεγαλυτέρα ἑξ αὐτῶν εἶναι ἡ Ὀκινάουα. Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἰάπωνες καὶ Κινέζοι. Τελοῦν εἰσέτι ὑπὸ Ἀμερικανικὴν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν, ἀνήκουν ὅμως εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Νάχα (218.000 κ.) ἐπὶ τῆς Ὀκινάουας.

3. ΜΟΓΓΟΛΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Κίνας καὶ Ἀσιατικῆς Ρωσίας. Ἔχει ἔκτασιν 1.531.000 τ.χλμ. καὶ 1.020.000 κατοίκους. Εἶναι ἐν ἀπέραντον ὄρο-

πέδιον με πολλές ἐρήμους, ἀπὸ τὰς ὁποίας μεγαλυτέρα εἶναι ἡ Γκόμπι. Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Παράγει δημητριακοὺς καρπούς. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη, ἀλλὰ διεξάγεται κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς ἄνθρακα, λιγνίτην, πετρέλαιον.

Διαθέτει ἀρκετὸν ὁδικὸν δίκτυον, σιδηροδρομικὸν καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μογγόλοι, Βουδδισταὶ τὸ θρήσκευμα, σχετικῶς μορφωμένοι. Ἀπὸ τὸ 1924 ἔχουν ἀνεξάρτητον κράτος με πολίτευμα τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Οὐλάν Μπατόρ (195.000 κ.).

4. Η ΚΟΡΕΑ

Καταλαμβάνει τὴν ὁμώνυμον χερσόνησον καὶ προπολεμικῶς κατείχετο ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν. Μεταπολεμικῶς διεμοιράσθη εἰς Βόρειον καὶ Νότιον.

1. Βόρειος Κορέα. (*Εκτ. 127.205 τ.χλμ. Κάτ. 11.800.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ καλύπτεται ἀπὸ πυκνὰ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Προϊόντα : Δημητριακοὶ καρποί, σόγια. Τὰ δάση προσφέρουν ἄφθονον ξυλείαν. Ἡ θάλασσα ἀφθόνους ἰχθῆς. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς γραφίτην (3η χώρα), μαγνήσιον (4η χώρα), ἄνθρακα, ψευδάργυρον, χρυσόν, σιδηρομεταλλεύματα. Παράγει ἐπίσης βολφράμιον, μολυβδένιον, ὑδράργυρον, νικέλιον κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπής.

Πολίτευμα τῆς χώρας ἀπὸ τὸ 1948 εἶναι ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Πιόνγκ-Γιάγκ (653.000 κ.).

2. Νότιος Κορέα (*Εκτ. 93.530 τ.χλμ. Κάτ. 27.280.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ δασῶδες καὶ τὸ κλίμα ἡπειρωτικόν. Προϊόντα : γεώμηλα, χουρμάδες, σίτος, κριθή, καπνός, βάμβαξ, σόγια. ἔχει ἀκμάζουσαν σηροτροφίαν καὶ ἀνεπτυγμένην τὴν ἀλιείαν. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς γραφίτην (1η χώρα), βολφράμιον, ἄνθρακίτην. Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ σύγχρονος.

Πολίτευμα ἔχει τὴν Κοινοβ. Δημοκρατίαν.

Πρωτεύουσα : Σεούλ (1.750.000 κ.).

Πόλεις : Πουσάν (1.270.000 κ.), Τέγκου, Ἰντσέν κ.ἄ.

Ίαπωνία

5. Η ΙΑΠΩΝΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι νησιωτικὸν κράτος, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰς νήσους. Σπουδαιότεραι εἶναι ἡ Σικοκου, ἡ Χονσου, ἡ Κίου Σιου, ἡ Χοκαίτο κ.ἄ.

Ἡ ἑκτασίς ὅλων τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι 369.813 τ.χλμ.

Τὸ ἔδαφος τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων εἶναι ἡφαιστειογενὲς καὶ ὄρεινόν. Μεταξὺ τῶν ὀρέων ὅμως σχηματίζονται εὐφορώτατα πεδιάδες καὶ κοιλάδες με ὀργιώδη βλάστησιν. Ἀπὸ τὰ πολλὰ ἡφαίστεια τὸ πλεόν γνωστὸν εἶναι τὸ Φούτζι-Γιάμα (3.778 μ.), με

τὴν χιονοσκεπῇ κορυφῇ του καὶ τὴν εἰρηνικὴν του λευκότητα. Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον πεδιάδος καὶ ἔχει σχῆμα κώνου. Εἰς τὰς κλιτῦς του ἀκμάζουν θαλερώταται φυτεῖαι, ἀνθόκηποι καὶ ὀρυζῶνες.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Ἰαπωνίας ἔχουν περιοδικῶς ὕδωρ, ἥτοι κατὰ τὴν τῆξιν τῶν χιόνων καὶ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν. Κατὰ τὸ ἄλλο διάστημα ἡ κοίτη των μένει στεγνὴ. Μὲ αὐτοὺς γίνεται ἡ ἄρδευσις τῶν ὀρυζώνων. Αἱ λίμναι τῆς Ἰαπωνίας ἔχουν θαυμασίαν θέαν. Ὡραιότερα εἶναι ἡ Βέρα, μεγαλυτέρα δὲ ἡ Μπιβάκο (716 τ.χλμ.).

Τὰ κύματα τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐφορμοῦν κατὰ τῶν νήσων ἄνευ ἐμποδίου καὶ δημιουργοῦν πλούσιον διαμελισμόν. Ἰδίως εἰς τὰ ΝΔ. παράλια αἱ νῆσοι εἶναι γραφικαὶ καὶ οἱ κατάφυτοι λόφοι μετὰ τὰ ὀπωροφόρα σχηματίζουν ὠραιότατα τοπία.

Τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν εἰς τὰ παράλια, ἀπὸ τὰ ὅποια διέρχεται τὸ θερμὸν ρεῦμα Κοῦρο-Σίβο, ἡπειρωτικὸν δὲ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν Μουσώνων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Καίτοι ἡ ἔκτασις τῆς Ἰαπωνίας

Τὸ Ἡφαίστειον Φούτζι - Γιάμα

είναι μικρά, ἐν τούτοις τὰ ἀρδευ-
τικά ἔργα καὶ ἡ ἐργατικότητα τῶν
κατοίκων ἐπετέλεσαν θαύματα.
Πολλοὶ ἀγροὶ δίδουν δύο καὶ
τρεῖς φορὰν ἐσοδεῖαν τὸ ἔτος. Κυ-
ριώτερα προϊόντα εἶναι ἡ ὀρυζα,
τὸ τέιον, ὁ καπνός, ὁ βάμβαξ, ἡ
σόγια, τὰ λαχανικά κ.ἄ.

Ἡ κτηνοτροφία δὲν εἶναι ἀνε-
πτυγμένη. Οἱ ὄπαδοὶ τοῦ Βούδ-
δα ἀποστρέφονται τὸ κρέας καὶ
τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα. Ἀν-
τιθέτως ἡ σηροτροφία ἀκμάζει. Τὰ
δάση παρέχουν ἄφθονον ξυλείαν
καὶ αἱ θάλασσαι πολλοὺς ἰχθῦς.

Παρά τὴν ἔλλειψιν τῶν πρώ-
των ὑλῶν (ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι
πτωχός), ἡ Ἰαπωνία ἔχει ἀνα-
πτύξει ἀκμαίαν βιομηχανίαν. Ἡ
ἐκμετάλλευσις τοῦ «λευκοῦ ἀνθρα-
κος» καὶ τὸ χαμηλὸν κόστος τῆς
παραγωγῆς συνετέλεσαν εἰς τοῦ-
το. Τὰ πάντα κατασκευάζονται ἐκεῖ
καὶ τὰ ἰαπωνικὰ προϊόντα συναγω-
νίζονται τὰ τοιαῦτα ὄλων τῶν
χωρῶν τοῦ κόσμου. Εἰδικότητα ἔ-
χουν οἱ Ἰάπωνες εἰς τὰ παιγνίδια.

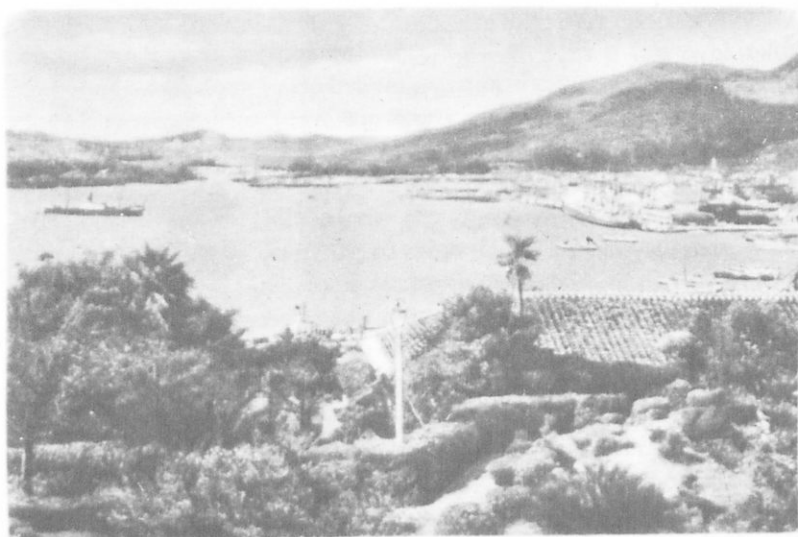
Ἐκ τοῦ ὀρυκτοῦ πλούτου τῆς χώρας σημαντικὴν θέσιν κατέ-
χουν ὁ ψευδάργυρος, ὁ χρυσός, τὸ μαγγάνιον καὶ ὁ ἄνθραξ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνοτάτη καὶ ἀρίστη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον
ὑπερβαίνει τὸ 1.000.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν φθάνει τὰ 28.000
χλμ., τὸ ἀεροπορικὸν εἶναι τεράστιον καὶ ὁ ἐμπορικὸς τῆς στόλος
μεταξὺ τῶν πρώτων (10 ἐκ. τόννων).

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς
Ἰαπωνίας ἀνέρχονται εἰς 96 ἐκ. (πυκνότης 270 κατὰ τ.χλμ.) καὶ

Ἰαπωνικὴ παγόδα

Ναγκασάκι

Είναι ὅλοι Ἰάπωνες. Θρησκεία: Βουδδισμός. Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἀρίστη. Ὁ πολιτισμὸς εὐρίσκεται ἐν ἀκμῇ. Οἱ Ἰάπωνες ἀγαποῦν ἰδιαιτέρως τὰ ἄνθη καὶ ἡ χώρα των λέγεται «χώρα τῶν χρυσαυθέμων». Εἶναι λαὸς φιλομαθῆς, καθαρὸς καὶ γενναῖος. Διδάσκονται τὴν περιφρόνησιν πρὸς τὸν θάνατον (χαρακίρι, ἀνθρώπιναι τορπίλαι) καὶ κατατάσσονται μεταξύ τῶν μᾶλλον προηγμένων λαῶν τοῦ κόσμου.

Πολίτευμα: Συνταγματικὴ Μοναρχία.

Πρωτεύουσα: Τόκιο (10.500.000 κ.), εἰς τὸ μέσον μεγάλων δενδροστοιχιῶν καὶ δροσερῶν κήπων. Πόλεις: Ὄζάκα (3.200.000 κ.), Ναγκόγια (1.900.000 κ.), Γιοκοχάμα (1.600.000 κ.), Κυότο, Κόμπε, Σαππόρο, Ναγκασάκι κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ Ἰαπωνία εἶναι τὸ ἀρχαιότερον κράτος τῆς Ἀπὸ Ἀνατολῆς, διότι ἐνεφανίσθη τὸν 6ον π.Χ. αἰῶνα. Τότε διεδόθη ἐκεῖ ὁ Βουδδισμός. Τὸ 1894 ἐπολέμησε μὲ τὴν Κίνα καὶ κατέλαβε τὴν Φορμόζαν. Τὸ 1904 ἐπολέμησε μὲ τὴν Ρωσίαν καὶ κατέλαβε τὴν Κορέαν. Κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον ἐπολέμησε πάλιν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἐνίκηθη καὶ ἔχασε τὰς κτήσεις της.

Ἑρωτήσεις - Ἐργασίαι. Τὸ Σινικὸν τεῖχος θεωρεῖται ὡς τὸ μεγαλύτερον τεχνικὸν ἔργον τοῦ κόσμου. Ζητήσατε πληροφορίας πῶς ἐκτίσθη.

Γνωρίζετε πῶς τρώγουν οἱ Κινέζοι τὴν ὄρυζαν ;

Διατί ἡ Ἰαπωνία λέγεται καὶ «χώρα τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου»; Γνωρίζετε ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἰάπωνες ἱππῶται ἐλέγοντο «Σαμουράϊ» καὶ ἔφερον καλλιτεχνικὴν πανοπλίαν; Γνωρίζετε ὅτι τὸ «χακί» τῶν στρατιωτῶν τὸ ἐπενόησαν πρῶτοι οἱ Ἰάπωνες;

Γνωρίζετε ὅτι αἱ δύο πρῶται ἀτομικαὶ βόμβαι ἐρρίφθησαν ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν εἰς τὰς Ἰαπωνικὰς πόλεις Χιροσίμα καὶ Ναγκασάκι; Ὅτι ἑλληνικὰ στρατεύματα ἐπολέμησαν εἰς τὴν Κορέαν, κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τῶν δύο κρατῶν της;

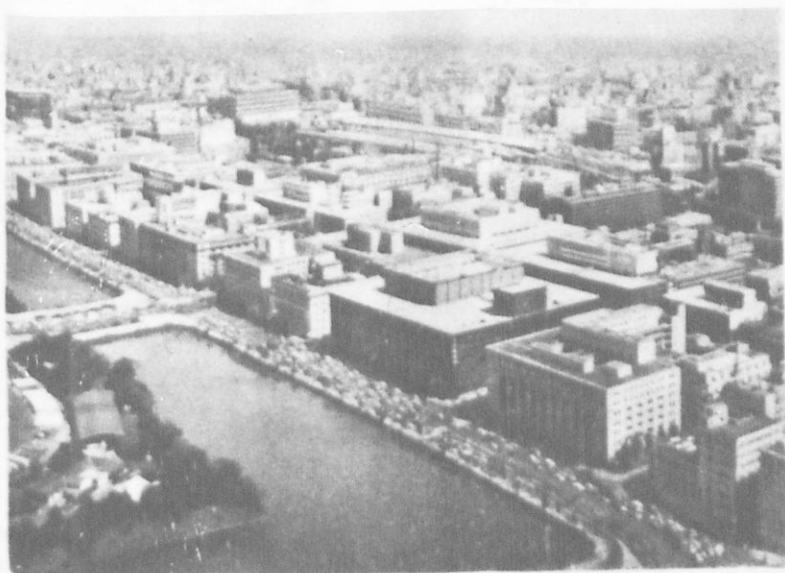
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ

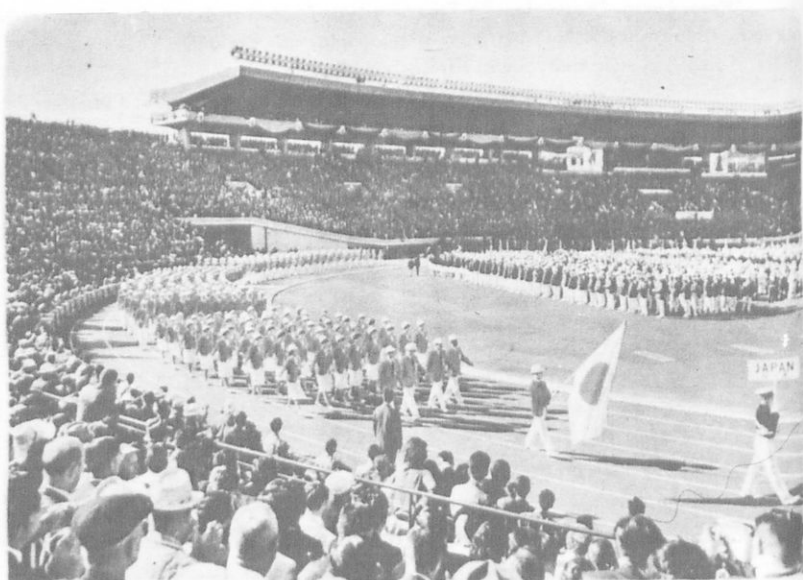
Η ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ

Τὰ ὑπόλοιπα τμήματα τῆς Ἀσίας, ἥτοι α) ἡ Σιβηρία καὶ αἱ περὶ αὐτὴν νῆσοι καὶ β) αἱ νοτίως τοῦ Καυκάσου χῶραι, ἀνήκουν εἰς τὴν Ρωσίαν.

α) **Σιβηρία.** Περιλαμβάνει τὸ ἀπὸ τοῦ Βορ. Παγωμένου ὠκεανοῦ,

Τόκιο

Όλυμπιακοί Αγώνες τὸ 1964 εἰς Τόκιον

τῆς Βεριγγείου θαλάσσης, τῆς θαλάσσης τῆς Ὀχότσκης, τῆς Κίνας, Μογγολίας, Ἀφγανιστάν, Ἰράν καὶ Εὐρώπης τμήμα.

Ἔχει ἑκτασιν 16.831.000 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 59. ἑκατ. κατ.

Ἐλκηθρα συρόμενα ὑπὸ τάρανδων εἰς Σιβηρίαν

Χάρτης Σιβηρίας

Ἡ Σιβηρία εἶναι μία ἀπέραντος πεδιάς. Πρὸς Α. σχηματίζονται τὰ ὄρη Γιαμπλοβοῖ καὶ Στανοβοῖ (4.915 μ.). Πρὸς Ν. ὡς ἀδιάβατα τεῖχη ὑψώνονται τὰ ὄρη τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, τὰ

Σιδηρόδρομος διασχίζει
τὴν Ταϊγκά

Ἐλκεθρον κυνῶν εἰς Τούνδραν

Ἰρακινά, τὸ Κουνέν Λούν, τὰ Ἀλτάϊα, τὰ ὁποῖα τὴν ἀπομονώνουν.

Τὸ ἔδαφος διαρρέεται ἀπὸ πολλοὺς ποταμούς. Ἐκ τούτων, ὁ Ὄβις, ὁ Ἰενεσέης καὶ ὁ Λένας ἐκβάλλουν εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ὁ Ἀμοῦρ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν. Ὁ Ἀμοῦρ Ντάρια (ῶξος) καὶ ὁ Σὺρ Ντάρια (Ἰαξάρτης) ἐκβάλλουν εἰς τὴν λίμνην Ἀράλην. Ὁ Οὐράλης ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν.

Αἱ μεγαλύτεραι λίμναι εἶναι : ἡ Κασπία θάλασσα (μὲ βάθος 980 μ. καὶ ἄλμυρον ὕδωρ), ἡ Ἀράλη (μὲ ἄλμυρὰ ὕδατα), ἡ Βάλκας, ἡ Βαϊκάλη (ἡ βαθυτέρα λίμνη τοῦ κόσμου μὲ βάθος 1.313 μ. καὶ γλυκὺ ὕδωρ).

Ἡ θάλασσα σχηματίζει πλούσιον διαμελισμόν. Εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μπερίγκ σχηματίζεται ὁ Βερίγγειος πορῆμός (μήκους 200 χλμ. καὶ πλάτους 92 χλμ.), ὅστις χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν. Πρὸς Ν. τῆς Βερίγγειου θαλάσσης σχηματίζεται ἡ χερσόνησος Καμτσιάτκα. Ἀκολουθεῖ ἡ θάλασσα τῆς Ὀχότσκης.

Νῆσοι εἶναι ἡ Σαχαλίνη καὶ αἱ Κουρίλλαι εἰς τὸν Εἰρηνικόν, ἡ Νέα Σιβηρία καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Βράνγκελ εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Τσελιοῦσκιν καὶ τὸ Ἀνατολικόν, πρὸς Β. καὶ ΒΑ. τῆς Σιβηρίας.

Τὸ κλίμα εἶναι καθαρῶς ἡπειρωτικόν.

Ἀπὸ ἀπόψεως βλαστήσεως ἡ Σιβηρία διακρίνεται εἰς ζώνας.

Τὸ βόρειον τμήμα αὐτῆς εἶναι ἡ ζώνη τῆς τούνδρας, ἥτοι ἐκτᾶσεις χιόνων καὶ πάγων. Εἰς ὠρισμένα βαλτώδη μέρη ὑπάρχει βλάστησις. Ἀκολουθεῖ ἡ ζώνη τῶν δασῶν, μὲ τὰ μεγαλύτερα δάση τοῦ κόσμου. Κατόπιν ἔρχεται μία περιοχή «μαύρων χωμάτων», κατάλληλος διὰ τὴν καλλιέργειαν. Τέλος ἔρχεται ἡ περιοχή τῶν στεππῶν καὶ τῶν ἐρήμων.

Εἰς τὴν καλλιεργήσιμον ζώνην γίνονται τεχνηταὶ ἀρδεύσεις καὶ παράγονται πολλὰ προϊόντα: γεώμηλα, σακχαρότευτλα, σίτος, κριθή, σίκαλις, ἡλίόσπορος, βρώμη, κέχρον, σταφυλαί, βάμβαξ, κάνναβις κ.ἄ.

Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται πρόβατα, βοοειδῆ, ἵπποι κ.λπ.

Ὁ δασικὸς πλοῦτος εἶναι ἀφθονώτατος. Ἐκτὸς τῆς ποικίλης ξυλείας, εἰς τὰ δάση ζοῦν καὶ μερικὰ μικρὰ ἄγρια ζῶα μὲ πολῦτιμον γουναρικὸν (σκίουροι, ἐνυδρίδες, ἀλώπεκες κ.λπ.).

Ἡ ἀλιεΐα ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν, τόσον εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εἰρηνικοῦ, ὅσον καὶ εἰς τὰς λίμνας καὶ ποταμούς. Ἐκ τῶν ἰχθύων τῆς Κασπίας λαμβάνεται τὸ γνωστὸν «χαβιάρ».

Τὸ ὑπέδαφος προσφέρει σιδηρομεταλλεύματα, ἄνθρακα, μαγγάνιον, χρωμίτην, πετρέλαιον, βωξίτην, χαλκόν, μόλυβδον, ψευδάργυρον κ.λπ.

Ἡ βιομηχανία εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἀναπτύξει.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη: ὁδικὸν δίκτυον 300.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 151.000 χλμ. («ὑπερσιβηρικὸς» «ὑπερκασπιακὸς» κ.λπ.). Ὑπάρχει πυκνὸν ἀεροπορικὸν δίκτυον καὶ ποταμοπλοῖα. Εἰς τὰ βόρεια μέρη κατὰ τὸν χειμῶνα ἡ συγκοινωνία διεξάγεται δι' ἐλκθήρων.

Εἰς τὴν Σιβηρίαν κατοικοῦν πλεῖσται ἐθνότητες: Καλμουκοί, Μογγόλοι, Σαμογέται, Τάταροι, Τουρκομάνοι κ.ἄ.

Πόλεις: Τασκένδη (πρωτ. τοῦ Οὐζμπεκιστάν) 1.029.000 κ. Ἀλμα-Ἀτα (πρωτ. τοῦ Καζακστάν) 580.000 κ., Ἀσχαμπάντ (πρωτ. τοῦ Τουρκμενιστάν) 207.000 κ., Ντουσαμπέ (πρωτ. τοῦ Τατσικιστάν) 276.000 κ., Φροῦντζε (πρωτ. τῆς Κιργισίας) 326.000 κ.

Ἐξ ἄλλου μεγάλαὶ πόλεις εἶναι: τὸ Νοβοσιμπίρσκ (1.000.000 κ.), Ὁμσκ (800.000 κ.), Ἰρκούτσκ, Βλαδιβοστόκ κ.ἄ.

β) **Ὑπερκαυκασία.** (Ἐκτ. 186.000 τ.χλμ. Πληθ. 11.135.000 κ.).

Είναι ἡ νοτίως τοῦ Καυκάσου χώρα, τῆς ὁποίας δεσπόζει ὁ Καύκασος μὲ τὰς 70 κορυφάς του. Νοτιώτερον τὸ Ἀραράτ ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπέστερα ὄρη τοῦ κόσμου. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκονται εὐφοροὶ κοιλάδες. Σπουδαιότεροὶ ποταμοὶ εἶναι ὁ Κῦρος καὶ ὁ Ἀράξης.

Εἰς τὰ παράλια αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι.

Κύρια προϊόντα εἶναι τὰ δημητριακά. Ἡ ξυλεία εἶναι ἄφθονος. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πλούσιαι πετρελαιοπηγαί.

Κατανέμεται εἰς τρεῖς Σοβιετικὰς Δημοκρατίας :

Ἀρμενίαν (ἐκτ. 29.800 τ.χλμ. κάτ. 2.134.000) μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ἐριβάν (200.000 κ.).

Ἀζερμπαϊτζάν (ἐκτ. 86.600 τ. χλμ. κάτ. 4.518.000) μὲ πρωτεύουσαν τὴν Βακοῦ (1.100.000 κ.), κέντρον πετρελαιοπηγῶν.

Γεωργίαν (ἐκτ. 69.700 τ.χλμ. κάτ. 4.483.000) μὲ πρωτ. τὴν Τυφλίδα (800.000 κ.).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασίαι. Διατί ὀνομάζομεν ἓν ψυχρὸν μέρος «Σιβηρίαν»; Ποῖαι λίμναι τῆς ἔχουν ἀλμυρὸν ὕδωρ; Τί εἶναι τὰ ἔλκηθρα;

Περιγράψατε ἓν ταξίδιον μὲ τὸν «Ὑπερσιβηρικὸν σιδηρόδρομον» ἀπὸ τὴν Μόσχαν μέχρι τοῦ Βλαδιβοστόκ.

Τί σᾶς ἐνθυμίζουν ὁ Καύκασος καὶ τὸ Ἀραράτ;

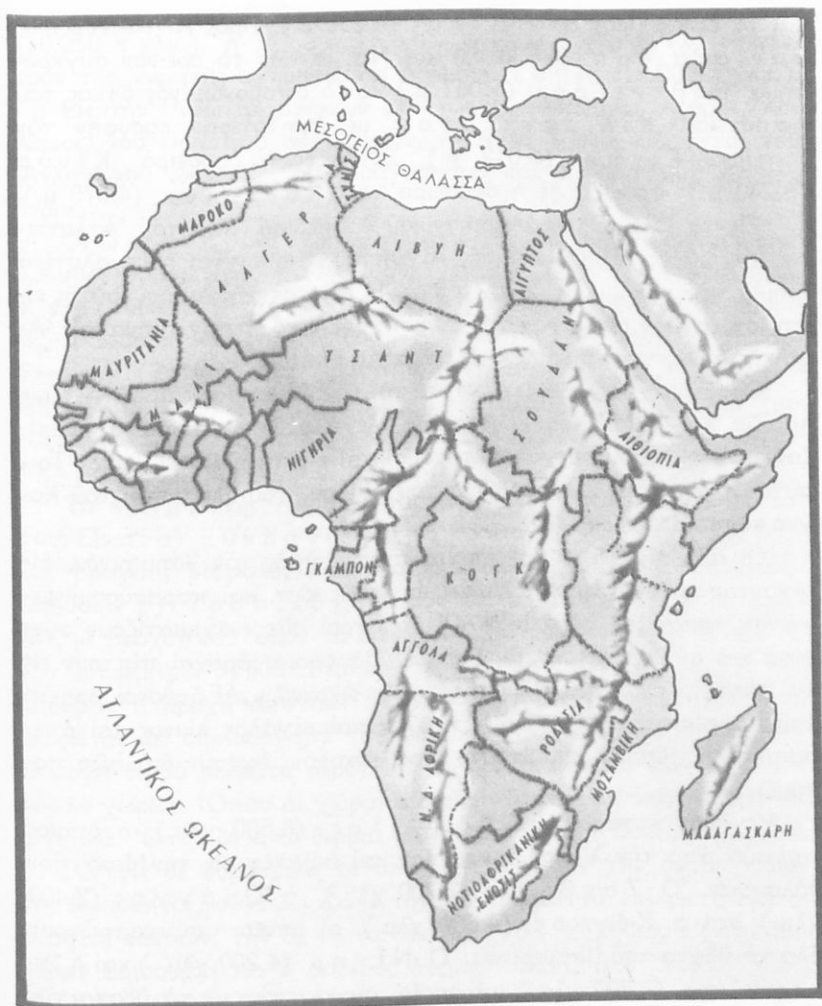
Διατί πολλοὶ Ἀρμένιοι ἐγκατέλειψαν τὴν πατρίδα των καὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἑλλάδα;

III. Η ΑΦΡΙΚΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ ἡπειρος Ἀφρικὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ἡμισφαίριον καὶ κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐκτάσεώς της ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης ζώνης. Ἀρκετὸν τμήμα αὐτῆς (πρὸς Β.) ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς Β. εὐκράτου ζώνης, μικρότερον δὲ (πρὸς Ν.) ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς Ν. εὐκράτου ζώνης.

Ἡ ἑκτασις τῆς Ἀφρικῆς εἶναι 30 ἑκατ. τετρ. χλμ.

Ἡ Ἀφρικὴ πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν. Πρὸς Α. καὶ ΝΑ. ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Πρὸς ΝΔ. καὶ Δ. ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Μέχρι τοῦ 1869 ἦτο ἠνωμένη μὲ τὴν Ἀσίαν

Χάρτης 'Αφρικής

διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ. Οὗτος κατόπιν διηνοίχθη εἰς διώρυγα καὶ ἡ Ἀφρική μετεβλήθη εἰς τεραστίαν νῆσον.

Ἡ Ἀφρική ἀποτελεῖ ἐκτεταμένον ὁροπέδιον, τοῦ ὁποίου αἱ παρυφαὶ καταλαμβάνονται ἀπὸ ὑψηλὰ ὄρη. Κυριώτερα ἐξ αὐτῶν εἰ-

ναι τὰ ἐξῆς : Πρὸς Β. ὁ Ἀτλας (4.250 μ.). Πρὸς Α. τὰ Ἀβησσυνιακὰ ὄρη (4.620 μ.) καὶ ΝΔ. αὐτῶν τὸ ὄρεινόν συγκρότημα Ροβεντζόρι (5.067 μ.) καὶ ὁ ἀπομονωμένος ὄγκος τοῦ ἡφαιστείου Κιλιμάντζαρον με ὑψηλότεραν κορυφήν τὸν κρατῆρα Κίμπο (6.012 μ.). Συνεχίζει ἡ ὄροσειρὰ Κένυα (5.240 μ.), πρὸς Δ. δὲ ἡ ὄροσειρὰ τοῦ Καμερόουν (4.070 μ.).

Εἰς τὰ βόρεια τοῦ Ἀφρικανικοῦ ὄροπεδίου, ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τῆς Λιβύης καὶ τῆς Αἰγύπτου, ἀπλώνεται ἡ μεγαλυτέρα ἔρημος τοῦ κόσμου, ἡ Σαχάρα. Ἡ ἑκτασις τῆς ἐρήμου αὐτῆς εἶναι ἴση σχεδὸν με ἐκείνην τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὸ νότιον τμήμα τῆς Ἀφρικῆς ἀπλώνεται ἡ ἔρημος Καλαχάρι.

Ὁροπέδια τῆς Ἀφρικῆς εἶναι τὸ τῆς Αἰθιοπίας, τῶν Μεγάλων λιμνῶν καὶ τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς. Μεγάλα λεκανοπέδια σχηματίζονται ὅπου ρέουν μεγάλοι ποταμοὶ καὶ εἰς τὴν λίμνην Τσάδ. Τοιαῦται σκαφοειδεῖς λεκάναι εἶναι τοῦ Νείλου, τοῦ Σενεγάλη, τοῦ Κογκο καὶ τοῦ Νίγηρος.

Οἱ ἀληγεῖς ἀνεμοί, οἱ ὅποιοι πνέουν πρὸς τὸν Ἰσημερινόν, διέρχονται ἀπὸ ποταμούς, λίμνας, βάλτους κλπ. καὶ παρασύρουν μεγάλην ποσότητα ὑδρατμῶν. Οἱ ὑδρατμοὶ οὗτοι σχηματίζουν σύννεφα καὶ αὐτὰ πίπτουν ὡς βροχαί. Παρόμοιοι βροχαὶ πίπτουν εἰς τὰ παράλια ἀπὸ τοὺς ὑδρατμούς τῶν ὠκεανῶν. Αἱ ἄφθονοι βροχαὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ σχηματίζουν πολλὰς καὶ μεγάλας λίμνας καὶ ἀπέραντα ἔλη. Ὅπου ὅμως τοῦτο εἶναι εὐκόλον, ἐκρέουν διὰ τῶν ποταμῶν.

Μεγάλοι ποταμοὶ εἶναι : ὁ Νεῖλος (6.500 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Βικτωρίαν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ Ζαμβέζης (2.700 χλμ.), ὁ Ὁράγγης (2.400 χλμ.) καὶ ὁ Κόγκος (4.600 χλμ.), οἱ ὅποιοι συγκεντρώνουν ὅλα τὰ ὕδατα τοῦ Ἰσημερινοῦ. Ὁ Νίγηρ (4.200 χλμ.) καὶ ὁ Σε-νεγάλης (1.700 χλμ.), οἱ ὅποιοι συγκεντρώνουν τὰ ὕδατα τῆς ΒΔ. Ἀφρικῆς. Οἱ περισσότεροι ποταμοὶ εἶναι πλωτοὶ μέχρις ἐνὸς ὠρισμένου σημείου.

Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν σχηματίζονται ἐντὸς ὀρυγμάτων μεγάλοι, ἐπιμήκεις καὶ συνήθως ἀβαθεῖς λίμναι. Σπουδαιότεραι ἐξ αὐτῶν εἶναι : Ἡ Βικτωρία (68.500 τ.χλμ.), ἡ Ταγκανίκα (35.100 τ.χλμ.), ἡ Νυάσσα (31.000 τ.χλμ.), ἡ Ροδόλφου

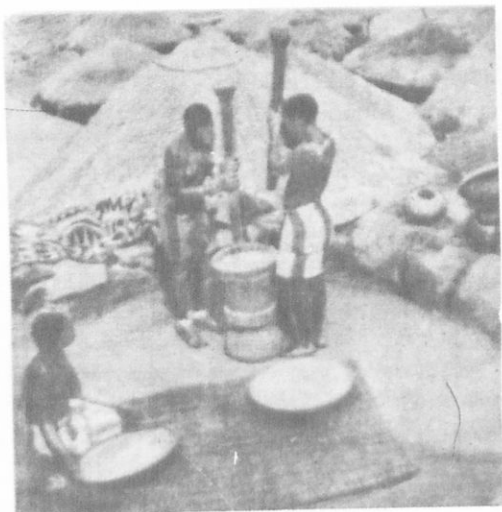
(10.250 τ.χλμ.), ή Λεοπόλδου (8.000 τ.χλμ.). Εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς σχηματίζεται ἡ λίμνη Τσάδ (18.000 τ.χλμ.).

Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἀνήκουν αἱ νῆσοι Μαδέρα, Ἀζόραι, Κανάριοι, τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου, ἡ Ἀγία Ἐλένη κ.ἄ. ἐντὸς τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ Μαδαγασκάρη καὶ αἱ Σεϋχέλλαι εἰς τὸν Ἰνδικόν.

Οἱ ὠκεανοὶ δὲν δημιουργοῦν εἰς τὴν Ἀφρικὴν πλούσιον διαμελισμόν. Κυριώτεροι θάλασσαι εἶναι ἡ Ἐρυθρὰ καὶ ὁ Κόλπος οἱ τῆς Γουϊνέας καὶ τοῦ Ἀντεν. Χερσόνησοι εἶναι ἡ Κυρηναικὴ, ἡ Σομαλία καὶ τῆς Τύνιδος. Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Γουαρδαφούιν (Ἰνδικός), τὸ Πράσινον (Ἀτλαντικός) καὶ τὸ τῆς Καλῆς Ἐλπίδος (πρὸς Ν.). Πορθμοὶ εἶναι τοῦ Γιβραλτάρ (μεταξὺ Ἀφρικῆς - Εὐρώπης), τοῦ Βάλ-ἐλ-Μανδέβ (μεταξὺ Ἀφρικῆς - Ἀραβίας). Διῶρυξ ἡ τοῦ Σουέζ.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀφρικῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως ἐκάστου τόπου. Εἶναι: α) Εὐκρατον εἰς τὰ βόρεια καὶ νότια ἄκρα, μὲ βροχὰς βραχείας διαρκείας καὶ καταρρακτώδεις κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον. β) Τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν περὶ τὸν Ἰσημερινόν, μὲ βροχὰς καθ' ὅλον τὸ ἔτος. γ) Ὑποτροπικὸν πρὸς Β. καὶ Ν. τοῦ Ἰσημερινοῦ. δ) Κλίμα ἐρήμου ἐπικρατεῖ εἰς τὰς ἐρήμους. Εἰς τὴν Σαχάραν ἡ βροχὴ ἀποτελεῖ σπάνιον φαινόμενον. Ἡ ἐρημος αὕτη θεωρεῖται ὡς δημιούργημα τοῦ ρεύματος τοῦ Κόλπου. Τοῦτο δημιουργεῖ θερμὰ ρεύματα ἀέρος, τὰ ὁποῖα πλανῶνται ὑπεράνω διαφόρων χωρῶν. Ὅπου αἱ χῶραι αὐταὶ εἶναι ψυχραί, ταῦτα εἶναι ἐν-εργετικά. Ὅπου δὲ εἶναι θερμαί, συντελοῦν εἰς τὴν ἔλλειψιν βροχῶν. Ἡ ἔλλειψις δὲ ὑδρατμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τὴν ἀκτινοβολίαν τῆς θερμότητος, συντελεῖ ὥστε τὴν μὲν ἡμέραν νὰ ἐπικρατῇ ἐκεῖ ἀφόρητος καύσων, τὴν δὲ νύκτα δριμύ ψυχρος. Ἐξ ἄλλου εἰς τὴν Σαχάραν δημιουργεῖται ὁ φοβερὸς ἄνεμος Σιμούν, ὁ ὁποῖος μετακινεῖ τὴν ἄμμον, ὅπως ἡ θάλασσα τὰ κύματά της.

Ἀνάλογοι μὲ τὸ κλίμα εἶναι καὶ αἱ ζῶναι βλαστήσεως εἰς τὴν Ἀφρικὴν. Εἰς τὴν Τροπικὴν ζώνην (ιδίως πρὸς τὸ Δ. τμήμα) ἐπικρατοῦν τὰ παρθένα δάση. Πρὸς Β. καὶ Ν. ταύτης εὐρίσκονται αἱ ζῶναι τῶν στεππῶν καὶ τῶν λειμῶνων, μὲ ὑψηλὸν χόρτον καὶ μεμονωμένα δένδρα. Αἱ ἐρημοὶ στεροῦνται βλαστήσεως ἢ παρουσιάζουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀκανθώδη χόρτα καὶ θάμνους. Εἰς τὴν ζώνην αὐτὴν

Παρασκευή από ιθαγενείς της
άμυλώδους τροφής κασσάβα

Γυνή Κεντρικής 'Αφρικής

άπαντώνται ζώα άγνωστα εις τὰς άλλας ήπειρους (λεοπάρδαλις, ζέβρα, ήπποπόταμος, ρινόκερω, αντιλόπη κ.ά.). Χαρακτηριστικά πτηνά τής 'Αφρικής είναι αί στρουθοκάμηλοι, οί παπαγάλοι, τὰ παραδείσια πτηνά κ.ά. *Αφθονα είναι καί τὰ έρπετά (κροκόδειλοι, δηλητηριώδεις όφεις κ.λπ.) καί τὰ έντομα (μύια «τσέ - τσέ», τερμίται). 'Η μύια «τσέ - τσέ» εύρίσκεται κυρίως εις τήν Ουγκάντα καί μεταδίδει εις τόν άνθρωπον τήν ασθένειαν του ύπνου, ή όποία είναι θανατηφόρος.

Εις τὰς εύκράτους ζώνας έμφανίζονται τὰ άειθαλή φυτά τής Μεσογείου καί τὰ ζώα τής Εύρώπης.

Εις τὰς έρήμους χαρακτηριστικόν ζώον είναι ή κάμηλος, εις δέ τήν Καλαχάρην καί ή στρουθοκάμηλος.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ. 'Η οικονομία τής 'Αφρικής στηρίζεται εις τήν γεωργίαν, τήν κτηνοτροφίαν καί τόν όρυκτόν πλούτον αύτης. Γεωργικά προϊόντα είναι ό βάμβαξ, ό σίτος, ό άραβόσιτος, τὰ όσπρια, ό καπνός, ή όρυζα, ή μανióκα (κονδυλώδεις ρίζαι με άμυλον, από τόν όποιον κατασκευάζονται άλευρα κουάκερ, κασσάβα, ταπióκα), φοινικοκάρυα, κακάον, καφέ, όπωραι, έσπεριδοειδή κ.ά.

Εις τὰς στεππώδεις περιοχάς καί σαβάνας έκτρέφονται διάφορα

ήμερα ζῶα καὶ στρουθοκάμη-
λοι (εἰς στρουθοκαμηλοτρο-
φεῖα) διὰ τὸ πτέρωμά των.

Τὸ ὑπέδαφος τῆς Ἀφρι-
κῆς περιέχει φωσφορικά ἀλα-
τα, οὐράνιον, χαλκόν, χρυ-
σόν, πολυτίμους λίθους κ.λπ.
Εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν ὑ-
πάρχουν τὰ μεγαλύτερα ἀδα-
μαντωρυχεῖα τοῦ κόσμου.

Ἡ βιομήχανία εἶναι σχε-
δὸν ἀνύπαρκτος εἰς τὰ περισ-
σότερα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπής.

Νέγρος τῆς φυλῆς τῶν Μπαντοῦ
καὶ νέγρος τῆς Δυτικῆς Ἀφρικῆς

3. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ. Οἱ κάτοικοι τῆς Β. Ἀφρικῆς ἦσαν ἄλλοτε
λευκοί. Μὲ τὰς πολλὰς ἐπιμεξίας ὁμως ἐδημιουργήθη ἰδιαιτέρος τύ-
πος. Ζοῦν ἀκόμη ἐκεῖ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι, ὅπως ζοῦν τοιοῦτοι καὶ
εἰς τὴν Ν. Ἀφρικὴν. Εἰς τὴν Μαδαγασκάρην καὶ ὠρισμένας πε-
ριοχὰς τῆς Ν. Ἀφρικῆς ζοῦν Ἀσιᾶται τῆς κιτρίνης φυλῆς. Εἰς τὸ
κέντρον τῆς Ἀφρικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ζοῦν οἱ μαῦροι διαφόρων
φυλῶν (δι' ὃ καὶ ἡ Ἀφρικὴ ὀνομάζεται «Μαύρη ἡπειρος»).

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφρικῆς ἀνέρχονται εἰς 262.000.000.

4. ΦΥΣΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ. Ἡ Ἀφρικὴ ἦτο γνωστὴ κατὰ
τὴν ἀρχαιότητα ὡς ἡπειρος, ἀλλὰ μόνον αἱ περὶ τὴν Μεσόγειον
λεκάναι αὐτῆς εἶχον ἐξερευνηθῇ. Τὰ παράλια αὐτῆς ἤρχισαν νὰ ἐξε-
ρευνῶνται ἀπὸ τοῦ 16' αἰῶνος (Βάσκο ντὲ Γάμα κ.λπ.). Τὸ ἐσωτε-
ρικὸν δὲ αὐτῆς μόλις κατὰ τὸν 19' αἰῶνα ἤρχισε νὰ γίνεταί γνωστὸν
(Λίβιγκστον, Στάνλεϋ κ.λπ.). Μέχρι τοῦ 1959 ἡ Ἀφρικὴ ἀπετέ-
λει — κατὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς — εὐρωπαϊκὰς ἀποικίας. Ἐκ-
τοτε, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, αἱ ἀποικίαι αὐταὶ καθίσταντο ἀνεξάρ-
τητοι.

Ἡ φυσικὴ διαίρεσις τῆς Ἀφρικῆς δύναται νὰ γίνη εἰς Βόρειον,
Δυτικὴν, Κεντρικὴν, Ἀνατολικὴν καὶ Νότιον Ἀφρικὴν.

Πολιτικῶς δὲ ἡ ἡπειρος αὕτη κατανέμεται εἰς ἐξήκοντα περίπου
ἀνεξάρτητα κράτη, ἀποικίας καὶ κτήσεις, ὡς ἑξῆς :

1. Η ΗΝΩΜΕΝΗ ΑΡΑΒΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Αἴγυπτος ἢ Ἡνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία (ὅπως ὀνομάζεται ἀπὸ τὸ 1958) καταλαμβάνει τὸ ΒΑ. ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς καὶ τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν (τὴν ὁποίαν ἤδη κατέχει τὸ Ἰσραήλ). Συνορεύει πρὸς Α. μὲ τὸ Ἰσραήλ καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Πρὸς Ν. μὲ τὸ Σουδάν καὶ πρὸς Δ. μὲ τὴν Λιβύην. Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἡ ἔκτασίς της εἶναι 990.667 τ.χλμ.

Τὸ ἔδαφος τῆς Αἰγύπτου εἶναι πεδινὸν καὶ μόνον εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ Σινᾶ ὑψώνεται τὸ ἱερὸν ὄρος Σινᾶ (2.641 μ.). Τὸ μεγαλύτερον τμήμα ὅμως τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους εἶναι ἄγονος ἔρημος. Μόνον περὶ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου σχηματίζεται εὐφορώτατη πεδιάς, ἀληθινὸν «δῶρον τοῦ Νείλου», διότι ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὰς προσχώσεις του. Τὴν Αἴγυπτον διαρρέει ὁ Νεῖλος, ὁ με-

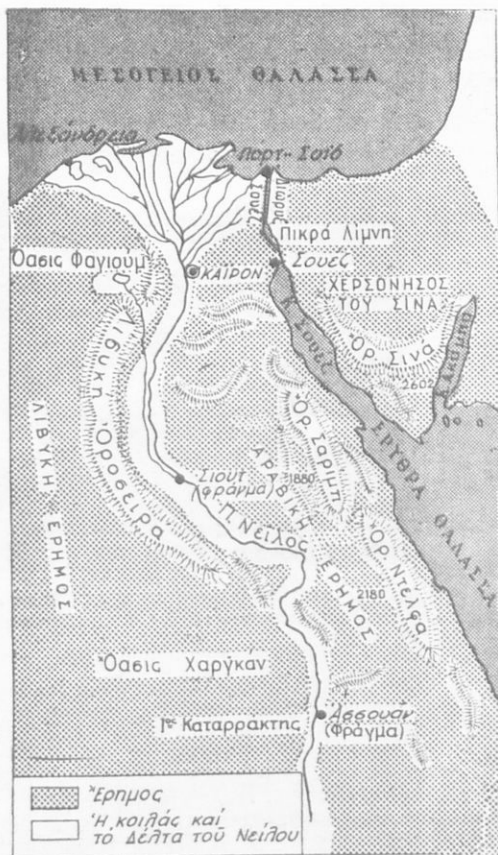
Κάϊρον

γαλύτερος ποταμός της 'Αφρικής (6.500 χλμ.). Ούτος πηγάζει από την λίμνην Βικτωρίαν (Λευκός Νείλος). Καθ' ὁδὸν δέχεται τὰ ὕδατα τῆς 'Αβησσυνίας (Κυανοὺς Νείλος), τὰ ὅποια συνήθως εἶναι θολὰ λόγῳ τῶν βροχῶν καὶ τῶν χωμάτων. Μεγάλα τεχνικὰ ἔργα ρυθμίζουν τὴν διοχέτευσιν τῶν ὑδάτων του, ὥστε ταῦτα νὰ καθίστανται ὠφέλιμα διὰ τὴν γεωργίαν. Μεγάλα φράγματα ἔχουν κατασκευασθῇ εἰς τὴν 'Ασιούτ καὶ τὸ τεράστιον τοῦ 'Ασσουάν.

Πρὸς Δ. ἡ Λιβυκὴ ἔρημος περιλαμβάνει διαφόρους ὁάσεις. Κατόπιν καταλήγει εἰς ὑψηλὰ ὄρη, τὰ ὅποια φράσσουν τὴν 'Ερυθρὰν θάλασσαν (Ντέλφα 2.180 μ. καὶ Σαρὸμπ 1.880 μ.).

'Η διῶρυξ τοῦ Σουέζ ἐνώνει τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μετὴν 'Ερυθρὰν (μῆκος 168 χλμ., πλάτος 80 - 135 μ. καὶ βάθος 11 - 12 μ.). Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πόλιν Πόρτ - Σαΐδ τῆς Μεσογείου, διέρχεται διὰ τῶν λιμνῶν τῆς 'Ισμαθίας καὶ Πικρᾶς λίμνης καὶ καταλήγει εἰς τὴν πόλιν Σουέζ, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὴν 'Ερυθρὰν θάλασσαν. Ἀποτελεῖ ἔργον τοῦ Γάλλου μηχανικοῦ Λεσσέψ καὶ ἐχρειάσθησαν δέκα ἔτη διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς (1859 - 1869). Σήμερον εἶναι κλειστὴ διὰ τὴν ναυσίπλοϊαν, λόγῳ τοῦ πολέμου μετὰ τὸ 'Ισραήλ.

Τὸ κλίμα τῆς Αἰγύπτου εἶναι γενικῶς θερμὸν καὶ ξηρὸν μεσπαιμίας βροχάς. Ὁ οὐρανὸς εἶναι πάντοτε ἀνέφελος καὶ ἡ διαφάνεια τῆς ἀτμοσφαίρας μεγάλη. Κατὰ τὴν ἀνοιξιν πνέουν νότιοι ἄνεμοι ἀπὸ

Χάρτης Αἰγύπτου

Πόρτ - Σαΐδ

τὴν ἔρημον (Χαμσὶν ἢ Σιμούν), ὁπότε ἡ θερμοκρασία γίνεται ἀποπνικτικὴ μὲ τὴν παρασυρομένην ὑπὸ τῶν ἀνέμων λεπτὴν ἄμμον. Ἡ περιοχή πρὸς τὴν Μεσόγειον ἔχει μεσογειακὸν κλίμα μὲ πολλὴν ὑγρασίαν. Τοῦτο εὐνοεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς κτηνοτροφίας. Εἰς τὰς ἐρήμους ἐπικρατεῖ κλίμα ἐρήμου (ὑψηλὴ θερμοκρασία κατὰ τὴν ἡμέραν, δριμύ ψυχρος κατὰ τὴν νύκτα).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ εὐφορος περὶ τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου περιοχή, ἡ θερμότης, τὰ ἄφθονα νερά τοῦ Νείλου συντελοῦν εἰς τὴν παραγωγὴν πλουσιῶν προϊόντων. Ἡ γῆ καλλιεργεῖται πολλὰς φορὰς τὸ ἔτος. Κύρια προϊόντα εἶναι ὁ βάμβαξ, ὁ ἀραβόσιτος, ἡ ὄρυζα, ὁ σῖτος, τὰ γεώμηλα, τὰ λαχανικά, τὸ σακχαροκάλαμον, αἱ σταφυλαί, ὁ καπνός, οἱ χουρμάδες κ.ἄ.

Χαρακτηριστικὰ φυτὰ τῆς Αἰγύπτου εἶναι ὁ λωτὸς καὶ ὁ πάπυρος. Σπουδαῖον ρόλον ὅμως διὰ τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ παίζει ὁ φοῖνιξ, ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς τῶν καρπῶν του, προσφέρει τὰς ἴνας του (διὰ ψάθινα καπέλλα, ὑποδήματα, κάνιστρα κ.λπ.), τὴν ξυλείαν του (δι' οἰκοδομὰς καὶ ἐπιπλοποίαν), τὴν σκιάν του.

Ἡ κτηνοτροφία ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Ἐκτρέφονται βοοειδῆ, κάμηλοι, αἰγοπρόβατα, ἡμίονοι, ἵπποι κ.λπ.

Ἡ ἀλιεία περιορίζεται εἰς τὴν Μεσόγειον καὶ τὸν Νεῖλον.

Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς κοιτάσματα μαγειρικοῦ ἁλατος, γύψου, φωσφορικῶν ἀλάτων, σιδηρομεταλλευμάτων, καολίνης, μαγνησίου, ἀκατεργάστου πετρελαίου.

Ἡ βιομηχανία παράγει σάκχαριν (σακχαροκαλάμου), τσιμέντα, βαμβακερὰ νήματα, δερμάτινα εἶδη, σιγαρέττα κ.λπ.

Τὰ 65% τῶν Αἰγυπτίων εἶναι γεωργοί, οἱ γνωστοὶ φελλάχοι.

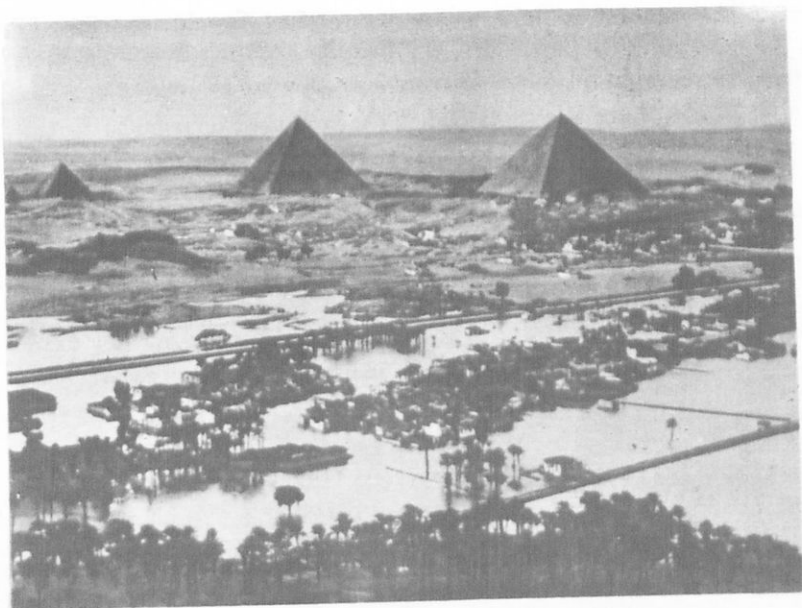
Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἀκτῶν καὶ τὰς πόλεις. ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 55.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 5.500 χλμ., ἀτμοπλοϊκὴν καὶ ποταμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν καὶ ἀρίστην ἀεροπορικὴν σύνδεσιν.

Ὁ τουρισμὸς εἶναι πολὺ ἀνεπτυγμένος εἰς τὴν Αἴγυπτον, λόγω τῶν πλουσίων ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν της.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγύ-

Ἀλεξάνδρεια

Πυραμίδες

πτου ἀνέρχονται εἰς 27.303.000 (πυκνότης 30). Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι τῆς Αἰγύπτου, ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιμεριῶν των, δὲν εἶναι πλέον οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων, οὔτε ἔχουν τὴν δραστηριότητα ἐκείνων. Ἡ πρόοδος τῆς χώρας των ὀφείλεται εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ Ἀγγλους. Οἱ φελλάχοι καὶ οἱ βεδουῖνοι (οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὰς παρυφάς τῶν ἐρήμων) εἶναι νωθροὶ μὲ μέτριον πνευματικὸν ἐπίπεδον. Οὗτοι εἶναι Μωαμεθανοὶ (90%).

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία (Προεδρευομένη). Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Κάιρον (3.500.000 κ.), μὲ μεγάλας πλατείας, πολλοὺς κήπους κ.λπ. Πλησίον τῆς πόλεως εὐρίσκονται τὰ ἐρεῖπια τῆς ἀρχαίας Μέμφιδος (ὅπου ἔμενον οἱ Φαραῶ), αἱ Πυραμίδες, ἡ Σφιγξ κ.λπ. Πόλεις Ἀλεξάνδρεια (1.600.000 κ.), μέγας λιμὴν καὶ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου. Πόρτ Σάϊδ (250.000 κ.), Γκίζα (250.000 κ.), Σουέζ (220.000 κ.), Τάντεα (190.000 κ.), Μανσούρα, Ζαγαζίκ κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀνεπτύχθη εἰς ἐκ τῶν πρώτων πολιτισμῶν τοῦ κόσμου. Εἶχε λαμπρὰ ἀνάκτορα, ναοὺς, ἀγάλματα κ.λπ. Κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρινοὺς χρόνους (300 - 30 π.Χ.) ἤκμασαν ἐκεῖ τὰ γράμματα. Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν (1821) ἡ Αἴγυπτος συνειργάσθη μετὰ τῆς Τουρκίας διὰ νὰ τὴν καταπνίξη. Πλήρῃ ἀνεξαρτησίαν ἀπέκτησε τὸ 1923. Κατὰ τὸν Β' Παγκόσμιον πόλεμον κατέστη βάσις τῶν Συμμάχων καὶ εἰς τὴν ἔρημον (Ἐλ Ἀλαμείν) ἐδοξάσθησαν τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.

Ὁ Αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς τῆς ἀρχαιότητος ὑπῆρξεν ἡ πρώτη δημιουργικὴ κίνησις τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Αἱ περίφημοι Πυραμίδες μαρτυροῦν τὴν ὑπέροχον μηχανικὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἱκανότητα τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων. Περίφημοι εἶναι οἱ βασιλικοὶ τάφοι εἰς τὸ Λουξόρ.

Μέχρι τοῦ τελευταίου πολέμου ὑπῆρχον εἰς τὴν Αἴγυπτον πλεον τῶν 150.000 Ἑλλήνων (ἐπιστήμονες, μεγαλέμποροι κ.λπ.). Μὲ τὴν «αἰγυπτιοποίησιν» τῶν ξένων ἐπιχειρήσεων οἱ Ἕλληνες ἐπλήγησαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὴν Αἴγυπτον. Σήμερον παραμένουν ἐκεῖ περὶ τὰς 50.000. Αἱ σχέσεις Ἑλλάδος - Αἰγύπτου εἶναι φιλικαί.

2. Η ΛΙΒΥΗ

Ἡ Λιβύη εὐρίσκεται δυτικῶς τῆς Αἰγύπτου, μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, τῆς Τύνιδος, τῆς Ἀλγερίας, τοῦ Νίγηρος, τῆς Τσαδ καὶ τοῦ Σουδάν. Ἔχει ἑκτασιν 1.759.500 τ.χλμ. καὶ 1.270.000 κατοίκους.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἀποτελεῖται ἀπὸ τεραστίαν καὶ ἄγονον ἔρημον, προέκτασιν τῆς Σαχάρας. Μόνον μερικαὶ ὁάσεις καὶ ἡ παραλιακὴ λωρὶς εἶναι εὐφορὰ ἐδάφη, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἡ ἄμμος φθάνει πολλὰκις μέχρι τῆς θαλάσσης. Ὁ κόλπος τῆς Μεγάλης Σύρτεως χωρίζει τὴν Λιβύην εἰς Κυρηναϊκὴν (πρὸς Α.) καὶ Τριπολίτιδα (πρὸς Δ.).

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰ παράλια καὶ κλίμα ἐρήμου εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Εἰς τὰ παράλια εὐδοκίμοῦν τὰ ἐσπεριδοειδῆ, οἱ φοῖνικες καὶ αἱ ἐλαῖαι. Εἰς τὰς στεππώδεις περιοχὰς ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα,

κάμηλοι, όνοι κ.λπ. κατά νομαδικόν τρόπον. Ἡ ἄλιεία καί ἡ σπογογαλιεία εἶναι ἱκανοποιητικά. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον καί τινα ἄλλα όρυκτά. Ἡ βιομηχανία περιορίζεται εἰς τήν παραγωγήν ἐλαιολάδου καί οἶνου. Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ἐκσυγχρονισμένη (όδικόν δίκτυον 20.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 400 χλμ.). Εἰς τό ἐσωτερικόν ἐξυπηρετεῖται μέ τὰ καραβάνια. Ὑπάρχει ἀεροπορικὴ συγκοινωνία καί μικρὸς ἐμπορικὸς στόλος.

Κάτοικοι εἶναι οἱ ἀραβόφωνοι Λιβυανοί, ἀναμεμιγμένοι μέ Βερβέρους, Τουαρέγκ κ.λπ. Θρησκεία : Μωαμεθανική (98%). Ἐκπαίδευσις καί πνευματικόν ἐπίπεδον πολὺ χαμηλά. Ἀπὸ τοῦ 1951 ἀπτελεῖ ἀνεξάρτητον Βασιλευομένην Δημοκρατίαν. Ἀπὸ τοῦ 1969 ἀπτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α εἶναι ἡ Τρίπολις (195.000) καί συμπρωτεύουσα ἡ Βεγγάζη (85.000 κ.). Ἡδη ἐτοιμάζεται ὡς νέα πρωτεύουσα ἡ Ἐλ Μπεῖντα (30.000 κ.).

3. Η Τ Υ Ν Η Σ Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Λιβύης, Ἀλγερίας καί Μεσογείου θαλάσσης. Ἐχει ἑκτασιν 155.830 τ.χλμ. καί πληθυσμόν 4.494.000 κάτ.

Τὸ ἔδαφος ἀποτελεῖται ἀπὸ μικρὰς καί εὐφόρους πεδιάδας πρὸς τὰ παράλια. Τὸ ἐσωτερικόν καλύπτεται, πρὸς τὰ ΒΔ., ἀπὸ τὰς τελευταίας όροσειρὰς τοῦ Ἀτλαντος (1295 μ.), αἱ όποῖαι καταλήγουν εἰς τὸ Λευκὸν ἀκρωτήριον, τὸ βορειότερον ἄκρον τῆς Ἀφρικανικῆς ἡπείρου. Μεταξύ τῶν όρέων σχηματίζονται ἐπίσης εὐφωρώταται κοιλάδες. Πρὸς Ν. τῶν όρέων ἀρχίζει μία στεππώδης περιοχὴ μέ ἔλη καί κατόπιν ἡ ἔρημος Σαχάρα.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι μεσογειακόν εἰς τὰ παράλια. Ἐπὶ τῶν όρέων πίπτουν ἄρκετά βροχαί καί εὐνοοῦν τήν ἀνάπτυξιν δασῶν. Πρὸς Ν. κυριαρχεῖ τὸ κλίμα τῆς ἐρήμου.

Γεωργικά προϊόντα εἶναι αἱ ἐλαῖαι, αἱ σταφυλαί, ἡ κριθή, οἱ χουρμάδες κ.ἄ. Εἰς τὰς στεππώδεις ἐκτάσεις ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, κάμηλοι, όνοι κ.λπ. Εἰς τὰ δάση εὐδοκιμεῖ ἡ φελλόδρυς. Ἡ ἄλιεία εἶναι ἀνεπτυγμένη, ὅπως καί ἡ σπογογαλιεία. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους λαμβάνονται φωσφορικά ἄλατα (διὰ τήν παρασκευὴν λιπασμάτων), σιδηρομεταλλεύματα, μόλυβδος, ψευδάργυρος, ἄργυρος.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι πυκνὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη (ὁδικὸν δίκτυον 9.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 2.200 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ, μικρὰ ἀτμοπλοῖα).

Οἱ κάτοικοι εἶναι κρᾶμα Βερβέρων καὶ Ἀράβων, Μωαμεθανοὶ τὸ θρησκεύμα (92%) μὲ χαμηλὸν πνευματικὸν ἐπίπεδον.

Ἀπὸ τοῦ 1956 ἡ Τυνησία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Τύνιδα (700.000 κ.) καὶ κυριωτέρας πόλεις τὸ Σφάξ (70.000 κ.), τὴν Μπιζέρταν (50.000 κ.), Σοῦσα, Γκαμπές κ.ἄ.

4. Η Α Λ Γ Ε Ρ Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Τυνησίας, Λιβύης, Νίγηρος, Μάλι, Μαυριτανίας, Ἰσπ. Σαχάρας, Μαρόκου καὶ Μεσογείου θαλάσσης.

Πρὸς Β. αἱ ὁροσεIRA τοῦ Τελλιακοῦ καὶ Σαχαριανοῦ Ἀτλαντος (2.328 μ.) φράσσουσιν τὴν χώραν. Μεταξύ δὲ τῶν ὁροσειρῶν αὐτῶν σχηματίζονται πολλὰ ὁροπέδια καὶ κοιλάδες. Ἡ πρώτη ὁροσειρὰ δέχεται πολλὰς βροχὰς καὶ εἶναι κατάφυτος ἀπὸ δάση εἰς τὰς κλιτύς της. Ἡ δευτέρα ὁροσειρὰ δέχεται ὀλιγωτέρας βροχὰς καὶ τὸ ἔδαφος της ἀρχίζει νὰ γίνεται στεππῶδες, διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Νότου. Εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐρήμου ὑψώνεται ἡ ἐρημικὴ ὁροσειρὰ Χαγκάρ (2.918 μ.) μὲ διαφόρους διακλαδώσεις.

Τὸ τμήμα αὐτὸ τῆς Σαχάρας παραμένει ὑπὸ Γαλλικὴν διοίκησιν (μετὰ τὴν ἀνεξαρτοποίησιν τῆς Ἀλγερίας). Διαθέτει δάσεις ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, πού ἀποτελοῦν σταθμούς τῶν καραβανίων καὶ κατοικεῖται ἀπὸ τοὺς Τουαρέγκ, Τιμποῦ καὶ Βεδουίνους (περὶ τὰς 800.000 κ.).

Ἡ ἔκτασις τῆς Ἀλγερίας εἶναι 2.275.000 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμός της 10.453.000 κ.

Γεωργικὰ προϊόντα εἶναι αἱ σταφυλαί, τὰ ἐσπεριδοειδῆ, τὰ δημητριακὰ, ὁ καπνός, οἱ χουρμάδες, ὁ βάμβαξ, τὰ λαχανικὰ κ.λπ. Εἰς τὰς στεππῶδεις ἐκτάσεις ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα κατὰ νομαδικὸν τρόπον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ξυλεῖα καὶ φελλός. Ἡ ἀλιεῖα καὶ ἡ σπογγαλιεῖα εἶναι ἀνεπτυγμέναι. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται πετρέλαιον, ψευδάργυρος, γύψος, φωσφορικὰ ἄλατα, σιδηρο-

μεταλλεύματα κ.λπ. Ἡ βιομηχανία παράγει οἶνον, τσιμέντα, βενζίνη, τάπητας, δερμάτινα εἶδη, πλεκτά κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ἐκσυγχρονισμένη (ὁδικὸν δίκτυον 45.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 6.000 χλμ., ἀτμοπλοϊκὴ καὶ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία).

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀλγερίας εἶναι Ἀραβες καὶ Βέρβεροι, Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα (84%) ἢ Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ χαμηλὸν πνευματικὸν ἐπίπεδον. Τὸ πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι Δημοκρατικόν. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Ἀλγέριον (885.000 κ.), σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμὴν. Πόλεις εἶναι τὸ Ὁράν (400.000 κ.), ἡ Κωνσταντίνη (220.000 κ.), Ἀναμπα (Μπόν), Σιντί - μπέλ - Ἀμπές κ.ἄ.

Ἡ Ἀλγερία ἐγνώρισε τὴν Ρωμαϊκὴν κατοχὴν καὶ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀράβων καὶ Τούρκων. Κατὰ τὸν 17ον καὶ 18ον αἰῶνα ὑπῆρξεν ὀρμητῆριον πειρατῶν καὶ κατελήφθη ὑπὸ τῶν Γάλλων. Ἀπὸ τὸ 1963 ἀποτελεῖ ἐλεύθερον κράτος.

5. ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ

Κατέχει τὸ ΒΔ. τμήμα τῆς Ἀφρικῆς, μεταξύ Ἀλγερίας, Ἰσπ. Μαρόκου καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἐχει ἔκτασιν 451.507 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 12.360.000 κ.

Διασχίζεται ἀπὸ 4 ὁροσειρὰς τοῦ Ἀτλαντος: τὰ ὄρη τοῦ Ρίφ (2.500 μ.) πρὸς τὸ Γιβραλτάρ, τὸν Μέγαν Ἀτλαντὰ (4.080 μ.) καὶ τὸν Ὑψηλὸν Ἀτλαντὰ (4.250 μ.), τέλος δὲ ἀπὸ τὸν Ἀντιάτλαντα. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πρὸς Ν. ἐκτείνεται ἡ Σαχάρα. Μεταξὺ τῶν ὀρέων καὶ πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν σχηματίζονται ὀροπέδια καὶ στεππῶδεις ἐκτάσεις. Πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται μεγάλοι καὶ εὐφοροὶ κοιλάδες.

Τὸ κλίμα εἶναι μεσογειακὸν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, ὠκεάνειον εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ἀτλαντικοῦ μὲ πολλὰς βροχὰς, στεππῶδες καὶ κλίμα ἐρήμου πρὸς τὴν Σαχάραν.

Παράγει δημητριακὰ, ὄσπρια, λίνον, σταφυλὰς, ἐλαίαις, ἐσπεριδοειδῆ, χουρμάδας, ὀπώρας. Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται αἰγο-

πρόβατα, κάμηλοι κ.λπ. κατά νομαδικόν τρόπον. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία καὶ φελλός. Εἰς τὰς ἀκτὰς ἀλιεύονται ἄφθονοι ἰχθύες. Ἐκ τοῦ ὑπεδάφους ἐξάγονται φωσφορικὰ γαιοχώματα, μαγνήσιον, ἀνθρακίτης κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη εἰς τὰ παράλια. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται κατὰ πρωτόγονον τρόπον. Διαθέτει ἡ χώρα ὁδικὸν δίκτυον (50.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (2.500 χλμ.), ἀεροπορικὰς γραμμὰς καὶ ἀτμοπλοῖαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι (65%), Ἀραβες (20%), Μαυριτανοὶ κ.ἄ. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Μωαμεθανοὶ (95%). Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον (πλὴν τῶν Εὐρωπαίων) εἶναι χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 85%).

Τὸ Μαρόκον ἀπὸ τὸ 1956 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Συνταγματικὴν Μοναρχίαν. Πρωτεύουσα : Ραμπάτ (230.000 κ.). Πόλεις : Καζαμπλάνκα (1.000.000 κ.), Ταγγέρη (360.000 κ.) Μαρρακές (250.000 κ.), Φέζ, Μεκνές, Τετουάν κ.ἄ.

6. ΒΟΡΕΙΟΣ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Κατάλοιπα παλαιότερων μεγάλων κτήσεων εἰς τὴν Β. καὶ ΒΔ. Ἀφρικὴν ἀπομένουν αἱ ἐξῆς περιοχαί :

α) **Θέουτα** (ἐκτ. 19 τ. χλμ. — κάτ. 73.000), πόλις μὲ μικρὰν περὶ ἑαυτὴν περιοχὴν εἰς τὸ Γιβραλτάρ.

β) **Μελίλλα** (ἐκτ. 12 τ. χλμ. — κάτ. 79.000) πρὸς τὴν Μεσόγειον.

γ) **Ίφνι** (ἐκτ. 1.500 τ. χλμ. — κάτ. 50.000), παραλία περιβαλλομένη ἀπὸ τὸ Μαρόκον. Πρωτεύουσα τὸ Σίντι Ίφνι (13.000 κ.).

δ) **Κανάριοι Νῆσοι** (ἐκτ. 7.273 τ. χλμ. — κάτ. 909.000). Σύμπλεγμα νήσων μὲ ἕδαφος εὐφορώτατον καὶ θαυμάσιον κλίμα. Πόλεις : Λὰ Πάλμας, Σάντα Κρούζ.

7. Η ΒΟΡΕΙΟΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους **Μαδέρας** (ἐκτ. 797 τ. χλμ.

— κάτ. 267.000). Έχουν κλίμα ωκεάνειον καὶ παράγουν τοὺς ὀνομαστοὺς οἶνους τῆς Μαδέρας.

Ἑρωτήσεις-Ἔργασίαι. Πρὸς ποίαν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκεται ἡ Ἀφρική; Πόσας φορὰς εἶναι μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα; Τί ἐνθυμείσθε διὰ τὸν Ἀτλанта, τὰς Ἡρακλείους στήλας;

Τί εἶναι ἡ ζούγκλα; Τί εἶναι τὰ παρθένα δάση; Διατί τὰ καραβάνια φοβοῦνται τὸν ἀνεμον Σιμούν;

Ποία θάλασσα εὐρίσκεται πρὸς Α. τῆς Αἰγύπτου; Πῶς τὴν διέβη ὁ Μωυσῆς; Διατί τὸ ὄρος Σινᾶ λέγεται «Θεοβάδιστον»; Ποῖος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν; Ποῖον περίφημον Μαντεῖον ἐπεσκέφθη ὁ Μ. Ἀλέξανδρος εἰς τὴν ἔρημον τῆς Αἰγύπτου; Πῶς κατεσκευάσθησαν αἱ Πυραμίδες; Τί εἶναι οἱ ὑδροφράκται τοῦ Νείλου;

Κάμετε μίαν περιγραφὴν τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ παραβάλατε αὐτὴν με ἐκείνην τῆς Κορίνθου.

Τί εἶναι ἡ Σαχάρα; Εἶναι μία ἀπέραντος θάλασσα μὲ ἄμμον ἢ ἔχει περιοχὰς ὀρεινὰς, κατασπάρτους μὲ χαλίκια;

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΣΑΧΑΡΑ

Περιλαμβάνει τὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν τμήματα τῆς Σαχάρας: Ρίοντ' Ὁρο καὶ Σάγκνια Ἐλ Χάμρα. Ταῦτα ἀποτελοῦν μίαν συνεχῇ Ἰσπανικὴν κτῆσιν (ἐκτ. 266.000 τ. χλμ.— κάτ. 24.000). Οἱ κάτοικοι εἶναι Βέρβεροι νομάδες, οἱ ὅποιοι ζοῦν εἰς τὰς ὁάσεις. Οἱ ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι ζοῦν εἰς τὰ παράλια. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Βίλλα Κισνέρα.

2. Η ΜΑΥΡΙΤΑΝΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἰσπανικῆς Σαχάρας, Ἀλγερίας, Μάλι, Σε-νεγάλης καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ. Ἔχει ἑκτασιν 1.085.805 τ. χλμ. καὶ 780.000 κατοίκους. Τὸ ἔδαφος εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἔρημος. Καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις, στέππαι καὶ σαβάναι ὑπάρχουν μόνον πρὸς Ν., παρὰ τὸν ποταμὸν Σενεγάλην.

Τὸ κλίμα εἶναι ὠκεάνειον πρὸς τὰ παράλια καὶ κλίμα ἐρήμου εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Προϊόντα: ἀραβικὸν κόμμι, σόργον, χουρμάδες, δημητριακά. Εἰς

τὰς στέππας ἐκτρέφονται ζῶα κατὰ τρόπον νομαδικόν. Ἡ ἀλιεία συμπληρῶνει τὴν ἔλλειψιν ἄλλων τροφίμων. Τὸ ὑπέδαφος περιέχει κοιτάσματα σιδήρου, χαλκοῦ καὶ μαγειρικοῦ ἁλατος.

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι ὑποφερτή. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διεξάγεται κατὰ πρωτόγονον τρόπον. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 6.500 χλμ., σιδηροδρομικὸν 750 χλμ. καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Μαυριτανοί, ἀνήκουν εἰς τὴν λευκὴν φυλὴν, εἶναι Μωαμεθανοί (99%) καὶ ἔχουν μορφωτικὸν ἐπίπεδον πολὺ χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 95%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον «Ἰσλαμικὴν Δημοκρατίαν» μὲ πρωτεύουσαν τὴν Νουακχότ (13.000 κ.).

3. Η ΣΕΝΕΓΑΛΗ

Εὐρίσκεται παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σενεγάλη ποταμοῦ, μεταξύ Μαυριτανίας, Μάλι, Γουινέας. Ἔχει ἑκτασιν 197.161 τ. χλμ. καὶ πληθ. 3.360.000 κατ.

Ντακάρ

Τὸ ἔδαφος τῆς χώρας εἶναι μία ἀπέραντος σαβάνα, εἰς τὴν ὁποῖαν φύεται ὑψηλὴ χλόη. Αἱ ἀκταὶ τῆς σχηματίζουν τὸ Πράσινον ἄκρωτήριον. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα : ἀραχίδες, κασσάβα, βανάναι, ὄρυζα, βάμβαξ, καπνός, ἀραβικὸν κόμμι. Ἡ κτηνοτροφία εἶναι μικρά. Τὸ ὑπέδαφος περιέχει φωσφοροῦχα γαιοχώματα, τιτάνιον, πρῶτην ὕλην πετρελαίου. Ἡ βιομηχανία παρασκευάζει τσιμέντα, ζῦθον, νήματα κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀραιοτάτη. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 1.450 χλμ., σιδηροδρομικὸν 430 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Σενεγαλέζοι καὶ Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (90%) τὸ θρήσκευμα. Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 95%). Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ν τ α κ ἄ ρ (320.000 κ.), ἐπὶ τοῦ Πρασίνου ἄκρωτηρίου.

4. Η Γ Α Μ Β Ι Α (ΓΚΑΜΠΙΑ)

Εὐρίσκεται ἐντὸς τῆς Σενεγάλης, ἡ ὁποία τὴν περιβάλλει, ἐνῶ μικρὸν τμήμα τῆς βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Ἔχει ἑκτασιν 10.368 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 316.000 κατ.

Τὸ ἔδαφός τῆς εἶναι ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο τῆς Σενεγάλης, ὅπως καὶ τὸ κλίμα.

Παράγει : ἀραχίδας, ὄρυζαν, μανιόκαν,* σόργον κ.ἄ. Εἰς τὴν σαβάναν ἐκτρέφονται ζῶα καὶ ἀπὸ τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται ἰχθύες.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀνεπαρκὴς (ὁδικὸν δίκτυον 1.200 χλμ.).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (73%) καὶ εἰδωλολόγτραι (23%), ἀναλφάβητοι (90%).

Ἀπὸ τὸ 1965 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μπάθορστ (8.000 κ.).

5. Τ Ο Μ Α Λ Ι (τέως ΣΟΥΔΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)

Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τῆς Δυτ. Ἀφρικῆς, μεταξύ Μαυριτανίας, Ἀλγερίας, Νίγηρος, Ἀνω Βόλτα, Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ,

* ΣΗΜ. μανιόκα = ἄλευρον, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ἀπὸ τὴν κονδυλώδη ρίζαν τῶν φυτῶν μανιότη. Ἀναλόγως τῆς ἐπεξεργασίας τὰ ἄλευρα προσφέρονται εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς ἄλευρον μ α ν ι ό κ, κ ο υ ά κ ε (κοκκῶδες ἄμυλον), κ α σ σ ά β α (ἄλευρον μανιόκ ὀλίγον πεφρυγμένον), τ α π ι ό κ α (ἀμυλάλευρον).

Γουϊνέας και Σενεγάλης. Ἡ ἑκτασίς του εἶναι 1.204.000 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 4.394.000 κ.

Πρὸς Β. εὐρίσκεται ἡ Σαχάρα. Κατόπιν ἀρχίζει ἡ περιοχή τῶν στεππῶν καὶ πρὸς Ν. ἡ περιοχή τῆς σαβάνας. Καλλιεργήσιμον ἔδαφος εὐρίσκεται μεταξύ τῶν ποταμῶν Νίγηρος καὶ Σενεγάλη (πρὸς Δ.). Κλίμα : Τροπικὸν καὶ πρὸς Β. κλίμα ἐρήμου.

Προϊόντα : ἀραχίδες, σόργον, κέχρον, ὄρυζα, βάμβαξ, ἀραβικὸν κόμμι, φυτικὸν βούτυρον (ἀπὸ τὰ βουτυρόδενδρα ἢ δένδρα «καριτέ»). Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ τὰ κρέατα ἀφθονοῦν.

Ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 13.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (62%), εἰδωλωλάτριαι (37%). Μορφωτικὸν ἐπίπεδον χαμηλὸν (ἀναλφάβητοι 90%).

Τὸ Μάλι ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1960 με π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α ν τὴν Μπαμάκο (150.000 κ.).

6. Ο ΝΙΓΗΡ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀλγερίας, Λιβύης, Τσάδ, Νιγηρίας, Δαχομέης, Ἀνω Βόλτα, Μάλι. Ἔχει ἑκτασιν 1.189.000 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.117.000 κ.

Τὸ ἔδαφος τῆς χώρας εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐρημος. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι στέππαι καὶ σαβάναι. Ἀπὸ τὸν Νίγηρα ποταμὸν ἀρδεύονται ἀρκετὰ ἐκτάσεις καὶ καθίστανται καλλιεργήσιμοι.

Κλίμα : Θερμὸν καὶ ξηρὸν (κλίμα ἐρήμου).

Προϊόντα : ἀραχίδες, κασσάβα. Ἀρκετὴ κτηνοτροφία. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνεται κασσίτερος.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πρωτόγονος. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 8.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὴν σύνδεσιν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (99%) καὶ ἀναλφάβητοι (90%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὸ Νιαμέυ (42.000 κ.).

7. Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται :

α Ἀπὸ τὴν Πορτογαλικὴν Γουϊνέαν (ἐκτ. 36.125 τ. χλμ.— κ.

570.000), νοτίως τῆς Σενεγάλης, με ἄλυσίδα νήσων (τῶν Μπιζάγκρος).

Προϊόντα: ὄρυζα, ἰνδοκάρυα, ἀραχίδες, (ἀράπικο φυστίκι), κηρός, δέρματα, βάμβαξ, σόργον.

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 3.500 χλμ. καὶ ἀτμοπλοϊκὴν σύνδεσιν με τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοὶ (89%) καὶ ἀναλφάβητοι. Πρωτεύουσα τὸ Μπισάο (18.000 κ.).

β) **Νῆσοι τοῦ Πρασίνου** ἀκρωτηρίου. Ἔκτ. 4.033 τ. χλμ. — κάτ. 202.000. Εὐρίσκονται ἀπέναντι τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου καὶ εἶναι ἡφαιστειογενεῖς, με κλίμα ἥπιον ὑποτροπικόν.

Σπουδαιότεραι νῆσοι εἶναι ἡ Τιάγκο (με ὁδικὸν δίκτυον 700 χλμ.). Ἡ Σάο Βικέντε (σταθμὸς ἀνεφοδιασμοῦ πλοίων καὶ ἀεροπλάνων).

8. Η ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους:

α) **Ἀναλήψεως**. (Ἔκτ. 88 τ. χλμ. Κάτ. 500). Εὐρίσκεται περὶ τὰ 1.800 χλμ. νοτίως τῆς Δυτ. Ἀφρικῆς. Εἶναι βραχῶδης, ἡφαιστειογενὲς καὶ ἄγονος.

β) **Ἀγία Ἐλένη**. (Ἔκτ. 12 τ. χλμ. κάτ. 5.000). Εὐρίσκεται περὶ τὰ 1.300 χλμ. ΝΑ. τῆς προηγουμένης, ὀνομαστὴ διὰ τὴν ἐκεῖ ἐξορίαν καὶ θάνατον τοῦ Μεγ. Ναπολέοντος.

γ) **Τριστάν ντέ Κούνα**. (Ἔκτ. 98 τ. χλμ. κάτ. 200). Συγκρότημα 4 νήσων, 2.700 χλμ. ΝΔ. τῆς Ἀγίας Ἐλένης, με ἡφαιστειον καὶ ἰδεώδης σταθμὸς διὰ τὴν ἀλιεῖαν φαλαίνης.

9. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΟΥΪΝΕΑΣ

Εὐρίσκεται νοτίως τῆς Πορτογαλικῆς Γουϊνέας, μεταξύ Μάλι, Ἀκτῆς Ἐλεφαντόδοντος, Λιβερίας καὶ Σιέρρα Λεόνε.

Ἔχει ἔκτασιν 245.857 τ. χλμ. καὶ πληθ. 3.357.000 κατ.

Πρὸς Α. σχηματίζονται τὰ ὄρη Φουτὰ - Ντζαλὸν καὶ Νίμπτα, (1.500 καὶ 1.850 μ. ὑψ.), ἀπὸ τὰ ὁποῖα πηγάζουν οἱ ποταμοὶ Σενεγάλης καὶ Νίγηρ. Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι στέππαι καὶ σαβάναι, ἐνῶ τμῆμα τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ δάση. Κλίμα: τροπικὸν με ἀφθόνους βροχάς.

Παράγει μπανάνας, αραχίδας, όρυζαν, καφέν, άραβόσιτον, σόργον μανιόκαν, κ.λπ. Κτηνοτροφικά προϊόντα : κρέατα, γάλα, δέρματα. Όρυκτά : άργίλιον, βωξίτης, σιδηρομεταλλεύματα, άδάμαντες.

Συγκοινωνία σχετικώς πυκνή. Όδικόν δίκτυον 8.000 χλμ. σιδηροδρομικόν 750 χλμ. και άεροπορικά γραμμάι.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι, Μωαμεθανοί (61%), ειδωλολάτραι και Χριστιανοί (39%). Άναλφάβητοι 95%.

Άπό τόν 1958 άποτελεί ανεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τήν Κονακρυ (115.000 κ.).

10. Η ΣΙΕΡΡΑ ΛΕΟΝΕ

Εύρίσκεται μεταξύ Γουϊνέας, Λιβερίας και Άτλαντικού ώκεανού. Έκτασις 72.326 τ.χλμ. κάτ. 2.450.000. Κλίμα : Τροπικόν, ύγρόν και θερμόν με άρκετάς βροχάς.

Προϊόντα : Φοινικόσπορος, όρυζα, κασσάβα, κακάον, καφέ κ.ά. Όρυκτά : άδάμαντες, σιδηρομεταλλεύματα, βωξίτης, χρωμίτης, χρυσός.

Η συγκοινωνία είναι πυκνή (όδικόν δίκτυον 7.200 χλμ., σιδηροδρομικόν 550 χλμ. και άεροπορικά γραμμάι).

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι Μωαμεθανοί (95%) και αναλφάβητοι (90%). Άπό τόν 1961 άποτελεί ανεξάρτητον Μοναρχίαν (μέλος τής Βρετανικής Κοινοπολιτείας) με πρωτεύουσαν τόν Φρητάουν (125.000).

11. Η ΛΙΒΕΡΙΑ

Εύρίσκεται μεταξύ Σιέρρας Λεόνε, Γουϊνέας, Άκτής του Έλεφαντόδοντος και Άτλαντικού ώκεανού. Έκτασις 111.370 τ.χλμ. κάτ. 1.290.000. Τό έδαφος είναι δασώδες, καλλιεργήσιμον (16%), στέππαι και σαβάνας. Κλίμα : Τροπικόν με πολλές βροχάς.

Προϊόντα : καφέ, βάμβαξ, σόργον, μανιόκα. Είς τά δάση εύδοκιμούν ό έλαιοφοίνιξ, ό κοκκοφοίνιξ, τόν καουτσουκόδενδρον, τόν άρτόδενδρον, τόν μαόνι κ.ά. Όρυκτά : χαλκός, σίδηρος, χρυσός.

Η συγκοινωνία είναι έκσυγχρονισμένη. Ό υπό τήν σημαίαν της (σημαία εύκαιρίας) στόλος είναι άπό τούς κυριωτέρους τού κόσμου.

Οί κάτοικοι αποτελούνται από τους πρώτους ελευθερωθέντας μαύρους έξ 'Αμερικής, οί όποίοι έκήρυξαν τήν Λιβερίαν ελευθέραν χώραν (1847) καί από ίθαγενείς. Κατά τὸ θρήσκευμα εἶναι Μωαμεθανοί, Χριστιανοί κ.ἄ.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Μονροβία (80.000 κ.).

12. Η ΑΚΤΗ ΤΟΥ ΕΛΕΦΑΝΤΟΔΟΝΤΟΣ

Εὐρίσκεται μεταξύ Λιβερίας, Γουϊνέας, Μάλι, Ἄνω Βόλτα, Γκάνα καί βρέχεται πρὸς Ν. ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

Ἐκτασίς 322.463 τ. χλμ. κάτ. 3.665.000.

Τὸ ἔδαφος καλύπτεται κατὰ τὸ τρίτον ἀπὸ δάση, τὸ δὲ ὑπόλοιπον εἶναι στéππαι καί σαβάναι. Κλίμα : Τροπικόν, βροχερόν.

Προϊόντα : καφές, κακάον (3ῃ χώρα εἰς τὸν κόσμον), χουρμάδες (4ῃ χώρα), κασσάβα, ἀραχίδες, βάμβαξ, ὄρυζα, μανιόκα, μπανάναι, ἀνανάδες. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία ἐβένου, «καριτέ», μαόνι, καουτσούκ. Ἡ ἀλιεία εἶναι ἀνεπτυγμένη. Ὀρυκτά : πολýτιμοι λίθοι, μαγνήσιον, χρυσὸς κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Ὀδικὸν δίκτυον (36.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (700 χλμ.), ἀεροπορικαί γραμμαί, ἀτμοπλοϊκὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι συνονθύλευμα φυλῶν καί θρησκειῶν. Εἰδωλολάτραι (65%), Μωαμεθανοί (23%) κ.λπ. Ἀναλφάβητοι (95%).

Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ἀμπιτζάν (212.000 κ.).

13. Η ΓΚΑΝΑ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, Ἄνω Βόλτα, Τόγκο καί βρέχεται πρὸς Ν. ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

Ἐχει ἔκτασιν 239.640 τ.χλμ. καί 7.340.000 κατ.

Πρὸς Β. εἶναι σαβάναι (40% τοῦ ἔδαφους), τὸ ὑπόλοιπον εἶναι δασῶδες (36%) καί στéππαι (24%). Κλίμα : Τροπικόν μὲ δύο περιόδους βροχῶν (Μάρτιος - Ἰούλιος καί Σεπτέμβριος - Νοέμβριος).

Προϊόντα : κακάον (1ῃ χώρα εἰς τὸν κόσμον). Λέγεται «Χώρα τοῦ κακάου». Κασσάβα, ὄρυζα, ἀραχίδες κ.λπ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβά-

νεταί άφθονος ξυλεία. Όρυκτά : χρυσός, μαγνήσιον, άδάμαντες, βω-
ξίται, άργυρος.

Ή συγκοινωνία είναι σχετικώς πυκνή. Όδικόν δίκτυον 37.000
χλμ., σιδηροδρομικόν 1.100 χλμ. καί άεροπορικά γραμμάι.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι. Ειδωολάτραι (62%), Χριστιανοί
(24%), Μωαμεθανοί (14%). Άναλφάβητοι 75%.

Ή Γκάνα άπό τόν έτος 1957 άποτελεϊ άνεξάρτητον Δημοκρατίαν
μέ πρωτεύουσαν τήν Άκκρα (400.000 κ.). Πόλεις : Κουάσι
(200.000 κ.), Τεκράντι κ.ά.

14. ΤΟ ΤΟΓΚΟ

Εύρίσκεται μεταξύ Γκάνας, Άνω Βόλτα καί Δαχομέης. Προς Ν.
βρέχεται ύπό τής θαλάσσης.

Έκτασις 56.000 τ.χλμ. κάτ. 1.563.000.

Τό έδαφος είναι πεδινόν (στέππαι, σαβάνας, δάση).

Τό κλίμα είναι τροπικόν, ύγρόν καί θερμόν.

Προϊόντα : κασσάβα, κακάον, φοινικόσπορος, καφές, βάμβαξ, άρα-
χίδες. Όρυκτά : φωσφορικά γαιοχώματα.

Ή συγκοινωνία είναι ίκανοποιητική (όδικόν δίκτυον 5.500 χλμ.,
σιδηροδρομικόν 500 χλμ., άεροπορικά γραμμάι).

Οί κάτοικοι είναι νεγρικής καταγωγής, ειδωολάτραι (70%),
Ρωμαιοκαθολικοί (16%), Μωαμεθανοί (5%) καί άναλφάβητοι 90%.

Τό Τόγκο άπό τόν 1960 άποτελεϊ άνεξάρτητον Δημοκρατίαν μέ
πρωτεύουσαν τόν Λομέ (75.000 κ.).

15. Η ΔΑΧΟΜΕΗ

Εύρίσκεται μεταξύ Τόγκο, Άνω Βόλτα. Νίγηρος καί Νιγηρίας.
Προς Ν. βρέχεται ύπό τής θαλάσσης. Τό έδαφος είναι πεδινόν μέ
δάση, σαβάνας καί στέππας. Τό κλίμα είναι τροπικόν.

Έκτασις 115.763 τ.χλμ. κάτ. 2.200.000.

Προϊόντα : φοινικόσπορος, κασσάβα, άραχίδες, όσπρια, βάμβαξ,
χουρμάδες, κοκκοάρυα.

Ή συγκοινωνία είναι σχετικώς καλή (όδικόν δίκτυον 6.000 χλμ.,
σιδηροδρομικόν 700 χλμ. καί άεροπορικά γραμμάι).

Οι κάτοικοι είναι Νέγροι, ειδωλολάτραι (63%), Μωαμεθανοί (25%), Ρωμαιοκαθολικοί (12%).

Ἡ Δαχομέη ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὸ Πόρτο - Νόβο (30.000 κ.).

16. Τ Ο Α Ν Ω Β Ο Λ Τ Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀκτῆς Ἐλεφαντόδοντος, Μάλι, Νίγηρος, Δαχομέης, Τόγκο, καὶ Γκάνας. Ἔχει ἑκτασιν 274.142 τ. χλμ. κάτ. 4.500.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν Νίγηρα ποταμὸν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας καλύπτεται ἀπὸ ὕψηλὰ δένδρα καὶ ὕψηλὸν χόρτον.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Προϊόντα : ἀραχίδες, κέχρον, σόργον, χουρμάδες, βάμβαξ, μανιόκα. Κτηνοτροφικά : ζῶα, κρέατα, ἑρία, δέρματα. Ὅρυκτά : χρυσός.

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 19.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Μωαμεθανοί (26%), Ρωμαιοκαθολικοί (4%), ειδωλολάτραι (70%), ἀναλφάβητοι (90%).

Τὸ Ἀνω Βόλτα ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὴν Οὐανγκαντούκου (72.000 κ.).

17. Η Ν Ι Γ Η Ρ Ι Α

Εὐρίσκεται μεταξύ Δαχομέης, Νίγηρος, Τσάδ, Καμερούν. Πρὸς Ν. βρέχεται ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας.

Ἔκτασις 914.382 τ.χλμ., κάτ. 55.655.000.

Τὸ ἔδαφος κατὰ 34% καλύπτεται ἀπὸ ἔσση. Κατόπιν ἀρχίζει ἡ σαβάνα καὶ τὸ 24% καλλιεργεῖται. Τὴν Νιγηρίαν διαρρέει ὁ ποταμὸς Νίγηρ. Ὑψηλότερον μέρος τοῦ ἑδάφους εἶναι ἡ κορυφὴ τοῦ ἡφαιστείου Καμερούν (4.070 μ.).

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Βροχαὶ πίπτουν εἰς τὰ παράλια, ὅπου καὶ ἡ περιοχὴ τῶν δασῶν.

Προϊόντα : φοινικόσπορος (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), κακάον (2α χώρα), ἀραχίδες = ἀράπικο φιστίκι (3η χώρα), βάμβαξ, ὄρυζα, μανιόκα, σόργον, καπνὸς κ.λπ. Εἰς τοὺς λειμῶνας ἐκτρέφονται διά-

πορα ζωα. Από τὰ δάση λαμβάνονται καουτσούκ, ξυλεία κ.λπ. Όρυκτά : κασσίτερος, άνθραξ, χρυσός, πετρέλαιον.

Συγκοινωνία : όδικόν δίκτυον (80.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (3.500 χλμ.), αεροπορικαί γραμμαί, άτμοπλοία καί ποταμοπλοία.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι, Μωαμεθανοί (42%), είδωλολάτραι (27%), Χριστιανοί (25%), αναλφάβητοι 80%.

Ή Νιγηρία από τὸ 1961 άποτελεΐ Κοινοβουλευτικὴν Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὸ Λάγος (375.000). Πόλεις : Ίμπαντάν (500.000 κ.), Νσουκά (220.000 κ.), Κάνο κ.ά.

Έρωτήσεις - Έργασίαι. Τί ἦσαν άλλοτε τὰ τόσα άνεξάρτητα κράτη τῆς Δυτ. Άφρικῆς; Τί είναι τὸ «καριτέ», ἡ μανιόκα, ἡ κασσάβα; Διατί τὰ κράτη αὐτὰ δέν ἔχουν βιομηχανίαν;

Ποία κράτη εὐρίσκονται ἐπὶ τῷ Ίσημερινοῦ; Ποία διαθέτουν πολύτιμον ξυλείαν καί ποία άδάμαντας; Εἰς ποία ζοῦν άκόμη είδωλολάτραι; Διατί τὸ μερφωτικόν ἐπίπεδον εἶναι γενικῶς χαμηλόν;

Πῶς είναι δυνατόν εἰς Νέγρος νά φθάσῃ από τὴν Άκκραν τῆς Γκάνας εἰς Άθήνας;

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. ΤΟ ΚΑΜΕΡΟΥΝ

Εὐρίσκεται μεταξύ Νιγηρίας, Τσάδ, Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Κογκό, Γκαμπόν. Βρέχεται δὲ πρὸς τὰ ΒΔ., από τὸν κόλπον τῆς Γουίνεας.

Έκτασις 474.000 τ.χλμ. κάτ.
4.560.000.

Τὸ βόρειον τμήμα τῆς χώρας άποτελεΐται από σαβάναν, ἐνῶ τὸ νότιον καλύπτεται από δάση. Πρὸς τὰ ΝΔ. ὑψώνεται τὸ ἠφαίστειον Καμερούν. Κλίμα : τροπικόν με πολλὰς βροχάς.

Προϊόντα : κακάον, άραχίδες, καφές, βάμβαξ, μπανάναι, σακχαρο-

Χωρίον Ίθαγενῶν εἰς Καμερούν

κάλαμον. Εἰς τὰς σαβάνας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ὅρυκτά : ψευδάργυρος.

Συγκοινωνία : ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 550 χλμ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι 80 διαφόρων φυλῶν, δι' αὐτὸ καλεῖται ἡ χώρα «φυλετικὸν σταυροδρόμι τῆς Ἀφρικῆς». Εἶναι εἰδωλολάτραι (48%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (23%), Μωαμεθανοὶ (14%). Ἀναλφάβητοι 90%.

Τὸ Καμερὺν ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Ὁμόσπονδον Δημοκρατίαν με π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α ν τὴν Γιαουντέ (93.000 κ.).

2. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΑΔ

Εὐρίσκεται εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ Λιβύης, Σουδαν, Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Καμερὺν, Νιγηρίας καὶ Νίγηρος. Ἔκτασις : 1.284.000 τ.χλμ. κάτ. 2.720.000.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Β. ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔρημον. Τὸ ὑπόλοιπον ἀποτελεῖται ἀπὸ στέππας. Καλλιεργήσιμοι γαῖαι ὑπάρχουν περὶ τὴν λίμνην Τσάδ, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἀρδεύονται.

Τὸ κλίμα εἶναι ἐρημικόν, με σπανίας τὰς βροχάς.

Προϊόντα : ἀραχίδες, βάμβαξ, χουρμάδες, ὄρυζα, σόργον, ἐλαιοφωφίκες. Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπής (ὁδικὸν δίκτυον 15.000 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαῖ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι νεγρικῆς καταγωγῆς, Μωαμεθανοὶ (52%), εἰδωλολάτραι (43%), ἀναλφάβητοι 95%.

Ἀπὸ τὸ 1961 ἡ Τσάδ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α ν τὸ Φόρτ - Λαμύ (95.000 κ.).

3. Η ΚΕΝΤΡΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ Κεντροαφρικανικὴ Δημοκρατία ἢ Δημοκρατία τῆς Κεντρικῆς Ἀφρικῆς εὐρίσκεται μεταξὺ Τσάδ, Σουδάν, Κογκό, Καμερὺν.

Ἔκτασις 617.000 τ.χλμ. κάτ. 1.250.000.

Τὸ ἔδαφος πρὸς Ν. εἶναι δασῶδες, πρὸς Β. ἀποτελεῖται ἀπὸ στέππας καὶ τὸ κέντρον ἀπὸ σαβάνας. Κλίμα : τροπικόν, βροχερόν.

Προϊόντα : άραχίδες, κασσάβα, φοίνικες, οιζάλ (σελ. 131). Είς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ἐκ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται ἀδάμαντες καὶ χρυσός. Ἡ ξυλεία εἶναι ἀρκετή.

Συγκοινωνία ἀραιά. Ὀδικὸν δίκτυον 20.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικαὶ γραμμαί.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, εἰδωλολάτραι (60%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (20%), Διαμαρτυρόμενοι (15%), ἀναλφάβητοί κατὰ 95%.

Ἐκ τὸ 1960 ἡ χώρα (ἄλλοτε καλουμένη Οὐμπάγκι - Σάρι ὡς Γαλλικὴ κτῆσις) ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὴν Μπανγκού ἢ Μπάνγκι (112.000 κ.).

4. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΓΚΟ

Εὐρίσκεται μετὰξὺ Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Σουδάν, Οὐγκάντα, Μπουρούντι, Ρουάντα-Ούρούντι, Ζαμβίας, Ἀγκόλας, Δημοκρατίας Κογκό.

Ἐκτασίς : 2.344.116, κατ. 15.000.000.

Τὸ Κογκό (ἢ Κογκό-Λεοπολτβίλλ) εἶναι ἓν ἀπέραντον ὁροπέδιον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιφάνεια καλύπτεται ἀπὸ δάση (50%), 29% εἶναι σαβάνα καὶ τὸ ὑπόλοιπον καλλιεργεῖται. Τὸ ὑψηλότερον σημεῖον εἶναι ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους Ρουβενζόρι (5.119 μ.), τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται πρὸς Α. εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λίμνης τοῦ Ἐδουάρδου. Τὸ ἔδαφος διαρρεῖ ὁ ποταμὸς Κ ο γ κ ό. Λίμναι, παρὰ τὰ σύνορα τῆς χώρας εἶναι : Ἐδουάρδου (2.150 τ.χ.), Ταγκανίκα (35.130 τ.χ.), Ἀλβέρτου (5.335 τ.χ.), Κιβου (2.650 τ.χ.), Μέρου (4.853 τ.χ.). Ἡ περιοχὴ αὕτῃ τῆς Ἀφρικῆς λέγεται «περιοχὴ τῶν Μεγάλων λιμνῶν».

Κλίμα : τροπικόν, θερμόν, ὑγρόν, με πολλὰς βροχάς. Εἰς τὰ ἀπέραντα δάση ζοῦν ἄγρια ζῶα, ἐρπετά, παράξενα πτηνὰ καὶ βλαβερὰ ἔντομα (μυῖα «τσέ-τσέ»).

Προϊόντα : φοινικόσπορος (3η χώρα εἰς τὸν κόσμον), καφές, τέιον, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, μανιόκα, γεώμηλα, ὄσπρια, ὄρυζα, καουτσούκ. Ὀρυκτά : πολὺτιμοι λίθοι, κασσίτερος, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, χαλκός, χρυσός, κοβάλτιον, οὐράνιον.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι σχετικῶς ἐκσυγχρονισμένη. Διαθέτει ὁδι-

κόν δίκτυον (165.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (6.000 χλμ.), αεροπορικὰς γραμμάς.

Οί κάτοικοι ἀνήκουν εἰς πολλὰς φυλὰς Νέγρων. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ οἱ Πυγμαῖοι, ἀπολίτιστοι καὶ ἡμίγριοι. Οἱ Κογκολέζοι εἶναι εἰδωλολάτραι (50%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (18%), Μωαμεθανοὶ (12%), Διαμαρτυρόμενοι (7%) κ.λπ. Εἶναι ἀναλφάβητοι κατὰ 85%.

Τὸ Κογκό ἀπὸ τὸ 1960 ἔπαυσε νὰ εἶναι Βελγικὴ ἀποικία καὶ ἔγινεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με πρωτεύουσαν τὴν Λεοπολντ-βίλλ (1.000.000 κ.). Πόλεις : Ἐλιζαμπετβίλλ (190.000 κ.). Στάνλεϋ-βίλλ (130.000 κ.), Λουλουαμπούργκ (120.000 κ.) κ.ἄ.

5. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΓΚΟ

Ἡ Δημοκρατία τοῦ Κογκό ἢ Κογκό-Μπραζβίλλ εὐρίσκεται δυτικῶς τοῦ προηγουμένου, μεταξὺ Κεντροαφρικανικῆς Δημοκρατίας, Καμερούν, Γκαμπόν. Πρὸς ΝΔ. βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν.

*Εκτασίς 342.000 τ.χλμ. κάτ. 900.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν με πολλὰ δάση καὶ διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Κογκό καὶ τὸν παραπόταμόν του Οὐμπάνγκι.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν με ἀφθόνους βροχάς.

Προϊόντα : κασσάβα, καουτσούκ, ἀραχίδες, καπνός, κακάον. Τὰ δάση δίδουν ἄφθονον ξυλείαν. Ὅρυκτά : ἀδάμαντες, χρυσός, ψευδάργυρος, μόλυβδος, χαλκός, κασσίτερος, πετρέλαιον.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 11.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 550 χλμ. καὶ αεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, εἰδωλολάτραι (46%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (32%), Διαμαρτυρόμενοι (16%), ἀναλφάβητοι 80%.

Ἀπὸ τὸ 1960 ἡ περιοχὴ αὕτη ἔπαυσε νὰ ἀποτελῇ Γαλλικὴν ἀποικίαν καὶ ἔγινεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με πρωτεύουσαν τὴν Μπραζβίλλ (140.000 κ.).

6. Η ΓΚΑΜΠΟΝ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Κογκό, Καμερούν καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

*Εκτ. 267.000 τ.χλμ. κάτ. 458.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν καὶ καλύπτεται ἀπὸ πολλὰ δάση.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν μὲ πολλὰς βροχὰς κατὰ τὸν χειμῶνα.

Προϊόντα : δημητριακὰ, κασσάβα, κακάον, καφές, καπνός. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ἄφθονος ξυλεία καὶ καουτσούκ. Ὀρυκτά : μαγνήσιον, οὐράνιον, χρυσός, σίδηρος, πετρέλαιον.

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 6.500 χλμ., ἀεροπορικὰς γραμμὰς καὶ ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (48%), εἰδωλωλάτραι (42%), Διαμαρτυρόμενοι (8%).

Ἡ Γκαμπὸν μέχρι τὸ 1960 ἦτο Γαλλικὴ ἀποικία. Ἐκτοτε ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν Λιμπερβίλλ (30.000 κ.).

7. Η ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΓΟΥΙΝΕΑ (Ρίο Μούντι)

Εὐρίσκεται μεταξὺ Γκαμπὸν καὶ Καμερούν, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικόν. Ἐκτασίς : 28.051 τ.χλμ. κάτ. 245.000.

Περιλαμβάνει καὶ τὰς νήσους Φερνάντο Πό καὶ Ἀννομπόν, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας (ἔκτασις 2.051 τ.χλμ. κάτ. 67.000).

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν καὶ βροχερόν.

Προϊόντα: καφές, κακάον, μπανάναι. Δασικά: πολύτιμος ξυλεία (ἔβενος). Ἀλιευτικά. Κτηνοτροφικά.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀραιὰ (ὁδικὸν δίκτυον 150 χλμ.). Ἀεροπορικὴ καὶ ἀτμοπλοικὴ συγκοινωνία.

Πρωτεύουσα τοῦ Ρίο Μούντι : Μπάτε (27.000 κ.).

Πρωτεύουσα τῶν νήσων : Σάντα Ἰζαμπέλ (37.000 κ.).

8. ΤΟ ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ

Εὐρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν. Ἐχει ἔκτασιν 27.834 τετρ. χλμ. καὶ κάτ. 2.600.000. Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν καὶ τὸ κλίμα ὑποτροπικόν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (καφές,

βάμβαξ, καπνός, μανιόκα), κτηνοτροφίαν καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (χρυσός, κασσίτερος).

Στερεῖται συγχρόνου συγκοινωνίας.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι (56%) καὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ (44%), ἀναλφάβητοι δὲ 95%.

Μέχρι τὸ 1962 ἦτο ἀποικία Βελγική. Κατόπιν ἔγινεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία μὲ πρωτεύουσαν τὴν Οὐζουμπούρα ἢ Μπουζουμπούρα (50.000 κ.).

9. Η ΡΟΥΑΝΤΑ ΟΥΡΟΥΝΤΙ

Εὐρίσκεται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Μεγάλων Λιμνῶν, βορείως τοῦ Μπουρούντι. Ἔκτασις : 26.338 τ.χλμ. κάτ. 2.665.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν, τὸ κλίμα ὑποτροπικόν. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (κασσάβα, ὄσπρια), ὡς καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (κασσίτερος, χρυσός, βολφράμιον, βηρύλλιον).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἐλλιπὴς (ὁδικὸν δίκτυον 6.000 χλμ.).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι, Ρωμαιοκαθολικοί, Μωαμεθανοί, ἀναλφάβητοι (95%).

Ἀπὸ τὸ 1962 ἔπαυσε νὰ ἀποτελεῇ Βελγικὴν ἀποικίαν καὶ εἶναι ἀνεξάρτητος δημοκρατία μὲ πρωτεύουσαν τὸ Κιγκάλι (7.000 κ.).

10. Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς ἑξῆς περιοχάς :

α) **Καμπίντα** (Ἔκτ. 7.770 τ.χλμ. κάτ. 55.000). Χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἀγκόλαν διὰ τοῦ ποταμοῦ Κογκό. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Καμπίντα (12.000).

β) **Ἀγκόλα** (Ἔκτ. 1.247.000 τ.χλμ. κάτ. 4.936.000). Εὐρίσκεται μεταξὺ Καμπίντας, Κογκό, Ζαμβίας, Ν. Ἀφρικῆς καὶ βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς Δ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σαβάνα. Τὸ ὑπόλοιπον καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (μανιόκα, φασιόλοι, σιζάλ, σάκχαρις), τὴν κτηνοτροφίαν, τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὀρυκτὰ (ἀδάμαντες, σιδηρομεταλλεύματα).

1. ΣΟΥΔΑΝ

Εύρσκεται μεταξύ Αιγύπτου, Λιβύης, Τσάδ, Κεντροαφρικανικής Δημοκρατίας, Κογκό, Ουγκάντα, Κένυα, Αιθιοπίας. Προς ΒΑ. βρέχεται από την Έρυθράν θάλασσαν.

Έχει έκτασιν 2.505.000 τετρ. χλμ. καί κατ. 12.831.000.

Τό έδαφος αποτελείται από έρημον (προς Β.), από στέππας καί σαβάνας τό υπόλοιπον. Προς Δ. ύψώνεται ή όροσειρά Μαρά (3.088 μ.). Η χώρα διαρρέεται από τόν Νείλον ποταμόν.

Τό κλίμα είναι ποικίλον. Προς Β. (έρημος τής Νουβίας) είναι κλίμα έρήμου. Προς Ν. πίπτουν βροχαί άφθονοι. Είς τās στέππας ζοϋν καί άγρια ζώα (στρουθοκάμηλος, τερμίται).

Προϊόντα : βαμβακόσπορος, άραχίδες, βάμβαξ, άραβικόν κόμμι, κέχρον, μπανάναι, χουρμάδες κ.ά. Είς τās στέππας έκτρέφονται κάμηλοι, στρουθοκάμηλοι, βοοειδή, αίγοπρόβατα. Όρυκτά : γύψος, μαγγάνιον, χρυσός, σιδηρομεταλλεύματα κ.ά. Η βιομηχανία παρασκευάζει σάκχαριν, ζϋθον, τσιμέντα κ.ά.

Η συγκοινωνία είναι καλή είς τὰ κατωκημένα μέρη. Τό όδικόν δίκτυον άνέρχεται είς 9.000 χλμ. τό σιδηροδρομικόν είς 5.500 χλμ. Υπάρχουν άεροπορικά γραμμάι καί άτμοπλοϊκή συγκοινωνία.

Οί κάτοικοι είναι Νέγροι, Εύρωπαίοι καί Έλληνες. Κατοικήσιμοι περιοχαί είναι αί περί τόν Νείλον τοιαϋται. Κατά τό θρήσκευμα είναι Μωαμεθανοί (65%), ειδωολάτραι (25%), Ρωμαιοκαθολικοί (6%) Τό μορφωτικόν επίπεδον τών ίθαγενών είναι χαμηλόν καί οί αναλφάβητοι άναλογοϋν είς τό 85% έξ αϋτών.

Τό Σουδάν είναι από τό 1956 άνεξάρτητος Δημοκρατία μέ πρωτεύουσιν τό Χαρτούμ (125.000 κ.). Πόλεις : Όντουρμάν (135.000) Πόρτ-Σουδάν (50.000), λιμήν επί τής Έρυθράς θαλάσσης.

2. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΙΘΙΟΠΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ

Καταλαμβάνει τό άνατολικόν άκρον τής Άφρικής, μεταξύ Σομαλίας, Κένυα καί Σουδάν. Προς τὰ ΒΑ βρέχεται από την Έρυθράν θάλασσαν.

Έχει έκτασιν 1.237.000 τ.χλμ. κατ. 16.770.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Τὸ ὑψηλότερον σημεῖον εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ὄρους Ρὰς Ντασκιάν (4.628 μ.). Διαρρέεται ἀπὸ τὸν Κυανοῦν Νεῖλον, ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν λίμνην Τάνα (3.630 τ.χ.). Κατὰ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν (θέρος), τὰ ἄφθονα ὕδατα παρασύρουν χώματα καὶ τὰ μεταφέρουν εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Εἰς τὰ παράλια τῆς Ἐρυθραίας σχηματίζονται λιμνοθάλασσαι, κόλποι καὶ νῆσοι. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν εἰς τὰ χαμηλότερα μέρη, εὐκρατον εἰς τὰ μεσαῖα ὕψη καὶ ἡπειρωτικόν εἰς τὰ μεγάλα.

Τὸ ἔδαφος εἶναι πλούσιον, τὸ κλίμα εὐνοϊκόν καὶ αἱ βροχαὶ ἄφθονοι. Ἡ παραγωγή λοιπὸν εἶναι πλουσιωτάτη. Παράγονται ὄσπρια, σακχαροκάλαμον, καουτσούκ, καφές, βάμβαξ κ.ἄ. Τὰ ἀρτόδενδρα φύονται ἄφθόνως. Τὰ δάση ἀποδίδουν πολύτιμον ξυλείαν. Ἐκτρέφονται πολλὰ ζῶα καὶ λαμβάνονται ἐξ αὐτῶν κρέατα, ἔρια, δέρματα. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτὰ (πλατίνην, χρυσόν, μαγνήσιον, πετρέλαιον κ.ἄ.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἱκανοποιητικὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη, ἐνῶ εἰς τὰ ἐνδότερα διεξάγεται μὲ πρωτόγονα μέσα. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (27.000 χλμ.), σιδηροδρομικόν (800 χλμ.), ἀεροπορικὴν καὶ ἀτμοπλοικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Αἰθίοπες, Χαμιτικῆς καταγωγῆς. Εἶναι λευκοὶ μὲ χαρακτηριστικὰ Νέγρων, Χριστιανοὶ Μονοφυσίται ἢ Κόπται μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον καὶ μοναρχικὸν πολίτευμα.

Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α τῆς χώρας εἶναι ἡ Ἄντις Ἀμπέμπα (450.000 κ.). Πόλεις : Ἀσμάρα (140.000 κ.). Χαράρ, Ντιρεντάουα κ.ἄ.

ΙΣΤΟΡΙΑ. Ἡ Αἰθιοπία ἦτο ἰσχυρὸν κράτος κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν. Λεῖψανα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ τῶν Αἰθιόπων σφάζονται εἰς τὴν πόλιν Ἀξώμην. Πρῶτοι οἱ Ἕλληνες ἐμελέτησαν τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἀβησσυνῶν. Κατὰ τὸν 6ον μ.Χ. αἰῶνα ἰδρύθη τὸ Βασίλειον τῆς Ἀξώμης μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μερόην, ἐμπορικὸν κέντρον καὶ πνευματικόν, μὲ ἐπίσημον γλῶσσαν τὴν ἑλληνικὴν. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ Αἰθιοπία διεξήγαγεν ἀγῶνας κατὰ τῶν Ἰταλῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπαθον πανωλεθρίαν παρὰ τὴν Ἀδουαν. Τὸ 1935 ὁμως ὑπεδουλώθη εἰς αὐτοὺς καὶ ἡλευθερώθη τὸ 1941. Τὸ 1952 ἐνεσώματώθη μὲ τὴν Ἐρυθραίαν καὶ ἤρχισεν ὁ ἐκπολιτισμὸς τῆς χώρας.

Αί σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν Αἰθιοπίαν ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν φιλικαί. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἡ ἑλληνικὴ παροικία ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς καλυτέρας ἐστίας τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ἕλληνες ἐκεῖ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ ἐμπόριον, κατέλαβον ἐξαιρετικὰς θέσεις καὶ ἐπηρεάζουν τὴν πολιτικὴν καὶ πολιτιστικὴν ζωὴν τῆς χώρας. Διατηροῦν ἄριστα σχολεῖα, ἀθλητικὸν σύλλογον κ.λπ.

Ἡ Ἑλλὰς ἐξάγει εἰς Αἰθιοπίαν καπνόν, σταφυλὰς, σταφίδα, ὀπώρας κ.λπ., εἰσάγει δὲ ὄσπρια, καφέ, ἀκατέργαστα δέρματα, λιγνίτην κ.ἄ.

3. ΣΟΜΑΛΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Αἰθιοπίας καὶ Κένυα, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν (κόλπος τοῦ Ἀντεν). Ἐκτ. 461.541 τ.χλμ. Κάτ. 2.250.000. Καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γουαδαρφού, τὸ ἀνατολικώτερον σημεῖον τῆς Ἀφρικῆς. Τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ἔρημος. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Προϊόντα: ἀραβόσιτος, βάμβαξ, σακχαροκάλαμον, μπανάναι κ.ἄ. Συγκοινωνία: ὁδική (15.000 χλμ.), ἀεροπορικὴ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Σομαλοὶ, Μωαμεθανοὶ (99%), ἀναλφάβητοι. Ἀπὸ τὸ 1960 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Μογκαντίσιο (100.000 κ.). Πόλεις: Μέκρα, Μπαιντόα κ.ἄ.

4. ΓΑΛΛΙΚΗ ΣΟΜΑΛΙΑ

Εὐρίσκεται εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Μπάμπ Ἐλ Μαντέμπ καὶ ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς Αἰθιοπίας. Ἐκτασίς 21.700 τ.χλμ. κάτ. 68.000. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν τοῦ Γαλλο-Αἰθιοπικοῦ σιδηροδρομικοῦ δικτύου (Ἀντὶς Ἀμπέμπα-Τζιμπουτί), τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον, τὴν ἀλιεῖαν μαργαριταριῶν κ.λπ.

Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τζιμπουτί (41.000).

5. KENYA

Εὐρίσκεται μεταξὺ Σομαλίας, Αἰθιοπίας, Σουδάν, Οὐγκάντα, Τανζανίας καὶ βρέχεται πρὸς Α. ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν.

Ἐκτασίς: 582.646 τετρ. χλμ., κάτ. 8.847.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν, στεπεπῶδες ἢ σαβάνα. Ὅρη εἶναι τὸ Κένυα (5.640 μ.), τὸ Κιλιμάντζαρον (5.890 μ.), τὸ Ἑλγκόν (4.300 μ.).

Εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Κένυα ἀνήκουν τμήματα τῶν λιμνῶν Βικτωρίας καὶ Ροδόλφου.

Κλίμα : τροπικόν, ξηρόν.

Προϊόντα : τῆιον, καφές, σίτος, ἀραβόσιτος, σακχαροκάλαμον, σιζάλ*. Εἰς τὰς στέππας ἐκτρέφονται διάφορα ζῶα. Ὀρυκτά : καολίνη, χρυσός, ἐλαφρόπετρα.

Συγκοινωνία ἀραιά. Ὀδικὸν δίκτυον 4.600 χλμ. Μικρὰ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συνδέει τὴν Κένυα μὲ τὴν Οὐγκάντα.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μάου-Μάου) καὶ πολλοὶ Εὐρωπαῖοι Ἑθνεσκέια : Διαμαρτυρόμενοι (47%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (11%), εἰδωλολάτραι (38%). Μορφωτικὸν ἐπίπεδον μέτριον (ἀναλφάβητοι 50%).

Ἡ Κένυα ἀπὸ τὸ 1964 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ναϊρόμπι (290.000 κ.). Πόλεις : Μομπάζα (180.000).

6. ΟΥΓΚΑΝΤΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Κογκό, Σουδάν, Κένυα, Τανζανίας.

Ἔκτασις : 243.410 τετρ. χλμ. Κάτ. 7.016.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Περικλείεται ἀπὸ τὰ ὄρη Ρουβενζόρι (5.110 μ.) καὶ Ἑλγκόν (4.300 μ.). Εἰς τὴν Οὐγκάντα ἀνήκουν τμήματα τῶν λιμνῶν Βικτωρίας, Ἀλβέρτου, Ἐδουάρδου, Κιόγκα, Κλίμα : τροπικόν, θερμὸν ὑγρὸν (ἐξ αἰτίας τῶν λιμνῶν).

Προϊόντα : καφές, ἀραχίδες, σακχαροκάλαμον, καπνός, τῆιον, βάμβαξ. Ἐκτρέφονται πολλὰ αἰγοπρόβατα καὶ βοοειδῆ. Ὀρυκτά : χαλκός, κασίτερος, βολφράμιον.

Συγκοινωνία : ἀνεπαρκής, ὀδικὸν δίκτυον 55.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν (σύνδεσις μὲ τὴν Κένυα), ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι (38%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (30%). Διαμαρτυρόμενοι (27%), Μωαμεθανοὶ (5%). Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον αὐτῶν εἶναι χαμηλὸν (ἀναλφάβητοι 75%).

Ἡ Οὐγκάντα ἀπὸ τὸ 1962 ἔπαυσε νὰ ἀποτελῇ Βρεταννικὴν ἀποί-

* ΣΗΜ. Σιζάλ : κλωστικαὶ ἴνες, αἱ ὁποῖαι ἐξάγονται ἀπὸ τὰ πρὸς τοῦτο καλλιεργούμενα εἶδη ἀγαύης (κ. θάνατα), διὰ τὴν κατασκευὴν σχοινίων, σπάγων, ψηκτρῶν κ.λπ.

κίαν καὶ κατέστη ἀνεξάρτητος Δημοκρατία μέσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς Κοινοπολιτείας. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Καμπάλα (50.000 κ.).

7. TANZANIA

Εὐρίσκεται μεταξύ Κένυα, Οὐγκάντα, Κογκό, Ζαμβίας, Μοζαμβίκης. Πρὸς Α. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀποτελεῖται : α) ἀπὸ τὴν Ταγκανίκαν, β) τὴν νῆσον Ζανζιβάρην καὶ γ) τὴν νῆσον Πέμπα.

Ἡ ἔκτασις ὅλων εἶναι 942.000 τετρ. χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς 10.120.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Περιβάλλεται ἀπὸ τὰ ὄρη Κιλιμάντζαρο καὶ Λίβιγκστον (2.490 μ.). Πρὸς Δ., εὐρίσκεται ἡ λίμνη Ταγκανίκα.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρόν.

Προϊόντα : σιζάλ (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), τέιον, σακχαροκάλαμον, ὄρυζα, βάμβαξ, πύρεθρον*, καφές, καπνός. Ἐκτρέφει πολλὰ αἰγοπρόβατα καὶ βοοειδῆ. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος λαμβάνονται χρυσός, πολυτίμοι λίθοι, ἄργυρος κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παράγει σάκχαριν, κρέατα, ἔλαια, χρώματα, ζῦθον, ἐντομοκτόνα κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 38.000 χλμ., ἀεροπορικὰς γραμμὰς καὶ ἀτμοπλοῖαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), Χριστιανοὶ (22%), Μωαμεθανοὶ (22%), εἰδωλολάτραι (56%). Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον εἶναι πολὺ χαμηλὸν (ἀναλφάβητοι 95%).

Αἱ νῆσοι Ζανζιβάρη καὶ Πέμπα εὐρίσκονται εἰς τὰ ΒΑ. τῆς ἀκτῆς. Προϊόντα ἔχουν τὰ κοκκοκάρυα, μοσχοκάρυα κ.ἄ. Οἱ κάτοικοι των εἶναι Νέγροι (Χριστιανοὶ καὶ Μωαμεθανοί).

Ἡ Ταγκανίκα ἀπὸ τὸ 1961 ἔπαυσε νὰ εἶναι Βρετανικὴ ἀποικία. Ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν, ἡ ὁποία τὸ 1964 ἠνώθη καὶ μὲ τὰς νήσους Ζανζιβάρην καὶ Πέμπα. Ὅλοι μαζί αἱ χῶραι αὗται ἀπετέλεσαν μίαν ὁμόσπονδον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1964, μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ντάρ-ἔς-Σαλάμ (130.000 κ.). Πόλεις : Ζανζιβάρη (60.000 κ.), Τάγκα, Μονάνζα, Ταμπόρα κ.ἄ.

* ΣΗΜ. Τὸ φυτὸν πύρεθρον (συγγενὲς πρὸς τὰ χρυσάνθεμα) παρέχει τὴν κόνιν πυρέθρου τὴν χρησιμοποιουμένην ὡς ἐντομοκτόνον.

Λορέντζο Μαρκές

8. ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ

Είναι Πορτογαλική άποικία και εύρσκεται νοτίως τῆς Τανζανίας, μεταξύ Μαλάβι, Ζαμβίας, Ροδεσίας, Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως. Πρὸς Α. βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ὅπου σχηματίζεται ὁ πορθμὸς τῆς Μοζαμβίκης (μεταξὺ Μοζαμβίκης -Μαδαγασκάρης).

Ἔχει ἔκτασιν 771.125 τετρ. χλμ. καὶ 6.640.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν, στεππῶδες καὶ σαβάνα. Εἰς τὰ σύνορα πρὸς τὴν Ταγκανίκαν σχηματίζεται τὸ ὄρος Λίβιγκστον. Ὁ ποταμὸς Ζαμβέζης χωρίζει τὴν χώραν εἰς δύο τμήματα καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν. Κατὰ τὴν διαδρομὴν του σχηματίζει καταρράκτας. Ἐξ αὐτῶν δὲ ὁ σπουδαιότερος εἶναι ἐκεῖνος τῆς «Βικτωρίας» (ὄχι τῆς λίμνης). Τὸ ὕδωρ πίπτει ἐξ ὕψους 140 μ. καὶ ὁ θόρυβός του ἀκούεται ἐξ ἀποστάσεως πολλῶν χιλιομέτρων. Οἱ ἰθαγενεῖς τὸν ὀνομάζουν «κοχλάζοντα λέβητα».

Κλίμα : Τροπικόν, θερμὸν καὶ ξηρόν. Αἱ βροχαὶ σπανίως πίπτουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας.

Προϊόντα : σάκχαρις, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, κόπρα, σιζάλ, κάρυα, τῆον. Ὅρυκτά : βωξίτης, ἀνθραξ, γραφίτης, χρυσός.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ παράλια. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 40.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 3.700 χλμ. Ἔχει ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴν καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού, Ζουλού κ.λπ.), Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι κατὰ τὸ θρήσκευμα καὶ ἀναλφάβητοι (95%).

Πρωτεύουσα τῆς ἀποικίας εἶναι τὸ Λορέντζο Μαρκές (184.000). Λιμένες δὲ εἶναι ἡ Μπεΐρα καὶ ἡ Μοζαμβίκη.

9. ΜΑΔΑΓΑΣΚΑΡΗ

Ἡ μεγαλόνησος Μαδαγασκάρη εὐρίσκεται ἀπέναντι τῆς Μοζαμβίκης. Μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν μικρῶν νήσων ἔχει ἑκτασιν 592.000 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 5.940.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς νήσου εἶναι ὀρεινὸν (ὕψηλότερα κορυφὴ 2.638 μ.). Τὸ ὑπόλοιπον ἔδαφος εἶναι δασῶδες καὶ στεππῶδες.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρόν. Ἐκεῖ ὅπου πίπτουν πολλαὶ βροχαὶ ἔχουν ἀναπτυχθῆ δάση.

Προϊόντα : Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (κασάβα, καφές, ὄρυζα, σακχαροκάλαμον, χουρμάδες, σιζάλ, γεώμηλα, βανίλλη κ.ἄ.). Ἐπίσης εἰς τὴν ἀλιείαν, τὸν δασικὸν καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (γραφίτης, θόριον, οὐράνιον, χρυσός, πολύτιμοι λίθοι, χρωμίτης, ἄνθραξ, μαρμαρυγίας).

Ἡ συγκοινωνία εἰς τὰ παράλια εἶναι πυκνὴ. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 45.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 1.050 χλμ. Ὑπάρχει ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴ καὶ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι, Ἀσιᾶται, Ἀραβες, Μιγάδες, Λευκοὶ (Γάλλοι κ.λπ.). Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (20%), Διαμαρτυρόμενοι (18%), Μωαμεθανοὶ (8%), εἰδωλολάτραι (50%). Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον εἶναι καλύτερον τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς, τὰς ὁποίας ἐξητάσαμεν (ἀναλφάβητοι 65%).

Ἡ νῆσος ἀπὸ τὸ 1960 ἔπαυσε νὰ εἶναι Γαλλικὴ ἀποικία καὶ ἀπέτελεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν (τῆς Μαλγασίας ἢ Μαδαγασκάρης). Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ταναναρίβη (250.000 κ.). Πόλεις : Μαγιούνκα, Ταματάβε κ.ἄ.

10. ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους :

α) **Ρεουνιὸν** (ἐκτ. 2.510 τ.χλμ. κάτ. 350.000). Εὐρίσκεται ἀνατολικῶς τῆς Μαδαγασκάρης. Παράγει σάκχαριν, βανίλλην, ἀρώματα. κ.λπ. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Σάντ Ντενὺς (42.000 κ.).

β) **Κομόραι**, σύμπλεγμα πολλῶν νήσων μεταξύ Μαδαγασκάρης καὶ Μοζαμβίκης. Ἐκτασίς 2.171 τ.χλμ. κάτ. 185.000.

11. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς νήσους :

α) **Ἀγίου Μαυρικίου** (ἐκτ. 2.096 τ. χλμ. Κάτ. 742.000). Εὐρίσκεται πλησίον τῆς Ρεουνιὸν καὶ εἶναι ὄρεινὴ καὶ ἡφαιστειογενὴς. Εἰς αὐτὴν ὑπάγονται καὶ αἱ νῆσοι Ροντρίγκος, Πέντρο Γκάρθια καὶ ἄλλαι μικρότεραι. Προϊόντα : σάκχαρις, καπνός, τέϊον, ἄλoη, ρούμι κ.ἄ. Πρωτεύουσα τὸ Πόρτ - Λουὶ (97.000 κ.).

β) **Σεϋχέλλαι** (ἐκτ. 404 τ.χλμ. κάτ. 46.000). Εἶναι σύμπλεγμα 90 περίπου κοραλλιογενῶν νήσων. Προϊόντα : ἔλαιον, κοκκοκάρυα κ.ἄ. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύονται ἰχθύες, χελῶναι. Εἰς τὴν νῆσον Μάχε εἶχεν ἐξορισθῇ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν ὁ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου Μακάριος. Πρωτεύουσα τῶν νήσων εἶναι ἡ Βικτωρία (12.000 κ.).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασίαι. Συγκρίνατε τὴν Αἰθιοπίαν μὲ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἑκτασίν, τὸν πληθυσμὸν καὶ τὰ προϊόντα. Ἐνθυμηθεῖτε τὴν συνάντησιν τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου μετὰ τοῦ Αἰθίοπος. Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὰς σχέσεις Ἑλλάδος - Αἰθιοπίας καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰθιοπίας.

Ποῖον εἶναι τὸ ἀνατολικώτερον ἄκρον τῆς Ἀφρικῆς; Τί εἶναι τὸ πύρεθρον καὶ τί παρασκευάζεται ἐξ αὐτοῦ; Τί εἶναι οἱ καταρράκται τῆς «Βικτωρίας»; Διατί ἐγιναν γνωσταὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας αἱ νῆσοι Σεϋχέλλαι;

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

1. ΜΑΛΑΒΙ

Τὸ Μαλάβι (πρῶν Νουασαλάνδη) εὐρίσκεται εἰς τὴν δυτικὴν ὄθρην τῆς λίμνης Νυάσας, μεταξύ Μοζαμβίκης, Ταγκανίκας καὶ Β. Ροδεσίας.

Ἐχει ἑκτασιν 127.368 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.753.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν, δασῶδες καὶ σαβάναι. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν ἐξ αἰτίας τοῦ ὑψομέτρου καὶ τῶν λιμνῶν.

Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (τέϊον, ἀραβόσιτος, καπνὸς) καὶ εἰς τὴν μόλις δημιουργουμένην βιομηχανίαν.

Διὰ τὴν συγκοινωνίαν διαθέτει 12.000 χλμ. ὁδικὸν δίκτυον, 600 χλμ. σιδηροδρομικὸν καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι (81%), Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Μωαμεθανοί. Τὸ μορφωτικὸν τῶν ἐπίπεδον εἶναι χαμηλὸν (ἀναλφαβητισμὸς 94%).

Τὸ Μαλάβι ἀπὸ τὸ 1964 ἔπαυσε νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν Ἑνωσιν τῆς Ροδεσίας ὡς Βρεταννικὴ ἀποικία. Ἐγίνεν ἀνεξάρτητος Δημοκρατία με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Ζόμπα (14.000 κ.)

2. ZAMBIA

Ἡ Ζαμβία ἦτο ἔδαφος τῆς Β. Ροδεσίας. Εὐρίσκεται μεταξύ Κογκό, Μαλάβι καὶ Μοζαμβίκης.

Ἐχει ἔκτασιν 746.000 τετ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 3.710.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν, δασῶδες καὶ σαβάναι. Διαρρέεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ζαμβέζη. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (σόργον, μανιόκα, καπνός, ἀραχίδες), τὴν κτηνοτροφίαν (βοοειδῆ), τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὀρυκτὰ (χαλκός, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, μόλυβδος, κοβάλτιον, ἄργυρος, χρυσός).

Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 40.000 χλμ. καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού) εἰδωλολάτραι, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ Μωαμεθανοί, ἀναλφάβητοι (94%).

Ἡ Ζαμβία μέχρι τὸ 1964 ἀπετέλει τμῆμα τοῦ ἑδάφους τῆς Β. Ροδεσίας. Ἐκτοτε ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Λουσάκα (90.000 κ.).

3. ΕΝΩΣΙΣ ΡΟΔΕΣΙΑΣ

Εὐρίσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης, Ζαμβίας, Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως. Ἐχει ἔκτασιν 389.362 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 4.600.000 κατ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ καλύπτεται ἀπὸ σαβάναν, δάση καὶ στέππας. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν καὶ ὑπο-

τροπικόν, κατάλληλον διὰ φυτικάς καλλιέργειας καὶ τὴν κτηνοτροφίαν.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (καπνός, ἀραβόσιτος, σιζάλ), τὴν κτηνοτροφίαν (αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ), τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὄρυκτά (χαλκός, βωξίτης, ἄνθραξ, γραφίτης, χρυσός, κασσίτερος, κοβάλτιον).

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι διαφόρων φυλῶν, Διαμαρτυρόμενοι, εἰδωλολάτραι κ.λπ. μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφαβητισμός 80%). Ἀποτελεῖ αὐτόνομον Ὁμοσπονδίαν ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Βρεταννικῆς Κοινοπολιτείας. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α ν ἔχει τὸ Σώλ-σμερὺ ἢ Σαλίσμπουρι (315.000 κατ.). Πόλεις: Μπουλαβάγιο (215.000) Ντόλα, Κίτβε κ.ἄ.

4. Μ Π Ε Τ Σ Ι Ο Υ Ν Α Λ Α Ν Δ Η

Ἡ Μπετσιουναλάνδη εὐρίσκεται μετὰξὺ τῆς Ροδεσίας, Κογκό, Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως.

Ἔχει ἑκτασιν 712.000 τετ. χλμ. καὶ 322.000 κατοίκους.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐδάφους εἶναι ἡ ἔρημος Καλαχάρη. Τὸ ὑπόλοιπον εἶναι σαβάνα. Τὸ κλίμα εἶναι ξηρὸν καὶ θερμὸν (κλίμα ἐρήμου) καὶ τροπικόν. Ἡ μυῖα «τσέ - τσέ» ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν κτηνοτροφίας.

Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (ἀραβόσιτος, βάμβαξ, καπνός, τέιον, ἐσπεριδοειδῆ, ὀπῶραι) καὶ τὰ ὄρυκτά (μόλυβδος, χαλκός, ἄργυρος, χρυσός κ.ἄ.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλὴ εἰς τὰ κατοικήσιμα μέρη. Διαθέτει ὁδικὸν καὶ σιδηροδρομικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Νέγροι (Μπαντού), εἰδωλολάτραι, ἀναλφάβητοι (74%).

Ἡ Μπετσιουναλάνδη ἦτο Βρεταννικὸν Προτεκτοράτον, τὸ ὁποῖον ἤδη ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν του (1966), ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν Βρεταννικὴν Κοινοπολιτείαν. Πολίτευμα ἔχει τὴν Δημοκρατίαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Γ κ α μ π ε ρ ό ν ε ς (2.000). Πόλεις: Μάφεκιν (102.000).

5. ΜΠΑΣΣΟΥΤΟΛΑΝΔΗ (Λεσότο)

Εύρίσκεται εντός του έδαφους της Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως.
Έχει έκτασιν 30.344 τ.χλμ. καί 727.000 κατ.

Το έδαφος είναι άγονον καί μόνον κτηνοτροφικά είδη παράγει.
Το Λεσότο άπετέλει Βρεταννικήν άποικίαν (ώς Μπασσουτολάνδη) καί κατέστη ανεξάρτητον κράτος μέ το νέον όνομα. Πολίτευμα έχει την Κοινοβουλευτικήν Μοναρχίαν. Πρωτεύουσα είναι το Μαζέ-ρου (10.000 κ.).

6. ΝΚΟΥΑΝΑ (Σβατσιλάνδη)

Εύρίσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης καί Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως.
Άπετέλει Βρεταννικήν άποικίαν, ή όποία κατέστη ανεξάρτητος το 1968, όποτε από Σβατσιλάνδη ώνομάσθη Νκουάνα.

Έχει έκτασιν 17.363 τ.χλμ. καί πληθυσμόν 275.000 κατ.

Παράγει σάκχαριν, μπανάνας, βάμβακα, όρυζαν καί έχει πλούσια όρυχεϊά άμιάντου καί κασιτέρου.

Πολίτευμα : Βασιλευόμενη Δημοκρατία.

Π ρ ω τ ε ύ ο υ σ α : Μπαμπάνε (14.000 κ.).

7. ΝΟΤΙΟΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

Άποτελείται από την Νότιον Άφρικήν καί την Νοτιοδυτικήν Άφρικήν, ή όποία άποτελεϊ ούσιαστικώς τμήμα της.

1. ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ. (Έκτασις 1.223.618 τ.χλμ.—κάτ. 17.075.000)

α) **Φυσική εξέταση.** Εύρίσκεται μεταξύ Μοζαμβίκης, Μπετσουαναλάνδης, Δυτ. Άφρικής καί βρέχεται από τόν Ίνδικόν ώκεανόν καί τόν Άτλαντικόν.

Το βόρειον τμήμα καταλαμβάνει ή έρημος Καλαχάρη καί είναι μία περιοχή χέρσος, άνυδρος καί στεππώδης, σχεδόν άκατοίκητος. Το έσωτερικόν της χώρας άποτελείται από εύρυν ύψίπεδον, το όποϊον περιβάλλεται από τα Δ ρ α κ ό ν τ ι α ὄ ρ η (3.650 μ.).

Την χώραν διασχίζουν οί ποταμοί : Ό ρ ά γ γ η ς (2.140 χλμ.), ό όποϊος πηγάζει από το έσωτερικόν, σχηματίζει πολλούς καταρράκτας καί εκβάλλει εις τόν Άτλαντικόν ώκεανόν. Ό Λ ι μ π ό τ ο (1.600 χλμ.), ὅστις δια της Μοζαμβίκης εκβάλλει εις τόν Ίνδικόν ώκεανόν.

Τὸ **κλίμα** τοῦ ἐσωτερικοῦ εἶναι ἥπιον καὶ ξηρὸν κατὰ τὸν χειμῶνα, θερμὸν καὶ βροχερὸν κατὰ τὸ θέρος. Πρὸς Β. εἶναι θερμὸν καὶ ξηρὸν (κλίμα ἐρήμου). Τὸ νότιον τμήμα ἔχει κλίμα μεσογειακὸν μὲ χειμῶνα ἥπιον, θέρος δροσερὸν καὶ βροχᾶς καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Εἶναι ἀπὸ τὰ ὠραιότερα κλίματα τοῦ κόσμου καὶ προσφέρεται διὰ τὸν ἀποικισμὸν τῶν Εὐρωπαίων. Ἐπειδὴ δὲ τὰ νοτιοαφρικανικὰ ἐδάφη εὐρίσκονται εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον, οἱ θερινοὶ μῆνες ἐκεῖ εἶναι χειμερινοὶ εἰς ἡμᾶς καὶ ἀντιστρόφως.

β) **Οἰκονομικὴ ἐξέτασις.** Ἡ γεωργία εἶναι ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένη καὶ ἀποδίδει ἄφθονον ἀραβόσιτον, σόργον, καπνόν, γεώμηλα, βάμβακα, τέιον, σακχαροκάλαμον, ὀπώρας, ἀραχίδας, βρώμην, κριθήν κ.ἄ.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἐπίσης ἀνεπτυγμένη. Τρέφονται μεγάλα ζῶα, στρουθοκάμηλοι καὶ πρὸ παντὸς τὰ πρόβατα «μερινός».

Τὸ ὑπέδαφος τῆς χώρας εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτά: χρυσὸς καὶ ἀδάμαντες (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), μαγγάνιον (2α χώρα), ἄνθραξ, σιδηρομεταλλεύματα, χαλκός, ἄργυρος, μόλυβδος κ.ἄ. Ἡ βιομηχανία παρασκευάζει τσιμέντα, χυτοσίδηρον, ἀκατέργαστον χάλυβα, κασίτερον, κατεργασμένον χαλκὸν κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ καὶ ἐκσυγχρονισμένη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 370.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 28.000 χλμ. Πυκναὶ εἶναι αἱ ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ καὶ αἱ ἀτμοπλοικαὶ συγκοινωνίαι.

γ) **Πολιτικὴ - Πολιτιστικὴ ἐξέτασις.** Οἱ κάτοικοι (ἐκτὸς τῶν Εὐρωπαίων (περὶ τὰ 2 ἐκ.) εἶναι Νέγροι τῶν φυλῶν Μπαντού, Μπασούτι, Ζουλού, Κάφρων, Ὀττεντότων καὶ Βουσμάνων. Πρῶτοι Εὐρωπαῖοι ἐγκατεστάθησαν ἐκεῖ οἱ Ὀλλανδοὶ (1652) καὶ ἐλέγοντο «Μπόερς». Οὗτοι ἐξεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν καὶ ἡ Νότιος Ἀφρικὴ ἐγίνε Βρετανικὴ κτῆσις. Ἀπὸ τὸ 1910 ἐγίνε ἡμιανεξάρτητος καὶ ἀπὸ τὸ 1961 ἐντελῶς ἀνεξάρτητος.

Θρησκεία: Διαμαρτυρόμενοι (66%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (6%), εἰδωλολάτραι (28%).

Ἐκπαίδευσις: τῶν μὲν Εὐρωπαίων εἶναι ἀρίστη, τῶν δὲ ἰθαγενῶν μετρία (εἰδικὰ κρατικὰ σχολεῖα ἱεραποστόλων. ἀναλφαβητισμὸς 68%).

Πολίτευμα: Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία (Ὁμοσπονδιακή).

Κέηπ - Τάουν

Πρωτεύουσai : Πραιτωρία (425.000 κ.) έδρα κυβερνήσεως, Κέηπ Τάουν (800.000 κ.) έδρα Κοινοβουλίου. Πόλεις : Γιοχάννεσμπουργκ (1.100.000 κ.), Ντουρμπάν (660.000 κ.), Πόρτ Έλιζαμπεθ (275.000 κ.), Τζέρμιστον (220.000 κ.), Κιμπερλέν κ.ά.

2. ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ. (*Εκτασις 822.876 τ.χλμ.—κάτ. 453.000). Εύρίσκεται μεταξύ Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως, Μπετσουαναλάνδης, Άγκόλας. Βρέχεται δέ από τόν Άτλαντικόν ώκεανόν.

Μέγιστον μέρος του έδάφους της καταλαμβάνει ή έρημος Καλαχάρη. Τό υπόλοιπον είναι στεππώδες. Κλίμα έρήμου, ήπειρωτικόν, θερμόν καί ξηρόν.

Ή οικονομική ζωή στηρίζεται εις την γεωργίαν, την άλιείαν, την κτηνοτροφίαν καί τόν όρυκτόν πλούτον (άδάμαντες, ψευδάργυρος, μαγγάνιον, χαλός, μόλυβδος).

Διαθέτει όδικόν δίκτυον 8.000 χλμ. καί σιδηροδρομικόν 2.800 χλμ. Έπίσης έχει άεροπορικήν καί άτμοπλοϊκήν σύνδεσιν.

Οί κάτοικοι (έκτός όλίγων Εύρωπαίων) είναι Νέγροι διαφόρων φυλών, όπως καί εκείνοι τής Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως. Είναι Χριστιανοί καί ειδωλολάτραι, αναλφάβητοι 75%.

Ή Νοτιοδυτική Άφρική τελεί υπό την κηδεμονίαν τής Νοτιοαφρικανικής Ένώσεως καί έχει πρωτεύουσαν την Βίνχουκ· (36.000).

Ντουρμπάν

Εἰς τὴν Νοτιοαφρικανικὴν Ἑνωσὶν ὑπάρχουν ἑλληνικαὶ παροικίαι. Εὐρίσκονται εἰς πλήρη ἀκμὴν. Οἱ Ἕλληνες ἀσχολοῦνται μὲ τὸ τοπικὸν ἐμπόριον καὶ πολλοὶ εἶναι κάτοχοι φυτειῶν. Αἱ μεγαλύτεραι ἑλλην. παροικίαι εὐρίσκονται εἰς τὸ Γιοχάννεσμπουργκ (7.000) καὶ τὸ Κέιπ-Τάουν.

Ἑρωτήσεις - Ἐργασίαι. Πρὸς ποίαν διεύθυνσιν ἀπὸ τὸν τόπον σας εὐρίσκεται ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἑνωσις; Οἱ Ἕλληνες τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἑνώσεως ἐορτάζουν τὰ Χριστούγεννα μὲ χιόνας καὶ πάγους;

Διὰ τί εἰς ὠρισμένας χώρας τῆς Ν. Ἀφρικῆς δὲν ἀναπτύσσεται ἡ κτηνοτροφία; Ποῦ εὐρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον τῆς «Καλῆς Ἑλπίδος» καὶ διατὶ ὠνομάσθη οὕτω;

Γνωρίζετε ὅτι τὰ ἀδαμαντωρυχεῖα τοῦ Γιοχάννεσμπουργκ καὶ τοῦ Κιμπερλέν εἶναι τὰ μεγαλύτερα τοῦ κόσμου;

Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν ἀδαμάντων.

Περιγράψατε τὸ ταξίδιον Ἑλλήνος μετανάστου ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μέχρι τοῦ Γιοχάννεσμπουργκ.

IV. Η ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ ἡπειρος Ἀμερικὴ εὐρίσκεται εἰς τὸ Δυτικὸν ἡμισφαίριον, μεταξύ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ Εἰρηνικοῦ καὶ ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου μέχρι τοῦ Νοτίου τοιούτου.

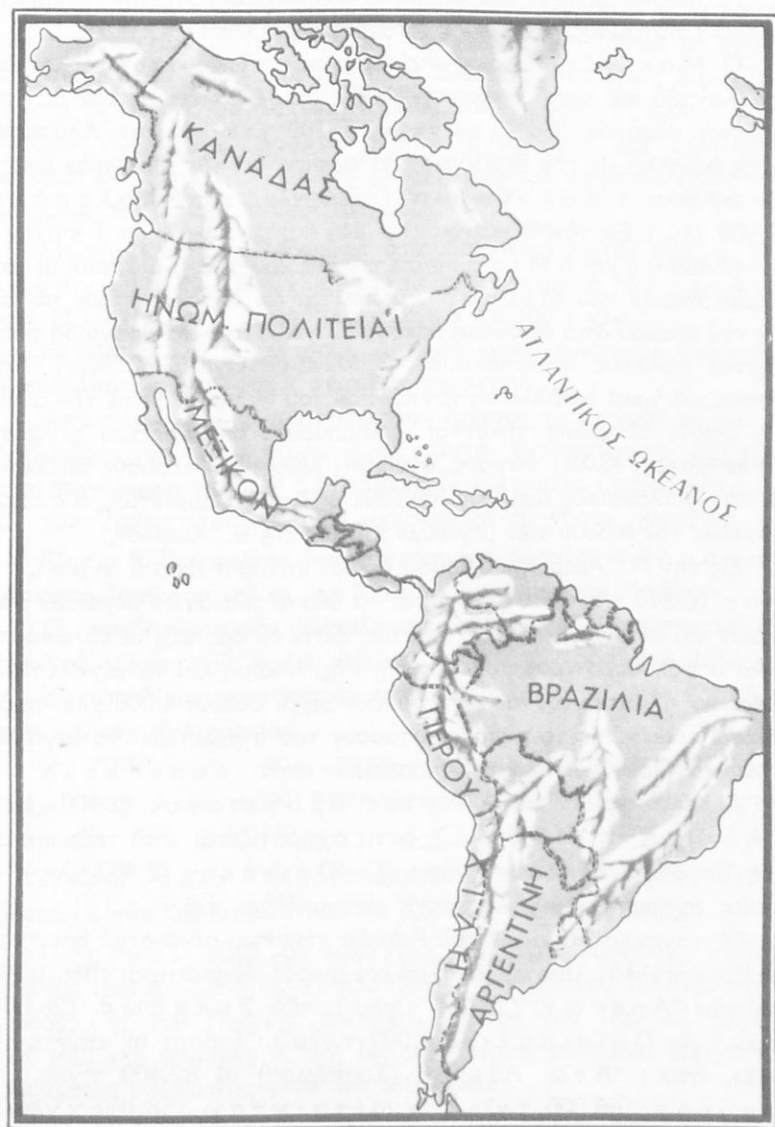
Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο σαφῶς διακεκριμένα τμήματα, τὸ Βόρειον καὶ τὸ Νότιον. Ταῦτα ἐνώνονται μὲ στενὴν λωρίδα γῆς. Ἐκαστον ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ σχεδὸν ἰδιαιτέραν ἥπειρον.

Ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ἑκτασιν 42.000.000 τετρ. χλμ., ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 24.250.000 καταλαμβάνει ἡ Βόρειος καὶ τὰ 17.750.000 ἡ Νότιος.

Καθ' ὅλον τὸ μήκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀμερικῆς ὑψώνονται μεγάλα ὄρη, τὰ ὁποῖα κατευθύνονται ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον. Τοιούτοτρόπως ἀπὸ τὴν Ἀλάσκαν μέχρι τοῦ Μεξικοῦ (τῆς Β. Ἀμερικῆς) ἐκτείνεται μία τεραστία ὄροσειρά, ἡ ὁποία εἶναι γνωστὴ μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Βραχωδὴ ὄρη. Ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι τὸ Μάκ-Κίνλεϋ (6.188 μ.), ὁ Προφήτης Ἡλίας (5.434 μ.) καὶ τὸ ὄρος Βράνγκελ (4.876 μ.) εἰς τὴν Ἀλάσκαν. Τὸ Λόγκαν (5.955 μ.) εἰς τὸν Καναδᾶν. Τὸ Οὐχίτνεϋ (4.541 μ.) εἰς τὰς ἑνωμένας Πολιτείας. Τὰ ἡφαίστεια Ὀριτζόμπα (5.653 μ.) καὶ Ποποκατέπελτ (5.440 μ.) εἰς τὸ Μεξικόν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τῆς Β. Ἀμερικῆς ὑψοῦται ἡ ὄροσειρά τῶν Ἀππαλαχίων ὀρέων (2.044 μ.).

Εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός, ἐκτείνεται ἄλλη ὄροσειρά, γνωστὴ μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Κορδιλλιέραι τῶν Ἀνδεων ἢ ἀπλῶς Ἀνδεις. Ὑψηλότερα κορυφὴ τῶν Ἀνδεων εἶναι ἡ Ἀκονκάουα (7.035 μ.) εἰς τὴν Χιλήν. Αἱ Ἀνδεις εἶναι ὄρη ἡφαιστειογενῆ μὲ πλεῖστα ἐνεργὰ ἡφαίστεια, ὅπως τὸ Κοτοπάξι (5.940 μ.), τὸ Χιμπορόσο (6.310 μ.), τὸ Γκουαλατιάρι (6.397 μ.) κ.ἄ. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς καταλαμβάνουν τὰ Βραζιλιανὰ ὄρη.

Μεταξὺ τῶν Βραχωδῶν ὀρέων καὶ τῶν Ἀππαλαχίων ἐκτείνεται ἡ μεγάλη πεδιάς τοῦ Μισσισιππῆ, βορειότερον δὲ ἡ Καναδική. Μεταξὺ τῶν Ἀνδεων καὶ τῶν Βραζιλιανῶν ὀρέων ἐξ ἄλλου ἐκτείνεται τὸ ἀπέραντον ὀροπέδιον τῆς Βραζιλίας. Ἄλλα μεγάλα ὀροπέδια σχηματίζονται ἐπὶ τῶν Ἀνδεων, τὰ ὁποῖα κατοικοῦνται ἀραιῶς, λόγῳ τοῦ τροπικοῦ κλίματος.

Χάρτης 'Αμερικῆς

Αί πολλὰι βροχαὶ καὶ αἱ χιόνες σχηματίζουν εἰς τὴν Ἀμερικὴν πολλοὺς ποταμούς. Ἐξ αὐτῶν σπουδαιότεροι εἶναι :

Ὁ Μ α κ έ ν ζ ι, ὁποῖος συγκεντρώνει τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν τοῦ Καναδᾶ καὶ μετὰ διαδρομὴν 4.600 χλμ. ἐκβάλλει εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Ὁ Γ ι ο ύ κ ω ν (3.700 χλμ.) εἰς τὴν Ἀλάσκαν, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὴν Βερίγγειον θάλασσαν. Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλει ὁ Κ ο λ ο ύ μ π ι α (2.250 χλμ.) καὶ ὁ Κ ο λ ο ρ ᾶ δ ο (2.900 χλμ.). Εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον ἐκβάλλουν ὁ Ρ ί ο Γ κ ρ ᾶ ν - τ ε (2.800 χ.) καὶ ὁ Μ ι σ σ ι σ σ ι π ῆ ς (7.250 χλμ.), ὁ ὁποῖος μὲ τὸν παραπόταμόν του Μ ι ζ ο ῦ ρ ι, θεωρεῖται ὡς ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ κόσμου ἀπὸ ἀπόψεως μήκους. Πηγάζει ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὄρη, δέχεται πολλοὺς παραποτάμους (Ἰλλινόις, Ὁχάιο, Μιζούρι, Ἀρκάνσας κ.ἄ.) καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, Κατὰ τὴν ἄνοιξιν, ὁπότε αἱ χιόνες τήκονται, πλημμυρίζει καὶ προξενεῖ μεγάλας καταστροφάς, Κυλίνει πάγους, ὀγκώδεις λίθους καὶ κορμούς δένδρων. Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλει ὁ Ἅγιος Λαυρέντιος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν ἔκρουν τῶν μεγάλων λιμνῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Εἰς τὴν Ν. Ἀμερικὴν σπουδαιότεροι ποταμοὶ εἶναι ὁ Ἀ μ α ζ ὶ - ν ι ο ς (6.240 χλμ.), ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα πλείστων μεγάλων ποταμῶν καὶ ἀποκτᾷ βάθος καὶ πλάτος, ὥστε νὰ ὁμοιάζη μὲ θάλασσαν. Εἶναι ὁ πολυδρότερος ποταμὸς τῆς Γῆς. Ἀκόμη καὶ τὰ μεγαλύτερα ἐμπορικὰ πλοῖα δύνανται νὰ πλεύσουν μέχρι βάθους 4.000 χλμ. πρὸς τὸ ἐσωτερικόν. Μὲ τοὺς παραποτάμους τοῦ σχηματίζει τὸ μεγαλύτερον ποτάμιον σύστημα τοῦ κόσμου.

Ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ Ἅ γ ι ο ς Φ ρ α γ κ ῖ σ κ ο ς (2.900 χλμ.) ὁ Λ ᾶ Π λ ᾶ τ α (4.000 χλμ.), ὅστις σχηματίζεται ἀπὸ τοὺς ποταμούς Παραναῖν καὶ Οὐρουγουάην, Ὁ Ὁ ρ ι ν ὶ ο ς (2.400 χλμ.), ὁ ὁποῖος σχηματίζει μεγαλοπρεπεῖς καταρράκτας κ.ἄ.

Οἱ πάγοι καὶ αἱ χιόνες τοῦ Καναδᾶ τήκονται σιγὰ-σιγὰ καὶ σχηματίζουν πολλὰς λίμνας, μεγάλας καὶ μικράς. Κυριώτεραι εἶναι ἡ λίμνη τῶν Ἀ ρ κ τ ω ν (29.000 τ.χλμ.), τῶν Σ κ λ ᾶ β ω ν (26.000 τ.χλμ.), ἡ Ο ὑ ῖ ν ι μ π ῆ κ (25.000 τ.χλμ.). Ἐπίσης αἱ «πέντε λίμναι», ἥτοι: Ἀ ν ω Λ ί μ ν η (Σουπέριορ) μὲ 82.400 τ.χλμ., ἡ Χ ι ο ὕ ρ ο ν (60.000 τ.χλμ.), ἡ Μ ί τ σ ι γ κ α ν (58.100 τ.χλμ.), ἡ Ἡ ρ ι (25.800 χλμ.) καὶ ἡ Ὀ ν τ ᾶ ρ ι ο (19.000 τ.χλμ.). Τὰ ὕδατα τῆς λίμνης Ἡρι (ἡ ὁποία εἶναι ἡ ὑψηλότερα) πίπτουν εἰς βάραθρον

ὑψους 50 μ. καὶ πλάτους 1.200 μ. Οὕτω σχηματίζονται οἱ περίφημοι καταρράκται τοῦ Νιαγάρα. Κατὰ τὴν νύκτα φωτίζονται μὲ προβολεῖς, μαζὶ δὲ μὲ τὰς γεφύρας καὶ τὰ ἄλλα τεχνικὰ ἔργα ἐμφανίζουν ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπέστερα θεάματα τοῦ κόσμου. Ἐξ ἄλλου μὲ τὴν δύναμιν τῶν νερῶν κινοῦνται πολλὰ ἐργοστάσια καὶ ἀρδεύονται μεγάλαι ἐκτάσεις. Τὸν χειμῶνα οἱ καταρράκται παγώνουν καὶ σχηματίζουν τεραστίους ὄγκους πάγου.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν σπουδαιότεραι λίμναι εἶναι ἡ Νικαράγουα (7.700 τ.χλμ.) καὶ εἰς τὴν Νότιον ἡ Μαράκαϊμπο (13.000 τ.χλμ.) καὶ ἡ Τιτικάκα (8.300 τ.χλμ.).

Ἡ Βόρειος καὶ ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ ἔχουν πλούσιον θαλάσσιον διαμελισμόν, ἐνῶ ἡ Νότιος στερεῖται τοιούτου.

Ἀπὸ τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανὸν ἔρχεται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ Λαβραδὸρ, τὸ ὁποῖον παγώνει τὰ πάντα. Σχηματίζονται ἐκεῖ πλεῖστοι παγωμέναι νῆσοι (Γῆ Μπάφιν, Ν. Βικτωρία, Γροιλανδία κ.ἄ.). Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν εὐρίσκονται αἱ νῆσοι Ἀντίλλαι κ.ἄ.

Εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανὸν σχηματίζονται αἱ θάλασσαι : Ἀρκτική, Μπῶφορ καὶ οἱ κόλποι : Χούδσων καὶ Μπάφιν.

Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται : ὁ κόλπος τοῦ Μεξικοῦ, ὁ κόλπος τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου καὶ ἡ Καραϊβικὴ θάλασσα.

Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν σχηματίζονται οἱ κόλποι τῆς Ἀλάσκας καὶ τῆς Καλιφορνίας.

Χερσόνησοι εἶναι αἱ ἐξῆς : Λαβραδὸρ, Φλωρίδος, Παταγονίας εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Ἡ Ἀλάσκα καὶ τῆς Καλιφορνίας εἰς τὸν Εἰρηνικόν.

Ἀκρωτήρια εἶναι τὸ Μπάρροου εἰς τὸ βόρειον ἄκρον, τοῦ Ἀγ. Λουκά εἰς τὴν Καλιφόρνιαν καὶ τὸ Χόρν εἰς τὸ νότιον ἄκρον.

Πορθμοὶ εἶναι ὁ Βερίγγειος (μεταξὺ Ἀμερικῆς - Ἀσίας), Νταίβις (μεταξὺ Καναδᾶ - Γροιλανδίας), Μαγγελάνου (μεταξὺ Παταγονίας - Γῆς τοῦ Πυρός). Διῶρυξ εἶναι τοῦ Παναμᾶ (μήκους 81,6 χλμ. καὶ πλάτους 91 μ.), διὰ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα διέρχονται, ἀνερχόμενα καὶ κατερχόμενα διὰ δεξαμενῶν.

Τὸ κλίμα ποικίλλει ἀναλόγως τῆς θέσεως ἐκάστου τόπου. Παρ' ὅλον ὅτι ἡ Β. Ἀμερικὴ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς εὐκράτου ζώνης, τὸ ψυχὸς εἶναι δριμύ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ θέρος θερμόν. Τὰ ἐπὶ τοῦ

Ἀτλαντικοῦ παράλια δέχονται τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ Λαβραδὸρ καὶ εἶναι ψυχρότερα ἐκείνων τοῦ Εἰρηνικοῦ, τὰ ὅποια δέχονται τὸ θερμὸν ρεῦμα Κούρο Σίβο.

Ἡ βόρειος περιοχὴ (Ἀλάσκα, Καναδᾶς, Γροιλανδία) ἔχει κλίμα πολικόν. Ὁ χειμὼν εἶναι μακρὸς καὶ ψυχρότατος καὶ τὸ θέρος βραχύ. Ἐπικρατοῦν ἐκεῖ οἱ βόρειοι ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι φέρουν χιόνια καὶ σπανίως βροχάς.

Νοτιώτερον (Ν. Καναδᾶς, Β. περιοχὴ Η.Π.Α.) εἰσέρχονται οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι τοῦ Καναδᾶ, ἀλλὰ καὶ οἱ θερμοὶ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου. Συνήθως συναντῶνται μεγάλοι ὄγκοι θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἀνέμων καὶ σχηματίζουν κυκλώνας, οἱ ὅποιοι ἐπιφέρουν μεγάλας καταστροφάς.

Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ καὶ τὸ βόρειον τμήμα τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἔχουν κλίμα τροπικόν μὲ ἀφθόνους βροχάς καὶ ὑψηλὰς θερμοκρασίας. Εἰς τὰ ὀροπέδια μετριάζεται ἡ θερμοκρασία λόγῳ τοῦ ὕψους καὶ τῶν βροχῶν.

Νοτιώτερον (Βραζιλία, Ἀργεντινὴ) τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον, ἰδίως εἰς τὰς δυτικὰς ἀκτὰς. Εἰς τὸ νοτιώτατον ἄκρον παρατηρεῖται ὑπερβολικὴ ξηρασία καὶ ἡ θερμοκρασία σημειώνει μεγάλας μεταπτώσεις.

Εἰς τὴν περὶ τὸν Ἰσημερινὸν περιοχὴν ἀπαντῶνται ὅλαι αἱ ποικιλίαι τῶν τροπικῶν φυτῶν. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Ἀμαζονίου καὶ ἀλλαχοῦ σχηματίζονται παρθένα δάση, ἀνεξερεύνητα εἰσέτι. Εἰς τὸ βόρειον τμήμα τῆς Β. Ἀμερικῆς καὶ τὸ νότιον τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ἐπικρατεῖ στεππώδης βλάστησις. Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἡ βλάστησις εἶναι ὁμοία μὲ ἐκείνην τῆς Εὐρώπης.

Ἐφ' ὅσον ἡ Ἀμερικὴ ἐκτείνεται εἰς ὅλας τὰς ζώνας, ἀπαντῶνται καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ζώων : ἀπὸ τὰς λευκὰς ἄρκτους μέχρι τῶν λεόντων καὶ τῶν κροκοδείλων.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀμερικὴ θεωρεῖται ὡς ἡ πλουσιωτέρα ἡπειρος τῆς Γῆς. Εἰς τὰ ἐδάφη της καλλιεργοῦνται τὰ φυτὰ ὅλων τῶν ζωνῶν. Εἰς τοὺς ἀπεράντους λειμῶνάς της ἐκτρέφονται ἑκατομμύρια προβάτων, βοοειδῶν καὶ ἄλλων ζώων. Τὰ δάση της προσφέρουν ἀφθονον ξυλείαν. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι πλουσιωτάτον

είς πετρέλαιον, ἄνθρακα, σιδηρομεταλλεύματα, χρυσόν, ἄργυρον, πολυτίμους λίθους, οὐράνιον κ.λπ.

Ἡ ἀλίεία ἔχει μεγίστην ἀνάπτυξιν καὶ διεξάγεται κατ' ἐπιστημονικὸν τρόπον, τόσον εἰς τὰς θαλάσσας, ὅσον καὶ εἰς τοὺς ποταμούς καὶ τὰς λίμνας.

Ἡ βιομηχανία ἔχει πρωτοφανῆ ἀνάπτυξιν, ἰδίως εἰς τὰς Η.Π.Α. καὶ συναγωνίζεται τὰς βιομηχανίας ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὸ ἔθνικόν εισόδημα τῶν περισσοτέρων κρατῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ὑψηλὸν καὶ τοῦτο δεικνύει πλοῦτον καὶ εὐμάρειαν.

3. ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ : Οἱ κάτοικοι εἶναι ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν κατοίκων τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἀπόγονοι τῶν μεταναστῶν Εὐρωπαϊῶν καὶ Ἀσιατῶν.

Οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ἀνήκουν εἰς τὰς φυλὰς τῶν Ἰνκας, Μάγια καὶ Ἀζτέκων, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὴν ὁμοιογένειαν τῶν Ἐρυθροδέρμων. Αὐτοὺς οἱ πρῶτοι ἐξερευνηταὶ (Κολόμβος κ.λπ.) ὠνόμασαν Ἰνδιάνους, ἐπειδὴ ἐπίστευον, ὅτι ἔφθασαν εἰς τὰς Ἰνδίας. Οἱ πλέον πολιτισμένοι «Ἰνδιάνοι» κατ'ῶκουν εἰς τὸ Μεξικόν, τὸ Περου καὶ τὴν Βολιβίαν. Εἶχον δὲ ἀναπτύξει μέγαν πολιτισμόν, τὸν ὅποιον ὁμως κατέστρεψαν οἱ Εὐρωπαῖοι κατακτηταὶ (Κορτέζ, Πιζάρο κ.ἄ.).

Πιστεύεται ὅτι κατὰ τὸ 1.000 μ.Χ. οἱ τολμηροὶ Σκανδιναυοὶ Βίγκιγκς ἔφθασαν μὲ τὰ πρωτόγονα πλοῖα των μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἐπισήμως ὁμως θεωρεῖται, ὅτι πρῶτος ἀνεκάλυψε τὴν Ἀμερικὴν ὁ Κολόμβος. Ὁ Ἀλσατὸς χαρτογράφος ὁμως Βαλνζεμύλλερ, ὁ ὁποῖος πρῶτος συνέταξε τὸν χάρτην τῆς νέας ἡπείρου, ἐλησμόνησε τὸν Κολόμβον καὶ ἐνεθυμήθη τὸν Ἀμέρικο Βεσπούκι. ὠνόμασε λοιπὸν τὴν νέαν ἡπείρον Ἀμερικὴν.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐξερευνήθη ταχύτατα καὶ κατεκτήθη ἀπὸ τοῦ Εὐρωπαίου. Οὗτοι, μὲ τὰ τελειότερα πολεμικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα διέθετον, ἐπεβλήθησαν τῶν ἰθαγενῶν καὶ τοὺς ἐξόντωσαν. Σήμερον οἱ Ἰνδιάνοι ὑπολογίζονται εἰς 350.000.

Οἱ Εὐρωπαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν, εἶναι κυρίως Ἀγγλοσάξωνες. Εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Νότιον Ἀμερικὴν ἐγκατεστάθησαν Ἰσπανοὶ καὶ Πορτογάλοι. Ἐπηκολούθησαν ἐπιμειξίαὶ καὶ ἐγεννήθησαν οἱ μιγάδες. Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν φυτειῶν, οἱ Εὐρωπαῖοι μετέφερον δούλους ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν. Ἡ δουλεία κατηρ-

γήθη αργότερον καὶ οἱ Νέγροι τῆς Ἀμερικῆς ἐπληθύνθησαν. Σήμερον μάλιστα ἐδημιουργήθη «φυλετικὸν ζήτημα» εἰς τὰς Η.Π.Α. μεταξὺ Νέγρων καὶ Λευκῶν.

Εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν ὁμιλοῦν τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν (καὶ εἰς τινὰ μέρη τὴν Γαλλικὴν). Εἰς τὴν Κεντρικὴν καὶ Νότιον Ἀμερικὴν ὁμιλοῦν τὴν Ἰσπανικὴν ἢ τὴν Πορτογαλικὴν.

Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ Ἀμερικανοὶ εἶναι Χριστιανοὶ Διαμαρτυρόμενοι ἢ Καθολικοί.

Μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Ἀμερικῆς ζοῦν καὶ περὶ τὸ ἓν ἑκατομύριον Ἑλληνες, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ «Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ».

4. ΦΥΣΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀμερικὴ δύναται νὰ χωρισθῇ εἰς τρία φυσικὰ διαμερίσματα: Βόρειον, Κεντρικὸν καὶ Νότιον. Εἰς αὐτὰ ζοῦν περὶ τὰ 24 ἐλεύθερα κράτη καὶ 15 νησιωτικὰ ἀποικιακὰ συγκροτήματα.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασιαί. Ποῦ εὐρίσκεται ἡ Ἀμερικὴ; Διατί ὠνομάσθη οὕτω; Ποῖος τὴν ἀνεκάλυψε; Πῶς συμβαίνει νὰ ἔχη κατοίκους: Λευκοὺς, Μαύρους καὶ Ἐρυθροδέρμους;

Εἰς τί οἱ ποταμοὶ Μισσισιπιτῆς καὶ Ἀμαζόνιος εἶναι πρῶτοι;
Ποῖαι εἶναι αἱ δύο βασικαὶ ὁροσειραί;

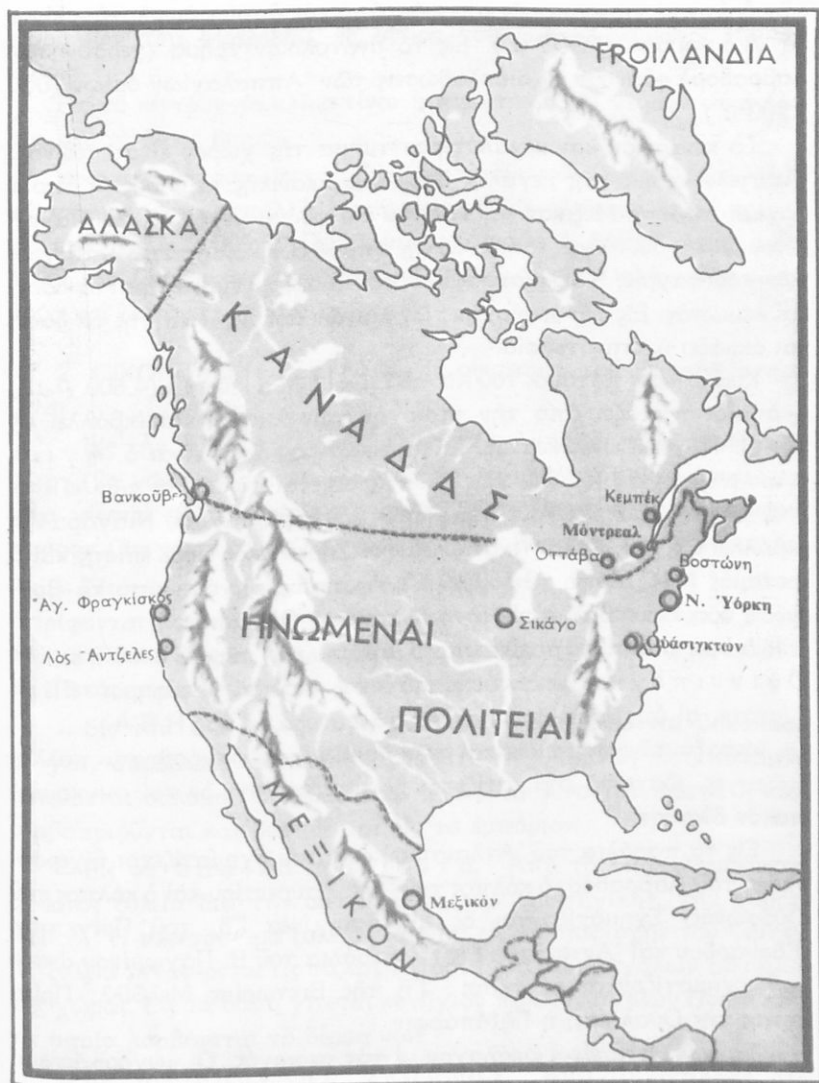
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΚΑΝΑΔΑΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ: Ὁ Καναδᾶς καταλαμβάνει τὸ βόρειον ἥμισυ περίπου τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἔχει ἑκτασιν 9.959.401 τετρ. χλμ. μὲ ὅλας τὰς νήσους τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ, αἱ ὅποια ἀνήκουν εἰς αὐτόν. Εἶναι τὸ δεύτερον εἰς ἑκτασιν κράτος τοῦ κόσμου μετὰ τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην.

Πρὸς τὰ ΒΔ. συνορεύει μὲ τὴν Ἀλάσκαν καὶ πρὸς Ν. μὲ τὰς Η.Π. Ἀμερικῆς. Ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα βρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἥτοι ὑπὸ τοῦ Βορείου Παγωμένου ὠκεανοῦ (πρὸς Β), τοῦ Ἀτλαντικοῦ (πρὸς Α.) καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ (πρὸς Δ.).

Ἡ δυτικὴ περιοχὴ εἶναι ὀρεινὴ. Περιλαμβάνει τμήμα τῶν Βραχ-

Βόρειος Ἀμερική

ὄων ὁρέων μὲ χιονοσκεπεῖς κορυφάς, ἀπὸ τὸς ὁποίας ὑψηλότερα εἶναι τὸ Λόγκαν (5.955 μ.). Εἰς τὸ ἀνατολικὸν τμήμα (χερσόνησον Λαβραδὸρ) φθάνουν αἱ διακλαδώσεις τῶν Ἀππαλαχίων ὁρέων (ὕψ. 1.200 μ.).

Τὸ κεντρικὸν καὶ μεγαλύτερον τμήμα τῆς χώρας εἶναι πεδινόν. Ἀποτελεῖ τμήμα τῆς μεγάλης Βορειοαμερικανικῆς πεδιάδος, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Μεξικανικὸν κόλπον καὶ φθάνει μέχρι τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ. Μέγα τμήμα αὐτῆς (πρὸς Β.) καλύπτεται ὑπὸ χιόνων καὶ πάγων. Τὸ λεκανοπέδιον τοῦ Μακένζι ἔχει ἀπέραντα δάση καὶ λειμῶνας. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν λιμνῶν ἀφθονοῦν ἐπίσης τὰ δάση καὶ ἀκμάζει ἡ κτηνοτροφία.

Κυριώτερος ποταμὸς τοῦ Καναδᾶ εἶναι ὁ Μ α κ έ ν ζ ι (4.600 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὴν περιοχὴν τῶν λιμνῶν καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Β. Παγωμένον ὠκεανόν. Σημαντικώτερος ὅμως εἶναι ὁ Ἄ γ ι ο ς Λ α υ ρ έ ν τ ι ο ς (3.500 χλμ.), ὅστις δέχεται τὰ ὕδατα τῶν «Πέντε Λιμνῶν», σχηματίζει τοὺς περιφήμους καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. Σημαντικὸς εἶναι ἐπίσης καὶ ὁ ποταμὸς Ν έ λ σ ω ν (2.560 χλμ.), ὁ ὁποῖος πηγάζει ἀπὸ τὰ Βραχῶδη ὄρη καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τοῦ Οὐδσωνος.

Λί μ ν α ι μεγάλαι εἶναι τῶν Ἀ ρ κ τ ω ν, τῶν Σ κ λ ά β ω ν, ἡ Ο ὕ ῖ ν ν ι π ε γ κ, ἡ Ἀ τ α μ π ά σ κ α καὶ αἱ περίφημοι «Πέντε Λίμναι», αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὰ σύνορα μὲ τὰς Η.Π.Α.

Μεταξὺ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν λιμνῶν κατεσκευάσθησαν πολλὰ διώρυγες, ὥστε νὰ σχηματίζεται τέλειον ἀρδευτικὸν καὶ συγκοινωνιακὸν δίκτυον.

Εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ σχηματίζεται ἡ χερσόνησος τοῦ Λαβραδὸρ, ὁ κόλπος τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου καὶ ὁ κόλπος τοῦ Οὐδσωνος. Σχηματίζονται δὲ αἱ νῆσοι Νέα Γῆ, τοῦ Πρίγκηπος Ἐδουάρδου καὶ Ἀντικόστι. Εἰς τὰ παράλια τοῦ Β. Παγωμένου ὠκεανοῦ σχηματίζονται αἱ νῆσοι: Γῆ τῆς Βικτωρίας, Μελβίλλ, Πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ἡ Γῆ Μπάφιν.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι ἀνάλογον μὲ τὰς περιοχάς. Οἱ ψυχροὶ ἄνεμοι, οἱ ὅποιοι πνέουν ἀπὸ Βορρᾶ, συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀρκτικῶν θερμοκρασιῶν καὶ κλίματος.

Πρὸς τὰ ΝΑ., τὸ θερμὸν ρεῦμα τοῦ Κόλπου δημιουργεῖ ἀφθόνους βροχάς καὶ τὸ κλίμα εἶναι ἡπιώτερον. Ἡπιον εἶναι καὶ τὸ κλίμα τῶν

παραλίων του Ειρηνικού, ἐξ αἰτίας τοῦ θερμοῦ ρεύματος Κουρο-Σίβο.

Εἰς τὸ κέντρον τὸ κλίμα εἶναι ἡπειρωτικόν. Ὁ χειμὼν εἶναι δριμύς καὶ τὸ θέρος θερμόν.

Βροχαὶ πίπτουν εἰς τὰς δυτικὰς κλιτῦς τῶν Βραχωδῶν ὁρέων καὶ σχηματίζονται πολλὰ δάση κωνοφόρων δένδρων μέχρι τοῦ ὑψομέτρου τῶν 2.000 μ. Πέραν αὐτοῦ ἀρχίζει ἡ ζώνη τῶν ὀρεινῶν λειμῶνων. Εἰς τὴν περιοχὴν τῶν χιόνων δὲν φύονται πλέον εἰμὴ μόνον βρύα καὶ λειχήνες.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομία τοῦ Καναδᾶ στηρίζεται :

— Εἰς τὴν γεωργίαν, μὲ κατ' ἐξοχὴν γεωργικὸν προϊόν τὸν σῖτον (2α χώρα εἰς τὸν κόσμον) καὶ βρώμην, τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια γίνεται μὲ τὰ πλέον σύγχρονα μέσα. Παράγει ἀκόμη λιναρόσπορον (3η χώρα), ὄρυζαν, γεώμηλα, ἀραβόσιτον, σακχαρότευτλα.

— Εἰς τὴν κτηνοτροφίαν. Εἰς τοὺς ἀπεράντους λειμῶνας ἐκτρέφονται βοοειδῆ καὶ χοῖροι (τὰ πρόβατα δὲν εὐδοκίμοῦν λόγῳ τοῦ μεγάλου ψύχους), ἀλλὰ καὶ ἄγρια ζῶα (ἀλώπεκες, κουνάβια) εἰς εἰδικὰς περιοχάς, διὰ τὰ πολύτιμα γουναρικά των.

— Εἰς τὴν ἀλιείαν. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύονται βακαλαοί, ρέγγαι, σαρδέλλαι κ.λπ. Εἰς τὰ ὕδατα τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν ἀλιεύονται σολομοί. Τὰ ἀλιευτικὰ προϊόντα γίνονται παστὰ ἢ κονσερβοποιοῦνται καὶ διατίθενται εἰς τὸ ἐμπόριον.

— Εἰς τὰ δασικὰ προϊόντα. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία διὰ τὴν οἰκοδομικὴν, τὴν ναυπηγικὴν, τὴν χαρτοποιίαν. Ἡ περισσοτέρα ξυλεία ἐξάγεται εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κεμπέκ. Ἡ ξυλεία μεταφέρεται εἰς τὰ ἐργοστάσια διὰ τῶν μεγάλων ποταμῶν τῆς χώρας. Εἰς τὰ δάση γίνεται κυνήγιον πολλῶν ἀγρίων ζώων, ἀπὸ τὰ ὅποια λαμβάνεται τὸ δέρμα των.

— Εἰς τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον. Ἀπὸ τὸ ὑπέδαφος τοῦ Καναδᾶ λαμβάνεται ψευδάργυρος καὶ νικέλιον (1η χώρα), γύψος καὶ οὐράνιον (2α χώρα), χρυσὸς (3η χώρα), ἄργυρος (4η χώρα), σίδηρος καὶ χαλκὸς (5η χώρα), ἄλας, πετρέλαιον, μόλυβδος κ.ἄ.

Ὁ Καναδᾶς διαθέτει ἀφθονον «λευκὸν ἄνθρακα» καὶ ἡ βιομηχανία

του παρουσιάζει συνεχή πρόοδο. Ίδιαιτέραν ανάπτυξιν ἔχει ἡ χαρτοποιία, ἡ βιομηχανία κρέατος, ἡ κατεργασία ξυλείας, ἡ μεταλλουργία, ἡ γαλακτοκομία κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀρίστη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς χώρας ἔχει μῆκος πλεόν τῶν 900.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν πλεόν τῶν 80.000 χλμ. Ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ ὑπάρχουν πολλαί. Ἡ ἀτμοπλοῖα καὶ ἡ ποταμοπλοῖα συμπληρῶνουν τὸ συγκοινωνιακὸν δίκτυον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι τοῦ Καναδᾶ ἀνέρχονται εἰς 18.928.000 (πυκνότης : 2). Οὗτοι, εἶναι ἀγγλικῆς καταγωγῆς (23%), σκωτικῆς (10%), ἱρλανδικῆς (10%), γαλλικῆς (30%), γερμανικῆς (6%) κ.λπ. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν καὶ ἄρκετοὶ Ἕλληνες. Οἱ Ἰνδιάνοι ἀνέρχονται εἰς 200.000 περίπου καὶ οἱ Ἑσκιμῶι εἰς 30.000. Οἱ Ἰνδιάνοι ἀποτελοῦν μίαν γράφικότητα καθὼς μεταφέρουν τὰς σκηνὰς των, μὲ τὰ χρωματιστὰ δέρματα τῶν βουβάλων, πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἐγκατεσπαρμένοι καθ' ὅλην τὴν Ἐπικράτειαν. Ἰδιαιτέρως ὁμως εἰς τὸ Μοντρεάλ, τὸ Τορόντο καὶ τὴν Ὀττάβαν ὑπάρχουν αἱ ἀρχαιότεραι ἑλληνικαὶ παροικίαι.

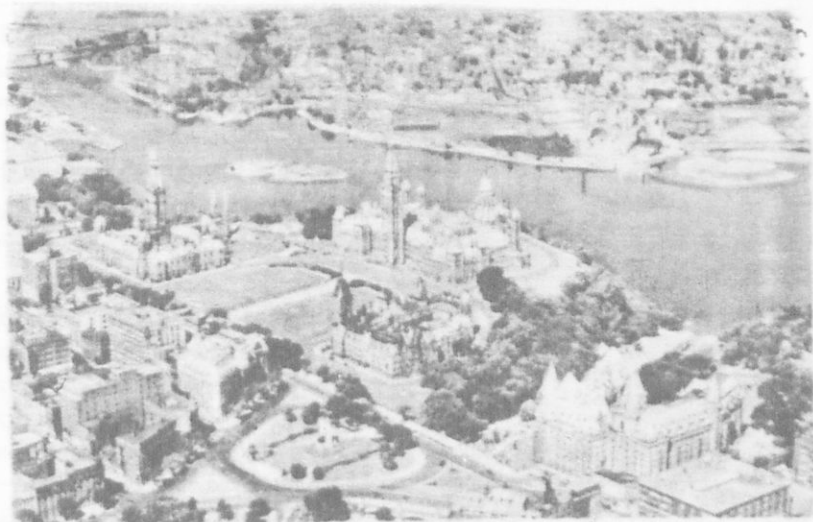
Θρησκεία: Τὰ 46% τῶν κατοίκων εἶναι Καθολικοί, τὰ 40% ἀκολουθοῦν τὰς διαφόρους Ἐκκλησίας τῶν Διαμαρτυρομένων καὶ οἱ λοιποὶ ἄλλα δόγματα.

Ἐκπαίδευσις: Εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ ὑπάρχουν σχολεῖα παντὸς τύπου καὶ κολλέγια. Τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν Καναδῶν εἶναι ὑψηλὸν (ἀναλφάβητοι 3%).

Πολίτευμα: Ὁμοσπονδιακὴ Δημοκρατία. Ὁ Καναδᾶς ἀποτελεῖ μέλος τῆς Βρεταννικῆς Κοινοπολιτείας.

Πρωτεύουσα τοῦ κράτους εἶναι ἡ Ὀττάβα (270.000 κ.) μὲ μεγαλοπρεπῆ δημόσια κτίρια. Πόλεις: Μοντρεάλ (1.200.000 κ.), βιομηχανικὸν κέντρον. Τορόντο (675.000 κ.), κέντρον σιτηρῶν καὶ ἐμπορίου. Βανκουβερ (400.000), σπουδαῖς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ. Οὐίνιπεγκ (270.000), ἡ σιταγορὰ τοῦ Καναδᾶ. Κεμπέκ, ἡ ἀρχαιότερα πόλις τοῦ Καναδᾶ. Χάλιφαξ, Ἐντμοντον κ.ἄ.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Κατὰ τὸ 1600 κατέλαβον τὸν Καναδᾶν οἱ Γάλλοι οἱ ὅποιοι ἔκτισαν τὸ Κεμπέκ. Κατόπιν ἤρχισαν νὰ ἀποβιβάζωνται οἱ

Όττάβα

Άγγλοι, οί όποίοι εξετόπισαν τούς Γάλλους. Τό 1867 συνηνώθησαν όλίγαι Πολιτεΐαι καί άπετέλεσαν Όμοσπονδίαν. Σήμερον ή Όμοσπονδία άποτελείται άπό 10 Πολιτεΐας. Ό Καναδάς έπολέμησε παρά τό πλευρόν τών Άγγλων καί κατά τούς δύο Παγκοσμίους πολέμους.

2. ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Αί Ένωμέναι Πολιτεΐαι τής Άμερικής (Η.Π.Α.) καταλαμβάνουν τό κέντρον σχεδόν τής Β. Άμερικής, μεταξύ Καναδά καί Μεξικοϋ. Προς Α. βρέχονται άπό τόν Άτλαντικόν, προς Ν. άπό τόν Κόλπον του Μεξικοϋ καί προς Δ. άπό τόν Εΐρηνικόν ώκεανόν. Έκτασίς των (χωρίς τας νήσους) άνέρχεται εις 9.346.757 τετρ. χλμ.

Προς Δ. σχηματίζονται δύο παράλληλοι όροσειράι : α) Έ παράκτιος όροσειρά, τά Καταρρακτώδη όρη καί ή Σίερα Νεβάδα. Έψηλοτέρα των κορυφή τό όρος Ούίτνεϋ (4.418 μ.). Έδω εύρίσκονται τά όρη Ούίλσον (1.742 μ.) καί Παλομάρ (1.523 μ.) μέ τά μεγαλύτερα άστεροσκοπεΐα του κόσμου. β) Έ κυρίως όροσειρά τών Βραχωδών

όρέων (κορυφή Μπλάνκα 4.386 μ.). Μεταξύ τῶν δύο ὄροσειρῶν σχηματίζεται τὸ μέγα λεκανοπέδιον τοῦ Κολοράντο (ὕψους 800 - 2.000 μ.). Εἰς αὐτό, ἀπὸ τὰς διαβρώσεις τῶν ὑδάτων, σχηματίζονται μεγάλαι χαράδραι, τὰ «Κάνυον». Εἰς τὰς κλιτύς τῶν Βραχωδῶν ὄρέων ὑπάρχουν μεγάλα δάση, γνωστὰ ὡς «πάρκα», εἰς τὰ ὁποῖα ζοῦν ἄγρια ζῶα. Μεγαλύτερον ἐξ αὐτῶν εἶναι τὸ «Γιέλλου-στόουν», τοῦ ὁποῖου ἡ ἔκτασις εἶναι μεγαλύτερα τῆς Πελοποννήσου.

Πρὸς Α. ἐκτείνεται ἡ ὄροσειρὰ τῶν Ἀππαλαχίων ὄρέων (ὕψηλότερα κορυφή τὸ ὄρος Μισέλλ 2.037 μ.).

Διὰ τῶν ὄρέων αὐτῶν ἡ χώρα κατανέμεται εἰς τρεῖς πεδιάδας : α) τὴν ἀνατολικὴν παραλιακὴν, β) τὴν μεγάλην κεντρικὴν πεδιάδα, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς ἡ σημαντικώτερα γεωργικὴ περιοχὴ τοῦ κόσμου, χάρις εἰς τὴν ἄρδυσίν της ἀπὸ τὸ ποτάμιον σύστημα τοῦ Μισσισιπιῖ, γ) τὴν δυτικὴν παραλιακὴν πεδιάδα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ παραδεισιακὴν περιοχὴν. Εἶναι καταπληκτικῶς γόνιμος καὶ παράγει τὰ πάντα. Ἀλλὰ καὶ τὸ τοπίον εἶναι ἐξωτικόν. Περιβάλλεται ἀπὸ ὁμαλὰ ὄρη, τὰ ὁποῖα φαίνονται ὡς νὰ λείχουν τὸν ὀρίζοντα. Ἐδῶ ἔχουν τὰ «στούντιο» αἱ μεγαλύτεραι κινηματογραφικαὶ ἑταιρίαι τῶν Η.Π.Α.

Εἰς τὴν Ἀλάσκαν ὑψηλότερα κρυφὴ εἶναι τὸ Μάκ-Κίνλεϋ (6.188 μ.) καὶ εἰς τὰς νήσους Χαβάι ἡ Μάουνα Κέα (4.208 μ.).

Τὰ περισσότερα ὕδατα τῶν Η.Π.Α. τὰ συγκεντρώνει ὁ «πατὴρ τῶν ὑδάτων» Μισσισιπιῖς, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐδαμάσθη μὲ ὑδροφράκτας καὶ ἀναχώματα. Εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν ἐκβάλλουν οἱ ποταμοὶ Κολοράδο καὶ Κολούμπια. Ὁ τελευταῖος προχωρεῖ βραδέως μέσα εἰς τὴν κοίτην του. Ὁ Κολοράδο τροφοδοτεῖται ἀπὸ τὰς χιόνας τῶν μεγάλων ὄροσειρῶν καὶ κυλᾷ ὀρμητικὸς καὶ ἄγριος. Τεράστιοι ὑδατοφράκται βοηθοῦν ὅμως, ὥστε καὶ ἡ τελευταία σταγὼν τῶν ὑδάτων του νὰ προσφέρῃ πολλὰ πρὶν φθάσῃ εἰς τὸν ὠκεανόν. Περισσότερα ἀκόμη προσφέρει ὁ Ρίο Γκράντε (πρὸς Ν.).

Πρὸς Β. τῆς Κεντρικῆς πεδιάδος εὐρίσκονται αἱ «Πέντε Λίμναι» (Σουπέριор, Μίτσιγκαν, Χιούρον, Ἡρι καὶ Ὀντάριο) καὶ εἰς ἓν ὄροπέδιον τῶν Βραχωδῶν ὄρέων ἡ Μεγάλῃ Ἀλμυρὰ λίμνη.

Τὰ παράλια τῶν Η.Π.Α. πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν δὲν παρουσιάζουν μεγάλας ἀνωμαλίας, πλὴν τοῦ ποταμοκόλπου τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου. Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ὅμως σχηματίζονται οἱ

ὄρμοι Νιοϋπορτ, Πόρτλαντ καὶ Βοστώνης. Πρὸς Ν. δὲ ὁ μέγας κόλπος τοῦ Μεξικοῦ.

Τὸ κλίμα παρουσιάζει διαφοράς, λόγῳ τῆς ἐκτάσεως τῆς χώρας. Γενικῶς ὅμως αὐτὸ εἶναι ἡπειρωτικόν.

Εἰς τὸ βόρειον τμήμα καὶ τὰ Βραχῶδη ὄρη αἱ θερμοκρασίαι πλησιάζουν τὰς ἀρκτικές. Εἰς τὸ νότιον δὲ τὰς τροπικάς. Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τὸ κλίμα εἶναι ἡπιον καὶ γλυκύ, ὅπως καὶ εἰς Φλωρίδα.

Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος τῶν Η.Π.Α. εἶναι αἱ ἀνεμοθύελλαι καὶ οἱ καταστρεπτικοὶ ἀνεμοστρόβιλοι, οἱ ὅποιοι προξενοῦν πολλὰς ὑλικὰς καταστροφὰς καὶ δημιουργοῦν ἀνθρώπινα θύματα. Τοῦτο συμβαίνει διότι συναντῶνται οἱ ψυχροὶ ἀνεμοὶ τοῦ Καναδᾶ μὲ τοὺς θερμοὺς τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου.

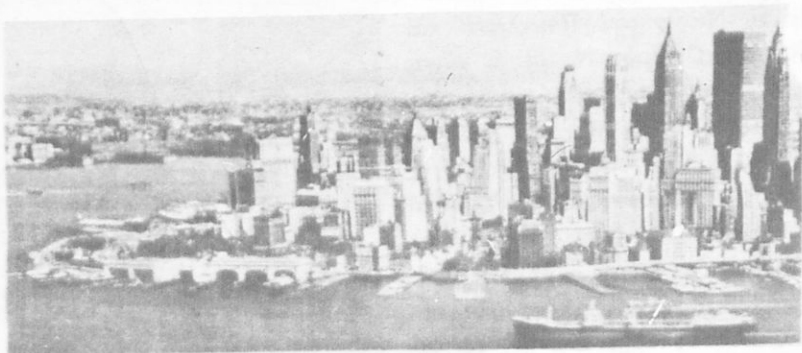

Ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ: Ἀπὸ ἀπόψεως προϊόντων αἱ Η.Π.Α. εἶναι προνομιοῦχος χώρα. Εἰς τοῦτο συντελοῦν ἡ διαμόρφωσις τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ μέσα καὶ αἱ μέθοδοι καλλιέργειας, αἱ ἀρδεύσεις κ.λπ. Τὰ προϊόντα εἶναι :

— Γεωργικά: ἀραβόσιτος, σόγια, σόργον, βαμβακόσπορος, τομάτα, νωπὰ κίτρα (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον εἰς ὅλα), ἄλευρα, σακχαροκάλαμον, σάκχαρις, κριθή (2α χώρα εἰς ὅλα), γεώμηλα, βάμβαξ, καπνός, ὄρυζα, ὅπως καὶ κ.ἄ.

— Κτηνοτροφικά: Ἡ κτηνοτροφία ἀναπτύσσεται εἰς εἰδικὰς περιοχάς, τὰ «ράντζα». Εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἐκτροφὴν χοίρων καὶ τὴν πτηνοτροφίαν, δευτέρα εἰς τὰ βοοειδῆ, τε-

Νέα Υόρκη

τάρτη εις τὰ πρόβατα. Τὰ κτηνοτροφικά προϊόντα της καλύπτουν τὸ 1/4 τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς.

— Τὰ δ α σ ι κ ά. Τὰ δάση καλύπτουν τὸ 1/3 τῆς χώρας καὶ ἀπὸ αὐτὰ λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία, ἀλλὰ καὶ ξυλοπολτὸς διὰ τὴν χαρτοποιίαν.

Φράγμα διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ
ποταμοῦ Κολούμπια

— Ἡ ἀ λ ι ε ί α : Ἡ ἄλιεῖα εἰς τὴν θάλασσαν, τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμοὺς γίνεται μὲ ἐπιστημονικὸν τρόπον. Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν κατέχει τὴν δευτέραν θέσιν εἰς τὸν κόσμον (μετὰ τὴν Ἰαπωνίαν).

— Τὰ ὀ ρ υ κ τ ά : Αἱ Η.Π.Α. ἔχουν τὸν μεγαλύτερον ὀρυκτὸν πλοῦτον τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ 1η χώρα εἰς πετρέλαιον, μαγνήσιον, μαγειρικὸν ἄλας καὶ χαλκόν. 2α χώρα εἰς ψευδάργυρον καὶ σιδηρομεταλλεύματα. 3η εἰς μόλυβδον. Ἐξάγει ἐπίσης : ὑδράργυρον, χρυσόν, ἄργυρον καὶ οὐράνιον.

— Ἡ β ι ο μ η χ α ν ί α : Αἱ ἄφθονοι πρῶται ὕλαι καὶ ἐργατικά

Ἡ γέφυρα τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου - Ὀκλαντ

χεῖρες (μέ τούς μετανάστας), τὰ μεγάλα κεφάλαια, οἱ δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι, ἔδωσαν τεραστίαν ὥθησιν εἰς τήν βιομηχανίαν. Αἱ Η.Π.Α. εἶναι μία τεραστία βιομηχανική ἀποθήκη, ἀφοῦ μάλιστα διαθέτει καί τās μεγαλυτέρας ὑδροηλεκτρικάς ἐγκαταστάσεις τοῦ κόσμου. Μεγαλυτέρα βιομηχανική ἀνάπτυξις καί παραγωγή παρατηρεῖται εἰς τήν μεταλλουργίαν, τήν βιομηχανίαν αὐτοκινήτων, εἰς τās μηχανάς, ἐργαλεῖα, ὄργανα ἀκριβείας, ὥρολόγια, ραδιόφωνα, τηλεοράσεις, ψυγεῖα κ.λπ. Ἐπίσης ἡ βιομηχανία ἐλαστικῶν, τροφίμων, ἡ χαρτοποιία, ἡ βαμβακουργία, ἡ διύλισις πετρελαίων κ.λπ. Ἦδη εἶναι ἐκπληκτική ἡ πολεμική βιομηχανία μέ τήν κατασκευήν ἀτομικῶν βομβῶν, κατευθυνομένων πυραύλων κ.λπ. Τέλος ἡ ἐπιτυχία εἰς τήν κατασκευήν τεχνητῶν δορυφόρων καί διαστημοπλοίων καί ἡ κατάκτησις τῆς Σελήνης ἀποτελοῦν ἱστορικούς σταθμούς διὰ τήν πορείαν τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὸ ἔπακρον καί εἰς ὅλους τούς κλάδους αὐτῆς.

Ὑπάρχουν αὐτοκινητόδρομοι

Φυτεῖαι ζαχαροκαλάμου

6.700.000 χλμ., οί όποιοι συνδεουν καί τό τελευταίον χωρίον. 'Υ-
πάρχουν περισσότερα αύτοκίνητα άπό όσα υπάρχουν είς όλον τόν
άλλον κόσμον.

Τό σιδηροδρομικόν δίκτυον έχει μήκος 400.000 χλμ. καί οί σιδη-
ρόδρομοι κινούνται πρòς όλας τὰς κατευθύνσεις.

Αί άεροπορικαί γραμμαί τήν συνδέουν μέ όλον τόν κόσμον.

Τὰ ποταμόπλοια κυκλοφοροῦν καθ' όλην τήν χώραν διὰ μέσου
τῶν ποταμῶν, τῶν διωρύγων καί τῶν λιμνῶν.

Ό έμπορικòς της στόλος κατέχει τὰ σκῆπτρα, διότι δίδει είς τήν
χώραν τήν πρώτην θέσιν είς τόν κόσμον.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οί κάτοικοι
τῶν Η.Π.Α. άνέρχονται είς 200.000.000 (πυκνότης 20). Έξ αὐτῶν
90% εἶναι λευκοί. Οί Νέγροι εἶναι περὶ τὰ 18 έκ. καί οί 'Ινδιάνοι περὶ
τὰς 400.000. Οί Έλληνες τῶν Η.Π.Α. ύπολογίζονται είς 1 έκατ.

Θρησκεία επίσημος δέν έχει θεσπισθῆ. Οί κάτοικοι εἶναι
Χριστιανοί (κατά τò πλείστον Διαμαρτυρόμενοι).

Βαλτιμόρη

Φιλαδέλφεια

Ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι ἰδιαιτέρως ἀνεπτυγμένη. Ἡ χώρα διαθέτει περὶ τὰ 2.000 Πανεπιστήμια, δημόσια καὶ ἰδιωτικά. Τὸ μορφωτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον εἶναι πολὺ ὑψηλὸν (ἀναλφάβητοι 2%).

Τὸ πολιτεὺμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Προεδρευομένη Δημοκρατία.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Οὐάσιγκτων (800.000 κ.) μετὸν «Λευκὸν οἶκον» (κατοικίαν τοῦ Προέδρου), τὸ Καπιτώλιον (ὅπου συνεδριάζει τὸ Κογκρέσσον), τὰ Μουσεῖα, τὸ κοιμητήριον Ἀρλιγκτον, τὰς Πινακοθήκας, τὰς Βιβλιοθήκας κ.λπ.

Πόλεις: Νέα Ὑόρκη (8.000.000 καὶ μετὰ τῶν προαστίων 14 ἑκατ.), ἡ μεγαλυτέρα πόλις τοῦ κόσμου. Εἶναι κτισμένη ἐπὶ τριῶν νήσων καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 τμήματα - πόλεις: Τὸ Μπρούκλιν (μετὰ τὰ μεγαλύτερα ξενοδοχεῖα), τὸ Μπρόνξ (μετὸν ὠραιότερον βοτανικὸν καὶ ζωολογικὸν κήπον), τὸ Κουήνς (μετὰ τὰς ἡσύχους κατοικίας), τὸ Ρίτσμοντ (μετὴν ἀσύγκριτον θέαν ὁλοκλήρου τῆς πόλεως) καὶ τὸ Μανχάτταν (τὸ ὁποῖον κλείει ἐντὸς τοῦ ὁλόκληρου τῆς Ἀμερικῆς). Πράγματι δέ, ἐνῶν τὸ Μπρούκλιν, ὡς ἐμπορικὴ πόλις, ἔχει τὴν μεγαλυτέραν κοσμικὴν πλᾶζ τῆς Ἀμερικῆς, τὸ Μανχάτταν διαθέτει τὸ

Μπροντγουαίη, τήν περίφημον 5ην Λεωφόρον, τὸ Οὐώλτ - Στρήτ, τὸ Χάρλεμ, τοὺς οὐρανοξύστας. Ἡ Νέα Ὑόρκη μὲ τὸν λιμένα της εἶναι ἡ πρώτη πόλις τοῦ κόσμου εἰς ἐμπορικὴν κίνησιν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ λιμένος εὐρίσκεται τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐλευθερίας (ὑψους 46 μ.), τὸ σύμβολον τῶν Η.Π.Α.

Τὸ Σικᾶγον (3.500 - 6.800 ἐκ. μετὰ προαστίων) με τεραστίας οἰκοδομὰς καὶ τὰς ὠραιότερας λεωφόρους τοῦ κόσμου. Εἶναι ἡ μεγαλύτερα παγκόσμιος ἀγορὰ εἰς σιτηρὰ, κρέατα, ξυλείαν κ.λπ., ἀλλὰ καὶ μέγα βιομηχανικόν, συγκοινωνιακὸν καὶ πνευματικὸν κέντρον. Τὸ Λός Ἀντζελες (2.500.000-6.000.000 κ.) με προάστιον τὸ περίφημον Χόλλυγουντ. Ἡ Φιλαδέλφεια (2.000.000 κ.), τὸ Ντη-τρόϊτ (1.700.000 κ.), ἡ Βαλτιμόρη, Ἁγ. Φραγκίσκος, Κλήβελαντ, Βοστώνη, Ντάλλας, Ν. Ὁρλεάνη καὶ πλείσται ἄλλαι μεγαλοπόλεις.

4. ΙΣΤΟΡΙΑ. Αἱ Η.Π.Α. ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1776, ὅποτε ἐπανεστάτησαν κατὰ τῶν Ἀγγλων, τῶν ὁποίων ἀπετέλουν ἀποικίαν. Τὰ πολλὰ ἄρχικὰ κρατίδια ἠνώθησαν καὶ ἀπετέλεσαν 48 Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶχε τὸ ἄστρον της εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν σημαίαν. Τὸ 1959 προσετέθησαν δύο ἄστρα ἀκόμη, ἡ Ἀλάσκα καὶ αἱ νῆσοι Χαβαί.

Οἱ κάτοικοι τῶν Η.Π.Α. ἀνήκουν εἰς διαφόρους ἐθνότητας. Συνεχωνεύθησαν ὅμως εἰς τὸν σύγχρονον Ἀμερικανὸν πολίτην, με τὴν ἀνεπτυγμένην ἐθνικὴν συνείδησιν. Μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ φιλοπονίαν των, με τὸν πλοῦτον τοῦ ἐδάφους καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ ὑπεδάφους, ἐπέτυχον εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν δύο αἰώνων νὰ δημιουργήσουν τὴν μεγαλυτέραν δύναμιν τοῦ κόσμου. Μὲ αὐτὴν ἔδωσαν τὴν νίκην εἰς δύο Παγκοσμίους Πολέμους.

Αἱ Η.Π.Α. εἶναι ἡ χώρα τῶν νεωτέρων ἐφευρέσεων (τηλεγράφου, φωνογράφου, κινηματογράφου, τηλεοράσεως, ραδιοφώνων, ραπτικῶν μηχανῶν, αὐτοκινήτου κ.λπ.).

5. ἈΛΛΑΙ ΧΩΡΑΙ ΤΩΝ Η.Π.Α. α) Ἡ Ἀλάσκα (ἐκτ. 1.480.000 τ.χλμ. κάτ. 226.000) με τὰς Ἀλεουτίους νήσους, τὰς νήσους τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου, τοῦ Ἀγίου Ματθαίου κ.λπ. Εἰς τὸ ἔδαφός των καταλήγουν τὰ Βραχώδη ὄρη, ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον τμήμα καλύπτεται ἀπὸ πάγους. Τὸ κλίμα εἶναι πολικόν καὶ ἡ οἰκονομία στηρίζεται

εις τήν άλιείαν, τόν κυνήγιον, τόν δασικόν καί όρυκτόν πλοῦτον. Πρωτεύουσα ή Γιουνώ (7.000).

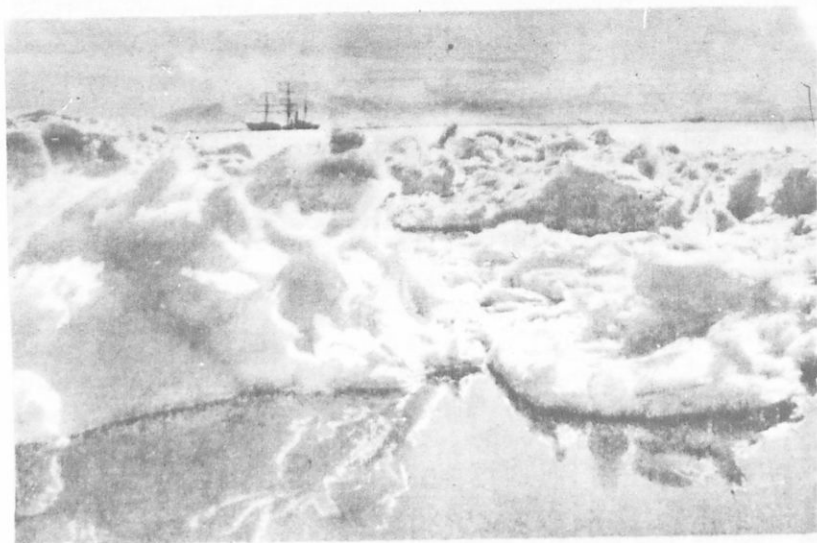
β) Αί νήσοι Χ α β ά ι (έκτ. 16.638 τ.χλμ.— κάτ. 700.000). Είναί ήφαιστειογενείς, μέ κλίμα ύποτροπικόν, εύχάριστον. Αί βροχαί είναί άφθονοί καί εύδοκιμοῦν δάση άπό μπαμπού, βανανέας, άρτόδενδρα, κοκκοφοίνικας κ.λπ.

Έχουν μεγάλον τουρισμόν. Πρωτεύουσά των είναί ή Χ ο ν ο - λ ο υ λ ο ὺ (360.000) καί πλησίον αὐτῆς ή ναυτική βάσις τῶν Η.Π.Α. Π έ ρ λ Χ ά ρ μ π ο ρ, τήν όποίαν έβομβάρδισαν οί 'Ιάπωνες (1941).

6. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. 'Η όμαδική μετανάστευσις τῶν Έλλήνων πρὸς Η.Π.Α. ήρχισε κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος. 'Από τήν ύπόδουλον 'Ελλάδα έφευγον πολλοί λόγω τῶν διωγμῶν. 'Από τήν έλευθέραν 'Ελλάδα έφευγον άλλοι δι' οικονομικά αίτια. 'Ο άγών διά τήν ζώην εκεί ήτο τραχύς κατὰ τὰ πρώτα έτη. 'Εν τούτοις ώς πρώτον των καθήκον έθεώρουν τήν άνέγερσιν ναοῦ καί ίδρυσιν σχολείου εις τήν γενέτειράν των. Οί "Ελληνες οὔτοι ένίσχυσαν τόν Μακεδονικόν άγῶνα, προσέφερον έθελοντάς τὸ 1912 καί έβοήθησαν πάντοτε τήν 'Ελλάδα. Τὸ 1923 ίδρυσαν τήν παναμερικανικήν όργάνωσιν ΑΧΕΠΑ, ή όποία είχε τάσεις εξαμερικανισμού. 'Αντέδρασεν όμως άλλη όργάνωσις, ή ΓΚΑΠΑ. "Ηδη οί "Ελληνες τῆς 'Αμερικῆς έχουν δημιουργήσει ώραίās παροικίās, άνέπτυξαν τās τέχνας καί τὰ γράμματα καί έχουν ώς άρχηγόν των τόν Μητροπολίτην των. Διοργανώνουν έκδρομάς καί επισκέπτονται τήν 'Ελλάδα, διότι ή νοσταλγία πάντοτε κατακαίει τὰ στήθη παντός "Ελληνος, ώστε νά επιθυμή νά ίδη έστω καί «καπνόν άναθρώσκοντα» άπό τήν άγαπημένην του πατρίδα.

3. ΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Β. ΑΜΕΡΙΚΗΝ

1. Δανικαί κτήσεις. 'Η νήσος Γ ρ ο ι λ α ν δ ί α (έκτ. 2.175.000 τ.χλμ. κ. 37.000) άποτελεί Δανικήν κτήσιν. Εύρίσκεται εις τόν Β. Παγωμένον ώκεανόν. Αὐτή καλύπτεται άπό πάγους καί μόνον τὸ νότιον τμήμα της έλευθερώνεται άπό αὐτούς επί τρεῖς μήνας τὸ έτος. 'Εκεῖ φύονται βρύα καί λειχῆνες.

Πλοϊον τῆς ἐξερευνητικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ροβέρτου Σκώτ

Τὸ κλίμα εἶναι πολικόν. Ἡ οἰκονομία στηρίζεται εἰς τὴν ἀλιείαν, τὸ κυνήγιον καὶ τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (χαλκόν, γραφίτην, μόλυβδον, οὐράνιον). Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἑσκιμῶι καὶ ὀλίγοι Δανοί. Πρωτεύουσα τὸ Γκοντχάαρ (7.000 κ.). Εἰς τὴν νῆσον ὑπάρχουν τὰ μεγαλύτερα ὀρυχεῖα κρυσθίου, ὃ ὁποῖος χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ ἀλουμινίου.

2. **Γαλλικαὶ κτήσεις.** Αἱ νῆσοι Σαῖν Πιέρ καὶ Μικελὸν (ἔκτ. 240 τ.χλμ.—κάτ. 8.000), εὐρίσκονται πλησίον τῶν νοτίων ἀκτῶν τῆς Ν. Γῆς τοῦ Καναδά. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀλιείαν. Πρωτεύουσαν ἔχουν τὸ Σαῖν - Πιέρ (3.000 κ.).

3. **Βρεταννικαὶ ἀποικίαι.** Εἶναι αἱ Βερμουῦδαι νῆσοι (ἔκτ. 54 τ.χλμ.—κάτ. 45.000), εἶναι σύμπλεγμα 360 νήσων, 1.200 χλμ. νοτίως τῆς Ν. Ὑόρκης. Εἶναι κοραλλιογενεῖς μὲ ὑποτροπικὸν κλίμα. Οἱ κάτοικοι ζοῦν μὲ τὴν καλλιέργειαν ἀνθέων, φαρμακευτικῶν φυτῶν, κατασκευὴν ἀρωμάτων. Πρωτεύουσα ἡ Χάμιλτων (3.000 κ.).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασαι. Ποῖαι εἶναι αἱ «Πέντε Λίμναι»; Ποῦ σχηματίζεται ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα; Διατί αἱ νῆσοι Χαβάι ὀνομάζονται «παράδεισος τοῦ

Ειρηνικοῦ; » Πῶς δημιουργοῦνται οἱ «τυφῶνες» τῆς Ἀμερικῆς; Τί εἶναι τὸ ἀγαλμα τῆς Ἑλευθερίας;

Διατί αἱ Η.Π.Α. δὲν ἔχουν ἐπίσημον θρησκείαν; Τί χρειάζεται εἰς τὰς Η.Π.Α. ἡ Ἀλάσκα; Πόσα ἀστρα ἔχει ἡ Ἀμερικανικὴ σημαία;

Γνωρίζετε ὅτι τὸ ἀγαλμα τῆς Ἑλευθερίας εἶναι δῶρον τῆς Γαλλίας, ὅτι κατεσκευάσθη εἰς αὐτὴν καὶ μετεφέρθη τμηματικῶς; Ὅτι διαθέτει ἀνεγκυστήρα καὶ ὅτι οἱ ἐπισκέπται ἀνέρχονται μέχρι τοῦ πυρσοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον χωροῦν 12 άτομα; Ὅτι ἡ μεγαλυτέρα γέφυρα τοῦ κόσμου εὑρίσκεται εἰς τὸ Ὁκλαντ (Ἄγ. Φραγκίσκον) καὶ ὅτι ἔχει μῆκος 15 χλμ.;

Ζητήσατε πληροφορίας ἀπὸ γνωστούς σας, οἱ ὅποιοι ἔζησαν εἰς Η.Π.Α. Συγκεντρώσατε φωτογραφίας, γραμματόσημα.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. ΜΕΞΙΚΟΝ

Εὑρίσκεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ, μεταξύ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, Γουατεμάλας, Ὀνδούρας καὶ Η.Π.Α.

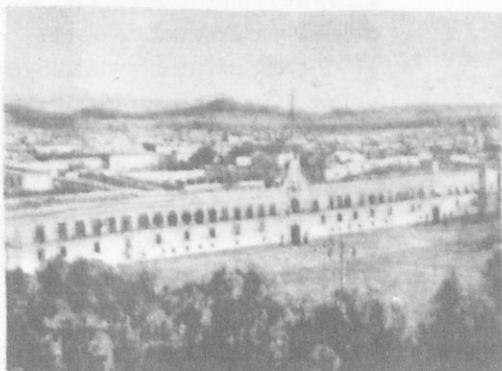
Ἡ ἔκτασίς του εἶναι 1.972.000 τ.χλμ., οἱ κάτοικοι 38.416.000 καὶ ἡ πυκνότης 19 κάτ. κατὰ τετρ. χλμ.

Τὸ ἔδαφος τοῦ Μεξικοῦ εἶναι ὄρεινόν. Κυρίαρχον ὄρος εἶναι ἡ Σιέρρα Μάδρε. Χωρίζεται εἰς Ἀνατολικὴν ὄροσειράν (3.664 μ.) καὶ εἰς Δυτικὴν (3.489 μ.). Αἱ δύο ὄροσειραὶ ἐνοῦνται πρὸς Ν. εἰς τοὺς ὄγκους τῶν ἡφαιστειῶν Ποποκατέπελτ (5.440 μ.) καὶ Ὀριζάμπα (5.653 μ.). Τὰ ὄρη αὐτὰ εἶναι γυμνὰ καὶ ἄδενδρα μὲ μόνον στόλισμα τοὺς κάκτους. Ἐξ ἄλλου ἡ Σιέρρα Νεβάδα τῆς Δυτ. Ἀμερικῆς προχωρεῖ εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Καλιφορνίας (3.069 μ.).

Μεταξὺ τῶν δύο ὄροσειρῶν τῆς Σιέρρα Μάδρε (Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς) σχηματίζεται ἀπέραντον ὁροπέδιον (ὑψους 1.500 - 2.000 μ.).

Ἡ θάλασσα σχηματίζει τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ πρὸς Α. μὲ τὴν χερσόνησον Γιουτακάν (ΝΑ.) καὶ τὸν κόλπον τῆς Καλιφορνίας μὲ τὴν ὁμώνυμον χερσόνησον (πρὸς Δ.).

Πόλις τοῦ Μεξικοῦ. Εἰς τὸ βάθος τὸ ἡφαίστειον Ποποκατέπελτ

Καλύβαι 'Εσκιμώων

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμόν, ὑγρὸν καὶ μὲ πολλὰ ἔλη εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη. Εἰς τὰ ὄρεινά μετατρέπεται εἰς ἥπιον, εὐκρατον. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Σιέρρα Μάδρε, οἱ πρόποδες τῆς ὁποίας σκεπάζονται ἀπὸ δάση. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αἱ βροχαὶ εἶναι σπάνιαι. Δι' αὐτὸ τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ χλόην,

θάμνους καὶ κάκτους, φυτὰ δηλ. ἀνθεκτικὰ εἰς τὴν ξηρασίαν. Ἄλλου πάλιν τὸ ἔδαφος εἶναι ἐρημικὸν καὶ ἄγονον.

Μικρὸν τμήμα τοῦ ἔδαφους τῆς χώρας χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν γεωργίαν. Προϊόντα : ἐσπεριδοειδῆ, ἀραβόσιτος, βάμβαξ, καφές, κάκον, σακχαροκάλαμον, γεώμηλα, ὄρυζα, καπνός, βανίλλη, μπανάναι, ἀνανάδες, σιζάλ κ.ἄ.

Εἰς τὰς στεππώδεις περιοχὰς ἐκτρέφονται αἰγοπρόβατα, βοοειδῆ, χοῖροι κ.λπ. Εἰς τὰς θαλάσσας ἀλιεύονται διάφοροι ἰχθύες.

Ἐκ τῶν δασῶν τῆς Σιέρρα Μάδρε λαμβάνεται ἄφθονος ξυλεία.

Τὸ Μεξικὸν εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτά. Ἐξάγει ἄργυρον (1η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ψευδάργυρον καὶ μόλυβδον (5η χώρα), γύψον, μαγγάνιον, πετρέλαιον, σίδηρον, ἄνθρακα, χαλκόν, χρυσόν, πολυτίμους λίθους καὶ θεῖον (2α χώρα).

Βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς εἶναι τὰ τσιμέντα, ἡ σάκχαρις, ὁ ἀκατέργαστος χάλυψ κ.ἄ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 190.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 26.000 χλμ., ἡ ἀτμοπλοικὴ συγκοινωνία καὶ ἡ ἀεροπορικὴ ἐξυπηρετοῦν πλήρως τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (61%), Ἰνδιάνοι (29%), λευκοὶ (9%) καὶ νέγροι 1%). Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (94%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν καὶ ἔχουν μέτριον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%).

Πολίτευμα ἔχουν τὴν Δημοκρατίαν καὶ πρωτεύουσαν τὴν Πόλιν τοῦ Μεξικοῦ (3.100.000 κ.) ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄροσπέδιου. Περιβάλλεται ἀπὸ ὑψηλὰ ὄρη καὶ ἔχει γραφικὰ προάστια. Πόλεις : Γκουαντα-

λαχάρα (800.000 κ.), Μοντερρέν (650.000 κ.), Πουέμπλα (330.000 κ.), Μεξικάλι, Τιχουάνα, Μερίντα, Βέρα Κρούζ, Ταμπίκο, Άκαπούλκο κ.ά.

Εἰς τὸ Μεξικὸν ἤκμασαν οἱ ἰθαγενεῖς Ἀζτέκοι. Πολλὰ μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ των σώζονται μέχρι σήμερον. Τοὺς ὑπέταξαν οἱ Ἰσπανοί, οἱ ὅποιοι ἔκαμαν τὸ Μεξικὸν ἀποικίαν των. Τὸ 1823 ἀπέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Οἱ σημερινοὶ Μεξικανοὶ εἶναι μιγάδες ἰθαγενῶν καὶ Ἰσπανῶν καὶ διακρίνονται διὰ τὴν θερμόαιμον ιδιοσυγκρασίαν των.

2. ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ

Ἡ Γουατεμάλα εὐρίσκεται ΝΑ. τοῦ Μεξικοῦ καὶ βρέχεται τόσον ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικόν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

Ἐχει ἔκτασιν 108.889 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 4.095.000 κάτ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄροσειράς τῆς Σιέρρα Μάδρε, αἱ ὁποῖαι σχηματίζονται ἀπὸ ἠφαίστεια. Ἐξ αὐτῶν τὸ Τραζουμουλκο (4.211 μ.) καὶ Σάντα Μαρία κατὰ καιροὺς κατέκαυσαν πόλεις καὶ ἠρήμωσαν περιοχάς. Συνετέλεσαν ὅμως καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, ἡ ὁποία ἀπέκτησεν ὑποδειγματικὰς λουτροπόλεις.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικὸν εἰς τὰ χαμηλὰ μέρη, ἥπιον εἰς τὰ ὀρεινά. Κυριώτερα προϊόντα εἶναι ὁ καφές, ὁ ἀραβόσιτος, ὁ βάμβαξ, τὸ κακόν, αἱ μπανάναι, ἡ ξυλεία. Ἐξάγει ὅμως καὶ σιδηρομεταλλεύματα, ψευδάργυρον, μόλυβδον, ἄργυρον κ.λπ.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι ποικίλη. Ὀδικὸν δίκτυον 13.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 950 χλμ., ἀεροπορικὴ καὶ ἀτμοπλοικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (92%), μὲ ἱκανοποιητικὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 30%) καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Πολίτευμα τῆς χώρας εἶναι ἡ Δημοκρατία καὶ π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α ἡ Γουατεμάλα (410.000 κ.) μὲ ἀντισεισμικὰς οἰκοδομὰς καὶ ἀνθισμένα πάρκα.

Ἡ Γουατεμάλα κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν, οἱ ὅποιοι κατέστρεψαν τὸν ἀρχαῖον πολιτισμὸν τῶν ἰθαγενῶν καὶ ἐξωλόθρευσαν πολλὰς φυλάς. Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι προέρχονται ἀπὸ ἐπιμειξίαν Ἰσπανῶν καὶ ἰθαγενῶν. Ἠλευθερώθησαν τὸ 1821.

3. ΣΑΛΒΑΔΟΡ

Εύρσκεται μεταξύ Γουατεμάλας και 'Ονδούρας και βρέχεται από τον Ειρηνικόν ὠκεανόν. Ἔκτασις 21.393 τ.χλμ.—κάτ. 2.810.000.

Τὸ κεντρικὸν τμήμα τῆς χώρας καταλαμβάνει ἡφαιστειῶδες ὑψίπεδον. Πεδινὰ περιοχὰ ὑπάρχουν πρὸς τὰ παράλια, ἀλλ' εἶναι θερμαὶ καὶ ἀνθυγιειναί. Εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον.

Εἶναι χώρα γεωργικὴ (σακχαροκάλαμον - σάκχαρις, βάμβαξ, ὄρυζα, ὄσπρια, σιζάλ, βάλαμον (1η χώρα), καφές κ.ἄ.). Διαθέτει κοιτάσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι σχετικῶς καλὴ (ὁδικὸν δίκτυον 9.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 650 χλμ., ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, καθολικοί, μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 50%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν. Πολίτευμα Προεδρευομένη Δημοκρατία. Πρωτεύουσα: Σάν Σαλβαδόρ (275.000 κ.). Πόλεις: Σάντα Ἄννα, Σάντα Τέκλα, Σάν Μιγκουέλ.

4. ΟΝΔΟΥΡΑ

Εύρσκεται μεταξύ Γουατεμάλας, Σαλβαδόρ, Νικαράγουας. Βρέχεται δὲ ὑπὸ τῶν δύο ὠκεανῶν. Ἔκτασις: 112.088 τ.χλμ.—κάτ. 2.000.000 κ.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ πρὸς τὰ παράλια γίνεται πεδινόν. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Προϊόντα: γεωργικά (σακχαροκάλαμον, μπανάνα, σόγια, κασσάβα), κτηνοτροφικά, δασικά (ξυλεία) καὶ ὀρυκτὰ (ἄργυρος, ψευδάργυρος, μόλυβδος, κάδμιον, χρυσός).

Συγκοινωνία ἱκανοποιητικὴ (ὁδικὸν δίκτυον 4.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 1.300 χλμ., ἀτμοπλοικαί, ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ).

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (75%) καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ μορφωτικὸν ἐπίπεδον μέτριον (ἀναλφάβητοι 55%) καὶ γλῶσσαν τὴν ἰσπανικὴν.

Πολίτευμα: Προεδρευομένη Δημοκρατία. Πρωτεύουσα: Τεγκουσικάλπα (140.000 κ.).

5. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΟΝΔΟΥΡΑ

Μεταξὺ Μεξικοῦ, Γουατεμάλας καὶ Μεξικανικοῦ κόλπου εὐρίσκεται ἡ Βρεταννικὴ ἀποικία τῆς 'Ονδούρας (ἔκτ. 22.966 τ.χλμ.—κ. 103.000).

Τὸ ἔδαφος καλύπτεται ἀπὸ δάση (82%). Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν. Κύριον προϊόν ἡ πολυτίμος ξυλεία (ἔβενος, μαόνι). Ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 1900 χλμ. καὶ ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες, Ἰνδιάνοι καὶ λευκοί, Ρωμαιοκαθολικοὶ (60%), μὲ ὑψηλὸν σχετικῶς μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 13%). Εἶναι Ἀγγλικὴ αὐτοδιοίκητος ἀποικία μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μπελίτσε (32.000 κ.).

6. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Ὀνδούρας καὶ Κόστα-Ρίκας καὶ βρέχεται ἀπὸ τοὺς δύο ὠκεανούς. Ἔκτασις 140.000 τ.χλμ.—κάτ. 1.541.000.

Ἡ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ζώνη εἶναι χώρα χαμηλὴ καὶ ἐλώδης. Τὸ Β. καὶ ΒΔ. τμήμα καταλαμβάνουν διάφορα ὄρη δασώδη. Τὸ κέντρον ἀποτελεῖ ὑψίπεδα. Κατὰ μῆκος τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐκτείνεται μία στενὴ ζώνη ἡφαιστειῶν. Σημαντικὴ λίμνη εἶναι ἡ Νικαράγουα (9.583 τ.χλμ.)

Ἡ χώρα παράγει καφέ, μπανάνας, καουτσούκ, ὄρυζαν, ξυλείαν, κτηνοτροφικὰ εἶδη καὶ διαθέτει ὀρυκτὸν πλοῦτον (χαλκόν, χρυσόν). Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 5.500 χλμ., σιδηροδρομικὸν 350 χλμ. Ὑπάρχει μικρὸς στόλος καὶ ἀεροπορικὴ σύνδεσις.

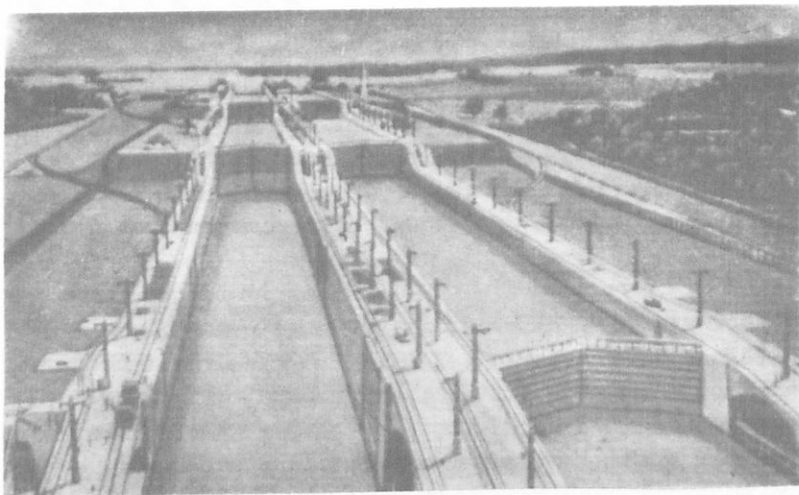
Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (77%) καὶ Ἰνδιάνοι, Καθολικοί, σχετικῶς ἀνεπτυγμένοι (ἀναλφάβητοι 50%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν. Εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1821 μὲ π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν τὴν Μανάγκουα (230.000 κ.).

7. ΚΟΣΤΑ-ΡΙΚΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Νικαράγουας καὶ Παναμᾶ, βρέχεται δὲ ἀπὸ τοὺς δύο ὠκεανούς. Ἔκτασις 50.000 τ.χλμ.—κάτ. 1.338.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν σεισμοπαθὲς (ἡφαιστειὸν Ἰραζοῦ 3.452 μ.), ἀλλὰ δασώδες. Παράγει ἐξαιρετικὸν καφέν, μπανάνας καὶ κακάον. Εὐδοκιμεῖ ἡ κιχρόνη διὰ παραγωγὴν κινίνου. Ἀλιεύονται χελῶναι (διὰ τὰ ὄστρακά των) καὶ μαργαριτοφόρα ὄστρακα. Ἡ συγκοινωνία εἶναι καλὴ (ὁδικὸν δίκτυον 20.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 750 χλμ., μικρὸς ἐμπορικὸς στόλος καὶ ἀρίστη ἀεροπορία).

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί (60%), μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν. Ἔχει ἄριστον σχολικὸν σύστημα, τὸ μικρότερον ποσοστὸν ἀναλφάβητων μεταξὺ τῶν κρα-

Ἡ διώρυξ τοῦ Παναμᾶ

τῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς καὶ τὸ κράτος δαπανᾷ πολλὰ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1821, μὲ πρωτεύουσαν τὸ Σάν Χοσέ (Ζοσέ) 165.000 κατ.

8. ΠΑΝΑΜΑΣ

Φυτεῖα καπνοῦ εἰς Ἀβάναν

Ἐχει ἑκτασιν 74.010 τετρ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.177.000 κ.

Ἡ χώρα εἶναι ὄρεινὴ (μὲ ὑψηλότεραν κορυφὴν τὸ Πίκο Μπάγκο 3.374 μ.) καὶ καλύπτεται ἀπὸ δάση. Παράγει σακχαροκάλαμον, σιτηρά, γεώμηλα, βάμβακα, κακάον κ.λπ. Οἱ ἰθαγενεῖς, ἀπὸ φύλλα εἰδους λατανίας, πλέκουν ψαθίνους μαλακοὺς πῖλους διὰ τὸ θέρος (παναμάδες). Ἐχει ἀνεπτυγμένην κτηνοτροφίαν καὶ πτηνοτροφίαν. Ἐξά-

γει ξυλείαν καὶ διαθέτει ἄρκετον ὀρυκτὸν πλοῦτον (χρυσόν, ἄργυρον, χαλκὸν κ.ἄ.). Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 7.000 χλμ., τὸ ἀεροπορικὸν εἶναι καλὸν καὶ ἡ ἐμπορικὴ ναυτιλία μεγάλη (ἐπεὶδὴ πολλὰ ξένα πλοῖα ὑφώνουν τὴν παναμαϊκὴν σημαίαν εὐκολίᾳς).

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί, μιγάδες, νέγροι καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ ἱκανοποιητικὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 28%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἀπὸ τὸ 1903 ἀποτελοῦν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸν Παναμᾶν (300.000 κ.).

Ἡ ζώνη τῆς διώρυγος. Ἡ διώρυξ τοῦ Παναμᾶ εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τεχνικὰ ἔργα τοῦ κόσμου. Δι' αὐτῆς τὰ πλοῖα ἀποφεύγουν τὸν περίπλου τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Διέρχονται τὴν διώρυγα, εἰσερχόμενα εἰς ἀλληλοδιαδόχους δεξαμενὰς - ὑδατοφράκτας.

Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς διώρυγος ὑπάρχει μία ζώνη πλάτους 8 χλμ. (συνολικῆς ἐκτάσεως 1.432 τ.χλμ.), ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τὰς Η.Π.Α. Κατοικεῖται ἀπὸ 53.000 ἄτομα καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Μπαλμπόα (20.000 κ.).

9. ΚΟΥΒΑ

Μέσα εἰς τὴν Καραϊβικὴν θάλασσαν ὑπάρχουν πολλοὶ νῆσοι, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν τὰ συμπλέγματα τῶν Μεγάλων καὶ τῶν

Φυτεία μπανανέας εἰς Κεντρικὴν Ἀμερικὴν

Μικρῶν Ἀντιλλῶν. Μεγαλυτέρα ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ Κούβα (ἐκτ. 114.524 τ.χλμ.— κάτ. 7.203.000).

Ἡ νῆσος εἶναι ὀρεινὴ πρὸς τὰ ΝΑ. (ὕψηλότερα κορυφὴ Τουρκίνο 2.770 μ.) καὶ δασώδης. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν καὶ αἱ βροχαὶ ἄφθονοι. Κατὰ τὸ θέρος ὁμως ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς τρομεροὺς κυκλῶνας «οὐραγκάν».

Προϊόντα : ἄφθονον σακχαροκάλαμον καὶ ἐξαιρετικὸς καπνὸς διὰ ποῦρα, ὄρυζα, σιζάλ, καφές, κακάον, μπανάναι. Ἐξάγει ξυλείαν καὶ διαθέτει ἀρκετὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον (νικέλιον, μαγγάνιον, χαλκόν, σίδηρον κ.λπ.).

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 15.000 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 6.500 χλμ., ἔχει ἀτμοπλοϊκὴν συγκοινωνίαν καὶ μεγάλην ἀεροπορικὴν τοιαύτην.

Ἡ Κούβα εἶναι νῆσος, τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυψεν ὁ Καλόμβος καὶ τὴν ἐξέλαβεν ὡς τὴν πλουσίαν χώραν τῶν Ἰνδιῶν (1492). Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (75%), νέγροι καὶ μιγάδες, Ρωμαιοκαθολικοὶ (80%), μὲ ὑψηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 22%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Κούβα εἶναι ἀνεξάρτητον κράτος ἀπὸ τὸ 1899. Ἀπὸ τὸ 1959 δι' ἐπαναστάσεως κατέστη Λαϊκὴ Δημοκρατία. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Ἀβάνα (975.000 κ.) μὲ θαυμάσια τουριστικὰ ξενοδοχεῖα. Πόλεις : Καμαγκέυ (260.000 κ.), Σαντιάγο (225.000 κ.), Σάντα Κλάρα κ.ἄ.

10. Α·Ι·Τ·Η

Ἡ Δημοκρατία τῆς Αἰτῆς κατέχει τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς ὁμωνύμου νήσου (ἐκτ. 27.750 τ.χλμ.—κάτ. 4.448.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινὸν καὶ δασώδες, πλούσιον εἰς φυσικὰς καλλονὰς καὶ γόνιμον. Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, ἥπιον, μὲ ἀφθόνους βροχάς. Παράγει καφέν, σακχαροκάλαμον, καπνόν, βάμβακα κ.ἄ. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται πολῦτιμος ξυλεία (μαόνι). Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 3.500 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 300 χλμ. Ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὴν καὶ ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ νέγροι (90%) καὶ λευκοί. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Ρωμαιοκαθολικοί, μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 85%). Ὁμιλοῦν τὴν γαλλικὴν.

Ἡ Ἀϊτή ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1904 καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὸ Πόρτ - ὦ - Πρένς (250.000 κ.) μὲ ἐξαίρετον λιμένα.

11. ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Καταλαμβάνει τὸ ἀνατολικὸν καὶ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς νήσου Ἀϊτῆς (ἔκτ. 48.442 τ.χλμ.—κάτ. 3.334.000). Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀλιγώτερον ὄρεινόν τοῦ κράτους τῆς Ἀϊτῆς καὶ τὸ κλίμα ὁμοιον. Ἐπίσης καὶ τὰ παραγόμενα προϊόντα εἶναι τὰ αὐτά. Ἔχει ὁδικὸν δίκτυον 10.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 270 χλμ., καλὴν ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν καὶ μικρὸν ἐμπορικὸν στόλον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (70%), λευκοὶ καὶ νέγροι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (96%), μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Δομινικανικὴ Δημοκρατία εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸ 1960. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τρουχίλλο (Ἄγ. Δομίνικος) μὲ 435.000 κ.

12. ΙΑΜΑ·Ι·ΚΗ (TZAMA·Ι·ΚΑ)

Εἶναι ἡ τρίτη μεγάλη νῆσος τῆς Καραϊβικῆς θαλάσσης. Ἔχει ἔκτασιν 11.424 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.687.000 κατοίκων.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρεινόν (ὕψηλοτέρα κορυφὴ 2.292 μ.) καὶ δασῶδες. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικὸν μὲ πολλὰς βροχάς. Λέγεται «χώρα τῶν δασῶν καὶ τῶν ὑδάτων». Παράγει σάκχαριν, μπανάνας, κασσάβαν, κακάον, καφὲ κ.ἄ. Ὁρυκτὰ ἔχει τὸν βωξίτην (1η χώρα τοῦ κόσμου). Ὁ τουρισμὸς ἔχει μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 12.500 χλμ., τὸ σιδηροδρομικὸν 370 χλμ. καὶ διαθέτει ἀεροπορικὴν συγκοινωνίαν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι νέγροι (75%) καὶ μιγάδες, Διαμαρτυρόμενοι (74%), μὲ καλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 18%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Ἰαμαϊκὴ ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ Κολόμβου (1494). Ἀπετέλει Ἀγγλικὴν ἀποικίαν μέχρι τοῦ 1962, ὁπότε ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Κίνσγκτον (160.000 κ.).

13. ΝΗΣΟΙ ΤΡΙΝΙΝΤΑΝΤ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ

Εύρίσκονται εις τὸ τέλος τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν, πλησίον τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ἔχουν ἑκτασιν 5.128 τ.χλμ. καὶ 894.000 κατ. Τὸ ἔδαφός των εἶναι ὄρεινόν καὶ καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν, ἥπιον. Εἶναι χώρα πλουσία. Ἡ οἰκονομία της στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν (σακχαροκάλαμον, κακάον, ὀπῶραι), τὴν διύλισιν πετρελαίου καὶ ἐξαγωγὴν φυσικῆς ἀσφάλτου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τουρισμόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί, μιγάδες καὶ νέγροι, Καθολικοὶ ἢ Διαμαρτυρόμενοι, ἄρκετὰ μορφωμένοι (ἀναλφαβητισμὸς 25 %) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Μέχρι τὸ 1962 ἀπετέλουν ἀγγλικὴν ἀποικίαν καὶ ἔκτοτε ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Πόρτ-ὀφ - Σπαίν (100.000 κ.).

14. ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΑΙ

Ἀποτελοῦνται

1) Ἀπὸ τὰς νήσους Μπαχάμας (ἔκτ. 11.406 τ.χ.—κάτ. 136.000). Εἶναι σύμπλεγμα χιλιάδων νήσων, μικρῶν καὶ μεγάλων, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Καραϊβικῆς. Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι κοραλλιογενεῖς, δασώδεις, μὲ κλίμα ὑποτροπικόν καὶ ἀφθόνους βροχάς. Ὑποφέρουν ἀπὸ τὸν κυκλῶνα «οὐραγκάν». Προϊόντα : καφές, βάμβαξ, κακάον, σακχαροκάλαμον, μπανάναι. Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνεται ξυλεία καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἀλιεύονται σπόγγοι.

Φυτεία μπαναναῶν εἰς Ἰαμαϊκὴν

Οἱ πρῶτοι ἰθαγενεῖς, οἱ Καραϊβαί, (ἐκ τῶν ὁποίων ὠνομάσθη καὶ ἡ θάλασσα Καραϊβική), ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν κατακτητῶν. Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι Ἀφρικανοὶ νέγροι (90%), Ρωμαιοκαθολικοὶ ἢ Διαμαρτυρόμενοι, μὲ καλὸν μορφωτικὸν ἐπί-

πεδον (ἀναλφάβητοι 20%). Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν ἀπεβιβάσθη ὁ Κολόμβος. Ὁμιλοῦν τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ αἱ νῆσοι τῶν ἀποτελοῦν θαυμάσια θέρετρα. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Νασσάου (50.000 κ.).

β) Αἱ Παρθένοι Νῆσοι, ἤτοι πολλὰ νῆσοι τῶν Μικρῶν Ἀντιλλῶν.

15. ΑΠΟΙΚΙΑΙ ΤΩΝ Η.Π.Α.

Εἶναι ἡ νῆσος Πόρτο - Ρίκο (ἐκτ. 8.866 τ.χλμ.—κάτ. 2.626.000) μὲ ἔδαφος ὀρεινὸν καὶ δασῶδες, κλίμα τροπικὸν μὲ πολλὰς βροχὰς καὶ προϊόντα γεωργικά, μὲ ἀξιόλογον τουρισμὸν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι νέγροι καὶ μιγάδες καὶ ἀποτελοῦν ἡμιαυτόνομον κτῆσιν τῶν Η.Π.Α. μὲ πρωτεύουσαν τὸ Σάν Χουάν (225.000).

16. ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ

Εἶναι αἱ νῆσοι Γουαδελούπη καὶ Μαρτινίκα (ἐκτ. 5.128 τ.χ. καὶ πληθ. 720.000 κάτ.). Τὸ ἔδαφός τῶν εἶναι ὀρεινόν, δασῶδες καὶ ἡφαιστειῶδες. Τὸ κλίμα τροπικόν. Προϊόντα : κακάον, καφές, βάμβαξ, σακχαροκάλαμον, βανίλλη κ.ἄ. Ἔχουν μεγάλην τουριστικὴν ἀνάπτυξιν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοί, μιγάδες καὶ νέγροι, Καθολικοί, μορφωτικῶς ἀνεπτυγμένοι (ἀναλφάβητισμὸς 25%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν. Πρωτεύουσα τῆς Μαρτινίκας εἶναι τὸ Φόρντ ντέ Φράνς (θαυμάσιος λιμὴν) καὶ τῆς Γουαδελούπης ἡ Μπὰς Τέρ.

Ἑρωτήσεις - Ἔργασαι. Ποῖα εἶναι τὰ μεγαλύτερα ἡφαίστεια τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς; Ποῖον μεγάλον ἀθλητικὸν γεγονὸς ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Πόλιν τοῦ Μεξικοῦ ἐσχάτως;

Ποῖαι χώραι τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς κατασκευάζουν ποῦρα;

Περιγράψατε τὴν πορείαν ἐνὸς πλοίου ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ εἰς τὴν διώρυγα τοῦ Παναμᾶ, μέχρι τῆς ἐξόδου τοῦ εἰς τὸν ἀντίθετον ὠκεανόν.

Γνωρίζετε ὅτι : τὴν διάνοισιν τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ ἀνέλαβε Γαλλικὴ ἐταιρεία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν μηχανικὸν Λεσσέψ τὸ 1881 ; Ὅτι ἡ ἐταιρεία ἐγκατέλειπε τὸ ἔργον τὸ 1887 λόγῳ πτωχεύσεως (τεράστια δαπάναι, θάνατοι ἐργατῶν ἐκ νοσηρότητος τῆς περιοχῆς) καὶ ὁ Λεσσέψ κατεδικάσθη εἰς φυλάκισιν; Ὅτι τὸ ἔργον τὸ ἀνέλαβον κατόπιν αἱ Η.Π.Α. καὶ τὸ 1914 ἐτέρασε τὸ πρῶτον πλοῖον ἀπὸ τὴν διώρυγα;

Ποῖα μέρη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς θὰ ἠθέλατε νὰ ἐπισκεφθῆτε ὡς τουρίστα καὶ πῶς θὰ ἠμπορούσατε νὰ μεταβῆτε εἰς αὐτά;

1. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

Καταλαμβάνει τὸ βόρειον τμήμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς, μεταξύ Γουϊάνης, Βραζιλίας καὶ Κολομβίας. Πρὸς Β. βρέχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν τῶν Ἀντιλλῶν. Ἔχει ἑκτασιν 912.050 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 8.144.000 κατ.

Τὸ βόρειον τμήμα καλύπτεται ἀπὸ προεκτάσεις τῶν Ἀνδεων (Κορδιλλιέρα ντὲ Μερίντα 5.493 μ.). Πρὸς Ν. καὶ ΝΑ. δημιουργοῦνται ὑψίπεδα. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ πρὸς Α. τὸ ἔδαφος εἶναι πεδινὸν μὲ ἐκτάσεις, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ἀπὸ χλόην καὶ λέγονται «λιάνος» Τὴν χώραν διαρρέει ὁ ποταμὸς Ὀρινόκος μὲ μέγα βάθος, πολλὰς πλημμύρας καὶ τεράστιον δέλτα. Πρὸς Β. σχηματίζεται ἡ λιμνοθάλασσα Μαρακαίμπο.

Τὸ κλίμα εἶναι τροπικόν, θερμὸν καὶ ὑγρὸν. Τὰ χαμηλὰ μέρη ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν καταθλιπτικὴν, ἀνθυγιεινὴν καὶ διαρκῆ θερμότητα. Τὰ παρθένα δάση καλύπτουν τὸ 50% τῆς χώρας.

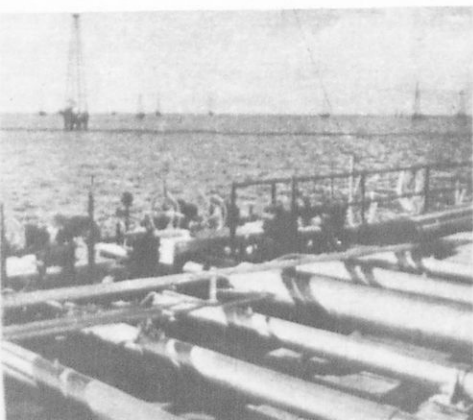
Εἶναι πλουσία χώρα. Προϊόντα κακάον, καφὲς ἀραβόσιτος, κασσάβα, βάμβαξ, σήσαμος, ὄσπρια. Κτηνοτροφικὰ (ζῶα, κρέατα, ἔρια), δασικὰ (ξυλεία), ἀλιευτικὰ, ὀρυκτὰ (χάλυψ, πετρέλαιον-3η χώρα-σιδηρομεταλλεύματα, ἀδάμαντες, χρυσός, γαιάνθρακες).

Τὰ δάση, ἐκτὸς τῆς ξυλείας, προσφέρουν σημαντικὴν ποσότητα καουτσούκ, βανίλλης, κινίνης καὶ ἄλλων φαρμακευτικῶν προϊόντων.

Μεγάλῃ πλουτοπαραγωγικῇ πηγῇ τῆς χώρας ὅμως εἶναι τὸ πετρέλαιον, τοῦ ὁποῖου ἤδη γίνε-ται ἐντατικὴ ἐκμετάλλευσις, παρὰ τὸν τροπικὸν καύσωνα.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ. Ὁδικὸν δίκτυον 55.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 400 χλμ., καλὴ ἀτμοπλοία καὶ καλυτέρα ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (65%),

Πετρέλαια εἰς Μαρακαίμπο

λευκοί, νέγροι και Ινδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοί (93%), με αρκετά ανεπτυγμένον τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 34%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν.

Εἶναι ἀνεξάρτητον ὁμόσπονδον δημοκρατικὸν κράτος ἀπὸ τὸ 1830 με πρωτεύουσαν τὸ Καράκας (1.350.000 κ.), πόλις ὡραία, με μεγάλας πλατείας καὶ πολλὰ πάρκα. Εὐρίσκεται εἰς ὕψος 1.000 μ. καὶ ἔχει γλυκεῖαν θερμοκρασίαν καὶ διαρκῆ ἄνοιξιν.

Πόλεις: Μαρακαίμπο (470.000 κ.) με διυλιστήρια πετρελαίου καὶ πολλὰς ὡραίας οἰκοδομάς. Μαρκισιμέντο (210.000 κ.), Βαλένθια, Σὰν Κριστομπάλ κ.ἄ.

2. ΚΟΛΟΜΒΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Παναμᾶ, Βενεζουέλας, Ἰσημερινοῦ καὶ Περού. Ἐκτασις: 1.138.338 τ.χλμ.—κάτ. 15.098.000.

Ἡ δυτικὴ περιοχὴ εἶναι κατ' ἐξοχὴν ὄρεινή, διότι καλύπτεται ἀπὸ τὸ βόρειον τμήμα τῶν Ἀνδεων, αἱ ὁποῖαι σχηματίζουν ἐκεῖ τρεῖς κορδιλλέρας (σειράς). Ἡ κεντρικὴ ἐξ αὐτῶν ἔχει ὑψηλὰ καὶ αἰωνίως χιονοσκεπῇ ἡφαίστεια, ὅπως τὸ Τολίμα (5.620 μ.). Ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶναι ἡ Σιέρρα Μάρτα (5.775) πρὸς Β. παρὰ τὴν θάλασσαν. Τὸ Α. μέρος εἶναι πεδινὸν με παρθένα δάση καὶ ἀνοικτὰς τροπικὰς πεδιάδας, τὰς «λιάνος». Κυριώτερος ποταμὸς τῆς χώρας εἶναι ὁ Ρίο Μαγκνταλένα. Ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς πηγάζουν οἱ Ὀρινόκος καὶ πολλοὶ παραπόταμοι τοῦ Ἀμαζονίου.

Κλίμα: ὑποτροπικόν, ἥπιον.

Ἡ Κολομβία εἶναι χώρα γεωργικὴ (καφές, σακχαροκάλαμον, ὄρυζα, βάμβαξ, καπνός, κακάον, μπανάναι καὶ σιτηρά), κτηνοτροφικὴ καὶ διαθέτει ἀρκετὰ ὀρυκτὰ (χρυσόν, πετρέλαιον, γαιάνθρακας, σιδηρομεταλλεύματα, ἄργυρον). Εἶναι 1η χώρα εἰς σμαράγδους.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 40.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικόν 3.800 χλμ. Ἐχει ἀκόμη ἀτμοπλοϊκὸν δίκτυον καὶ ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (68%), λευκοί, νέγροι καὶ Ινδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (97%), με χαμηλὸν μᾶλλον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 65%). Ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν.

Ἡ Κολομβία ἀπὸ τὸ 1819 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν με πρωτεύουσαν τὴν Μπογκοτὰ (1.500.000 κ.) εἰς ὕψος 2.653

μ. Πόλεις : Μεττελίν (735.000), Κάλι (720.000), Μπαρρανκίλια (500.000), Περέιρα κ.ά.

3. Ι Σ Η Μ Ε Ρ Ι Ν Ο Σ

Εύρσκεται μεταξύ Κολομβίας, Περού και Ειρηνικοῦ ὠκεανοῦ. *Έχει ἔκτασιν 270.670 τ.χλμ. καὶ πληθ. 4.726.000 κατ.

Τὸ κέντρον τῆς χώρας καταλαμβάνουν αἱ *Ανδεις μετὰ τὰ γνωστὰ ἠφαίστεια Κ ο τ ο π ά ξ ι (5.940 μ.) μετὰ τὴν κωνικὴν μορφήν, τὰς χιόνας καὶ τὰς πολλὰς ἐκρήξεις καὶ τὸ Χ ι μ π ο ρ ό ζ α (6.310 μ.), ἐπιβλητικὸν μετὰ τὸν πελώριον ὄγκον του. Πεδιάδες σχηματίζονται πρὸς Α. καὶ Δ. τῶν ὀρέων. Τὸ 74% τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ δάση.

Τὸ κ λ ῖ μ α ποικίλλει, ἀναλόγως τοῦ ὕψους, ἀπὸ τοῦ τροπικοῦ μέχρι τοῦ εὐκράτου καὶ τοῦ ψυχροῦ. Βροχαὶ πίπτουν ἄφθονοι.

Εἰς τὰς θερμὰς δασώδεις γαίας καλλιεργοῦνται τὸ κακαόδενδρον, ἡ μπανανέα, ἡ ὄρυζα, τὸ σακχαροκάλαμον, ὁ ἀνανᾶς κ.ά. *Αλλοῦ εὐδοκιμοῦν ὁ καφές, ὁ βάμβας, ὁ καπνός, ἡ βανίλλη κ.ά. *Απὸ τὰ δάση συλλέγονται ἡ κίνα, τὸ καουτσούκ, ἡ κανέλλα, τὰ βαφικὰ ξύλα κ.ά. *Η ἀλίεια εἶναι ὑποβοηθητική. *Ορυχεῖα ὑπάρχουν χρυσοῦ, λευκοχρύσου, ἀργύρου, θείου. *Εξάγεται ἐπίσης καὶ πετρέλαιον. *Οδικὸν δίκτυον διαθέτει 9.000 χλμ. καὶ σιδηροδρομικὸν 1.200 χλμ. *Έχει ἐπίσης ἀτμοπλοϊκὸν καὶ ἀεροπορικὸν δίκτυον.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες (40%), Ἰνδιάνοι (40%), νέγροι καὶ λευκοί. Θρήσκευμα Ρωμαιοκαθολικὸν (94%), γλῶσσα ἡ ἰσπανική, μορφωτικὸν ἐπίπεδον ἱκανοποιητικὸν (ἀναλφάβητοι 33%).

*Ο *Ισημερινός ἡ *Έκουαντόρ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1822. Π ρ ω τ ε ὑ ο υ σ α ν ἔχει τὸ Κούιτο (355.000 κ.) εἰς ὕψος 2.850μ. Πόλεις : Γκουαγκιλ (510.000 κ.), Κουένκα, *Αμπάτο κ.ά.

4. Π Ε Ρ Ο Υ

Εύρσκεται μεταξύ *Ισημερινοῦ, Κολομβίας, Βραζιλίας, Βολιβίας καὶ Χιλῆς, βρέχεται δὲ πρὸς Δ. ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

*Έκτασις 1.285.215 τ.χλμ.—πληθυσμὸς 10.429.000 κατ.

Τὸ κέντρον καταλαμβάνουν αἱ Περουβιαναὶ *Ανδεις μετὰ ὑψίστην κορυφήν τὸ Οὐαλκὰν (6.721 μ.). Τὸ ΒΑ. τμήμα εἶναι πεδινόν. Τὸ παράκτιον τμήμα περιλαμβάνει πεδινὴν καὶ λοφώδη λωρίδα. Εἰς τὰ σύνορα μετὰ τὴν Βολιβίαν εὐρίσκεται ἡ λίμνη Τιτικάκα (8.300 τ.χλμ.), ἡ

ύψηλοτέρα λίμνη τῆς γῆς (3.812 μ.ῤ.).

Τὸ κλίμα εἶναι ὑποτροπικόν, ἥπιον.

Τὸ Περού εἶναι χώρα γεωργική (σακχαροκάλαμον, βάμβαξ ὄρουζα, καφές, γεώμηλα, σιτηρά). Εἰς τοὺς λειμῶνας του ἐκτρέφονται τὰ χαρακτηριστικὰ ζῶα τῆς χώρας, λάμα καὶ ἀλπακά (προβατοκάμηλοι). Τὰ ὀρυκτὰ ἀφθονοῦν (χρυσός, χαλκός, ψευδάργυρος, μόλυβδος, σίδηρος κ.ἄ.). Εἰς τὸν ἄργυρον ἔρχεται 2α χώρα εἰς τὸν κόσμον. Ἐπίσης πετρέλαιον ὑπάρχει ἀρκετόν.

Μικροὶ Ἰνδιάνοι εἰς Περού

Τὸ ὁδικόν δίκτυον ἔχει μῆκος 50.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικόν 3.000 χλμ. Ἐχει ἀτμοπλοϊκόν δίκτυον καὶ καλὸν ἀεροπορικόν.

Οἱ κάτοικοι εἶναι Ἰνδιάνοι (49%), μιγάδες (38%), νέγροι καὶ λευκοί. Ἀκολουθοῦν τὸ Ρωμαιοκαθολικὸν θρήσκευμα (95%), ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν καὶ ἔχουν ἱκανοποιητικὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 35%).

Τὸ Περού εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1824. Πρῶ-τεύουσας ἔχει τὴν Λίμα (1.280.000 κ.). Πόλεις Καλλάο (160.000 κ.), Ἀρεκίπα, Τρουχίλλο, Κοϋζκο κ.ἄ.

5. ΒΟΛΙΒΙΑ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Περού, Βραζιλίας, Παραγουάης, Ἀργεντινῆς καὶ Χιλῆς. Ἔκτασις: 1.098.581 τ.χλμ.—Κάτ. 3.596.000.

Ἡ Βολιβία ἀποτελεῖται ἀπὸ ὄρεινὴν περιοχὴν πρὸς Δ. καὶ πεδινὴν «πάμπας» πρὸς Α. Ἡ ὄρεινὴ περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ πανυψηλοὺς κορυφὰς τῶν Ἀνδεων (Ἰλαμποῦ 6.550, Ἰλλιμάνι 6.457, Σαζάμα 6.520, Ὕκανκουίλκα 6.872 κ.ἄ.). Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ἡ λίμνη Τιτικάκα (κοινὴ μετὰ τοῦ Περού), εἰς μίαν νησίδα τῆς ὁποίας σῶζονται ἔρείπια ἀπὸ τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἰνκας.

Τὸ κλίμα εἰς τὴν ἀνατολικὴν πεδιάδα εἶναι τροπικὸν μὲ μεγάλην ξηρασίαν. Εἰς τὰς Ἀνδεις αἱ χιόνες εἶναι αἰώνιοι.

Χιλιανός χορός

‘Η Βολιβία, παρ’ όλον τὸν πλοῦτον της, εἶναι μία πτωχὴ χώρα. Δι’ αὐτὸ τὴν ὀνομάζουν «ζητιάνον, ὁ ὅποιος κάθεται εἰς χρυσὸν θρόνον». Προϊόντα της εἶναι τὰ γεωργικὰ (κακάον, σακχαροκάλαμον, βάμβαξ, καφές), κτηνοτροφικὰ (ἐκτρέφει αἰγοπρόβατα, λάμας, ἀλπακά, χοίρους), δασικὰ (ἄφθονον καουτσούκ ἀπὸ τὰ δάση, κιγχόνην, μπαμπού), ὀρυκτὰ κασσίτερος καὶ ἀντιμόνιον (3ῃ χώρα), βολφράμιον, ἄργυρος, χρυσός, μόλυβδος, ψευδάργυρος, χαλκός, πετρέλαιον.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 27.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 3.000 χλμ. Ἔχει καὶ ἀεροπορικὰς γραμμάς.

Οἱ κάτοικοι εἶναι μιγάδες καὶ Ἰνδιάνοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ (94%), μὲ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 63%). Ὅμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

‘Η Βολιβία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1825. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν Λά Παζ (335.000 κ.) καὶ τὴν Σουΰκρε (50.000 κ.). Ἡ πρώτη εἶναι ἡ πραγματικὴ πρωτεύουσα, ἡ ἄλλη ἡ συνταγματικὴ. Πόλεις : Κοχαπάμπα, Οὔρούρου, Σάντα Κρουζ κ.ἄ.

6. ΧΙΛΗ

Εὐρίσκεται μεταξὺ Βολιβίας, Περού καὶ Ἀργεντινῆς, βρέχεται δὲ ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανὸν (πρὸς Δ.).

Ἔχει ἔκτασιν 741.767 τ.χλμ. καὶ 8.222.000 κατ.

Εἶναι μία ὀφιοειδὴς λωρὶς ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Περού μέχρι τοῦ νοτιωτάτου ἄκρου τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Τὸ βόρειον τμήμα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐρήμους πεδιάδας καὶ ἄγονα ὄρη. Τὸ κέντρον καταλαμβάνουν αἱ Ἄνδεις μὲ ὑψηλοτέραν κορυφὴν τὴν Ἀκονγκάουα (7.035 μ.). Τὸ νότιον τμήμα παρουσιάζει πλούσιον διαμελισμὸν μὲ σύμπλεγμα νήσων, φιόρδς καὶ

άποτόμους βραχώδεις κρημνούς. Τὰ ἡφαίστεια ἐπὶ τῶν ὀρέων εἶναι ἄφθονα καὶ αἱ θερμομεταλλικαὶ πηγαὶ πολυάριθμοι.

Τὸ κ λ ῖ μ α, λόγω τοῦ μήκους τῆς χώρας, εἶναι ποικίλον. Εἰς τὸ βόρειον τμήμα ἐπικρατεῖ κλίμα ἐρήμου με ἀνομβρίαν. Εἰς τὸ κέντρον εἶναι ὑποτροπικὴ ζώνη με ἄρκετὰς βροχάς. Πρὸς Ν. τὸ κλίμα εἶναι ψυχρὸν με πολλὰς βροχάς.

Ἡ γεωργία εἶναι ἀνεπτυγμένη εἰς τὴν κεντρικὴν παραλιακὴν πεδιάδα, ὅπου ὑπάρχουν καὶ τὰ κατάλληλα ἀρδευτικὰ ἔργα. Παράγονται σιτηρά, ὄρυζα, γεώμηλα κ.λπ. Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος καὶ εἰς τὸ νότιον τμήμα εἶναι ἀνεπτυγμένη καὶ ἡ κτηνοτροφία. Ἡ ἀλιεῖα ἔρχεται ὡς ἐπικουρική. Ὁ ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι σημαντικός. Ἡ χώρα ἐξάγει «νίτρον τῆς Χιλῆς» (κατάλληλον διὰ λιπάσματα καὶ εἰς τὴν βιομηχανίαν πρὸς παρασκευὴν νιτρικοῦ ὀξέος), εἰς τὸ ὁποῖον κατέχει τὴν 1ην θέσιν. Ἐπίσης ἐξάγει χαλκὸν (4η χώρα), σίδηρον, ἄργυρον, μαγγάνιον, μυλυβδένιον κ.ἄ.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον ἔχει μῆκος 70.000 χλμ. καὶ τὸ σιδηροδρομικὸν 9.000 χλμ. Ὑπάρχει ἀτμοπλοικὴ καὶ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

Σαντιάγο

Οί κάτοικοι είναι μιγάδες (60%), λευκοί (35%) και ινδιάνοι. Είναι Ρωμαιοκαθολικοί (88%), με καλόν μορφωτικόν επίπεδον. (άναλφάβητοι 16%) και όμιλοῦν τήν ισπανικήν γλῶσσαν.

Ἡ Χιλή εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπό τὸ 1818. Πρῶτ' εὐ-
ουσαν ἔχει τὸ Σαντιάγο (2.270.000 κ.), μέγα βιομηχανικόν καὶ
ἐμπορικόν κέντρον. Πόλεις : Βαλπαράϊζο (275.000 κ.), ἐπίνειον τῆς
πρωτευούσης καὶ κύριος λιμὴν τῆς χώρας, Κονσεψιόν, Ἀτοφαγκά-
στα κ.ἄ.

7. ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ

Εὐρίσκεται μεταξύ Ἀργεντινῆς, Βολιβίας καὶ Βραζιλίας. Ἐχει
ἑκτασιν 406.752 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 1.903.000 κατοίκων.

Ὁ ποταμὸς Παραγουάης διαιρεῖ τὴν χώραν εἰς ἀνατολικήν καὶ
δυτικήν. Τὸ ἀνατολικὸν τμήμα εἶναι λοφῶδες, δέχεται πολλὰς βρο-
χὰς καὶ ἔχει γονίμους πεδιάδας. Τὸ δυτικὸν τμήμα εἶναι μία χλοερὰ
καὶ ἄδενδρος πεδιάς, ἡ ὁποία ὀνομάζεται «μέγα Χάκο». Ἀρκετὸν
τμήμα τῆς καλύπτεται ἀπὸ δάση καὶ ἔλη.

Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν ὁποί-
αν βοηθεῖ τὸ κλίμα (ὑποτροπικὸν καὶ ἥπιον) καὶ ἡ γονιμότης
τοῦ ἐδάφους. Παράγονται ἀραβόσιτος, μανιόκα, καπνός, ὄρυζα,
βάμβαξ, σακχαροκάλαμον κ.ἄ. Κύριον προϊόν εἶναι τὸ τέιον Ματέ.
Ἀπὸ τὰ δάση λαμβάνονται ἐκλεκτὴ ξυλεία καὶ διάφοροι ὕλοι (βα-
φικαί, κλωστικαί, φαρμακευτικαί). Ἡ κτηνοτροφία εἶναι ἀνεπτυ-
γμένη καὶ αἱ ἀγέλαι τῶν βοῶν ζοῦν ἐλεύθεραι εἰς τὰς «πάμπας». Ὁ
ὀρυκτὸς πλοῦτος εἶναι σημαντικὸς (σίδηρος, μαγνήσιον, χαλκός),
ἀλλὰ μένει ἀνεκμετάλλευτος ἐλλείψει ἐργατικῶν χειρῶν καὶ μέσων.

Συγκοινωνία : ὁδική (14.000 χλμ.), σιδηροδρομική (550
χλμ.), ποταμοπλοία, ἀεροπορική.

Οί κάτοικοι εἶναι ινδιάνοι καὶ μιγάδες, Ρωμαιοκαθολικοὶ
(92%) μὲ σχετικῶς καλὸν μορφωτικὸν επίπεδον (άναλφάβητοι
32%) καὶ όμιλοῦν τὴν ισπανικήν γλῶσσαν.

Ἡ Παραγουάη εἶναι ἀνεξάρτητος Δημοκρατία ἀπὸ τὸ 1811.
Πρωτεύουσιν ἔχει τὴν Ἀσουνσιόν (300.000 κ.), κτισμένην
μέσα εἰς πορτοκαλέωνας καὶ ἀνθοκήπους. Πόλεις : Κονσεψιόν κ.ἄ.

8. ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ

Εύρίσκεται μεταξύ Βραζιλίας, Ἀργεντινῆς καὶ βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν. ἔχει ἑκτασιν 186.926 τ.χλμ. καὶ 2.914.000 κατ. Εἶναι μία μονότονος καὶ ἄδενδρος στέππα, μὲ λοφώδεις διακυμάνσεις (μέχρι ὕψους 600 μ.). Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Οὐρουγουάης. Τὸ κλίμα εἶναι εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν.

Τὸ καλλιεργήσιμον ἔδαφος ἀρδεύεται καλῶς, τὸ κλίμα εἶναι εὐνοϊκόν καὶ ἡ γεωργία ἀναπτύσσεται. Καλλιεργοῦνται τὰ σιτηρά, ἡ ὄρυζα, ἡ ἄμπελος, ἡ ἐλαία, τὰ ὀπωροφόρα. Ἡ κτηνοτροφία ἀποτελεῖ κυρίαν πηγὴν πλούτου (βοοειδῆ, ἵπποι, πρόβατα). Ἡ ἀλιεία καὶ τὰ δάση ἀποδίδουν ἀρκετά. Τὸ ἔδαφος περικλείει κοιτάσματα χρυσοῦ, ἀργύρου, μολύβδου κ.λπ.

Συγκοινωνία: ὁδική (40.000 χλμ.), σιδηροδρομική (3.200 χλμ.), ἀτμοπλοϊκή καὶ ἀεροπορική.

Οἱ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (85%) ἰσπανικῆς καὶ ἰταλικῆς καταγωγῆς, καὶ μιγάδες. Εἶναι Ρωμαιοκαθολικοὶ (83%), μὲ πολὺ ἀνεπτυγμένον μορφωτικὸν ἐπίπεδον (ἀναλφάβητοι 7%) καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἰσπανικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Οὐρουγουάη ἀπὸ τὸ 1825 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατικὸν κράτος. Πρωτεύουσά ἐστι τὸ Μοντεβιδεο (1.000.000 κ.), λιμένα μὲ μεγαλοπρεπεῖς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις, λαμπρὰ κτίρια κ.λπ. Πόλεις: Σάλτο, Μερσεντές, Ριβέρα κ.ἄ.

9. ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Ἀργεντινὴ καταλαμβάνει τὸ ΝΑ. μέρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς Συνορεύει πρὸς Β. μὲ τὴν Βολιβίαν καὶ Παραγουάην, πρὸς Δ. μὲ τὴν Χιλὴν καὶ πρὸς Α. μὲ τὴν Βραζιλίαν καὶ Οὐρουγουάην. Πρὸς Α. βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικόν.

Ἐκτασις: 2.778.412 τ.χλμ.—Πληθ. 21.762.000 κάτ.

Τὸ δυτικὸν τμήμα τῆς χώρας καλύπτεται ἀπὸ τὰς Ἄνδεις, αἱ ὁποῖαι, ὡς τεῖχος, φράσσουν τὴν χώραν ἀπὸ τὴν Χιλὴν. Ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι ἡ Ἀκονγκάουα (7.035 μ.). Εἰς μίαν κορυφὴν τῶν ὀρέων αὐτῶν ἔχει στηθῆ ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εὐλογεῖ τὴν εἰρήνην μεταξὺ Ἀργεντινῆς - Χιλῆς.

Ἀπὸ τῶν Ἀνδεων μέχρι τῆς παραλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἐκτείνεται τεραστία πεδιάς. Τὸ βόρειον τμήμα αὐτῆς, τὸ Γκράν Τσάκο, (δηλ. «μεγάλη ἔρημία»), καλύπτεται ἀπὸ παρθένα δάση, μίαν πραγματικὴν ζούγκλαν. Ἡ πεδιάς αὐτή, μὲ τοὺς ποταμούς (οἱ ὅποιοι πλημμυρίζουν κατὰ τὴν περίοδον τῶν βροχῶν), μὲ τὰς ἀλμυρὰς λίμνας, τὰς στέππας καὶ τὰς σαβάνας, εἶναι ἀπέραντος. Μέσα εἰς τὰ δάση κρύπτονται ἱαγουάροι καὶ θηρεύονται ἄφθονα κυνήγια.

Ὅσον προχωροῦμεν πρὸς Νότον, τὰ δένδρα ἀραιώνουν. Φθάνομεν εἰς μίαν ὁμοιόμορφον καὶ μονότονον ἔκτασιν, τὴν Πάμπα. Εἶναι δεῦτερον Τσάκο, εἰς πραγματικὸς «ὠκεανὸς πεδιάδων», ξηρῶν καὶ ἀδένδρων. Αὗται ὅμως εἶναι δροσερώτεραι. Ἔχουν ποταμούς, οἱ ὅποιοι δὲν φθάνουν ποτὲ εἰς τὸν ὠκεανόν, διότι τοὺς καταπίνει ἡ Πάμπα.

Τὸ νότιον τμήμα εἶναι ἡ Παταγονία, ἡ πλέον τραχεῖα ἔρημος μὲ τοὺς παγωμένους ἀνέμους. Ὀρμητικοὶ ποταμοὶ διασχίζουν τὴν παγωμένην γῆν καὶ ὥραιαι λίμναι προβάλλουν μέσα ἀπὸ γρανιτωσворούς, τοὺς ὁποίους μαστιγώνει ὁ ἄνεμος.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Ἀργεντινῆς εἶναι σχετικῶς μικροί. Μόνον εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς χώρας σχηματίζεται ὁ μέγας βραχίων τοῦ Ρίο ντὲ Λὰ Πλάτα (Ἀργυροῦ ποταμοῦ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Ἀργεντινῆ, ἀργυρᾶ χώρα). Οὗτος σχηματίζεται μὲ τὴν συνένωσιν τῶν ποταμῶν Παρανᾶ καὶ Παραγουάη. Μαζὶ δὲ μὲ τὸν Οὐρουγουάην ἀποτελοῦν παρὰ τὰς ἐκβολὰς θάλασσαν πλάτους 175 χλμ. καὶ μέγαν ποταμόκολπον.

Τὰ παράλια τῆς Ἀργεντινῆς ἔχουν σχετικῶς πλούσιον διαμελισμόν. Ἀπὸ τὸν ποταμόκολπον τοῦ Λὰ Πλάτα προχωροῦν καὶ καταλήγουν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Χόρν, τὸ ὅποιον ἀντικρύζει τὸν Νότιον Πόλον. Τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Γῆν τοῦ Πυρός, ἡ ὁποία χωρίζεται ἀπὸ τὴν ἡπειρον μὲ τὸν πορθμὸν τοῦ Μαγγελάνου.

Τὸ κ λ ῖ μ α εἶναι ποικίλον, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς χώρας. Πρὸς Β. καὶ ΒΑ. εἶναι τροπικόν. Εἰς τὸ κέντρον εἶναι εὐκρατον, ὅπως καὶ εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ, πλησίον τῶν μεγάλων ποταμῶν. Εἶναι ψυχρὸν πρὸς Ν. καὶ ψυχρότατον εἰς τὸ ἄκρον, τὸ ὅποιον πλησιάζει πρὸς τὴν Ἀνταρκτικήν.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Μέγας πλοῦτος διὰ τὴν χώραν εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία.

Παράγει τέιον «χέρμπα Ματέ» (1η χώρα), κριθήν και άραχίδας (4η χώρα), σίτον, άραβόσιτον και έσπεριδοειδή (7η χώρα), βρώμη, σικάλιν και βάμβακα, καπνόν, σακχαροκάλαμον, σταφυλάς (διά παραγωγήν οίνων μεγάλων ποσοτήτων, άλλ' όχι καλής ποιότητος).

Είς την Πάμπαν ύπάρχει εύημερία και δημιουργείται ό πλοῦτος τής 'Αργεντινής. Είαι ό τόπος τών δημητριακών και τής κτηνοτροφίας. 'Η Πάμπα μεταβάλλεται είς άπεράντους σιτοφυτείας. Κατά έκτομύρια δέ έκτρέφονται εκεί τά βοοειδή, οί ίπποι, τά πρόβατα, αί αίγες, οί χοίροι.

Ό δασικός πλοῦτος τής χώρας δέν είαι άξιόλογος. Δάση δημιουργούνται δι' άναδασώσεων.

Τό ύπέδαφος τής 'Αργεντινής περικλείει ούράνιον (7η χώρα), πετρέλαιον, άργυρον, μόλυβδον.

Βιομηχανία κατ' έξοχήν έθνική τής 'Αργεντινής είαι ή κονσερβοποίησης τοῦ κρέατος. Άνεπτυγμένοι βιομηχανίαί είαι αί τής σακχαροποιίας, οίνοποιίας, άλευροποιίας κ.λπ. αί όποια συνδέονται μέ τās έγχωρίους πρώτας ύλας.

'Η συγκοινωνία είαι πυκνή. 'Η χώρα διαθέτει όδικόν δίκτυον 160.000 χλμ., σιδηροδρομικόν 4.300 χλμ., άεροπορικόν, άτμοπλοϊαν και ποταμοπλοϊαν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οί κάτοικοι τής 'Αργεντινής είαι λευκοί (90%), μεταξύ τών όποιών και πολλοί Έλληνες και μιγάδες. Είαι Ρωμαιοκαθολικοί (89%), όμιλούν τήν ισπανικήν γλώσσαν και εύρίσκονται είς ύψηλόν πολιτιστικόν και μορφωτικόν επίπεδον (άναλφάβητοι 8%).

'Η 'Αργεντινή είαι άνεξάρτητος όμόσπονδος Δημοκρατία από τό 1816. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α ν έχει τό Μπουένος Άυρες (3.750.000 κ.), έν έκ τών κυριωτέρων έμπορικών κέντρων τοῦ κόσμου, μέ σπουδαϊότατον λιμένα. Είαι κτισμένον έπί τοῦ Λά Πλάτα μέ θαυμάσιον πολεοδομικόν σχέδιον, μεγάλας όδούς, ώραιότατας δενδροφύτους πλατείας, θαυμάσια πάρκα κ.λπ.

Κυριώτεραι πόλεις είαι : τό Ροζάριο (765.000 κ.), ή Κόρντοβα (600.000 κ.), ή Λά Πλάτα (360.000 κ.) κ.ά.

'Η 'Αργεντινή ύπήρξεν ισπανική άποικία. Τό 1810 - 1818 οί

Ἀργεντινοὶ ἠγωνίσθησαν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀπέκτησαν. Κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον πόλεμον παρέμειναν οὐδέτεροι καὶ ἐπώλουν τρόφιμα εἰς τοὺς ἐμπολέμους. Τοῦτο δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐημερίαν των.

Ἕλληνες ἤρχισαν νὰ μεταναστεύουν εἰς τὴν Ἀργεντινὴν ἀπὸ τὸ 1816 καὶ ἠγωνίσθησαν κατὰ τῶν Ἰσπανῶν. Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν διεκρίθησαν ἰδίως οἱ ναυτικοί. Ἐξ αὐτῶν ὁ Σταῦρος Γεωργίου τιμᾶται ὡς ἔθνικὸς ἥρως τῶν Ἀργεντινῶν. Σήμερον οἱ Ἕλληνες ἔχουν μεγάλην κοινότητα εἰς τὸ Μπουένος Ἀυρες.

10. ΒΡΑΖΙΛΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Βραζιλία κατέχει τὸ Κεντρικὸν καὶ Ἀνατολικὸν τμήμα τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ἡ ἔκτασις τῆς ἀνέρχεται εἰς 8.513.844 τ.χλμ. καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς εἰς 77.500.000 κατ.

Ἡ πρὸς Β. τοῦ Ἀμαζονίου περιοχὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑψίπεδον, τὸ ὁποῖον συνεχίζεται πρὸς τὴν Γουϊάναν. Τοῦτο ἄλλοῦ καλύπτεται ἀπὸ δάση καὶ ἄλλοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ λιθοσπάργτους ἐρήμους.

Ἡ πρὸς Ν. τοῦ Ἀμαζονίου περιοχὴ καλύπτεται ἀπὸ πυκνότατα δάση, τὰς «σέλβας». Τὰ παρθένα δὲ αὐτὰ δάση τῆς Βραζιλίας εἶναι ὑπέροχα. Ἀμέτρητοι παπαγάλοι ζοῦν ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα καὶ ἀναρίθμητοι πεταλοῦδαι — συνήθως πολύχρωμοι — πτερυγίζουν εἰς τὸν ἀέρα. Ὡρισμένα τοιαῦτα δάση (περιοχὴ Μάτο Γκρόσσο) εἶναι ἀκόμη ἀνεξερεύνητα.

Κατὰ μῆκος τῆς ΝΑ. παραλίας ἐκτείνεται εὐφορωτάτη πεδινὴ ἔκτασις, εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

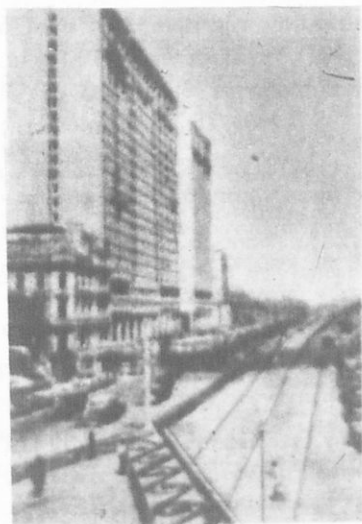
Γενικῶς τὸ ἔδαφος τῆς Βραζιλίας ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑψίπεδα καὶ ὀροπέδια. Εἰς τὸ κέντρον σχηματίζεται τὸ ὀροπέδιον τοῦ Μάτο

Σάντος : πόλις ἐξαγωγῆς καφέ

Ρίον Ίανέϊρον

Μοντεβιδέο

Ό Χριστός εύλογών

Σάν Πάολο

Γκρόσσο, πρὸς Α. τὰ Βραζιλιανὰ ὑψίπεδα, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος κυμαίνεται μεταξύ 300 - 900 μ. Διασχίζονται δὲ ἀπὸ τὰς ὀροσειρὰς Σιέρρα ντὰ Μάρ καὶ Σιέρρα Μαντικούερα (2.884 μ.), ἡ ὁποία καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ρόκ.

Τὰ περισσότερα ὕδατα τῆς Βραζιλίας τὰ συγκεντρώνει ὁ ποταμὸς Ἀμαζόνιος (6.240 χλμ.) μὲ τοὺς 200 παραποτάμους του. Πηγάζει ἀπὸ τὰς Περουβιανὰς Ἀνδεῖς. Οἱ ὄγκοι τῶν ὑδάτων, τοὺς ὁποίους μεταφέρει, ὑπερβαίνουν τὸ ἄθροισμα τῶν ὑδάτων τοῦ Μισισσιππὴ, τοῦ Νείλου, καὶ τοῦ Κιτρίνου ποταμοῦ. Τὸ δέλτα του καταλαμβάνει τεραστίαν ἑκτασιν. Εἶναι πλωτὸς εἰς βάθος 4.300 χλμ. εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ μετὰ τῶν παραποτάμων του σχηματίζει πλωτὸν δίκτυον 12.000 χλμ.

Σπουδαιότερος ὅμως διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς Βραζιλίας εἶναι ὁ ποταμὸς Ἀγιος Φραγκῖσκος (2.900 χλμ.), πλωτὸς ἐπὶ 1.700 χλμ. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς του σχηματίζει καταρράκτας ὕψους 80 μ., οἱ ὅποιοι ἔχουν μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὸν ἐξηλεκτρισμὸν τῆς χώρας.

Τὸ κλίμα τῆς Βραζιλίας εἶναι γενικῶς τροπικόν, διότι εὐρίσκεται εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην. Εἰς τὰς περιοχὰς τοῦ Ἀμαζονίου ἡ θερμοκρασία εἶναι ἰδιαιτέρως ὑψηλὴ μὲ χαρακτηριστικὸν τὴν μονοτονίαν (ἐπεὶδὴ λείπει ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἐποχῶν καὶ ἐπικρατεῖ φοβερὰ ὑγρασία). Οἱ ἐτήσιοι ἄνεμοι μεταφέρουν ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν τεραστίας μάζας ὑδρατμῶν, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας πίπτουν ὡς καταρρακτώδεις βροχαί.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ. Ἡ Βραζιλία ἔχει τεραστίαν ἑκτασιν καὶ μάλιστα χωρὶς ἐρήμους καὶ ὄρη μεγάλα. Θὰ ἤλπιζε κανεὶς, ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ ἔδαφος εἶναι καλλιεργήσιμον. Δὲν εἶναι ὁμως. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἡ χώρα κατοικεῖται ἀραιῶς. Ἐλλείπει μέτρων ἐξυγιάνσεως, οἱ ἐλώδεις πυρετοὶ καὶ ἄλλαι νόσοι παρουσιάζονται ἐκεῖ. Δι' αὐτὸ μόλις τὸ 1/5 τοῦ Βραζιλιανοῦ ἔδαφους καλλιεργεῖται.

Μὲ αὐτὸ ἡ Βραζιλία εἶναι ἡ 1η. χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν παραγωγὴν καφέ, ἡ 2α εἰς τὰ ἐσπεριδοειδῆ, ἡ 4η εἰς τὸ κακάον, ἡ 8η εἰς τὴν ὄρυζαν. Παράγει ἀκόμη βάμβακα, καπνόν, γεώμηλα, ἀραβόσιτον, σακχαροκάλαμον κ.ἄ.

Ἡ πλουσία βλάστησις καὶ οἱ ἐκτεταμένοι λειμῶνες συνετέλεσαν

εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεγάλων ζώων καὶ ἰδίως τῶν βοοειδῶν. Ἀφ' ὅτου μάλιστα εὐρέθη ἡ μέθοδος τῆς διατηρήσεως τῶν κρεάτων (κον-σέρβαι, ψυγεῖα) ἡ κτηνοτροφία ἀναπτύσσεται συνεχῶς.

Πλουσία εἶναι ἡ Βραζιλία καὶ εἰς δασικὰ προϊόντα (καουτσούκ, πολυτίμα καὶ βαφικὰ ξύλα). Ἀπὸ τὸ βαφικὸν ξύλον «Βραζιλ» ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἡ χώρα.

Ἡ ἀλιεῖα ἀποδίδει ἀφθόνους ἰχθῦς, καίτοι διεξάγεται μὲ πρω-τόγονα μέσα.

Ὁ πλοῦτος τοῦ ὑπεδάφους δὲν εἶναι ἀρκετὸς καὶ ἡ χώρα δὲν εἶναι αὐτάρκης εἰς καύσιμα. Παρέχει ὅμως μαγγάνιον (4η χώρα), σιδηρομεταλλεύματα, ἀκατεργάστους ἀδάμαντας, κασσίτερον, χρυσόν, βωξίτην κ.ἄ.

Ἡ βιομηχανία τῶν κρεάτων, τῶν ὑαλικῶν καὶ τῶν τροφίμων εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἀνάπτυξιν.

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνὴ εἰς τὰ κατωκημένα μέρη. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον (600.000 χλμ.), σιδηροδρομικὸν (40.000 χλμ.), ἀτμοπλοϊκόν, ποταμοπλοϊκόν καὶ ἀεροπορικόν.

Αἱ μεγάλαι ἐκτάσεις, αἱ στέππαι, τὰ δάση, αἱ ἀνατολικάι ὁρο-σειραὶ παρέχουν σοβαρὰ ἐμπόδια. Δι' αὐτὸ ἀναπτύσσεται περισ-σότερον ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κά τ ο ι κ ο ι τῆς Βραζιλίας εἶναι λευκοὶ (62%), μεταξὺ αὐτῶν δὲ καὶ πολλοὶ Ἕλλη-νες, μιγάδες (22%), νέγροι (14%), Ἰνδιάνοι (2%). Εἶναι Ρωμαι-οκαθολικοὶ (93%), ὁμιλοῦν τὴν πορτογαλικὴν γλῶσσαν καὶ ἔχουν μορφωτικὸν ἐπίπεδον μέτριον (50% ἀναλφάβητοι).

Ἡ Βραζιλία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον ὁμοσπονδιακὴν Δημοκρατίαν ἀπὸ τὸ 1822. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α τῆς χώρας εἶναι ἡ Μ π ρ α ζ ῖ λ ι α (150.000 κατ.). Εἶναι ἡ νεωτέρα πόλις τοῦ κόσμου. Ἐσχεδιάσθη μὲ βάσιν τὰς συγχρόνους πολεοδομικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀποτελεῖ πρα-γματικὸν ἐπίγειον παράδεισον ἀπὸ ἀπόψεως κλίματος καὶ τοπίου.

Πόλεις εἶναι : τὸ Ρ ῖ ο ν Ἰ α ν έ ρ ο ν (3.310.000 κ.), τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς ἡ ὠραιότερα πόλις τοῦ κόσμου. Ἐκτείνεται εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Ἀτλαντικοῦ, ἐνῶ ὑψηλὰ ὄρη, σκεπασμένα μὲ τροπι-κὴν φυτεῖαν, διαγράφονται εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ὑψηλὸς βράχος (420 μ.) φαίνεται ὡς νὰ ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν κορυ-

φήν του ὑφουῖται πελώριον ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ εὐλογοῦντος. Τὸ Ρίον ἔχει ἓνα ἐκ τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου, λαμπρὰς οἰκοδομάς, ὠραίας πλατείας, πάρκα κ.λπ.

Τὸ Σάν Πάολο (3.825.000 κ.), ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Ν. Ἀμερικῆς. Ὁ «γίγας τοῦ Νότου» ἔχει τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον Ἰνστιτοῦτον ὀφιοειδῶν καὶ εἰς τὴν περιοχὴν του παράγεται τὸ ἡμισὺ ἐκ τοῦ καταναλισκομένου καφέ καθ' ὅλον τὸν κόσμον.

Τὸ Σάντος (260.000), ἡ Ρεσίφ (800.000), τὸ Μπέλλο Ὀριζόντε (700.000), τὸ Πόρτο Ἀλέγκρε (650.000), ἡ Μπάγια (650.000) κ.ἄ.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Βραζιλίας ἔχουν ἀνεγνωρισμένην ἐπιστήμωσ κοινότητα εἰς τὸ Σάν Πάολο.

11. Αἱ ΞΕΝΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ Εἰς Ν. ΑΜΕΡΙΚΗΝ

1. ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. α) Ἡ Βρεταννικὴ Γουϊάνα (ἔκτ. 214.969 τ.χλμ. κάτ. 560.000) πρὸς Β. τῆς Βραζιλίας. Ἐξάγει βωξίτην, ἀδάμαντας, χρυσὸν κ.λπ. Πρωτεύουσα εἶναι τὸ Τζώρτζ-Τάουν (120.000).

β) Αἱ νῆσοι Φάκκλαντ ἢ Μαλδίβαι (ἔκτ. 11.930 τ.χλμ.—κάτ. 2.000) εἰς τὸν Νότιον Ἀτλαντικόν.

2. ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. Γαλλικὴ Γουϊάνα (ἔκτ. 91.000 τ.χλμ.—κάτ. 33.000) πρὸς Β. τῆς Βραζιλίας, μὲ πλούσια χρυσωρυχεῖα. Πρωτεύουσα ἡ Καϋένη.

3. ΟΛΛΑΝΔΙΚΑΙ ΚΤΗΣΕΙΣ. α) Ὁλλανδικὴ Γουϊάνα ἡ Σουρινάμ (ἔκτ. 142.822 τ.χλμ.—κάτ. 324.000). Ἐξάγει ἐκλεκτὸν βωξίτην, χρυσόν, πολυτίμον ξυλείαν. Πρωτ. τὸ Παραμαρίμπο (107.000 κατ.).

β) Ὁλλανδικαὶ Ἀντίλλαι: Νῆσοι Κιουρασώ, Ἀρούμπα, Μπонаῖρ κ.ἄ. μικρότεραι, συνολικῆς ἐκτάσεως 901 τ.χλμ. καὶ πληθυσμοῦ 195.000. Εὐρίσκονται πλησίον τῆς Βενεζουέλας καὶ εἰς τὴν Ἀρούμπαν εὐρίσκεται τὸ μεγαλύτερον διυλιστήριον πετρελαίων.

4. ΚΤΗΣΕΙΣ Η.Π.Α. Εἶναι αἱ νῆσοι Γκαλαπάγος (ἔκτ. 8.088 τ.χλμ.—κάτ. 2.000). Εὐρίσκονται εἰς τὸν Εἰρηνικόν, πρὸς Δ. τοῦ Ἰσημερινοῦ. Εἶναι συγκρότημα 13 νήσων μὲ μεγαλυτέρας τὴν Ἴσα-

βέλλαν καὶ τὸ Σὰν Κριστομπάλ. Εἶναι χώρα τῶν ἐντόμων, τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν χελωνῶν (250 - 300 κιλῶν).

Ἑρωτήσεις - Ἔργασαι. Διατὶ αἱ χώραι τῆς Ν. Ἀμερικῆς εἶναι ἄγνωστοι εἰς τὴν Ἑλλάδα; Ἀπὸ αὐτὰς μόνον τὰ ὀνόματα Ἀργεντινῇ, Χιλή, Βραζιλία, ἴσως καὶ Βενεζουέλα ἀκούονται.

Γνωρίζετε ὅτι ὁ πλατύτερος καταρράκτης τοῦ κόσμου εἶναι ὁ Ἰγνασὸς (εἰς τὸν Παραναῖν - Βραζιλίας), διότι ἔχει διπλάσιον πλάτος ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ Νιαγάρα; Ὅτι ἡ ὑψηλότερα σιδηροδρομικὴ γραμμὴ εὐρίσκεται εἰς τὴν Βολιβίαν (ὕψος 4.880 μ.); Ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς εἶναι οἱ ἀσχημότεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου καὶ ὅτι πεθαίνουν ὅλοι νέοι ἐξ αἰτίας τοῦ κλίματος;

Γνωρίζετε ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἰανέιρον τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1502. Εἶδον τὸν πλατύν ὄρμον καὶ τὸν ἐξέλαβον ὡς ἐκβολὴν ποταμοῦ. Τὸν ὠνόμασαν λοιπὸν «ποταμὸν τοῦ Ἰανουαρίου» (Ρίο ντὲ Ἰανέιρο) καὶ τὸ λάθος ἐμνιμοποιήθη.

Διατὶ αἱ κυριώτεραι πόλεις τῆς Βραζιλίας ἐκτίσθησαν εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ; Τί προϊόντα εἰσάγονεν ἀπὸ τὴν Βραζιλίαν; Συγκρίνατε τὴν Βραζιλίαν μὲ τὰς Η.Π.Α.

Τί δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν εἰς τὴν Ἀργεντινὴν καὶ νὰ εἰσαγάγωμεν ἀπὸ ἐκεῖ;

Κάμετε ἓν φανταστικὸν ταξίδιον μέσα εἰς τὸν Ἀμαζόνιον καὶ τὴν μυστηριώδη ζούγκλαν του. Ζητήσατε πληροφορίας διὰ τὸν περίπλου τοῦ Μαγγελάνου καὶ τὴν Γῆν τοῦ Πυρὸς.

V. ΩΚΕΑΝΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Ὡκεανία ὀνομάζεται ἡ γεωγραφικὴ περιοχὴ, ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὸ πλεῖστον τῶν νησιωτικῶν χωρῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ. Ἐξ αὐτῶν μεγαλύτεραι νῆσοι εἶναι ἡ Αὐστραλία, ἡ Νέα Γουινέα, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Τασμανία. Αἱ ἄλλαι σχηματίζουν τὰ μεγάλα νησιωτικὰ συμπλέγματα τῆς Μελανησίας, τῆς Πολυνησίας καὶ τῆς Μικρονησίας.

Ἡ Ὡκεανία εὐρίσκεται εἰς τὸ Ν. ἡμισφαίριον τῆς γῆς, ἔχει ἑκτασιν 8.960.241 τ.χλμ. καὶ πληθυσμὸν 18.177.000 κατοίκων.

Ἡ Αὐστραλία ἀποτελεῖ ὁροπέδιον μὲ κυματοειδῆ ἐπιφάνειαν. Ὅρη ὑψώνονται πρὸς Α. (Αὐστραλιαναὶ Ἀλπεις, 2.240 μ.). Αἱ μεγάλα πεδιάδες τῆς, ἀλλοῦ εἶναι ἔρημοι καὶ ἀλλοῦ εὐφορώταται.

Ἡ Ν. Γουινέα ἔχει εἰς τὸ κέντρον τῆς μεγάλην ὄροσειράν, ὕψους μέχρι 5.000 μ. Ἡ Ν. Ζηλανδία εἶναι ὄρεινὴ μὲ εὐφορώτα-

τας κοιλάδας μεταξύ τῶν ὀρέων. Αἱ μικρότεραι νῆσοι εἶναι ἡφαιστειογενεῖς ἢ κοραλλιογενεῖς (ἀτόλαι).

Μεγάλοι ποταμοὶ σχηματίζονται μόνον εἰς τὴν Αὐστραλίαν, ὅπως καὶ λίμναι.

Τὸ κλίμα τῆς Ὠκεανίας ποικίλει, λόγῳ τῆς μεγάλης ἐκτάσεώς της. Ἀνήκει ὁμως κυρίως εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην καὶ γενικῶς ἔχει κλίμα τροπικόν, θερμόν, ὑγρὸν καὶ νοσῶδες. Ἡ Ν. Αὐστραλία καὶ ἡ Ν. Ζηλανδία ἀνήκουν εἰς τὴν εὐκρατον ζώνην καὶ ἔχουν ἐκεῖ κλίμα εὐκρατον.

Εἰς τὴν Ὠκεανίαν ζοῦν παράξενα ζῶα, τὰ ὁποῖα δὲν συναντῶνται εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους (ἄγριος κύων «Ντίγκο», καγκουρώ ὀρνιθόρρυγχος, ἐμοῦ κ.ἄ.).

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ πρῶτοι ἄποικοι τῆς Ὠκεανίας δὲν εὗρον εἰδὸς τι φυτικῆς καλλιεργείας, οὔτε ἐκτρεφόμενα ζῶα. Μετέ-

Χάρτης Αὐστραλίας

0 500 1000

φερον τοιαῦτα ἐκ τῶν πατρίδων των. Σήμερον ἡ Ὑκεανία στηρίζεται οἰκονομικῶς εἰς τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν, ἀλιείαν, τὸν δασικὸν πλοῦτον καὶ τὸν ὀρυκτὸν τοιοῦτον.

3. ΚΑΤΟΙΚΟΙ. Οἱ περισσότεροι εἶναι λευκοί. Οὗτοι ἔμειναν ἐκεῖ, ὅταν πρῶτος ὁ Ὀλλανδὸς θαλασσοπόρος Τορρές ἀνεκάλυψε τὴν Αὐστραλίαν (1606) καὶ ὁ Τάσμαν τὴν Τασμανίαν (1642).

Οἱ ἰθαγενεῖς κάτοικοι τῆς Μικρονησίας ἀνήκουν εἰς τὴν κιτρίνην φυλὴν, μὲ ἐκλεπτυσμένα τὰ μογγολικὰ χαρακτηριστικά της. Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ν. Ζηλανδίας λέγονται «Μαορί».

4. ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ὙΚΕΑΝΙΑΣ. Ἡ Ὑκεανία διαιρεῖται εἰς τὰ ἀνεξάρτητα κράτη μὲ τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας νήσους (Αὐστραλίαν καὶ Ν. Ζηλανδίαν) καὶ εἰς τρία νησιωτικὰ συμπλέγματα (Μελανησίαν, Πολυνησίαν καὶ Μικρονησίαν), τῶν ὁποίων αἱ νῆσοι ἀποτελοῦν κτήσεις διαφόρων κρατῶν.

1. ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Περιλαμβάνει τὴν μεγαλόνησον Αὐστραλίαν, τὴν Τασμανίαν, τμήματα τῆς νήσου Γουϊνέας καὶ ἄλλα μικρὰς νήσους.

Ἡ ἑκτασις καὶ ὁ πληθυσμὸς τοῦ συγκροτήματος ἔχουν ὡς ἑξῆς :

— Αὐστραλία ἑκτ.	7.407.751	πληθ.	10.555.000
— Τασμανία	67.889		361.000
— Κτήσεις	475.389		2.020.000
Σύνολον :	7.951.029		12.936.000

Πιστεύεται, ὅτι ἡ Αὐστραλία εἶναι ἡ ἀρχαιοτέρα μεγαλόνησος τῆς Γῆς. Αἱ ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι ἐσχηματίσθησαν μετ' αὐτῆς, κατεποντίσθησαν ἢ ἔχουν μετασχηματισθῇ. Μόνον αὐτὴ παρέμεινεν ἀνέπαφος. Δι' αὐτὸ τὰ ἡφαίστεια της εἶναι νεκρά, τὰ δὲ ζῶα καὶ ἡ βλάστησις της ἀρχαιοτάτου τύπου.

Ἡ Αὐστραλία ἔχει σχῆμα ἑλλειψοειδὲς μὲ δύο ἐκτεταμένους κόλπους, τὸν ἕνα πρὸς Β. (τῆς Καρπενταρίας) καὶ τὸν ἄλλον πρὸς Ν. (τὸν Αὐστραλιανόν).

Καμπτέρα

Τὸ ἔδαφος τῆς Αὐστραλίας διακρίνεται εἰς τρεῖς περιοχάς :

α) Τὸ ὄρεινόν πρὸς Α., κατὰ μήκος τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, με ἀποτόμους ἀκτὰς πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ ὁμαλὴν κλίσιν πρὸς τὴν ξηράν. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰς Αὐστραλιανὰς Ὑαλπεῖς (διότι ὁμοιάζουν με τὰς Εὐρωπαϊκὰς) με μεγαλυτερον ὕψος τὰ 2.240 μ.

β) Τὸ μέγα δυτικὸν ὑψίπεδον, τὸ ὁποῖον ἔχει μέσον ὕψος 400 - 500 μ. καὶ καλύπτεται σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ ἀμμώδεις ἐρήμους, ἀνύδρους καὶ ἐστερημένας οἰασδήποτε βλαστήσεως. Εἰς τὸ ΝΔ. τμήμα αὐτοῦ σχηματίζονται εὐρεῖαι τελματώδεις ἐκτάσεις.

γ) Ἡ μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν περιοχῶν πεδινὴ ἐκτασις, ἡ ὁποία περικλείεται ἐντὸς ὁροπεδίου, ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν Μώρραιη καὶ εἶναι γονιμωτάτη.

Κυριώτερος ποταμὸς εἶναι ὁ Μώρραιη, ὅστις σχηματίζεται ἀπὸ τὸν Ντάρλιγκ καὶ ἄλλους παραποτάμους. Εἶναι πλωτὸς κατὰ τὸ μεγαλύτερον τμήμα του, ἀλλὰ τὰ ὕδατά του ἑλαττοῦνται κατὰ τὸ ἐκεῖ θέρος (Δεκέμβριον - Φεβρουάριον). Ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ Φλίντερς (ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Καρπενταρίας), οἱ Θῶμψον καὶ Ντιαμαντίνας (οἱ ὅποιοι ἐκβάλλουν εἰς τὴν λίμνην Ὑεϋ) κ.ἄ.

Λίμναι σχηματίζονται πολλές ("Ευρ, Τόρρενς, Γκαϊρντνερ κ.ά.).

Τὸ κλίμα εἶναι γενικῶς τροπικόν. Οἱ ἀνατολικοὶ ἄνεμοι μεταφέρουν τοὺς ὕδατμοὺς εἰς τὰς ἀνατολικὰς πλευρὰς τῶν ὁρέων καὶ πίπτουν ραγδαῖα βροχαί. Ὅρητικοὶ χεῖμαρροι τότε μεταφέρουν ἀμέσως τὰ ὕδατα πρὸς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὰ δυτικὰ μέρη δὲν φθάνουν ὕδατμοὶ καὶ αἱ βροχαὶ σπανίζουν. Τὰ ὀλίγα ὕδατα συγκεντρώνονται εἰς καθιζήσεις τοῦ ἐδάφους καὶ σχηματίζουν λίμνας ἢ τέλματα. Ἡ Αὐστραλία δηλ. διψᾷ.

Τὸ θερμόν, ἀλλὰ ξηρὸν κλίμα τῆς Δυτικῆς ἰδίως Αὐστραλίας, θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ὑγιεινότερων τοῦ κόσμου.

Χαρακτηριστικὸν δένδρον τοῦ Αὐστραλιανοῦ τοπίου εἶναι ὁ εὐκάλυπτος.

Ἡ Αὐστραλία δὲν ἔχει μεγάλα σαρκοβόρα ζῶα, οὔτε μεγάλα θηλαστικά, ἀλλ' οὔτε καὶ πιθήκους ἀκόμη. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ζῶα τῆς εἰσῆχθησαν ἐξ Εὐρώπης. Ἀπὸ τοὺς σκύλους μάλιστα πολλοὶ ἔμειναν ἀδέσποτοι καὶ ἐξελίχθησαν εἰς τοὺς ἀγρίους καὶ ἐπικινδύνους «ντίγκο». Χαρακτηριστικὸν ζῶον τῆς Αὐστραλίας εἶναι ἡ κανκουρώ. Περίεργον ζῶον αὐτῆς εἶναι ὁ ὀρνιθόρυγχος, χαριτωμένον ἢ κοάλα (μικρὰ μαρσупοφόρος ἄρκτος) καὶ ὠραιότατον πτηνὸν ἡ λύρα.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Τὸ 70% τοῦ Αὐστραλιανοῦ ἐδάφους εἶναι ἄγονον καὶ παραμένει ἀκαλλιέργητον. Αἱ γόνιμοι περιοχαὶ εὐρίσκονται κυρίως πρὸς τὰ Ν. καὶ ΝΑ. Ἐκεῖ καλλιεργοῦνται ὁ σῖτος (6η χώρα εἰς τὸν κόσμον), ἡ κριθή (7η χώρα), ἡ ὄρυζα, ὁ βάμβαξ, τὸ σακχαροκάλαμον, αἱ ἄμπελοι, τὰ ὄπωροφώρα.

Ἄκαδημια Ἐπιστημῶν εἰς Καμπέραν

Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οἱ καλλιεργημένοι ἀγροὶ παραχωροῦν τὴν θέσιν των εἰς τοὺς λειμῶνας. Ἐκεῖ τὸ χόρτον βλαστάνει, μόνον ὅταν βρέξη. Βόσκουν ὁμῶς ἀμέτρητα ποίμνια προβάτων καὶ ἡ Αὐστραλία εἶναι ἡ 1η χώρα εἰς ἔρια, νήματα ἐρίων, λίπη. Γνωστότατα εἶναι τὰ πρόβατα «μερινός». Ἀνεπτυγμένοι εἶναι ἡ πτηνοτροφία καὶ μελισσοκομία.

Ἀπὸ τὰ δάση τῶν ἀνατολικῶν ὁρέων ἐξάγεται ἀρκετὴ ξυλεία ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ κατάλληλος διὰ παντὸς εἶδους ξυλουργικὰς ἐργασίας. Ἀπὸ ὠρισμένα φυτὰ παράγονται αἰθέρια ἔλαια.

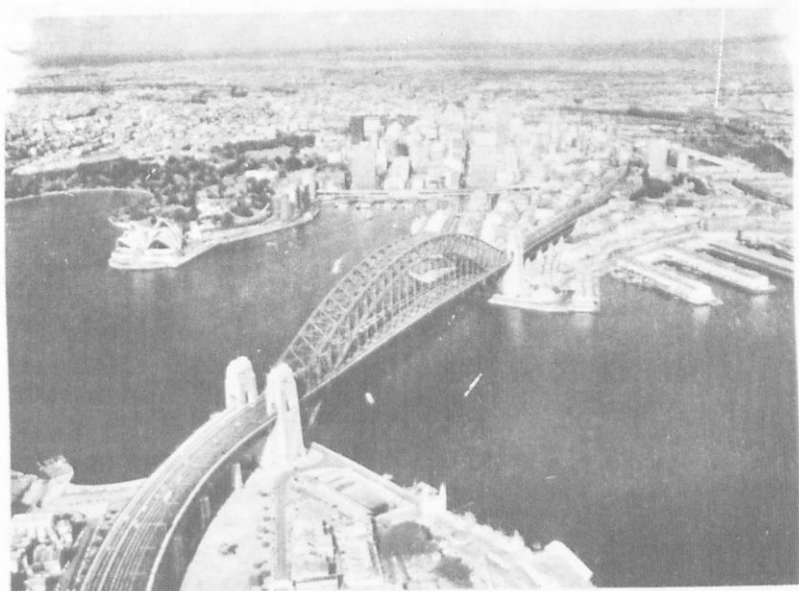
Τὸ ὑπέδαφος τῆς Αὐστραλίας εἶναι πλούσιον εἰς ὀρυκτά. Ἐξάγονται μόλυβδος (1η χώρα), ψευδάργυρος (4η χώρα), χρυσὸς (5η χώρα), ἄργυρος (6η χώρα), σιδηρομεταλλεύματα, ἀνθραξ, λιγνίτης κ.λπ.

Κύριαι βιομηχανίαι τῆς χώρας εἶναι ὅσαι ἐπεξεργάζονται τὰ ἐγγύρια προϊόντα καὶ εἶναι συγκεντρωμένα εἰς τὰς μεγάλας πόλεις ἢ πλησίον αὐτῶν. Αὗται ἐπεξεργάζονται τὰ γαλακτοκομικὰ προϊόντα, τὰ κρέατα, τὰ δέρματα, τὴν ξυλείαν κ.λπ.

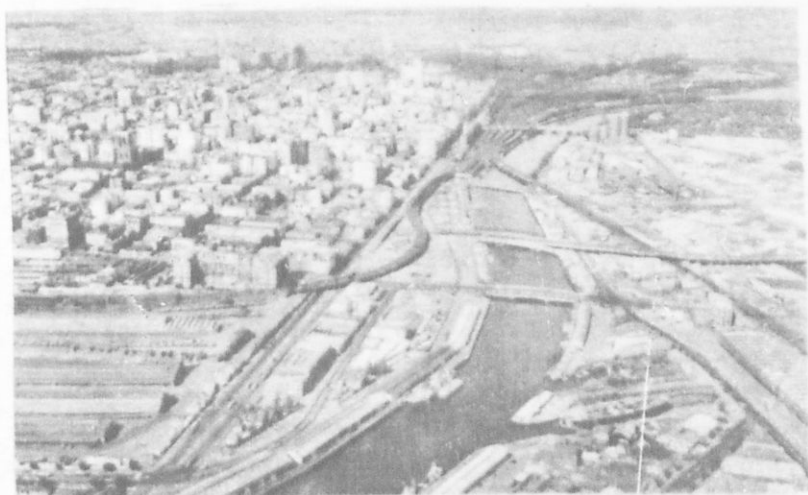
Ἡ **συγκοινωνία** εἶναι πυκνοτάτη μόνον εἰς τὰς πολὺ κατωκίμενας περιοχάς. Διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 950.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 50.000 χλμ., ἀεροπλοϊκὸν καὶ κυρίως ἀεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ. Μόνον τὸ 1770 ὁ κόσμος ἔμαθεν ἀπὸ τὸν θαλασσομάχον Κούκ, ὅτι ἡ Αὐστραλία εἶναι μία ὠραία χώρα. Οὗτος εἶδε τὴν ἀνατολικὴν καταπράσινην παραλίαν καὶ ὠνόμασε τὴν χώραν Αὐστραλίαν (δηλ. «Χώραν τοῦ Νότου»). Οἱ Ἄγγλοι ἐσκέφθησαν νὰ ἀποστέλλουν ἐκεῖ τοὺς καταδίκους καὶ μὲ τὸν καιρὸν ἤρχισαν νὰ καταφθάνουν ἔμποροι καὶ ἄλλοι μετανάσται. Ὅταν μάλιστα ἀνεκαλύφθη χρυσὸς (1851), ἤρχισαν νὰ συρρέουν οἱ χρυσοθῆραι, οἱ ὅποιοι τελικῶς παρέμειναν ἐκεῖ καὶ μετεβλήθησαν εἰς κτηματίας. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸν ἀνεπτύχθη ἐθνικὸν πνεῦμα καὶ ἐδημιουργήθη ἓν νέον κράτος.

Οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι λευκοὶ (98%), μεταξὺ δὲ αὐτῶν πλέον τῶν 125.000 Ἕλληνες. Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ Αὐστραλοὶ εἶναι Διαμαρτυρόμενοι (60%), Ρωμαιοκαθολικοὶ (15%) κ.ἄ. Τὸ μορφωτικὸν των ἐπίπεδον εἶναι ἄριστον (ἀναλφάβητοι 1%). Οἱ Αὐστραλοὶ ἀγαποῦν τὰ γράμματα καὶ τὰς τέχνας, τὸν ἀθλητισμὸν καὶ τὰς

Σίδνεϋ

Μελβούρνη

άθλοπαιδιάς. Είναι πολύ προοδευτικός και πολιτισμένος λαός. Μόνον οί ίθαγενείς δέν υπόκεινται εἰς ἐκπολιτισμόν, παρὰ τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων.

Ἡ Αὐστραλία ἀπὸ τὸ 1901 ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον ὁμόσπονδον δημοκρατίαν. Π ρ ω τ ε ὕ ο υ σ α τῆς χώρας εἶναι ἡ Κ α μ π έ ρ α (70.000 κ.), πόλις ὠραιότατη, ἔδρα τῶν κυβερνητικῶν καὶ δημοσίων ἐν γένει ὑπηρεσιῶν. Π ό λ ε ι ς : Σ ί δ ν ε ὺ (2.250.000 κ.), ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις μὲ ἓνα ἐκ τῶν μεγαλυτέρων λιμένων τοῦ κόσμου. Μ ε λ β ο ὐ ρ ν η (2.000.000 κ.), ἐμπορικὸς λιμὴν μὲ πολλὰ ἐργοστάσια. Μ π ρ ι σ μ π α ί η ν (650.000 κ.), κέντρον φυτειῶν σακχαροκαλάμου. Ἄ δ ε λ α ί ς : (600.000 κ.), λιμὴν ἐξαγωγῆς σίτου. Π έ ρ θ (450.000 κ.), λιμὴν τῆς δυτικῆς περιοχῆς κ.ἄ.

4. ΚΤΗΣΕΙΣ. 1) Τ α σ μ α ν ί α (ἐκτ. 67.889 τ.χλμ. κάτ. 361.000). Εἶναι νῆσος ὀρεινὴ καὶ τὸ ἔδαφός της καλύπτεται ἀπὸ δάση. Τὸ κλίμα της εἶναι ὑποτροπικόν, ἥπιον. Παράγει γεώμηλα καὶ ὀπώρας, ἐκτρέφει δὲ διάφορα ζῶα. Ἀποτελεῖ πολιτείαν τῆς Αὐστραλίας μὲ πρωτεύουσαν τὸ Χ ό μ π α ρ τ (125.000 κ.).

2) Ν. Γ ο υ ῖ ν έ α. Ἡ Αὐστραλία κατέχει τὸ ΒΑ. τμήμα αὐτῆς καὶ τὸ ΝΑ. (Παπούαν). Τὰ τμήματα αὐτὰ μετὰ τῶν νήσων τοῦ ἀρχιπελάγους Μπίσμαρκ καὶ τῶν νήσων τοῦ Σολομῶντος ἔχουν ἑκτασιν 475.389 τ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 2.020.000 κατ. Πρωτεύουσα ὧλων εἶναι τὸ Πόρτ - Μόρεσμπυ (35.000 κ.) εἰς τὴν ΝΑ. Γουϊνέαν.

2. ΝΕΑ ΖΗΛΑΝΔΙΑ

1. ΦΥΣΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ Νέα Ζηλανδία ἀποτελεῖ μίαν τῶν ὠραιότερων καὶ γραφικώτερων χωρῶν τῆς Γῆς. Καταλαμβάνει τοὺς ἀντίποδας τῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ εἰδικώτερον τῆς Γαλλίας. Εὐρίσκεται εἰς τὸν Νότιον Εἰρηνικόν, 2.000 χλμ. περίπου μακρὰν τῆς Αὐστραλίας. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μεγάλας νήσους, σχεδὸν συνεχόμενας, καὶ ἀπὸ πολλὰς μικρότερας. Ἐκτασις 268.676 τ.χλμ. Κάτ. 2.640.000.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὀρεινόν. Ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι τὸ ὄρος Κούκ (3.764 μ.) εἰς τὴν Νότιον νῆσον. Ἡ Βόρειος περιλαμβάνει πολλὰ ἐνεργὰ ἠφαιστεια μὲ ὑψηλότερον τὸ Ρουαπέχου (2.960 μ.).

Μεταξύ τῶν ὁρέων καὶ πρὸς τὰ παράλια ἀπαντῶνται ἐπιμήκεις εὐφορώταται πεδιάδες.

Ἡ Ν. Ζηλανδία δέχεται πολλὰς βροχάς. Οἱ ποταμοὶ τῆς ὁμως εἶναι μικροί, διότι φθάνουν ἀμέσως εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐξ ἄλλου πολλὰ ὕδατα συγκεντρώνονται εἰς βαθουλώματα καὶ σχηματίζονται πολλὰ μικρὰ λίμναι ἐξαιρετικῆς ὠραιότητος.

Τὸ κλίμα τῆς Ν. Ζηλανδίας εἶναι γενικῶς ὠκεάνειον. Αἱ βροχαὶ εἶναι ἄφθονοι καὶ τὰ δάση πολλὰ.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Ἡ οἰκονομία τῆς χώρας στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὁμως τοῦ Παγκοσμίου πολέμου ἤρχισεν νὰ ἀναπτύσσεται καὶ ἡ βιομηχανία. Γεωργικὰ προϊόντα τῆς εἶναι ὁ σίτος, ἡ βρώμη, ἡ κριθή, ὁ ἀραβόσιτος, τὰ ὄσπρια κ.ἄ. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης κτηνοτροφικὰ φυτὰ (τριφύλλι), ὁ βάμβαξ, τὰ ὀπωροφόρα. Ὑπάρχουν στέππαι καὶ κατάλληλοι ἐκτάσεις διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Τὰ πρόβατα ἐκτρέφονται κατὰ ἑκατομμύρια, ὅλλα καὶ τὰ βοοειδῆ ἀφθονοῦν. Ἡ Ν. Ζηλανδία εἶναι ἡ 3η χώρα τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν ἐρίου. Τὰ δάση προσφέρουν ξυλείαν καὶ αἱ θάλασσαι ἀρκετοὺς ἰχθῦς. Ἀνεπτυγμένη εἶναι κυρίως ἡ ἀλιεία τῆς φαλαίνης.

Τὸ ὑπέδαφος περικλείει σίδηρον, χαλκόν, χρυσόν, ἄνθρακα κ.λ.π.

Αἱ ὑδατοπτώσεις καὶ ὁ γαιάνθραξ εὐνοοῦν τὴν ἀνάπτυξιν βιομηχανιῶν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν ἐγχωρίων προϊόντων (γαλακτοκομικῶν, κρέατος, δερμάτων κ.λ.π.).

Ἡ συγκοινωνία εἶναι πυκνή. Ἡ χώρα διαθέτει ὁδικὸν δίκτυον 100.000 χλμ., σιδηροδρομικὸν 7.000 χλμ., ἀτμοπλοϊκὸν δίκτυον καὶ ἄριστον ἀεροπορικόν.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΖΕΤΑΣΙΣ. Οἱ κάτοικοι προέρχονται ἐκ τῶν Βρεττανικῶν νήσων καὶ ἀπὸ ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας, (ὑπάρχουν καὶ Ἕλληνες). Εἶναι λοιπὸν λευκοὶ (96%). Οἱ ἰθαγενεῖς Μασορὶ ὑπολογίζονται εἰς 115.000. Οὗτοι κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἐξερευνήσεων παρουσιάσθησαν ὡς ἀγριώτατοι καὶ πολεμικώτατοι. Σήμερον ὁμως ἔχουν ἐκπολιτισθῇ, ὥστε νὰ μὴ διαφέρουν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους. Ὡς πολεμισταὶ πάντως διατηροῦν ὅλον τὸ μένος

λαβον τήν συνεργασίαν των διὰ τήν Ἀνταρκτικὴν ἥπειρον. Ἐλαβον μέρος 150 ἐπιστήμονες διαφόρων εἰδικότητων.

Σήμερον ἡ Ἀνταρκτικὴ ἔχει διαιρεθῇ εἰς διαφόρους τομεῖς, οἱ ὅποιοι ἔχουν λάβει τὰ ὀνόματα ἐξερευνητῶν ἢ τῶν βασιλέων τῶν κρατῶν των. Λειτουργοῦν ἐκεῖ 200 «σταθμοὶ παρατηρήσεως», οἱ ὅποιον ἀπασχολοῦν κατὰ τὸ θέρος περὶ τὰ 6.000 ἄτομα.

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΛΟΙΠΗΣ ΑΣΙΑΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (είς τ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣ.	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ πρωτευούσ.
ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ				
Ἀφγανιστάν	650.000	13.500.000	Καμπούλ	450.000
Πακιστάν	994.824	98.612.000	Ἰσλαμπαντάν	50.000
Ἰνδία	3.288.000	450.000.000	Νέον Δελχί	2.500.000
Κεϋλάνη	65.610	10.625.000	Κολόμπο	510.000
Νεπάλ	140.753	9.407.000	Κατμαντοῦ	200.000
Μπουτάν	50.000	700.000	Πουνάκα	20.000
Βιρμανία	678.000	23.664.000	Ραγκούν	740.000
Ταϊλάνδη	513.521	28.835.000	Μπανγκόγκ	1.670.000
Καμπότζη	175.000	5.749.000	Πνόμ-Πένχ	403.000
Λάος	236.800	1.882.000	Βεντιάν	60.000
Βιεννάμ Βόρ.	164.100	16.000.000	Χανόϊ	850.000
Βιεννάμ Νότ.	171.700	15.317.000	Σαϊγκόν	1.340.000
Μαλαισία	131.287	7.605.000	Κουάλα Λαμπούρ	500.000
Σιγκαπούρη	581	1.775.000	Σιγκαπούρη	1.250.000
Ἰνδονησία	1.904.345	100.000.000	Τζιακάρτα	3.000.000
Φιλιππίναι	297.370	30.330.000	Κεσόν	400.000
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ				
Κίνα	9.560.000	687.000.000	Πεκίνον	6.000.000
Ταϊβάν (Φορμόζα).	35.961	11.700.000	Ταϊπέχ	1.000.000
Μογγολία Ἐξωτ.	1.531.000	1.020.000	Οὐλάν Μπατόρ	195.000
Κορέα Βόρ.	127.205	11.800.000	Πιδν-Γιάγκ	533.000
Κορέα Νότ.	93.530	27.280.000	Σεούλ	1.750.000
Ἰαπωνία	369.813	96.000.000	Τόκιο	10.500.000
ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ				
Ρωσία Ἀσιατ.	16.831.000	59.000.000	Μόσχα (Ἐπί τῆς Εὐρώπης)	6.433.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (είς τ.χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΠΛΗΘΥΣ. πρωτευουσ.
-------	-------------------------	-----------	------------	-----------------------

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Ήνωμ. Άραβ. Δημ.	990.667	27.303.000	Κάϊρον	3.500.000
Λιβύη	1.759.500	1.270.000	Τρίπολις	195.000
Τυνησία	155.830	4.494.000	Τύνις	700.000
Άλγερία	2.275.000	10.453.000	Άλγέριον	885.000
Μαρόκον	451.507	12.360.000	Ραμπάτ	230.000

ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Μαυριτανία	1.085.805	780.000	Νουακχότ	13.000
Σενεγάλη	197.161	3.360.000	Ντακάρ	320.000
Γκαμπία	10.368	316.000	Μπάθορστ	8.000
Μάλι	1.204.000	4.394.000	Μπαμάκο	150.000
Νίγηρ	1.189.000	3.117.000	Νιαμέν	42.000
Γουινέα	245.857	3.357.000	Κονακρύ	115.900
Σιέρα Λεόνε	72.326	2.450.000	Φρητάουν	125.000
Λιβερία	111.370	1.290.000	Μονροβία	80.000
Ακτή Έλεφαντόδοντος	322.463	3.665.000	Άμπιτζάν	212.000
Γκάνα	239.640	7.340.000	Άκκρα	400.000
Τόγκο	56.000	1.563.000	Λομέ	75.000
Δαχομέη	115.763	2.200.000	Πόρτο-Νόβο	30.000
Άνω Βόλτα	274.142	4.500.000	Ούανγκαντούκου	72.000
Νιγηρία	914.382	55.655.000	Λάγος	375.000

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Καμερούν	474.000	4.560.000	Γιαουντέ	93.000
Τσάδ	1.284.000	2.720.000	Φόρτ-Λαμύ	95.000
Κεντροαφρικανική Δημ.	617.000	1.250.000	Μπάνγκι	112.000
Δημοκρ. Πολ. Κονγκό	2.344.116	15.000.000	Λεοπολντβίλλ	1.000.000
Δημοκρ. Κονγκό ..	342.000	900.000	Μπράζβίλλ	140.000
Γκαμπόν	267.000	458.000	Λιμπερβίλλ	30.000
Μπουρούντι	27.834	2.600.000	Ούζουμπούρα	50.000
Ρουάντα-Ούρούντι	26.338	2.665.000	Κιγκάλι	7.000

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

Σουδάν	2.505.000	12.831.000	Χαρτούμ	125.000
Αιθιοπία	1.237.000	16.770.000	Άδδīs Ἀμπέμπα	450.000

Σομαλία	461.541	2.250.000	Μογκαντίτσιο	100.000
Κένυα	582.646	8.847.000	Ναϊρόμπι	290.000
Ουγκάντα	243.410	7.016.000	Καμπάλα	50.000
Τανζανία	942.000	10.120.000	Ντάρ-έσ-Σαλάμ	130.000
Μαδαγασκάρη	592.000	5.940.000	Ταναναρίβη	250.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Μαλάβι	127.368	3.753.000	Ζόμπτα	14.000
Ζαμβία	746.000	3.710.000	Λουσάκα	90.000
Ροδεσίας "Ενωσις	389.362	4.600.000	Σώλσμπερν	315.000
Μπετσουναλάνδη	712.000	322.000	Γκαμπερόνες	2.000
Μπασσοτολάνδη	30.344	727.000	Μαζέρου	10.000
Νκουάνα	17.363	275.000	Μπαμπάνε	14.000
Νοτιοαφρικανική				
"Ενωσις	1.223.618	17.075.000	Πραιτωρία	425.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (εις τ.χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΠΛΗΘΥΣ. πρωτευούσ.
-------	-------------------------	-------------------------	-----------------------

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Καναδάς	9.959.401	18.928.000	Όττάβα	270.000
Ήν. Πολ. Αμερικής	9.346.757	200.000.000	Ουάσιγκτων	800.000

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Μεξικόν	1.972.000	38.416.000	Πόλις Μεξικοῦ	3.100.000
Γουατεμάλα	108.889	4.095.000	Γουατεμάλα	410.000
Σαλβαδόρ	21.393	2.810.000	Σάν Σαλβαδόρ	275.000
Όνδούρα	112.088	2.000.000	Ντεγκουσιγάλπα	140.000
Νικαράγουα	140.000	1.541.000	Μανάγουα	230.000
Κόστα - Ρίκα	50.000	1.338.000	Σάν Χοσέ	165.000
Παναμάς	74.010	1.177.000	Παναμάς	300.000
Κούβα	114.524	7.203.000	Αβάνα	975.000
Αϊτή	27.750	4.448.000	Πόρτ - ω - Πρένς	250.000
Δομινικανή Δημ.	48.442	3.334.000	Τρουχίλλο	435.000
Ίαμαϊκή	11.424	1.687.000	Κίνγκστον	160.000
Τρινιδάντ-Τομπάγκο	5.128	894.000	Πόρτ - ωφ - Σπάιν	100.000

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Βενεζουέλα	912.050	8.144.000	Καράκας	1.350.000
Κολομβία	1.138.338	15.098.000	Μπογκοτά	1.500.000

Ίσημερινός	270.670	4.726.000	Κουίτο	355.000
Περου	1.285.215	10.429.000	Λίμα	1.280.000
Βολιβία	1.098.581	3.596.000	Λά Παζ	335.000
Χιλή	741.767	8.222.000	Σαντιάγο	2.270.000
Παραγουάη	406.752	1.903.000	Άσουνσιόν	300.000
Ούρουγουάη	186.926	2.914.000	Μοντεβιδέο	1.000.000
Αργεντινή	2.778.412	21.762.000	Μπουένος Άιρες	3.750.000
Βραζιλία	8.513.844	77.500.000	Μπραζίλια	150.000

ΠΙΝΑΞ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

ΚΡΑΤΗ	ΕΚΤΑΣΙΣ (εις τ. χλμ.)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ Πρωτεύουσας
Αυστραλία	7.951.029	12.936.000	Καμπέρα	70.000
Νέα Ζηλανδία	268.676	2.640.000	Ουέλιγκτων	155.000

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Τόκιο (Ίαπωνία)	10.500.000	Καλκούτα (Ίνδισ)	3.000.000
Σαγκάη (Κίνα)	7.100.000	Τζιακάρτα (Ίνδονησία)	3.000.000
Πεκίνο (Κίνα)	6.000.000	Σέν Γιάνγκ (Κίνα)	2.600.000
Βομβάη (Ίνδισ)	4.150.000	Νέον Δελχί (Ίνδισ)	2.500.000
Τιέν Τσίν (Κίνα)	3.500.000	Τεχεράνη (Ίράν)	2.320.000
Όζάκα (Ίαπωνία)	3.200.000	Βουχάν (Κίνα)	2.300.000
		Καράτσι (Πακιστάν)	2.000.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Ίμαλάια - Έβερεστ	8.882 μ.	Ούράνια (Θιβέτ)	7.310 μ.
Καρακορούμ (Ίνδισ)	8.620 μ.	Κάυκασος (Άσ. Ρωσία)	5.647 μ.
Κουέν Λούν (Κίνα)	7.860 μ.	Άραράτ (Άρμενία)	5.198 μ.
Ίνδοκούχον (Άφγανιστάν)	7.760 μ.	Άλτάϊα (Μογγολία)	4.550 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Κυανούς (Κίνα)	5.150 χμ.	Ίνδός (Ίνδισ)	3.200 χμ.
Όβις (Άσ. Ρωσία)	5.150 χμ.	Ευφράτης (Ίράκ)	2.775 χμ.
Ίενεσέης (Άσ. Ρωσία)	4.506 χμ.	Βραχμαπούτρας (Ίνδισ)	2.704 χμ.
Λένας (Άσ. Ρωσία)	4.500 χμ.	Τίγρης (Ίράκ)	2.500 χμ.
Κίτρινος (Κίνα)	4.800 χμ.	Γάγγης (Ίνδισ)	2.478 χμ.
Άμούρ (Άσ. Ρωσία-Κίνα)	4.600 χμ.		
Μεκόγκ (Ίνδοκίνα)	4.023 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ

Κασπία θάλασσα	438.000 τ.χλμ.	Βάλκας (΄Ασ. Ρωσία)	18.400 τ.χλμ.
΄Αράλη (΄Ασ. Ρωσία)	57.800 τ.χλμ.	Βάν (΄Αρμενία)	6.300 τ.χλμ.
Βαϊκάλη (΄Ασ. Ρωσία)	35.000 τ.χλμ.	Ούρμια (΄Ιράν)	2.855 τ.χλμ.

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κάϊρον (Αίγυπτος)	3.500.000	Καίηπ - Τάουν (Ν.΄Αφρική)	800.000
΄Αλεξάνδρεια (Αίγυπτος)	1.600.000	Τύνις (Τυνησία)	700.000
Γιοχάνεσμπουργ (Ν.΄Αφρ.)	1.100.000	Ντούρμπαν (Ν. ΄Αφρική)	660.000
Καζαμπλάνκα (Μαρόκον)	1.000.000	΄Ιμπαντάν (Νιγηρία)	500.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Κιλιμάντζαρν (Ταγκανίκα)	6.012 μ.	΄Ατλας (Μαρόκον)	4.250 μ.
Κένυα	5.240 μ.	Καμερούν	4.070 μ.
Αίθιοπικά όρη	4.620 μ.		

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Νείλος (Αίγυπτος-Σουδάν)	6.500 χμ.	΄Οράγγης (Ν. ΄Αφρ.)	2.400 χμ.
Κόγκος (Κογκό)	4.600 χμ.	Σενεγάλης (Β.Δ. ΄Αφρ.)	1.700 χμ.
Νίγηρ (Νιγηρία)	4.200 χμ.	Λιμπότο (Ν. ΄Αφρ.)	1.600 χμ.
Ζαμβέζης (Ν.Α. ΄Αφρ.):	2.700 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Βικτώρια (Κένυα-Ούγκ.)	68.500 τ.χλμ.	Λεοπόλδου (Κογκό)	8.000 τ.χλμ.
Ταγκανίκα	35.100 τ.χλμ.	΄Αλβέρτου (Ούγκάντα)	5.335 τ.χλμ.
Νιάσσα (Ροδεσία)	31.000 τ.χλμ.	Τάνα (Αιθιοπία)	3.630 τ.χλμ.
Τσάδ	18.000 τ.χλμ.	΄Εδουάρδου (Ούγκάντα)	2.150 τ.χλμ.
Ροδόλφου (Κένυα)	10.250 τ.χλμ.		

ΠΙΝΑΞ 1ος ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Νέα ΄Υόρκη (Η.Π.Α.)	14.000.000	Σαντιάγο (Χιλή)	2.270.000
Σικᾶγον (Η.Π.Α.)	6.800.000	Φιλαδέλφεια (Η.Π.Α.)	2.000.000
Λός Άντζελες (»)	6.000.000	Ντητροίτ (Η.Π.Α.)	1.700.000
Σάν Πάολο (Βραζιλ.)	3.825.000	Μπογκοτά (Κολομβία)	1.500.000
Μπουένος Άιρες (΄Αργ.)	3.750.000	Καρακάς (Βενεζ.)	1.350.000
Ρίον ΄Ιανέϊρον (Βραζιλ.)	3.310.000	Λίμα (Περου)	1.280.000
Πόλις Μεξικου	3.100.000	Μοντρεάλ (Καναδά)	1.200.000
Πίτσβουργ (Η.Π.Α.)	2.405.000	Μοντεβίδεο (Ούρουγ.)	1.000.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Άγκονγκάουα (Χιλή)	7.035 μ.	Λόγκαν (Καναδάς)	5.955 μ.
Χιμπορόζο (Ίσημερ.)	6.310 μ.	Ποποκατέπελτ (Μεξ.)	5.440 μ.
Ούαλκάν (Περού)	6.271 μ.	Βράγκελ (Άλάσκα)	4.876 μ.
Μάκ Κίνλεϋ (Άλάσκα)	6.188 μ.	Ούίτνεϋ (Η.Π.Α.)	4.541 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Μισισσιπιής (Η.Π.Α.)	7.250 χμ.	Κολοράδο (Η.Π.Α.)	2.900 χμ.
Άμαζόνιος (Βραζ.)	6.240 χμ.	Άγ. Φραγκίσκος (Βραζ.)	2.900 χμ.
Μακένζι (Καναδ.)	4.600 χμ.	Ρίο Γκράντε (Η.Π.Α.)	2.800 χμ.
Λά Πλάτα (Νοτ. Άμερ.)	4.000 χμ.	Νέλσον (Καναδάς)	2.500 χμ.
Γιούκων (Άλάσκα)	3.700 χμ.	Όρενόκος (Βενεζ.)	2.400 χμ.
Άγ. Λαυρέντιος (Καναδ.)	3.500 χμ.		

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Σουπέριор (Η.Π.Α.)	82.400 τ.χλμ.	Ούνιπεγκ (Καναδ.)	25.000 τ.χλμ.
Χιούρον (Η.Π.Α.)	60.000 τ.χλμ.	Όντάριο (Η.Π.Α.-Καν.)	19.000 τ.χλμ.
Μίσιγκαν (Η.Π.Α.)	58.100 τ.χλμ.	Μαρακαίμπο (Βενεζ.)	13.000 τ.χλμ.
Άρκτων (Καναδ.)	29.000 τ.χλμ.	Τιτικάκα (Βολιβία)	8.300 τ.χλμ.
Σκλάβων (Καναδ.)	26.000 τ.χλμ.	Νικαράγουα (Νικ.)	7.700 τ.χλμ.
Ήρι (Η.Π.Α.-Καναδ.)	25.800 τ.χλμ.		

ΠΙΝΑΞ 1ος. ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Σίδνεϋ (Αύστραλία)	2.250.000	Άδελαΐς (Αύστραλία)	600.000
Μελβούρνη (Αύστραλία)	2.000.000	Ώκλαντ (Ν. Ζηλανδία)	475.000
Μπρισμπαϊν (Αύστραλία)	650.000	Πέρθ (Αύστραλία)	450.000

ΠΙΝΑΞ 2ος. ΤΑ ΥΨΗΛΟΤΕΡΑ ΟΡΗ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Κόρστνες (Ν. Γουϊνέα)	5.000 μ.	Ρουαπέχου (Ν. Ζηλανδία)	2.960 μ.
Κούκ (Ν. Ζηλανδία)	3.764 μ.	Τόουνσεν (Αύστραλία)	2.240 μ.

ΠΙΝΑΞ 3ος. ΟΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Μώρραιη (Αύστραλία)	2.450 χμ.	Κλούθα (Ν. Ζηλανδία)	248 χμ.
---------------------	-----------	----------------------	---------

ΠΙΝΑΞ 4ος. ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΛΙΜΝΑΙ ΤΗΣ ΩΚΕΑΝΙΑΣ

Έϋρ (Αύστραλία)	13.000 τ.χλμ.	Γκαϊρντερ (Αύστραλία)	4.100 τ.χλμ.
Τόρρεν (Αύστραλία)	6.150 τ.χλμ.		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΓΕΝΙΚΗ - ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

1. ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΓΗΣ	Σελ.	7
2. Η ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ	»	9
3. ΗΠΕΙΡΟΙ ΚΑΙ ΩΚΕΑΝΟΙ	»	10
4. ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΥΔΑΤΟΣ	»	12
5. ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΗΛΟΙ	»	14
6. ΟΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΙ ΚΥΚΛΟΙ	»	17
7. Η ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ	»	21
8. ΟΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΙ ΧΑΡΤΑΙ	»	28

ΜΕΡΟΣ Β'

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

I. Η ΕΛΛΑΣ (Γενική έπισκόπησης)	»	30
II. Η ΑΣΙΑ	»	38
α) ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ	»	43
1. Κύπρος	»	43
2. 'Ασιατική Τουρκία	»	46
3. Συρία	»	51
4. Λίβανος	»	52
5. 'Ισραήλ	»	55
6. 'Ιορδανία	»	58
7. 'Ιράκ	»	59
8. 'Αραβικά κράτη	»	61
9. 'Ιράν	»	64
β) ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ	»	67
1. 'Αφγανιστάν	»	67
2. Πακιστάν	»	68
3. 'Ινδία	»	69
4. Τὰ παρὰ τὴν 'Ινδία κρᾶτη	»	73
5. Κράτη 'Ινδοκίνας	»	74
6. Κράτη 'Ινδουησίας	»	79
γ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ	»	84
1. Κίνα	»	84
2. Κτήσεις περὶ τὴν Κίνα	»	87
3. Μογγολία	»	87
4. Κορέα	»	88

5. 'Ιαπωνία	Σελ.	88
δ) ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΙΑ	»	93
III. Η ΑΦΡΙΚΗ	»	98
α) ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	»	104
1. 'Ηνωμένη 'Αραβική Δημοκρατία	»	104
2. Λιβύη	»	109
3. Τυνησία	»	111
4. 'Αλγερία	»	111
5. Μαρόκον	»	112
6. Βόρειος 'Ισπανική 'Αφρική	»	113
7. Βόρειος Πορτογαλική 'Αφρική	»	114
β) ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	114
1-2 'Ισπαν. Σαχάρα, Μαυριτανία	»	114
3. Σενεγάλη	»	115
4-5 Γαμβία, Μάλι	»	116
6-7 Νίγηρ, Πορτογαλική Δυτική 'Αφρική	»	117
8. Βρετανική Δυτική 'Αφρική	»	118
9. Γουϊνέα	»	118
10. Σιέρα Λεόνε	»	119
11. Λιβερία	»	119
12. 'Ακτή 'Ελεφαντοστού	»	120
13. Γκάνα	»	120
14. Τογκό	»	121
15. Δαχομέη	»	121
16-17* Άνω Βόλτα - Νιγηρία	»	122
γ) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	123
1. Καμερούν	»	123
2-3 Τσάδ, Κεντροαφρικανική Δημ.	»	124
4. Δημοκρ. Πολιτ. Κονγκό	»	125
5. Δημοκρατία Κονγκό	»	126
6. Γκαμπόν	»	126
7. 'Ισπανική Γουϊνέα	»	127
8. Μπουρούντι	»	127
9. Ρουάντα - Ούρούντι	»	128
10. Πορτογαλική Κεντρική 'Αφρική	»	128
δ) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ	»	130
1-2 Σουδάν-Αιθιοπία	»	130
3. Σομαλία	»	132
4-5 Γαλλική Σομαλία - Κένυα	»	132
6. Ούγκάντα	»	133

7-8 Τανζανία, Μοζαμβίκη	» 134
9-10 Μαδαγασκάρη, Γαλλική 'Αφρική	» 136
11. Γαλλική, Βρεταννική 'Αφρική	» 137
ε) ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ	» 137
1. Μαλάβι	» 137
2-3 Ζαμβία, Ροδεσία	» 138
4-5 Μπετσουοναλάνδη - Λεσότο	» 139
6. Νγκουάνα	» 140
7. Νοτιοαφρικανική Ένωση	» 140
ΙΥ. ΑΜΕΡΙΚΗ	» 144
α) ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 150
1. Καναδάς	» 150
2. Ένωμ. Πολιτ. 'Αμερικής	» 155
3. Κτήσεις διαφόρων κρατών	» 163
β) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 165
1. Μεξικόν	» 165
2. Γουατεμάλα	» 167
3-5 Σαλβαδόρ, 'Ονδούρα, Βρεταννική 'Ονδούρα	» 168
6-7 Νικαράγουα - Κόστα Ρίκα	» 169
8. Παναμάς	» 170
9-10 Κούβα - 'Αϊτή	» 172
11-12 Δομινικανή Δημοκρατία - 'Ιαμαϊκή	» 173
13. Τρινιντάντ	» 174
14-16 Κτήσεις	» 174
γ) ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 176
1. Βενεζουέλα	» 176
2. Κολομβία	» 177
3. 'Ισημερινός	» 178
4. Περού	» 178
5. Βολιβία	» 179
6. Χιλή	» 180
7. Παραγουάη	» 182
8-9 Ούρουγουάη - 'Αργεντινή	» 183
10. Βραζιλία	» 186
11. Ξέναι κτήσεις	» 190
Υ. ΩΚΕΑΝΙΑ	» 191
ΥΙ. ΑΝΤΑΡΚΤΙΚΗ	» 201
Πίνακες	» 203
Περιεχόμενα	» 209

0020555853

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Έκδοσις Ε', 1973 (ΙΙΙ) Άντίτυπα 180.000 - Σύμβασις 2296/1-2-73

Έκτύπωσις - Βιβλιοδεσία: Ι. ΔΙΚΑΙΟΣ

